

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyület, a Nagy-Kanizsai és Dézsalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedés. Ujvárosi utca. 513. sz.
Előfizetési árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.
Hirdetmények 5 hasábszoros példány egyézer 7 kr., többszori hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Arányos a egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíjon felül 100 szög 1 ft., azontul minden szöveg 1/4 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Bajza-utca 4. szám.
Bérmentes levelek csak ismert kódszomból fogadhatók el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyilttér: patizsora 10 kr.

Statistikai csodák.

(T.) Egy idő óta a „Pesti Napló” olyan borzalmas statisztikai számításokkal ijesztgeti az ország közönségét, miszerint ha más nem, ez elegendő lesz arra, hogy a kormány a statisztikai kimutatásokat legkomolyabban vegye, és vagy ne adjon semmi kimutatást, vagy ha át, tehát az a kimutatás, ha egészen hitelen nem lesz is, ami bizonyos dolgoknál lehetetlen, de legalább olyan legyen, hogy ne lehessen belőle abszurdumokat ki-sűtni, mint amily abszurdumokat a „Pesti Napló” termelési statisztikákból ki-sűt. Sőt a „Pesti Napló”-nak valóban az a bogara ámadt, hogy a kimutatásokat azonképen kommentálja, hogy hanyatt esik tőle a közönség. A múltkor ugyanis azt bizonyította, hogy Magyarországon a földbirtokos több adót fizet mint amennyi jövedelme van (!) ami oly abszurdum beszéd, hogy már első pillanatra kaczaghatna rajta az ember, és azért még is akad aki elhiszi; most pedig azt bizonyítja, hogy Magyarország földje kevesebbet terem, mint amennyire (!) az ország lakosságának szüksége van. És ezt statisztikai adatokkal bizonyítja. Termelési statisztikákból (!) kimutatja ugyan is, hogy hány millió hektoliter gabonánk terem, hogy hány lakosa van az országnak, hogy hány hektoliter gabona vitetik ki, amiből aztán ki-sűl: hogy summa summárum eszünk is meg nem is, és, hogy valóságos istencsodája, hogy mégis élünk! Ami persze, a „Napló” statisztikájá szerint igazán bámulatos dolog is.

De hát persze, az anya könyvek után ki lehet mutatni a lelkek számát, és pedig annyira amennyire pontosan, amde, hogy termelési statisztikánk egy

hajító fát nem ér, azt a „P. N.” statisztikája bizonyítja be legjobban.

Mert hát mire van alapítva a mi termelési statisztikánk? Arra; hogy körül-belül hány hold lehet bevetve vidékenkint, és egy hold hány magot termelt vidékenkint; amely körül-belül való statisztika felesleges tájékozásul megjárja, de ha valaki előveszi a lakosok számát, és most már kiakarja számítani, hogy hány szem buza esik ebből egy-egy lélekre, — akkor aztán olyan furcsa eredményre jöhet, mint a melyenre a „Napló” statisztikájá jött: hogy t. i. Magyarországon levegőből kell élni az embereknek.

Nagy fogadást lehetne nyerni, hogy Magyarországon legalább is 30%-tel több gabona terem, mint a mennyi statisztikailag ki van mutatva. Hát ha most már ezt a 30% leszámítjuk és leszámítjuk a kivételt, hát a mi az ország élmezésére marad, az bizony édes kevés lenend, s a „P. N.” statisztikájával magunk is abba a bámulatba esünk: hogy lehet így megélni? És csodálatos dolognak tűnik fel, hogy nem halva ébredünk föl naponta. Amde ha tekintetbe vesszük, hogy a termés soha sem a birtokok évi termése szerint, hanem mindig vidéki átlag szerint véte-tik föl, azonnal rá jöhetünk a csoda forrására, hogy t. i. itt nagy differenciák állhatnak elő a termelés és a lakosság számainak kimutatásai között, és ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországból sok oly gabona vitetik ki, mely később az olcsóbb romániai gabonával, sőt részben orosz gabonával is pótolatik, s hogy kereskedőink ily természetű forgalmat, még pedig nem megvetendő mennyiségben idéznek elő, tehát azonnal elő áll a másik csoda megfejtése: hogy ime Magyarországon még is meg tudnak élni az emberek.

Hát ezenképen vagyunk a statisztikai kimutatásokkal is, hogy t. i. az aki azokat nem érti, avagy egyoldaluan fogja föl, elremül: vajjon hogy élhetünk meg azon az uton holtig? Míg ha a dolgot töviről hegyire kutatja, hát lassan lassan kiszól aztán, hogy nem egészen olyan fekete tehát az ördög sem, mint a melyenre festik. És így a „P. N.” szives figyelmébe ajánljuk, hogy statisztikai kimutatásaiival ne akarjon detto pártmanővereket csinálni, mert így aztán csakugyan oda jutunk, hogy még akkor sem adhatunk hitelt egymásnak, ha imádkozunk.

Mailáth György.

(A gyászünnepe.)

Az országos gyász a nagy magyar főur elhunytá fölött imposans kifejezést nyert azon magasztos gyászünnepe, melylyel az elhunyt holttemének a végtisztességet megadták, mielőtt a koporsó a Zsuzsáki sírboltban való eltakarítását végezték az indóházba vitétt. Megszámlálhatlanok majdnem azon koszorúk, melyek egyesek, testületek és városok részéről küldettek a ravatalra, mely a nagy közönség részéről március 31-én délelőtt 10—12-jig volt megszemléltetve; azonban már jóval 10 óra előtt oly nagy tömegben lepte el a közönség a palota előtti tért, hogy a kapunál álló rendőrök már fél tízkor bocsátották be a közönséget csoportonkint, s a közönség folyton növekedett. Ez egy óráig tartott.

Két órákor délután egész karavánok indultak Budára, hogy a megható ünnepe jelen lehessenek. Az idő is igen szép volt. A lánchidon, a propellereken

egymásután hullámozt az a nép Budára, ép oly óriási volt a forgalom a siklóp. A beszentelés körül való rendfenntartására Thaiz Elek főkapitány vezetése alatt 40 lovas és 150 gyalogrendőr volt kirendelve. A disztért, hol a halottas ház (Batthányi palota) áll, mozgó korlátokkal zárták el a rendőrök, s ezen térre csak a küldöttségek tagjai a sajtó képviselői és azok juthattak, kik belépő jeggyel bírtak.

A ravatalra küldött koszorúk nagy része a feketével bevont elfogadó terem-ben volt elhelyezve. Sajátságos ellentétet képeztek ez élelnek a úde, fris illatos virágok, a fekete falakhoz. Innen egy ajtó az elhunyt dolgozószobájába nyílik, és itt volt felállítva a ravatal. A ravatal körül karos gyertyatartókban 50 szál stearin gyertya égett. A ravatal körül déli növényekből egész kis berek volt képezve.

A koporsón a családtagok: az özvegy és az elhunyt gyermekeinek koszorú voltak elhelyezve. A koporsó két oldalán voltak a főrendiház, a képviselőház, a tud. akademia, a Kisfaludytársaság, József főherceg, Koburg Lujza hercegnő, Péchy Tamás; a kir. tábla, a kuria, a budapesti ügyvédi kamara, a budapesti törvényszékek és bíróságok, és gr. Csáky László koszorú. Ezen kívül még számos koszorú volt e tereben.

Kevéssel három óra előtt, gyülekezni kezdett a közönség. A küldöttségek egymást érték. Először a főváros küldöttsége érkezett meg; utána a főrendiház küldöttsége Ozráky János gróffal élén, fekete díszruhában; a képviselőház tagjai Péchy Tamás elnök vezetése mellett; a Kisfaludytársaság; az igazságügyminisiterium; a kir. kuria; a budapesti kir. ítélőtábla; a budapesti kir.

törvényszék tagjai; a büntető törvényszék tagjai; a kir. keresk. és váltótörvényszék; a budapesti ügyv. kamara; a főhadparancsnokság; a fővárosi törvényhatóság; a pestvidéki kir. törvényszék; a képzőművészeti társulat; a nemzeti színház; a budapesti kir. főgyógyász.

Küldöttséggel voltak még képviselve: Fehérmegye közönsége; a bpesti keresk. testület; Pécs városa; Baranya megye; a pécsi kir. közjegyzői kamara; a szt. István társulat; a budapesti testvéregyetem ifjusága. — Ezenkívül számos egyesek, a magas méltóságok és nevezetességek közül.

Háromnegyed háromkor érkezett meg Mondel báró a király főhadsegéde, mint a király képviselője, ki bevárta József főherceget a kapu előtt, ki öt percczel később érkezett meg, Mailáth György Esztergom megye főispánja által fogadtatva, József főherceg részvétét fejezte ki a gyászoló családhoz vezetőtte magát.

Négy órákor kezdődött a beszentelés szertartása, melyet Simor hercegprimás végzett díszes egyházi öltönyében fényes segédlettel, melyet Hornig br. címzetes püspök, Pellet kanonok, Oselka és Maszlaghy prépostok, Markus Gyula papnöveldei kormányzó, Bogisich várplebános, Dr. Kanjarszky György egyet. tanár, Seda Ernő primási ceremoniarus, Reiner Alajos primási irodai igazgató és nyolcz papnövendék képeztek.

A beszentelési szertartás megható volt. A latin szótárokat a nemzeti színház énekkarának jelenlevő tagjai énekelték, azután a herceggprimás beszentelte a holttestet s a boldogult lelki üdvéért magyarul Miatyánkot mondott el. Ezzel a szertartás véget ért.

„Zala” tárczája.

Német költőkből.

H o i ?

(Háza utolsó daljaiból.)

Hol találom, — fíradt vándor, Egykoron majd nyugtotam? Pálmák alatt délben, vagy a Rajna mellett hárs alatt?

Tán a pussán idegen kés Assa egykor síromat? Vagy a messze tenger parján Nyugszom a fűvénny alatt?

Isten ege környez egem Itt vagy ott, bárhol vagyok, S lámpák gyanánt tűndökölnek Fölöttem a csillagok.

Törzs és inda.

(Wickburg Almásy grófól.)

A törzs te vagy és én az inda, Erősen állsz te nélkülöm; S én nélküled romogva lélek És elcsüggedek kedvesem.

Legyek bár életednek díszo S leljelek beszédig én, Te hirdessz, emelid, őrsz meg egem A törzs te vagy, az inda én.

En jól tudom . . .

(Storn Tiradár.)

En jól tudom, hogy sikkid Nem nyúlnak majd panaszra, nem! De halvány kamed valije, mit Szedtél tőle képedre, bídogod.

A kéz, a melyen cséng szemem Eláruja tájadalmatat . . . S hogy álmotlan éjeken Beteg szív ver a kés alatt.

H. M.

A cremonai hegedű.

— Egy vén muzikus elbeszélése után. —

Gyönyörű augusztusi est volt — ha nem csalódóm 1843-ban, midőn egy hegedűkirándulástól visszatérve a hamburgi vár-hegyen találtam magamat. A nap éppen lemenőben volt és a hegyek között kezdé elűnni, és itt aszememet éppen elfordítam az elbűvölő látványtól, midőn ezüstös hangok ütötték meg füleimet.

A felsőbb hegyre lépve, egy elvirágzott jázminbokr mögött fektedtem a fűben; s valószínűleg azért hitte az éppen a vár-hegyet látogató két kedves ifjú leány, 14 és 11 évesek, hogy egyedül vannak és én a következő párbeszédet hallgathattam.

— Nem elragadólag szép ez, Mária? — mondá a kettő közül az idősebbik, egy nyúlánk fekete szemű szépség, ifjabb nővérszobor egy gyengéd halvány leánykához, ki engem Murillo angyalfejeire emlékeztetett. — Őh! De szeretnék Homburgban maradni! Ily szép nem volt sem Angol, sem Francia, sem Spanyolországban.

Neked ugyan igazad van Teresz, — mondá a kedves angyali fej, itt nagyon, nagyon szép minden, és az utolsó 8 nap óta már sokkal jobban érzem magamat. A jó levegő a Rajna mellett és a pompás vidék jól hatoltak rám. De mégis visszavágyódom ezülföldemre, a kedves Saviglianóra.

— Az utolsó szavaknál könybe lábadt a kedves leány, ki fájdalmas izgatóssággal rozakott.

Néz csak már ismét sira, Marietta! — mondá az időb nővér félig megjédve, félig szerelődőleg, a sűrű leányi kobaláro

szorítva. — Hiszen hat — nyolcz hét mulva otthon lész. Két hosszú estendeig elviselték, vágyódunk háza, s nem hittük, hogy az örökké tartó hosszú időt elviseljük és most, majdnem az elutazás előtti utolsó pillanatban sírni akarsz?

— En nagyon is aggódom, sokogott az ifjabb, azt hiszem, hogy a honvágy megemészt.

Te kedves gyermek vagy, Marietta, nyugtató meg a nővér; az én kedvemért elfogod nyomni fájdalmadat! Nézd, nagyon megsomoritana, ha a község . . .

„Hallgasz, az istenté Teresa,” kiáltá Mária a hirtelen jdelelem minden joleivel, majdnem könyek nélkül. A község soha se tegyen nekem szemrehányást.

Egy darabig hallgattak a nővérek. A nap egészen eltűnt, s a vidék háttere ködbe burkolódott.

Jer Marietta! mondá az idősebbik, az esti levegő ártani fog neked.

Egymással karon fogva, hallgatva mentek le a várhegyről, nem sejtve, hogy valaki követi őket, ki beszélgetésüket kihallgatta, s ki szívében mélyen megindulva, tudni szerette volna, minő tekintettel kellett lenniök a községre.

A város utcsát csakhamar elértük.

Sejtelmeim, hogy a két leány talán az éppen Frankfurtban szereplő műlovtársulatnak, vagy a Wiesbáduni udvari opera ballettestületének tagjai — csakhamar merészeknek tűntek fel. És ellen már az 5 keresetlen elegáns costumjuk is szólit. Inkább valamely garsdz turista család tagjainak tartottam volna. Ha a kisebbik nem Saviglianot mondotta volna hazájának, hanem Birminghamot vagy Roubaixot s ha bismalmas társalgásuk közben e végtetes szó: község nem oly jelentékeny módon ejtett volna ki, nem találtam volna feltűnt a leányokban. De — a kisebbik ölének viták a Rajna mellett.

Talány előtt álltam.

Néz csak Teresa, mondá az angyal fejece, ott a kirkatban egy hária van.

En a nővérekhez, mibelyt a várost elértük, annyira közeledtem, hogy beszélgetésből egy szó sem kerülhetett ki figyelmenem.

Valóban Mária — viszonsz az idősebb hegedűk is vannak itt. Lépjünk közelebb.

Egy kis boltocská volt ez, melyet nagyon jól ismerem, s melynek két jelen-tékelen ablakkirakátában, pamut, iróeszköz, rövidruk és senei szerek testőli rendezettségben össze vissza heverték.

Isidor és Kálmán N. volt a cség. Az előbbi már eredetileg is kereskedő volt, — a második azonban a művészetnek akará magát szentelni és évek tolytán valóban a frankfurti színházi zenekar tagyágáig vitte fel. Muzikus volt. Második hegedűs; félre-ismert lángész; míg végre ifjúlémének fonala elszakadt és ő egy szép reggelen bucsút vett a karmesteriől és a művészi pályától egyaránt.

Mit hagyjam magamat kinoszni, mondá Kálmán stoikus nyugalommal eddigi collegáihoz, sokkal kényelmesebb életesszerzhetek magamnak; és ment, ment egyenesen hátyjához a boltba.

En utóbbi tárt karokkal fogadta őt és a könyv mellé ültette, s pedig az íslet külső viszonyait kezdte.

De Kálmán mindjárt belépésekor mondá Isidornak. Hallod-e, a művészetet hűtlenül el nem hagyom. Eszenül senoszerkeket is tart-sunk ísletünkben.

Isidor ezt is megtette ösosenek.

Mikor a két nővér mellett elhaladtam, a fiatalabb egészen fellelkészve mondá: Bizonyosan Cremonai hegedű, Teresa! Lépjünk be.

En valóban Quarneni hegedű volt, melylyet Kálmán rövid idővel melótt mint remek darabot a kirkatba tett.

En a boltba siettem, bismalmasan intetem a dolgozó elsőbő Isidornak és félre állottam, hogy helyt adjak a belépő nővéreknek.

Mit tetszik vásárolni? — kérde Isidor szolgálatkészen, és tők és gombok után nyúlt. Touristáknak az ily dolgokra mindig szükségük van.

Meg akarjuk nézni azt a hegedűt, mely az ablakkirakátában van, — mondá az öreg-bbik nővér, s talán meg is vesszük.

Talán kis fivérök van, ki hegedűlni tanul, — mondá Isidor, akkor egész ósót kaphat, darabja 5 tallér.

Nem, nem, — mondá Marietta, éppen azt akarjuk látni, mely ott a szögletben van.

— Az önnök drága leas, kisasszonykám, mondá Isidor, atyalag csóitva. Tudja-e ön, hogy az egy kincs? Mit mondok kincs? Vétel az, Kálmántól, hogy anyai pénst adott egy ócska hegedűt. Ezek az oberlandiak sokkal jobbák; Megmutassam? Öt tallér darabja egészen új és vörőre mázolja!

Jer Marietta, mondá Teresa türelmetlenül, — menjünk.

Istenem, hát maradjanak, maradjanak! Miért akarnak elmenni; majd a Kálmán megmutatja azt a hegedűt.

En Kálmánt hívta.

Mig ez jött, félig öröve, félig bosszusan, a nővéreket gyanus csapdalkiosással szemlélve, mondá: sohaem hittem volna, hogy Kálmán megnyerje a fogadást, mikor annyit adott a hegedűt és azt mondanék neki, hogy meghagya magát csinálni. De ő szemlél elküdtöt hogy ilyet csak olyan művész képes meg-ítélni, mint ő.

En e közben belépett Kálmán asszual áttekintve a helysetet, focsegő fívért félretoltá, nekem intél, s a nővérek előtt mererev meghajolt. Az ő pillanata elérkezett.

Önök látni akarják a remek darabot? kérdesd és feleletet be sem várva, látható izgatóssággal a kirkat felé fordult.

Nagyon drág, nagyon drága, mondá de csak hallgaszák meg hangját és meghango-golja a hegedűt, hosszan végig húsa rajta a vonót. Nem olyan ez, kérde, — mint az orgona hangja?

A bemutatás alatt a család férfi és női tagjain, továbbá József főhercegen és Mondel bárón kívül jelen voltak még a halottas szobában: Haynald Lajos bíró, Andrássy Gyula gr., Fejérváry Géza br., Edelsheim-Gyulay br., Csizráky János gróf, Tisza Kálmán min. elnök, Trefort és Pauler miniszterek és Péczy Tamás.

A menet a képzelhető legimposzabb volt. A merre a menet vonulandó volt, mindenütt roppant embertömegek voltak felállítva. Magán a lánchídon a gyaloglók utjain ezernyi ember állt, a Dorottya-utca torkolatánál teljesen lehetetlenné vált a közlekedés. A váci boulevardon pedig oly roppant volt a tömeg, hogy a főt sarkától az osztrák államvasut indóházáig 50000 embert lehetett látni egy óráig, nyüzsgő testben. Sok palotán fekete zászlók lobogtak. — A gyászkozsit, hat fényes szerszámu fekete struccollakot rengető szolgálta. A család kocsioroszló alig látszó sötétzöld aranyos érczoporsóu ezüst kereszt áll, két oldalt pedig a székelyi Mailáth-család színekben ragyogó ősi címerei. Közvetlen a koporsó után az országbíró fia mentek. Hölgyek nem vettek részt a menetben. Az urak mind gyalog mentek egész az osztrák államvasutig. A pályaudvarban b. Hornig Károly címzetes püspök újra beszentelte a koporsót, míg a nemzeti színház énekkara az „In paradisum“ ot énekelt. A koporsót aztán egy ládába szögezve a vagonba helyezték el. Azután a vagonot ólompecséttel lezárták. Itt a család tagjainak újra részvétét fejezte ki József főherceg, azután kocsiba ült és távozott, ugyanez volt el a családtól a király képviselője is Mondel báró, Tisza Kálmán és mások.

Este 9 óra után ismét megérkezett a család az osztrák államvasutak pályaudvarába, és fél tíz előtt pár percczel a Bécsbe menő gyorsvonatra szállottak, mely a határt is magával vitte, és korán reggel érkezik meg Pozsonyba.

Gróf Mailáth Kálmán a „Presburger Zeitung“ ápril 1. számában a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A legmélyebb méltatlanság érzetével olvastam a gyászításokat, melyek néhány lapban a Mailáth György országbíró elkövetett gyászolási alkalmából ellenem szórtak. E gyászítástok szerint, e rettenet gasztal erkölcsi szerzője vagy hírnézese én volnék, és bosszúvágy vitt volna erre.

As orgyilkosság gyávaaság és nekem még soha sem lánytam a gyermekeim gyávaaságot. Ha én véres bosszút akartam volna venni az országbíró, nagyon könnyű lett volna nekem vagy őt, vagy valamelyik fiát pisztoly élére kezesíteni. Hogy én szegény vagyok, az még senkit sem jogosít föl arra, hogy engem az orgyilkosság alávalóságára köptenek tartson; és ép szegényágomnek kellett volna engem az ellen a gyanúsítás ellen védeni, mintha bosszúvágyon én fostem volna ki a bűn tervét és a gyilkosokat én fogadtam volna föl. Mert mily bosszút kell vala fizetni annak, a ki alig remélhető, hogy sikerül a büntető igazság elől menekülni, egy harmadik érdekében oly bűnt követ el, mely a közvetlen testet a bitó közel kitérítésével fenyegeti. Gyalázat, így gyanúsítani a szegény, szegény. A becsületesség nem kiváltságos tulajdona a gazdaságnak. Vannak dúsgazemberek és becsületes szegények.

A valódi tényállással teljesen ellenkező adat az, hogy én a meggyilkoltal örökösödési pört folytattam és ezt a pört elvesztettem. Én sem vele, sem gyermekeivel soha sem álltam teleresi viszonyban, ezért a család ifjabb ágával szemben sem voltottem pört.

Vajjon az országbíró követett-e el ellenem igazságtalanságot vagy sem, az nem tartozik ide, a nyilvánosság fóruma elé. Tény, hogy mi ép a legutóbbi időben barátságos viszonyban állotunk, és én itt Pozsonyban fia György látogatását fogadtam és ottól leveleket kaptam.

Családunkban tiókok nincsenek. Mert apám és nővérem tragikus vége okaival együtt nem tekek. A dolog annyja az, hogy a családtól melynek vagyona milliókra ment, nem bírtam 5000 forint kifizetni, hogy kettesjüket megmentsem. Mivel a viszonyok máris oly sok gonosz híreztél-re adtak okot, az egész ügyet közelebb rövid brochureben fogom köztudomásra hozni.

Pozsony, márcz. 31. 1883.
Székelyi gróf Mailáth Kálmán József.

Törvényhatósági ügy.

4837. Zalavármegye főispánjától.
n. i. 1883.

Hirdetmény.

A megyék háztartásáról szóló 1883 évi XV. t. cz. 16 §-a rendelkezéséhez képest, az ezen törvényben az egyes megyékre nézve meghatározott javadalmasági összegekre vonatkozó kimutatás alapján, a megyének járásként szerinti beszámlára, valamint a tisztviselők, a segéd-, kezelő és szolgazemélyzet számára és illetményeinek meghatározása iránt tvhatósági szabályrendelet lévén alkotandó, a nagyméltóságú belügymin. az érintett szabályrendelet elkészítése tárgyában f. évi márczius 22-én 18231.

sz. alatt költ rendelteté folytán Zalamegye törvényhatósági bizottsága folyó 1883 évi április hó 9 én a. e. 10 órakor Zala-Egerszegen a megyéhez négyteremben rendkívüli közgyűlést fog tartani, melynek tüzétes tárgyát a fent idézett törvény alapján alkotandó szabályrendelet elkészítése és nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszeriumnak f. évi márczius 22-én 18344 szám alatt az u. orára és káros hitelgyekie nézve életbe lépő törvény értelmében a körszmai hitel iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában kibocsátott körrendelete. — végre a Nagy-Kanizsa város területén átvonuló Pécs-vasúti állomászakasznak kongó téglával leendő kitértéséről a városi képviselő testület részéről kötött szerződés jóváhagyása képezvén, arról a tvhatósági bizottság tagjai tisztelettel értesítetnek s az ügy kiváló fontosságánál fogva szives részvétele felkérletnek.

Költ Zala-Egerszegen. 1883. évi márczius 29-én.
Glavina Lajos s. k.
főispán.

Különfélék.

× Gábor nap octávija. Simon Gábor városunk egyik legnépszerűbb a általános szeretett ügyvédje az idén nagy helyeslett nevnapjának övfordulóját annak nyolczadán ülte meg kedélyes vacsorával a koronában, melyen igen szép számu a válogatott társaság vett részt. Szokás szerint Taboly Viktor mondott sikerült verses felkötőket, azonkívül Kovács Béla mondott egy igen szép hazafias szellemű toasztot. Szalóky zenetársulata jól és kitarítón játszott, Szigriz vendéglőse pedig igen izletes vacsorát és jó borokat szolgáltatott ki. A vidám társaság éjjeli 3 óráig maradt együtt.

× (Marie.) A „Budapesti Hirlap“ mult-heti három számában „Marie“ cím alatt egy szép novellát közölt Pálkai Viktor tollából. A nagyromenyü fiatal írótl az év folytán közöltünk két tárczát, melyek szép tehetségről tanuskodtak. Hogy nem csüdtünk a fiatal ember tehetségében, ki a mult évben tette le itt az érettségét, s most e tanúben most felsőbb tanulmányokra, mutatja a Budapesti Hirlap szerkesztőjének meleg ajánlása, melyvel a novella közlését bevezeti. — Az első szép siker után ósintén gratulálunk a széptehetőségü ifjunak a az ő derek szüleinek.

△ Eljegyzések. Frankfurtur Albert Pécsről eljegyzte a kedves Récsai Szidonia k. a. Lotenyéről. — Steinberger Rezső Lepsényből Sonnenberg Jozefa k. a. Csáktornyáról.

○ A Bukovinai magyarok hazateleptése. Chyrov, márcz. 31 Anyi

küldetlem és fátadózás után végre utban vannak a bevándorló magyarok. Öt száz férfi, két száz nő és száz gyermek indult el az új otthonba. Bukovina határa messze maradt el mögöttük egy napi utazás után. Minél jobban közeledtek a magyar határhoz, a bevándorlók is annál jobban örveudenek. Régi óhajtaik teljesül most, a mikor Magyarországha költöznek, a melynek határát ájtékor érik el. A küldöttségnek nem volt a hatóságokkal semminemű összeköttetése, dacára, hogy az igazgatványokat nem vették igénybe. A hadi kiállításhoz, az állomásfőnök kérésére néhány zsanárt rendeltek ki, de az ezernyi nép perzere sem zavarta meg a jövéndet. Csendesen minden zavar nélkül ment végre a beszállás és az uton sem történt semminemű rendzavarás. Az első éjjel nem volt nagyon hideg; a nők és gyermekek fűtött vassui kocskikban utaztak és semminemű panaszra nem voltak. Személynél Udescalby herceg a kis gyermekeknek meleg tejet adatot, Strijben pedig bort osztottak ki a bevándorló utasok közt. Egy Ráncz Antal nevü 77 éves éggasztán dacára betegeségnek, erőnek erejével elindult a többi utasokkal. Hiába mondták neki, hogy az ut fátadalmi még inkább megörik a veszélyes lehet rá nézve. Az aggastyán mindig csak azt válaszolta, hogy ölme: ha nem lehet Magyarországon, legálább meghalni akar az édes haza földén. A szegény-bukovinai testvér e kívánsága sem teljesülhetett. Ma délelőtt kiszendvedt. Csendesen nyugalmmal halt meg. Holttestét Strijben a helyes közeg kübejöttével vette át az állomásfőnök. Illeendő eltakarításának költéségre a küldöttség pénzt adott át az állomásfőnöknek. A haláleset meghatotta a becsületet csángókat, a kik el voltak készülvén arra, hogy az őeg Ráncz Antal meghal, s így ez az utasok hangulatát sem zavarta meg nagy mértékben. Hajnali öt órakor Homonnára értek a bevándorlók, a hol vendégszerelő fogadtatás vár rájuk. A nép valódi lelkesedéssel várja, mikor érkezki meg Magyarországha s örege ifja egyaránt örveüdenek, hogy végre itthon lesznek.

— Nyilvános közönét. A nagykanizsai kiadónalvaló egyesület sorsjátekot rendező bizottsághoz folytatólag újabb a következő felúfizetések, illetőleg adakozások folytak be: Persich Ferencz Mór 50 kr. Gróf Szapary Gyuláné Bpest 1 fr. Deutch Adam Pécs 1 fr. Berger Izidor Bpest 50 Hyeonimi Károlyné Bpest 1 fr. Guder Pál pl. Bélye 50 kr. Goldberger Albert Nagy-Bajom 1 fr. Onody Géza Tisza-Eszlár 2 fr. Fabri János Dobsina 1 fr. Böck-Lenkey Emma Taskony 2 fr. Stemmer Kálmánné N-Kanizsa 2 fr. Ceertán Károly Bagód. 2 fr. Pintér Elek kr. ház. Tata 1 fr. 50 kr. Nyitra megye alispánja 50 kr. Braunwick-Deym grófné 1 fr. Gróf Zichy Béla Lengyeltől 2 fr. Hirscher Eszter Eddé 1 fr. Fiumei kereskedelmi kamara 1 fr. Ritter János Orosháza 1 fr. Pogány Ödöné Urmező 1 fr. 50 kr. Bárány Dénes Boglár 2 fr. Ludvig Karolina Bpest 1 fr. Özv. Klauzál Gáborné Bpest 1 fr. Danielik János püspök Eger 5 fr. Zámory Kálmán orsz. képvis. Bpest 1 fr. Herczfelder Dianóra

— Kigyó-statisztika. A Revue Scientifique legújabb számában a következő érdekes adatot olvassuk: Indiában esztendőnkint körülbelül 20,000 ember lesz kigyómarrás áldozatává. 1880-ban megöltek 212,776 kigyót, melyekért a kormány mindössze 15,000 forint (11,668 rupia) fizetett. Az északnyugati tartományokban külön hadsereget alakult, mely kizárólag kigyó vadászattal foglalkozik. A vadászokat az állam fizeti, havonként körülbelül 2 frt 50 krt fizetnek nekik.

— Új találmány. Sok szerencsétlenség fordult elő már vasutakkal, midőn a szelg zemélyzet a kocsik közé megy. azokat a lánchidra összekapcsolja vagy szétvonja. Habits János győri lakos egy újabb találmánya által, végkép megszüntetni reméli, ha

Bpest 50 kr. Illésbély János kr. ház. Keskenémet 1 fr. Özv. grf Szapary Ferencné Bpest 5 fr. Rapoch Gyula ügyvéd Nagy-Kanizsa 1 fr. Horváth Ferencz kr. ház. Nyitra 1 fr. Dr. Liszt Ferencz Bpest 1 fr. Riess Hermips Bpest 1 fr. Összesen, 46 fr. Előböl 805 frt 62 kr, melyért a bizottság nyévből hálát köszönetemet nyilvánítom! Nagy-Kanizsa, márcz. 30. 1883.

Somsich Lőrinc
bizottsági elnök és pénztárnok.

— Az országos kiállításról szóló törvények szerint a budapesti kiállítás befejeztéig, az ország bármely részében országos iparkiallítás általában nem, vidéki vagy részleges iparkiallítás pedig csak a kormány engedélye mellett rendezhető. A kereskedelem- és iparügyi miniszter a t. czikk végrehajtására irányuló felhatalmazásból kifolyólag valamennyi törvényhatóságot felhívta a törvény ebbeli intézkedésére, hogy törvényhatósága területén országos jellegű iparkiallítások rendezését akadályozza meg, vidéki vagy részleges iparkiallítások tervezése esetén pedig a rendezéséget utasítsa, hogy kiállítás engedélyezése végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez forduljanak.

— A ki vértanukat szállított. Aradon a minap halt meg Petrovics, az a ki egy ötéti éjjel az aradi vár szászai közelében megjelent azokkal, kik a tizenhárom vértanu holttestét loppva szállították el a bitóvási árnnyából. Ciernovics Péternek szolgáltaiban állott s ura parancsára jött teljesíteni a szomorú szállítást. Danjanicsot a meg egy vértanúkat szekerére téve sebes vágatásban vitték a vértanúság által megszentelt hullákat a maccai erdőbe s ott helyezték őket örök nyugalomra. A gyászos éjtanaút haldoklás előtt megfogatta egy aradi fiatal embert, ki érdekes jegyzeteket állított össze a vértanúságból s egyszerűsind lerajzolta a vértanusi szit is. Egyesről, koptott fakereket jelöli ezt s a keresztet is szegény munkás emberek filléreiből állították oda. Az a hely, hol ily lélekfántó elhagyatottságban van a hazafiak szent sírja, gr. Károlyi Tibor birtokán belül esik, ki egyike a legvagyonosabb arisztokratáinknak.

— Kigyó-statisztika. A Revue Scientifique legújabb számában a következő érdekes adatot olvassuk: Indiában esztendőnkint körülbelül 20,000 ember lesz kigyómarrás áldozatává. 1880-ban megöltek 212,776 kigyót, melyekért a kormány mindössze 15,000 forint (11,668 rupia) fizetett. Az északnyugati tartományokban külön hadsereget alakult, mely kizárólag kigyó vadászattal foglalkozik. A vadászokat az állam fizeti, havonként körülbelül 2 frt 50 krt fizetnek nekik.

— Új találmány. Sok szerencsétlenség fordult elő már vasutakkal, midőn a szelg zemélyzet a kocsik közé megy. azokat a lánchidra összekapcsolja vagy szétvonja. Habits János győri lakos egy újabb találmánya által, végkép megszüntetni reméli, ha

Kálmán most egész művész volt. Csendes pillanatokban mindig fájlalta ugyan, hogy látat fordított a művészetnek és ha helyiely közel hegedült is — habár sokszor óráhosszat is, minő satisfactiót nyújthatott az neki? Hiányzott neki a közönség. De most? A legmerészebb evolúciók tisztá gyermekjékét voltak előtte. Egyik cadentia a másik után sorakozott, az egyik vadabb és rendetlenebb, mint a másik, és mikor az introductionnak vége volt a régi és új operadallamok egész árja következett. Tetézésszerűs pillantással tette le végre a hegedüt.

Szegény Kálmán! A közönség csendesen maradt. Játékuk közben Teresa finoman mosolygott, Marietta pedig hangosan nevetett, a mit perze Kálmán letészés nyilatkozatoknak volt.

Nem formálhattam magamnak itéletet a hang jósa felett — mondá Teresa. Nem próbálnd meg a hangszerit Marietta; én ugy jobban meg tudom itélni a hangját.

Mit? kérdé csodálkozva Kálmán. Ön tráfál! Hát a kiaszonyka is tud hegedülni? Oh igen, felelt Teresa mosolygva, mi mindketten játsszunk egy keveset.

Az helyesen van, mondá Kálmán, mi alatt nyájas buzdításal ányujtotta a hegedüt az anyagfejű leánykának. Ne szegyeje magát, játsszék egy kis darabot.

Marietta némán vette kezébe a hangszeret egy kis távolaságra felállt és színtlen bosszúra vont hangokkal kezdé az úres búrokot.

A vonókészletet kitűnő — kezdé Kálmán, de jól játszani meg fog tanulni, mert az alapelveket jól felel...

Hát! mi volt az? Kálmánnak csodálkoslástól törkán akadt a szó.

A villám sebességével repült a harangtiszta hangoknak egész sora chromatikus rendszerben s staccato-tól egész a magasebb futamokig és perznyi hosszúságú ragyogó brillián vészektől, mely eleinte dagadozva s fülemile csattogásához hasonlított, aztán lassan lassan gyengült, hogy végre gyöngéd elbűvölő hangban elcsendüljön.

Kálmán tátott szájjal és bámuló szemekkel állott ott.

A magas résszel kitűnő, Marietta, — mondá Teresa örömteljesen. De a cantilénát is szeretném hallani, azt is meg akarom itélni.

Marietta újra felelt a vonót, és bubánatos gondoliera csendült fel, vágyakozó bánatosan panaszkodó hangokon, a vén hegedü hurjain.

A falhoz támaszkodtam, leszártam szememot hogy zavartalanul figyelhossek és elfelejttem időt, helyet és környezetet. Paginint többször volt alkalmam hallani. Végzetlen bámalatot kellett s bennem játékával, művészele elkábitott, de Marietta megindított, megrázott. Szemeim a belső megindulástól nedvesekké lettek.

Hosszu pianissimóban letette a vonót; azt hittem, hogy a gyöngéd hangot még mindig hallom, mikor már régen megszűnt játszani.

Kálmán és Izidor szobrokká váltak. A cantilena is jó, mondá a rendíthetlen fiatal hölgy. De hát a hang erejét, intenzitását is szeretném ismerni. Most már segítségdre kell lennem szivecekém!

Megragadta a hegedüt s a mit Kálmán előbb igénykép említett: Nem ugy szóló mint az orgona? — az most a valóságga vált. Nem egyes hangokban, nem teljes accordokban repültek a hangok a hurokról.

Nem édes, gyöngéd hang volt az, melyet a vonó itűk kisált — sokkal vadabban, mintsem azt Kálmán valamikor sejtette, ömlött a hang a tyrannizált hangszerrel. Mintegy bevezetés volt az a viharos, s mint a furriktól korbácsolva óriási hatalmas hangokban adák vissza a búrok Panny József „Vihar“-át, Paganini híres hangverseny darabját.

Meg voltam rendtlen. Teresa letévő a hegedüt.

A hangszer jó, igen jó, — mondá — de jelentékenyebb ért ér meg, mint a mennyit előbb mondott. A hangja rendkívül kedves,

mint minden quárneri hegedütl, de nincs bennök azon nayszerű, a mit a stradiavári s közöltük különbözően a nagy Antonio, hangszerűk hangjának kölcsönözni tudtak. Én pedig elsőrendű hegedüt keresek; erre pedig emez minden jeleségo mellett sem tarthat igényt.

Kálmán ismét magához tért, félre tolvá bátyját. Kiaszony — mondá — mit szóljak? Csak most látom be, mily okosan cselekedtem, mikor a művészetet felcsérlettem az üzlettel, most már e miatt szívémben szemrehányásokat nem-kell tennem magamnak. Ha most még valamikor hegedűhöz nyulok, csak azért fogom tenni, hogy tisztítsam a portól. De most már mondja meg az is, mi a becses nevék, hogy legalább tudjam, kiknek köszönhetem lelki nyugalmamat.

A fiatal nő mosolygva vett ki zsebéből egy kártyát, írónal néhány szót írt róla és az asztalra tevő. Azután előre távozott nővérét követé.

Én már tudtam, ki volt a két művésznő és emelkedett hangulatban hagytam oda a bolto, hogy az isten szabad levegőt sziv-hassam és nyomasztó környezetben az utolsó fél óra magasztos benyomásait el ne veszítsem.

Kimenet hallottam meg, mikor Kálmán előlvás Izidornak az asztalán hagyott kártyát: *Milanollo Teresa és Maria.*

A kijátszott vendéglős.

— Angolból —
Fordította: Ebronstein Tivadar.

1767. évben két angol kötött ki Calaisban. Nem mentek az első szállodába, mely többnyire angolok által lén elfoglalva, hanem csak egy kis vendéglőgadóba szálltak meg. A vendéglős naponta várta Parisba való utasukat, de ők nem is készültek az utazásra, sőt azt sem kérdésék, milyen látni való ér-

dekeség van Calaisban. Az egyetlen szökőzások abban állt, hogy néha vadászatra mentek.

Néhány hét multával a vendéglős családunkba kezdett fogadóházában való hosszas tartózkodásukon s nem állhatta meg, hogy ez ügyben ne értekezzék szomszédjával; néha azt sejtették, hogy kémek, mákor pedig, hogy szökővények. — Miután azonban mindkettő a legkégyelmesebben élt és bőkezűen fizetett, vendéglősük azon gondolatra jutott, hogy e két különös vendége boldon.

Ezen gondolata erősbödött, midőn egy nap a „vendéglős ur! Mi igen meg vagyunk elégedve tételevel és itálával, és ha lakása nyitunkre volna, még hosszabb ideig is tartózkodnánk házába, de sajnalatunkra szállóhájának minden szobája az utcára nyílik és az ostork ostantánusa, a kocsk zörgése, igen háborgat bennünket.“ A vendéglős aggodalomla ejté vendégei ezen nyilatkozata, azonban biztosította őket, hogy mindent meg fog tenni, mi kényelmüket elősegítheti.

„Jól vagyok“, mondá a vendéglős egyiké, kényelmünk elősegítése végett egy tanácsot adunk önnek, mely önre néve is csak előnyvel kir. Igaz ugyan, hogy tanácsunk kivétele kerülend némi költségbe, de ebben is segédkeszt nyujtuk, ugyanis kések vagyunk a kiadások felett megtéríteni. Köszönöm szives jóakaratakat, válaszoló a vendéglős; kérném a tanácsot. Az egyik angol erre gyorsan következőképp válaszolt: „Tudjuk, hogy kertében mindig mely csod van, kérdésünk tehát az volna, hogy annak szelgetében két szobát építtessen. A kiadás nem fog nagy lenni, már csak azért sem, mert a kert egyik szelgetében egy fal van,

mely az építendő házacskának 2 oldalát képezne, minél fogva önnek csak a másik 2 oldalát kellene építtetni. A vendéglős igen örveüdt, hogy vendége nem kívánunk többet. Azonnali rendeletet adott az építéshez. Midőn a két szoba elkészült, vendégei beköltöztek, hol látszólag a legkégyelmesebben éltek.

Igen, étek és pedig most is az előbbi modorban t. i. visszavonlva és a vendéglős legnagyobb meglepődésére és nyereségére. Ő csak azt nem foghatta fel, hogy mily oknál fogva zárják el magukat vendégei a kert azon sötét szelgetébe.

Igy mult el körülbelül 2 hó, midőn egy napon különös vendégei azt menők nekik, hogy vadászatra fognak menni, és miután 3 napig szándékoznak künn maradni, a szükséges lakásleletet is magukkal viszik.

A következő reggel utnak is indultak, magukkal víve fegyvereket, és jól megtöltött serétzscokjukkal. Vendéglősöknek távozás előtt azt mondták, hogy azoknak ajánjal bezárják és miután néhány fontos ügyirat van bennük, a kulcsot is magukkal viszik. Mit sem sejtve, a vendéglős szerencsés utat kívánt nekik.

A harmadik nap elmult vele együtt a 4-dik, 5-dik, 6-dik, 7-dik anélkül, hogy a két idegen visszakerest volna. A vendéglős aggodalomla ejté eleinte kimsaradásuk, később azonban gyanakodott, úgy, hogy 8-dik napon a rendőrséget küldött és a szükséges tanuk jelenlétében az ajtó feltörette. Az első szoba asztalán vendéglős levelet talált:

Vendéglős ur!
Kétségkívül tudni fogja, hogy Calais egykor 200 éven át az angolok birtokában volt, és hogy végre a francziák által lón

és az általa vagy magán vasúti társulatok és igazgatóságai felkarolnak, és magukévá tesznek. A szerkesztés, mely igen egyszerű, minden kocsinál egyformán van elhelyezve egy, hogy a szolgál jobb vagy baloldali van a vonatnál és a kocsi közé lépnie szokás lenni, mert a kocsi sarkain forganyú van, melyből fogva a lánckapost be vagy ki lehet akasztani. Ha a lánckapost előbb beakasztjuk, mint még a mozdony megérkezik, úgy a bekötésnek nyomás folytán, a sorban levő kocsi önmaguk érintkezésén által egy pillanat alatt összekapcsolódnak, úgy hogy azt semmiféle rázkódás nem képes szétoldani.

A katolikus autonómia, melynek életbeléptetését a közepianodai törvényjavaslat közelebbi tárgyalása alkalmával kiválóan hangsúlyozták a kormány párti kath. pápi szócsokai, mint a Bud. Hir. értesül, közelebből hátközött megbeszélés tárgyat képezte Simor bíboros hercegprímás és Trefort kultuszmin. urak között. A hazai püspöki kar feje a kérdésben az utóbbi autonómia kongresszus többségének, az apostoli király elé tiszteket év előtt felterjesztett és mindkét jóvá nem hagyott munkálata mellett foglal állást; ennek egyes intézkedéseivel ellen a kultuszminister, úgy a magyar király főpátrónái, mint a magyar állam jogai szempontjából elvi kifogásokat emel. Legelőször helyről is kifejezetten közelebből az a kérdés megoldása iránti óhaj, a magyar kormány és a püspöki kar, a kivánatos közlekedés útján megfogják találni a közös találkozás alapot. Ha egyszer az ország katolikusainak közöhabával találkozó meggyezés stádiumába jut a kérdés, misem áll utóban egy új autonómia kongresszus összehívásának. A katolikus érdekek képviselőinek előtérbe is tapintatos viaskedése a középiskolai törvényjavaslattal szemben, a kormányt is kedvezőleg hangolta a kérdés megoldására.

Egy iv papiros. Pétervárról írják a következő történetet: Egy hjelevi szegény özvegy fia a minap, amikor már megírta volt iskolai feladatát, rádöntötte a tintát; anyja nem adhatt neki pénzt, hogy más papírosat vegyen, sőt azzal is büntette, hogy elvonta tőle az ebédet. Ezenkívül aztán a tanító még be is csukatta. A szegény gyermek anynyira elkeseredett a dologon, hogy rögtön nekifutott, aztán irt egy levelet a czárnak. Elpanaszolta benne gyermeki naivsággal nagy nyomorukat és legalább annyi segélyt kért, hogy ezentul legyen elég papirosa. A levél csakugyan a czár kezébe került; annyira megindult rajta, hogy rögtön 200 aranyat utalványozott a szegény családnak és elhatározta, hogy ezentul ő fog a gyermek tanításáról gondoskodni.

Ha egy gyertyát betegsöbában egész éjjel égetni akarunk, az csak halvány beváza, kik ez alkalommal minden angol lakost kikergettek onnan, vagyonukat fölük elrabolván. Rövid idővel ezalótt család ügyiratok között egyik elődünknek kéziratára akadunk, ki Calaisban házbirtokos volt. Háza ott volt, hol most az őné van. Ezen kéziratokból jöttünk annak tudomásra, hogy elődünk a város bevételei mellettként kényszerítve, remélve azonban, néhány nap multával oda visszatérhet, egy tekintélyes pénzösszeget a kertjében levő fal mellé ásvait el. E kéziratok még olyan pontos leírás tartalmaztak a helynek, hogy nem kételkedünk, hogy ott az őszegyet csakugyan megtalálhatjuk. Azonnal Calaisba utazunk és az őn vendéglátóját a kérdés helyen találva, szálalt vettünk benne. Csakhamar meggyöződünk róla, hogy a kincs még mindig rejtekhelyén van, azonban nem tudtuk, hogy mily módon jusunk látatlanul hozzá. Sokáig tanakodtunk, míg végre meg is megtaláltuk az utat és módot. Ugyanis rávettük őt azon helyről két szobának építésére, és midőn azok készek valának, elkészítettük a kutatást, mely sikeres is volt mert kincsetek az őnkézésen vissza-hagyott iádában csakugyan meg is találunk. Ezt ónké tudomására hozva, szoroscsöt kivánsunk házába, azonban tanácsoljuk, hogy vendégeinek a jövőben jobb ételt és italt adjon, továbbá, hogy azok iránti követelést a szállást kész mérésekké.

A szegény vendéglős részint harag, részint csodálkozásaló alig bírt szóhoz jutni. Majd a tanácsra, majd az őres iádára vezetői szemét, végére azonban elismerte, hogy a két angol még sem volt olyan ostoba, mint miyennek ő vélte őket.

Világításra van szükségünk, csak annyi nomra tört könyha sőt kell a bél köré önteni, hogy a balet egész a faketo részeig ellopja. A gyertya egyenletes fénnyel és oly hosszasan ég, hogy egy kis darab egész éjjel el-tart. Betegsöbában petroleum-lámpát éjsz-ánát égetni nem tanácsos, és pedig azért, mert ha bele lecsavartatik, aszertelet füstöl a mi a betegre néve ártalmas, míg az általunk ajánlott világítási módnál ez nem történik.

A bankár és fia. A bécsi börse körökben beszélnek a következő cainos történetek. Egy gazdag bankár fia nagy adóságot csinált, aztán megözökött az apai háztól. Nemcsakra egy vidéki városból távirat jött, a melyben jelentik apjának, hogy fia agyonlőtte magát a kérdik tőle, mitévők legyenek a holtozzal? A bankár táviratilag 150 frot utalványozott temetésére. A leg-jobb egészségnek örvendő fia örmümel vette fel a pénzt, s levelet irt apjának, azt ha-zudva benne, hogy bizonyos Ronsard nevű a ki őt is minden pénstől megfosztotta — élt vissza jóhiszeműségével, az költötte ha-lálhírét. Egyuttal haza jöveletét is kilátába helyezve, 200 frot utiköltséget kért. A ban-kár táviratilag a következőképp válaszolt; „Kedves fiam! Én már eltemettelek, holt emberekkel nem akarok összeköttetésbe lépni.“

Az idel szüret. Bebizonyított tény, hogy a tizenegyedik század óta minden 83-as év — tehát 1883, 1483, 1883, 1683 1783 — nagy börtönmést adott. A mi különösen az 1883-ik esztendőtt illeti, a rajna-melléki krónikások nem győzik dícsérni ama vidék borának minőségét és mennyiségét; a forrasztott bor annyi volt, hogy nem szerezhettek hozzá elegendő edényt. A bor főlölegének megvételére jobbágyaikat kényszerítették a földesurak; a minnek az egykorú krónikások szerint borzasztó vi-gaság, folytonos dulakodás s egyéb gonosz cselekedet volt a következése.

A Balatonegylet pünkösti kirándulásának programja, mely iránt széles-körü érdeklőség mutatkozott, a jövő héten fog szöküldetni az aláírás ivekkel. A hét elején az egyleti tükör B.Füreden és Kesz-thelyen volt az előintézkedések ügyében. A tihanyi Garay-kunyhó építéséhez mindjárt husvét után hozzáfognak. Szép helyen lesz, kilátással a Balaton egész medencéjére. Most még meredek ösvények vezetnek a remetelakig, a kirándulók már vágott utak-on fogják az érdekes barlangokat szemlél-hetni. Azaegylet által építendő kikötő-sarkantyútól fásitot ut vezet majd a barátság-keresztjeig, hol a kunyhó fog állani. A felava-tandó épület tábláját Jókai Mór emlékeztetési fogják díszíteni. A tagok száma örvedtesen gyarapszik, már elérte a 300-at, köztük március 18-ig 25 alapító volt, újabb alapító tagul belettek: gr. Festetics Tasziló, gróf Csirák Antal, Kray-Zsiehy Irma grófné, Kray-Wenckheim Mária grófné, b. Puteani Ödön stb. A pünkösti vasárnapján B.Fürede tartandó borkiállítás iránt is élénk ér-deklődés nyilvánul. Miklós Gyula, a bór-aszati kormánybiztos szintén melegen érde-kelődik az ügy iránt s megígerte támogatását. A keszthelyi csónak-egylet és a gazdasági tanintézet körében élénk mozgalom indult meg a kirándulók fogadása végett. Többen a gazdasági intézet hallgatói közül csónak-jukkal részt fognak venni a csónakverseny-ben is. A magánosok érdeklődése nagy tá-maszt nyújt az egylet későbbi működésének. Festetics Tasziló gróf Young fűrödi háj-gyárosnál kis csavargózzát rendelt meg, ugyancsak Young hájgyárában készül gróf Nádasdy Ferencz szép yachtja. A kirándulás által érintett helyek története és leírása díhéthözben összefoglalva, szintén egyik em-lékét fogja képezni a kirándulásnak. Három hét múlva az egylet broche jelvényei is készíthők lesznek, még pedig kiállási áron darabonként 60 kr.jával. A jelvény igen sikerült, az egylet jelmondatával ellátott ke-retől áll, középen a cseréget és nádat tartó balatoni seftő alakjával.

Hibás az időszámításunk. Ezt a fölfeledezést tette Sattler müncheni tanár. A müncheni „Allg. Ztg.“ a napokban tőle egy cikket hozott, melyben azt bizonyítja, hogy Jézus születési évét kétszón vették föl eddig. A bevezett tanár három herodeskor-beli palmaságakkal ékített válaszpontot bi-zonyítja be állítását. Szerinte a tervedés öt esztendő. Jézus Róma építése után 783. ápr. 7-én faszítottelt keresztre s 40 nappal ké-sőbb, 783 május 18-án fölment a mennyeke. Jézus nyilvános lépte tehát 780 november 17. és 783 május 18-ika köze esik, s mivel a 783 év seisdő másköz volt, 13 hónappal. 2½ évet, vagy pontosan számítja 2 év és 7 hónappal töltött be. 780 nov. 17. és 788 máj-

18-ika köze három husvét ünnepe esik, a 781, 782 és 783-iki, mely utóbbik Jézus meg-halt. A 780, 781, 782, és 783 évek Róma építése után megfellestek, a keresztény idő-számítás 27, 28, 29, és 30 évek. Ha a Róma építése utáni 749 évet vesszük től Kristus születése évdől, Kristus működése a Kr. utáni 31, 32, 33, 34 évekre esik, tehát a keresztény időszámítás öt évvel té-véd, vagyis most nem 1883-at, hanem 1888-at kellene írnuak.

Rövid hírek. A Balaton ismét 80 ezer hold földet fenyeget áradásával. — A rablások és gyilkosságok egész özönbe hírlék az ország különböző részeiből. — Pennsylvania egyik nagy városa 7 meternyre lesüllyedt. — Az orosz miniszterek sikkasztás miatt egy-másután szökösnek. — A pápai zene-kar (Garai) e héten amerikai körutrá indul. — A tiszesszlári ügy végtárgya-lása f. évi július havában fog megtar-tatni. — Az albán-montenegrói határ-háboru kitört. — Arabiában általános forrongástól tartanak. — Cincinnati kö-zelében egy egész vonat lesiklott az öt-ven láb magas töltésről; mintegy 80 személy halt meg s 66 életveszélyesen megsebesült. — Dél-Oroszország külön-böző pontjain szocialista kiáltványokat találtak, melyek felhívják a lakosságot a koronázás ideje alatti zavargásokra. — Horváth Gyula a fővárosból eltűnt sikk-asztó ügyvéd Amerikából irt levelet rokonaihoz, hogy teljesen jól érzi magát. — A kétkerékű velocipedet már gözzel is kezdik hajtani. — Az eskimók szegény-ségüket ezen pár szóval: „Nincs szízmám“ szokták közönségesen kifejezni. — A Pá-risban jelenleg megjelenő naplapok és időszaki iratok összes száma 1292-öt tesz. — Egy berlini mechanikus mes-teréges kezeket csinált egy fiúnak melyek ügyesen használhat. — Hatos S. megözökött rablógylkos elfogatása hamis hírekben alapult. — Gorcsakov herceg terjedelmes memoirokat hagyott hátra, melyek meg fognak jelenni. — Francia és Olaszország közt újabb vizzály van készülőben. — Az angol rendőrség Li-verpoolban dynamitot és pokolgépeket tartalmazó ládát foglalt le. — A féniek a Cityben levő posta- és távirduhivatal központi irodáját légbe röpiteni készü-nek, ha a phönixparkban elkövetett gyil-kosság miatt vádoltak azonnal szabadon nem bocsátatnak. — Hadikfalva és And-rásfalváról 800 bukovinai magyar indult az anyaországba. — Budapesten újgyóg-yhely terveztek a sugár- és aréna-ut sarkán. — Kézdívásárhelyen egy 16 éves fiu, mert anyja nem ereszté el a tánc-iskolai próbabálla, magát fobelötte. — Gladstone angol miniszterelnök a busvét-i szünetök legnagyobb részét kedvezé időtöltésével: a favágással töltötte. — Legközelebb „Midgents“ nevű törpék (az egyik 19 éves, 22 hüvelyk magas és 9 font nehéz, a másik 7 fontot nyom) in-dulnak europai körutrá. — Newyorkban tett kísérlettel bizonyult, hogy telefon utján a hang 1000 angol mértöldnyit távolságra tisztán hallható. — Pápoloz közszögben (a télen át) 60 kutyánál töb-bet felfaltak a farkasok. — Székesfehérvárott egyik közelebbi virradóra négy boltot törték fel. — Lapjainkban egy-mást érik az öngyilkossági hírek. (Szó-moru jele az időknél!) — Tihanyban az ottani nyugdíjazott uradalmi ispánt kirá-bolták. A csángók jávára megyénk vend-ajku lakói is hazafias készséggel adakoz-tak. — O felsége Herics Antal plebán-os országgyűlési képviselőnek a Fe-rencz József rend lovagkeresztjét adom-ányozta. (Örvendünk a kitüntetésnek!) — Horváth József gyulaekeszi lakos tyuk-lópás miatti szegényében magát felakasz-totta. — Csehovecz közszögben (Muraköz) egy földmives neje hármas íkret szült. — Vilmos német császár egészségégi állapota aggasztatóvá kezd lenni. — Galicziában az orthodox és neolog zsidók közt ko-moly villongás tört ki. — Árvi fenye-get ismét több vidéket. — Csiky szin-múve a „Proletárok“ olasz nyelven is meg fog jelenni. — Tasmania államában

a múlt hóban ritka nagyságu aranyöme-geket találtak. — Az Aetna erősen ki-tört. — A chicagoi magyarok levelet intéztek Jókaihoz, melyhez 1500 frot adományt csatoltak a győri árvízkaró-sultak javára. Éljenek! — Magyar nyelvi póttanfolyamot a minister ez évben Szom-bathelyen, Győrótt és Csáktornyán fog tartatni.

Irodalom.

Fleischmann Károly kiadása-ban Bécsben (Gstreidemarkt) a következő füzetes munka jelenik meg: Dr. Heysz J. Chr. Aug. Fremdörterbuch 10-ik stereotyp kiadásban. — A munka 17, 20 kros füzetben adatik ki, minden füzet 3 innyi terjedelmű és szines borítéku. A kinek ilyen szótára szüksége van, Heysz szótarában igen olcsó segédesszközre tesz szert. Megren-delhető Fischel Fülöpél Nagy-Kanizsán és Csáktornyán.

Az „Ország-Világ“ március 31-iki száma is előttünk fekszik s örümmel vessünk tudomást, hogy egy régen táplált vágyunk a bizonyos művelte magyar ol-vasóink vágya is teljesítve van, t. i. a régen nélkülözött eredeti regényt, melylyel egy ilyen előkélő képes lap olvasóinak tartozik, csaknem félvi szünetelés után, újra pro-gramjába veszi e kitűnő képes lapunk. Ifj. Ábrányi Kornél a múlt év őszén fejtette be „Az egyedüli mód“ című regényét s azóta eredeti regény nem jelent meg. Most Aczady Ignác, jeles írónk „Pénzhiatáság“ című regénye nyílja meg e számot, mely ismerve e széptollu írónk tehetségét és a szerkez-tőség jó izlését, bizonyval beváltja a hozzá fűzött magas reményeket. Kapható és meg-rendelhető Fischel Fülöp könyvkereskedés-ben Nagy-Kanizsán és Csáktornyán.

Új zeneművek. Tábor aszky és Pársch zeneműkereskedésében Bpestben megjelentek: 12 kedvelt magyar népdal. 1. Volt szeretőm... 2. Leka-szállak már a rét... 3. Felleg borul az erdőre... 4. Ki-derült az ég felettem... 5. Nézek, nézek... 6. Rászállott a vadgalamb a kalászára... 7. Nincsen annyi tegecs csillag... 8. Ha be megyek, ha be megyek... 9. Kátaszék nyílik az agaracfa virága... 10. Zsindelyem a kaszánya tetején... Keserű a borostyánfa levele... 12. Barna leány elbujdosott. Énekhanga zongora kísérettel átírta Varga József. Ára 1 frot. — Róza avólglyi és Társa zeneműkereskedésében megjelentek „Szeg-sárdi emlék“ eredeti hallgató magyar két füzettel. Zongorára szerés: Mihályi Ig-nác. — Esztergomi emlék. Csárdás szerés: Perényi Kálmán. Ára 80 kr.

Arany János összes munkáinak ezen első teljes kiadáása 8 nagy nyolcad-rétű vaskos kötetben, vagy 36 füzetben jelenik meg a következő tartalommal: Összes kisebb költemények. — Toldi, Toldi azo-relme, Toldi eseteje, Buda halála, Murány ostroma, Katalin, Szt. László, Első lópas, Keveháza, Bolond Istók, Elveszett Alkot-mány, Nagy-Ildai csigányok, Jókai ördöge, Kóbor Tamás, Elegyes darabok, Próza mű-nkek, Shakspeare fordítások: Hamlet, János király, Szent-Iván-éji álom, Aristophanes vígjátékai. Egyes kötelek vagy füzetek kü-lön nem kaphatók. Egy-egy füzet ára 80 kr.; az aláírók az összes 8 kötet vagy 36 füzet megvételére kötelezik magukat. Díszes bekötési táblákról gondoskodva lesz. Az utolsó kötetben vagy füzetben a költő arc-kepe fog mellékelteni. — (Kapható és meg-rendelhető Fischel Fülöp könyvkereskedése által Nagy-Kanizsán és Csáktornyán.)

Közigazgatási tisztviselők figye-lmébe. Előfizetési felhívás a kihágásokról szóló büntető-tvkönyv és eljárás, a közigas-gatási hatóságok hatáskörébe utalt — ha-tályban levő — és büntető intézkedéseket tartalmazó összes törvények és rendeletek gyűjteményére. — Ismeretes mindnyajunk előtt, hogy a kihágásokról szóló büntető-tör-vénykönyv 12-ik §-a szerint a büntetett és vétségekről rendelkező büntető-törvénykönyv általános hatáskörű, a mennyiben a kihal-gásokról szóló büntető törvénykönyv ellenkező intézkedést nem állapít meg a kihágások cseleiben is alkalmazandók. Ezen kívül az ide vonatkozó életbeléptetési törvény egész hatalmas sorolja fel részint egyenkint, részint általánosságban azon törvényeknek és ren-deleteknek, melyek a már most rendszeres egészes foglalt büntető-törvénykönyvek mel-lelt szintén tartalmazzak büntető intézkedéseket. Ezek pedig legnagyobb részben a közigazgatási hatóságok hatáskörébe vannak utalva. Emellett, hogy a savat annál nagyobb

legyen, belügyminister öngyerméltősége által a szabályozás tárgyában kiadott rendelet 96-ik §-a határozatlan azt mondja, hogy: „a mennyiben e rendelet nem intézkedik, a kihágásokra nézve addig követelt eljárás továbbra is fennmarad.“ Ha tehát a kö-zigazgatási hatóságoknak a kihágásokban eljáró közeg elküszmerésen akar meglénelni feladatának, nem egy rakás törvényt és rendelkezést kell-e neki bosszerezni, átböngészni, összehasonlítani és vizsgálni, ha mind ott vannak-e a kérdéses törvények és rende-letek? mi maradt meg azokból változatlan s mit tett hatályon kívül ez vagy ama törvény? Biz ez óriási fáradságba s még több költségbe kerül s így nem csoda, ha a mindenféle teendővel annyira elárasztott hatóság kö-zegének vajmi csekély százállékán meg-elegendő ideje és türelme a mélyre hatóbi a büntető törvényeknek, hanem ússunk a felületen, a mikor aztán nem csekély sütk-séget pótol, azt hiszem, egy oly munka, mely mind az elsőrtörvényeket, rende-leteket összegyűjtve, módot és alkalmat nyújt az eljáró hatóság közegeknek az ép oly fontos, mint szövénvény kihágások ügyek alaposabb tanulmányozására. E tapasztalatból kiindulva, szántám magam az elsőrtör-vények és rendeletek összegyűjtésére és egy rendszeres munkára fejlődöztetésére, remélve, hogy annak közreboosztását a közszükség igazolni fogja. Emintegy 18—20 irve terjedő munkám magában foglalja: 1) a kihágásokról szóló büntető-törvény könyvet, kibővítve a büntetésekről és vétségekről rendelkező bünt-ező-törvénykönyv általános részének azon intézkedéseivel, melyek a kihágásokra is alkalmazandók; 2) az életbeléptetési törvény által érvényben hagyott azon törvényeket és rendeleteket, melyek a közigazgatási ható-ságok hatáskörébe tartozó kihágásokat vagy büntető határozatoktól tartalmazzák; 3) a közigazgatási hatóságok előtt a kihágások ügyekben követendő eljárást, a mint azt az ide vonatkozó rendelet szabályozza, az eddigi gyakorlat érvényben hagyott szabályainak és az erdei kihágások ügyekben követendő eljárás kísérettel; 4) az életbeléptetési törvényt azon összes ministeri rendeletekkel, melyek a közigazgatási hatóságokat érintik; a végül 5) azon intézkedésekkel, melyek a közigazgatási hatóságokra nézve a bünvádi eljárás terén egy vagy más kötelességeket róznak. A munka előfizetési ára 2 frot s könyv-árusi uton nem lesz kapható, mert csak annyi példányban nyomatik, a hány előfizető, illetőleg aláíró jelentkezik. Felhívom emnő-fogva azon szakfériakat, közigazgatási kö-zegeket, s általán mind azokat, kik a munkát megszerezni óhajtják, hogy akár a 2 frot előfizetési árt, akár megrendelő nyilatko-zatukat hozám legkésőbb f. é. május hó közepéig megküldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel az ezután érkező előfizetők illetőleg aláíróknak példányokkal nem szol-gálhatnak. A munka legkésőbb június közepén esét fog küldetni, még pedig az előfi-zetőknek bérmentve, keresztköts alatt, az aláíróknak pedig utánvételél. Csik-Szereda, 1883. márcs. 30. Molnár László.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpenztáraink szer-vezéséhez.

Irta dr. Gerliczy Gyula meggymeni tanár. A „Gazdasági Mérnök“ után. (Folytatás).

Végre a mi takarékpénztáraink felületi eredményét illeti, azok a letétek után éven-kint 4½—6%-ot fizetnek, a betétekből adott kölcsön után pedig átlag 10—12%-ot szednek. Bár akadtak takarékpénztárak (szám szerint 29), melyek betevőiknek 7—10% kamatot is ígértek; valamint betétlábútló kölcsönök után 12—15% kamatot is szedtek, tehát valóságos uszorrát hústak. Ez történelk nálunk, hol a földbirtok a legjobb kezelés mellett is alig képes 5%-ot tisztán jövedelmezni. Takarékpénztárainknak hasznát, nyere-ségét, mint mindenütt a világon, természet-szerűleg a betétek után fizetett kamat és a betétekből adott kölcsönök után szedett ka-mat közötti különbség képezi, de azért még sem lenne szabad részee viszonyok között — ha t. i. ilyen nagy pénztökeösszegek és köny-nyelműség nem lenne — e kamatkülönbség-nek 4—8%-ra rugni. A takarékpénztárak nagy nyereségének és részvényeké után eső nagy osztaléknak okát és forrását azonban nem egyedül a nagy kamatkülönbség képezi, hanem nagyobb mérvben az, hogy az alapítók rendkívül ki-csi ny a némely helyen passzív betéti for-galomban képez.

Az 1880. évi statisztikai adatok szerint: 18 takarékpénztár nem adott osztalékot; 50 ta karékpenztár az alapítók után 4—10%-ot osztalékot fizetett; 145 takarékpénztár 10

Kiosztóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosbás utca. 513. sz.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetelmények: 5 hasábos petitsor egyszer 1 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési és egyéb hivatalos hirdetelmények 30 kr. bélyegdíjjal felül 100 szóig 1 ft., azon túl minden szóért 1/4 kr.

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Szerkesztői iroda. Hova a lap eszlemi részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bérmentesen levelek csak ismert keszkből fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyittdár: petitsora 10 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDAN ÉS SZOMBATON.

A hazafias kényelem szempontjából.

(T.) Nyomon vagyunk már. Majd kitálalják már ellenzéki lapjaink, hogy jöjjenek haza a moldovai csángók soha napján. Mert csak éppen a kormányra kell bízni őket. Csak a kormánytól kell kivánni a hazatelepítést, hogy megszabaduljon tőle a magyar nemzeti társadalom, amely talán a nagy testvériségbe már kezd is (!) beleünni; hát megszábadul az igaz, de hogy a moldovai csángók nem fogják látni a magyar hazát, az is igaz.

Hiszen régen tudom én azt, hogy mindig és minden időben legkényelmesebb hazafiság a kormányra hivatkozni, és arra tolni a teendőket; el is rontotta már ezzel a magyar társadalmat a magyar ellenzéki sajtó úgy, hogy a legéletbevágóbb társadalmi kérdéseknél is a kormányra támaszkodunk, és mert a kormánynak nem áll módjában, hogy minden kívánságnak megfelelhessen, hát a társadalom várakozik a sült galambra. És mondhatni, alig van parlamenti kormány, mely a társadalom kevesebb támogatásában részesülne, mint a magyar.

Nos, hát itt vannak csángó testvéreink is. A hazajövetel hírének első lökése felköltötte a nemzet öt vagy hat milliomod részében azt a lelkesedést, hogy úgy melegében 20-30 ezer frtot összeadtak, amely 20-30 ezer forint-hoz hozzájárult pár ezer ember vagy az sem, és ezzel a testvéril kötelesség a nemzet-részéről meg van téve, és most álljon elő a kormány! Ami annyit jelent, hogy a lelkesedésnek vége és a dolog megfieneklésnek indult. Ma nemcsak nálunk, de sehol, még Amerikában sem teszi és teheti a kormány, hogy

valami telepítési mozgalom élére álljon, azaz a külföldön vagy más világrészekben kivándorlási mozgalmakat indítson, mert legyen bár a tengeren túl és nagyon messze, mégis a körmére koppintának érte. És igazán szomorú dolog az nálunk, hogy az ellenzéki sajtónak még a legkomolyabb része sem szokta meggondolni, mikor valamit indítványoz, hogy mit indítványoz. Hanem kidobja indítványát a világba, felbeczeli vele a közvéleményt (mert talán ez is a szándék) aztán tegyen róla a kormány.

Ugyan kérem, miféle európai hecz lenne abból, ha a magyar kormány egy kivándoroltatási mozgalmat kezdetne meg Romániában hivatalosan? Nem rögtön fellázítaná-e a román kormányt és az egész román közvéleményt? És mert a román kormánynak igaza lesz, hát nem vonná-e maga után a magyar kormány okatlan eljárása egész Europa tiltakozását, amely eljárás caakugyan durva megsértése lenne az állami tulajdon jognak. És aztán mit érnek el egy ily hivatalos mozgalom megindításával? Egy óriási blamázt.

Rosz vért mindenféle, és adna magáról a magyar kormány ezen tette által oly szegénységi bizonyítványt, hogy Europa művelt államai előtt minden eddig szerzett tekintélyt és minden eddig szerzett rokonszevet elvesztené.

Hát ilyen meggondolatlan indítványokkal szoktak elő állni a mi ellenzéki lapjaink, csak hogy felverjék a közvéleményt, s oly irányt adjanak annak, mint adtak a török háború alatt, hogy t. i. lehetetlenséget követeljen. Mert a mennyt a magyar kormány tehet, mindössze is annyiból áll, hogy a betelepítéshez segéd kezét nyújt, azaz helyet ad, mint a hogy Amerika teszi, — punktum. Helyet ad addig, amíg van, és amíg lehet;

de in infinitum nem mehet az sem. Hanem a magyar társadalom igen is, ha a magyar társadalom komolyan akarja, az tehet; az adhat helyet, mert van, és megindítja a mozgalmat, melyhez mint privát dologhoz, senkinek semmi köze. És ha a nemzet minden oly gyermeke, aki teheti, megteszi a magáét; akkor 50,000 csángó 3 év alatt itthon van. Ha társulatok alakulnak mindenféle, ámde nem a Somssichék mintájára, hogy a nagy birtoku földes urak egy párttrttal kibujhassanak, hanem másképen, akkor a csángók igenis haza jönnek, de ha ily társulatok nem alakulnak, hanem a hazafiság kényelmének okáért a kormány nyakára tuszkoltatik a dolog, akár még azok a csángók is vissza mennek, kik eddig bejöttek vala.

Az ipariskolákról.

(H. M.) Olvasóink többrendbeli előbbi közleményeinkből tudják, hogy Zichy Jenő gróf, ezen az ipariskolák szervezése érdekében oly ritka tevékenységet kifejtő, egyáltalában a magyar iparosok ügyében elismerésre méltó buzgósággal fáradó mánás Jágócsi Péterffy József miniszteri biztossal hának több városában megfordult, a melyekben buzgólkodásának köszönheini, hogy a mesterinasok kiképzése most már sok helyütt biztosítva van.

Ugyanis gróf Zichy Jenő és jágócsi Péterffy József a napokban terjesztették be a vallás és közoktatási miniszterhez terjedelmes jelentésüket, a melyben küldetésükről és működésükről számot adva kijelentik, hogy eddigi működésüket 40 városra terjeszték ki és e 40 város-

ban létre is jött az iparos iskola. — Ezentul tehát hazánk 40 helyein az iparos tanulók szakképzetségiéről, ennek rendes irányba tereléséről gondoskodva lesz. Az a fő, hogy ezeknek a városoknak hatóságai és iparossai udvös tevékenységüknek gyümöseit csakhamar élvezhessék.

Az a lelkesülés, melylyel Zichy Jenőt és a kormány biztosát fogadták, ne bizonyuljon szalmatüzek, hanem az a komolyság, melylyel a tevékeny gróf intencióit fogadták és azokat gyorsan foganatosítani iparkodtak, további tevékenységükben és az iparos iskolák fejlesztésében és felvirágoztatásában is vezesse őket. Mert — Magyarországon ezt a tény mindenki ismeri — nincs könnyebb nálunk bizonyos intézeteket létesíteni, de nehezebb már azután azokat fenntartani és fejleszteni. — Nem sokat vagyunk hajlandók adni azokra a szép szavakra és arra a lelkesültségre, mely nálunk minden intézmény létesülésénél a banquetteken nyilvánul. Itt könnyű lelkesülni és melegedni valamely ügyért. — De iparos iskoláknak fenntartása és fejlesztése tartósabb buzgóságra is számít, bizonyos tekintetben áldozatot is követel a hatóságok és egyesek részről. Mert valóban azok az iskolák sok áldásnak kutforrásává válhatnak, ha azokat folytonosan fejleszteni iparkodnak, — különösen pedig ha azokra folytonos felügyelet gyakoroltatik, — hogy ne csak névleg létezenek, hanem hogy működésüknek nyoma is láttassék.

Az a mozgalom, a mely iparosaink körében nem csakély hullámmot ver fel, most már visszafelé nem terelhető, nem is szükséges, nem is

volna czél szerű; hanem igenis, azt iparosok jogos igényeinek törvényhozás útján való kielégítése által a mozgalmat oly irányba kell terelni, mely irányban még az eddig is szervezett s még ezután szervezendő iparostanuló-iskolák hathatós eszközül szolgálhatnak.

Az bizonyos, hogy pangásnak indult iparunkon csakis az ifjabb iparos nemzedék szakképzetséggel bíró része fog hathatósan segíteni. Azért szükséges, hogy a városok egy kissé komolyabban mint eddig foglalkozzanak az iparosság ügyével; s hogy annak lendület adathassék, különféle úton-módon kell segítőügkre lenni.

Hogy az iparos iskolák fokoztatában legnagyobb szükségét pótlók az első fokú mesterinas iskolák, az kézzelfogható, mert az iparosoktatás többi fokozatai sokkal természetesebben kapcsolhatók azután ezen alapképző intézethez, mintha megfordítva, magasabb iparos oktatóról gondoskodnák.

Az első fokú mesterinas-iskolákat azonban a kormány különöse segítése nélkül, vagy kevés gyámolításával minden város szervezhetné.

Csak nem szabad a dolgot csakélybe venni és a helyes eszközöket kell megragadni. Az első fokú mesterinas-iskoláknak igen szép és fontos hivatásuk van. — Megadni az inasoknak az iparossághoz szükséges alapképzést, egy kis általános ismeretet, és őket a vallásérkölcai oktatásban is részesíteni.

A mesterinasnak a mi nézetünk szerint nemcsak taníttatni, hanem neveltetni is kell. Ez a kérdés szoros

„Zala” tárczája.

A bánat óráiból.

Egy kézozorítás még! Egy csók s Isten veled Ajjad rebegette ezt, Tánunk volt a nagy ég, a harmatos fűszál S az útvesztői kereszt. Isten veled mondán, és hulltak könnyeim, Búcsom emlékeül; Szerelmidet kértem, a melynek lángiban Kébelem istenül.

S fájón zokogtad te: szerettek végtelen Oh képlek ne felejtis! Forró szerelmem tartsd előtted szüntelen, Mélyen szívembe rejtis. En esküvéim s híven megtartám eskümet Kébelembe zártalak, Ott érzem híven mosolygó képedet Te csóltá bízalak.

S hiába esküvéi, hiába esküvéim, A sors kaczag, nevet, A bánat és keserv még nem törölte ki Szívemből képedet. Még rajad is kaczag a sors, ha egykoron Kezem könyök között Szívtámasza borulva gyöngye vigaszul Fejfelemet bízalod. Takács Andor.

A szenvedő emberiségnek.

Máskor köztünk a titkos gyógyszer. Mégis h... a német. Az élelmosság, mely a szenvedő emberiség számára az egészségével visszaél nem kisebb nagy Németországban mint Amerikában, sőt még a nagyszájú eszédelgés e hazájában kisebb. Felelté tanulmányos dolgokat olvastam én egy lípocsi lapban s minap. A szenvedő emberiség érdekében itt rövidem.

Tisztelt publikum, jegyezd meg magadnak. A csallhatatlan titkos szerekről van szó; a kitűnő gyógyszerekről melyek külsőleg, belsőleg mindegyik 101 betegséget gyógyít; elonyészteti a piros orrt, ép egy mint a tykszemét; a fogfájást megszünteti; a szemnek jobb szer minden! a migrain különféle fajait gyógyítja; a balmazs a sebeknek; kitűnő gyógyszer a gyomorkatharusanak.

Nem hiszed? Kár. Háromszer attestum bizonyítja hiteles névalírásokkal, hogy úgy van, s csak a magad kárát vallod, hogyha potom 80 krért meg nem vezed azokat a szép dobozban elárusításba bocsátott porokat, pilulákat vagy cseppeket — melyek egyszerre a legboldogabb, mert legegészségesebb emberré tesznek. Az a svájci kópé, a ki egykor hal-magot hirdetett, a melyet csak bele kell dobni a langyos vízbe, hogy azonnal a legzebb élőhalakat nyerjék, csáló, kópé volt; habár mindenkinek vraszaküldötte a pénz, azt írva neki, hogy iraságod a 154 dik számár, a ki lépre ment, vigasztalóddék; de a német egészségügyi tanácsosok, a Geheim-sanitätsrathek — egészen komoly emberek és nem szolgálhatnak ki bizonyítványt semmi áron sem, hacsak meg nem győződnek a kivált gyógyszer teljes ártalmatlanságáról és valódi hasznáról. (?)

De egy pár mégis lépre ment, és volt a ki becsületesen a körmükre koppintott az üzérzsollemű doktoroknak. Majd elmondom egy a magam módja szerint, okulásul, hogy mennyire vishi a civilizáció, s hogy csak nagyon örülhetnek neki, hogy nálunk eddig-e kevés ilyen turpisságról lehet hallani. Egy egész kis dráma ez, a mely levelezés útján játmódott le, melynek személyei:

Egy gyógyszerész. Dr. Kless. Dr. Hess. Dr. Stoss. És egy hírlapíró: Történethely Németország két nagy városa; meg egy törzségi terem, meg egy udvari palika. A három orvos pedig, — notandum — egészségügyi tanácsosok.

A dráma prologja egy kis hírlapi közlemény, melyet egy német hírlapíró valamelyik nagyon elterjedt német lapban kitétetett, körülbelül ilyen formán: A különféle titkos szerekek ajánlgatása elárasszja lapjainkat. A lapok telve vannak az ilyenü hirdetésekkel, s ha ezek csak félig oly használható szerek volnaának, mint a mindöknek híroszteltettek, régen nem szabadna beteg embernek lenni a világban; de a sokféle gyógyszer dacára bizony csak azt látjuk, hogy o szerekek gyártói meggazdagodnak szemtelensül fűzött speculatiojukkakkal, a közönség pedig éppen oly beteg. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy ne hagyja magát bármily szép szavak által lépre csálni, mert a szerekek, feltéve hogy ártalmatlanok, nem érnek semmit és teljesen használatlanok.

Volt azután erre a közlöményre nagy sürgős-forgás, sajtó és lármá a gyógyszerceket gyártói, vagy azokat igazoló tanácsosok között, s a bizonyítványok némely szerekeknek csallhatlanságáról eszr szám jelentek meg. A hirdetégeknek tudvalevőleg roppant sok pénzbe kerülnek, szereket és ezeket nyelnek el, s már ebből is elképzelhető, hogy a 60 krért vagy 1 frtért áruba bocsátott gyógyszer gyártójának elég egy pár krjába kerülhet, hogy oly nagy hasznat husszon belőle, mint a minőt há. A fentebbi közlömény írója azután egy

nyilatkozott, hogy ha az összejátzó urak el nem hallgatnak, majd a kezében levő biztos adatok alapján kimutatja turpisságukat. A három közül pedig a derék és jóra való Dr. Kless volt az, a ki harminc — 60 márkáért mindenkinek szivesen kiállított bizonyítványt a neki bemutatott eszr csallhatlanságáról és eszr nagyon természetesen egészségügyi tanácsosai czímével és belgyógyász erősitette.

De hisz az ilyeneket igen nehéz elhallgattatni, mert Dr. Hess és Dr. Stoss sem volt külön legény a csárdában, s a könnyű pénzszeregek mindháromnak rendkívüli gysugeje volt. Az a hírlapíró pedig okos gyerek vala. Hogy a jó madarakat lépre csálja, és őket eredeti tudományosságukban bemutatassa, egy kis eszbe fogyomodott. Összeállott két jó barátjával, kik szintén boszankodtak ezen derék urak gyönyörű pénzszerezi módján s meg akartán egyszermind győződni arról, hogy mennyiben érdemlik meg ök az egészségügyi tanácsosai czimot, a következő manipulációt kezdték.

Készítettek ugyanis kétféle szert. Az egyiknek ezt a szép nevet adták; „Ryucalifimikón” és arra való volt, hogy a szerenésötlen vörös orrukat arczukeson virító díszétől foszszak meg. Az ingredientsiák, melyekből e szert készítették egy-egy üvegcsével 2 és fél krba kerültek. Olyan ártalmatlan szer volt, hogy akár a hideg víz se különb. Az egyik barát azután a következő levelet írta:

Tisztelt egészségügyi tanácsos ur! Egy kitűnő szert kívánok áruba bocsátani. Ellenége ez a vörös orruknak: A neve „Rynokalifimikon”; All ebből, és ebből. Nekem erre oly kitűnő hírlap ajánlása szükséges, min tán. Nem saivokednék vegyileg meg-

vizsgálni e szert és ajánlással ellátni? Ha igen, kérem engem tudósítani, hogy mennyit kell fáradságról fizetnem; azután el küldöm a szert is. Becses válaszáért elvárva vagyok tisztelgő Deming.

Erre a jó barát a következő levelet kapta:

Megtisztelő soraira válaszul az, hogy egyszerű ajánlások ára 30 márká; vegyi eszébontással 60 márká. Sziveskedjék küldeni belőle, s ha áruba bocsátja, csallhatlan szep üvegcsékét és szines jelvényt

tisztelettel Dr. Kless. A jó barátok azután 60 márká melléklésével küldtek a compilált szerből, s valami ártalmas folyadékot kevertek beléje.

Az egészségügyi tanácsos szesre dugta a 60 márkát és a vegyi vizsgálatnál észre sem vevén az ártalmas folyadékot egy ajánló bizonyítványban amagy német mikásan eldicserő a pártatlan világírrre vergődhető szert.

Igy tett a másikkal Dr. Hess, és Dr. Stoss is.

Mikor azután a három derék tanácsos megtudta, hogy lépre mentek, volt azán — Tablauu.

Igy készölnek rendszeren a titkos szerekek. Ha ártalmatlanok, még megjárja, legálább az egészség megóvatik, s csak a közönségnek szesje sanyik meg.

De hát hogyha némelyikben ártalmas szert is van?

Erre azt mondja egy mellettem ülő kevesei becsülő barátom:

Mundus vult decipi ergo decipiatur. Es ellen én meg nem szóllhatok semmit.

Sealmänder.

összefüggésben áll a vasárnap munkásságával. Ennek törvényhozásilag rendezése (melynek az egész vasárnapra kell kitorjazzuk) egy jó lépéssel fogja azonnal előrevinni az elsőfokú mestertan iskolák szervezésének lehetőségét.

Koruk mind a két kérdés megoldásának nagyon kedvező, a nézetünk szerint iparosainknak is tevékenyebben hozzá kellene látni a reájuk néző oly fontos ügy megbeszéléseire, az eszközök megállapítására, az ügy előbbrevitelére.

Zichy és Péterffy jelentése még nem jutott kezünköz, de mihelyt birtokában leszünk, bővebben szándékozunk róla szólítani és a belőle kínálkozó tanulságot le akarjuk vonni.

Czikk-Czakk.

(A politikából és társadalomból.)

Az országgyűlés ismét megkezdte üléseit. És megkezdődött a közéleti törvényjavaslat részletes tárgyalása. Az első paragrafus, melynek első pontja mindjárt azt tartalmazza, hogy középiskolák alatt ezen törvényben a gimnáziumok és reáliskolák értendők, alkalmat adott az egységes középiskola barátainak, különösen Hermann Ottónak a felszólalására. De az okt. miniszter indoklása szótlanul a kétségeket és a paragrafus az eredeti szövegében tartott meg. Néhányan, többek közt Gündöcs Benedek is felszóltak a görög nyelv ellen a rendkívül tantergi tanácsa a 7. és 8. osztályban. Csiky Kálmán a görög nyelv mellett harcolt. Nem helyesli azok felfogását, hogy e tantárgyaknak az életben keveset van hasznát és utal arra a befolyásra, melyet a hellenizmus egész modern kultúránkra gyakorolt.

A vita folytatásánál még többen is szólottak hozzá; kik a görög nyelv mellett, kik ellene; s már-már azt hitte volna az ember, hogy hovatagorék valóban decretálni fogják a görög nyelvet facultativ tantárgynak a 7. és 8. osztály számára. De Tisza Kálmán rövid, de annál csattanósbab felszólalása egyszerre eloszlatta azt a ködöt, mely a harmadik §. vitája alkalmával a házra rezuült és meg azokat is magával ragadta, a kik a jobb oldalról is már-már hajlandók voltak a görög nyelv ellenszínének engedni, gondolván, hogy görög nyelv nélkül is boldogulunk.

Jó hogy a korán meghálozott, szegény soproni tanár Moller Ede, már nem él. — Reményben nagyon esakalozott volna most. E korán elhunyt nagy tehetségű fiatal tanár, már néhány év előtt szóllalt fel egy filozofia a classicizmus ellen, a görög nyelv szemből — a modern nyelveknek fogván pártját.

Tisza felszólalása valóban új oldalról is megvilágította a tárgyat és sok magával ellett ember megjegyzéseiből magának felszólalásának végszavát, hogy megadja magát azon okból, mivel az oktatásügy terén nem tartja magát szakembernek, s hogy nem bír azon erkölcsi bátorsággal, azzal szemben, amit a nagy és művelt világ szakértői helyesnek tartanak, saját nézetét érvényre hozni ott, ahol a téves nézet következményeit nem ő, hanem talán egész nemzedékek viselhetik.

A harmadik §. nagy majoritással elfogadott.

Országgyűlés a legművebb részvételt költette az országbíró halálára. Közéről és távolról számos üdvözlő távirat érkezik a gyászoló családnak.

Lapunk múlt számában közöltük Mailáth Kálmán grófok felszólalását a gyantásítások ellenében, melyek ott érték. Egy budapesti német lap egy tárcszámban felszeresít most Gróf Mailáth János és leányának tragikus végét — melyre gr. Mailáth Kálmán idézett felszólalásában hivatkozik.

Az országgróf, ki 1865-ben öte magát leányával együtt a München melletti stahrenbergi tóba, nagyszemélyű férfiú volt, ki a történetírás és szépirodalom terén neves munkákat írt. A drága Bécsből Münchenbe téven át lakását, azt hívtá, hogy ott könnyebben fenntarthatja majd az ő és leánya életét, de bizony az nem sikerült. Sokoldala irodalmi foglalkozásán dacosára mindig nagyobb és nagyobb lett a nyomor, míg végre nem tűrhette tovább, forró szeretőit, egyszerűen hozákja forró ragaszkodó leányával együtt a stahrenbergi tó hullámaiban kereste fel sírját. Mire kinos parancs lehetett ennek, míg a második elhatározást tett, mennyi

lelki fájdalom és forró köny, míg a két szív kibékült a sorssal. S mily kínos át lehetett az, az öreg gróf müncheni lakásától a stahrenbergi tó partjára? Az 1855-diki január havában megjelent müncheni német lapok meleg nekrológokat közöltek a gróf és leánya öngyilkosságáról, s az egyik azt is megjegye, hogyha az emberek előre tudnák a bekövetkező eseményeket, mely sok szerencsétlenségnek, bűbánnak, tragikumnak lehetne elejét venni.

Az elhunyt országbíró megdöbbentő halála elevenít fel újra gróf Mailáth Jánosnak halálát.

A csángók jönnek, s a kitörő lelkesedés meleg érzelmével, igazi testvériséggel üdvözlötnek minden ponton, s melyet csak betelepülésük helyéig érintenek. Többen jönnek mint eleinte vártuk volna; s a csángó testvérek visszatelepítése most már nem hazafia álaj, hanem valóságos tény. A határnál a lengyelek üdvözlöttek rokonszenvenesen a hazatérőket. Egész kis ünnepély volt ez. Üdvözöltek, várta, és megvendégelték: Homonnán, Saszócon, Sátoralfajhelyen, Sárospatakon, Liszkón, Tolcsván. — Nagyszerű fogadtatás várta őket Nyiregyházán. Leírhatatlan volt azon lelkesedés, melylyel itt fogadták és megvendégelték. Csak a szegedi ért fel vele, de ez is csak fény, de nem egyszerűen saúvelőesség tekintetében.

A csángók pedig maguk, a mint másképp nem is gondolható, el vannak ragadtatva azon testvéri szeretettől melyet itthon találhatnak. Van nekik postájuk is, kit nagyon tisztelnek, s ki nekik notát csinál minden eseménnyről, melyet őik oláhosan eladnának. Szegedre 8 órakor érkeztek. A közönség óriási lelkesedéssel üdvözlötte az érkezetteket. Diadalokapúttól vonult a felszólaló kaszinó felé, hol dúz vacsora várta az érkezetteket. A fogadtatás valóban nagyon fényes lehetett. A szegedi rövid távirat lapidáris stílusban mondja: „Szeged dicső napot igatott ismét örvényrebe.”

Valóban szép azon lelkesültség melylyel csángó testvéreinket fogadták, s a lelkesültség talán mégsem vesszett ki az országban annyira, mint azt sok naggypáju, de kevés dobányu, mindent gáncsolni szerető, semmiben megnyugodni nem tudó, elkeseredett hazafi a világgal elhitetni akarná.

Valóban, ha elgondoljuk, hogy most ujabban is a csángók visszatelepítése dolgában minő áldozatokra képes az ország lakossága, mely pedig oly sokfelé van igénybe véve; lehetetlen ebben a jobb jövő reményének csillagát nem látni. Hiszen van hiba, van baj is elég. De a hol a lelkesültség és áldozatkészség annyi példát láthatunk, ott nem vesszett el még minden.

850 azon csángók száma, kik most jöttek haza; csütörtökön egy második 900 főnyi transport érkezik Nyiregyházára. A bizottságok működnek; a gyűjtések tovább folynak.

A tavasz itt van. Az első feleke is már visszajött bizonyára; a legszob óvszak kezdődött, s vele — az öngyilkosságok is kezdődtek. Egyszerre három négyet is olvasunk. Amott egy öreg, sirájához közel álló ember, ki nem képes bevarni a végét; — itt egy nagyreményű fiatal ember, a ki megunta. Mi ross lehet az életben, hogy annyian bele unyjanak, s oly hamar képesek szabadulni a nyugtól, melyet tulajdonképen csak ők tartanak annak?

Az utolsó időkben oly sajátságos körülményű öngyilkosságokról olvasunk, hogy azt hiszük, miszerint az ilyen esetek cserbe hagyják a lélekbuvárt is minden tudományával. Tulajdonosn érzenyenye lett a világ, minden anyagi dúrvasága mellett. Ha valakinek nem tessék valami, megharagzik a világra, bosszút áll rajta, s önmaga pusztítja el magát. Más körülmények közöttétek a kanisai esütését Ivy Henriket arra, hogy önkényesen vessen véget életének. Ezt a szegényi jó barátok sodorták a veszedelmbe, aláírták váltóikat, s mikor fizetniük kellett volna, — akkor az ő nyakán maradt.

Nem valami — a jó barátok változósságai miatt — a kétségbeesésbe szült ember találta fel e közmondást: „Órjatos meg jóbarátimtól, ellenségeimtől. Sámagam tegom magamat megvédeni.”

Alighanem! És hányadik már ő. Nagy könnyelműség az, visszaadni a barát jószágával és veszedelmbe dönteni azt, aki szükség idején segítségünkre volt.

A bukovinai magyarok hazatelepítése.

Nyiregyháza, április 2. A mai nap soká emlékeztet fog maradni városunkban.

Allig terjedt híre, hogy a hazatérő bukovinai magyarok nem csak az órákig lesznek vendégeink, a lakosság versenyre költ a bizottság tagjaival, kik tudvalevőleg elhatározták, hogy a fogadás költségeit sajátukból fogják fedezni. A d. e. folyamában halomszámra gyűltek be a pocsenyek, sóderak és egyéb állatok, hordóválla a bor, szárával a szivar. Két órakor tengerenyi nép lepte el a pályaudvar körüli szép tágas tereket. — A csángók számára a vasuti óriás rakthárba 850 emberre volt terítve. A fött őkeket, gulyást Fried pályaudvari vendéglő és Andrikovács szolgálták, kiszolgálásra 20 ifjú vállalkozott. Benczi híros zenekara és két más zenekar, valamint a dalogyesület már kétfékor kinn voltak. A zenekarok a Rákóczy-indulótt huzták, a dalkar a szótatot énekelte. Ezek lelkesült éljensége üdvözlötte az érkező vonatot, melyből ezer kéz kezeskedéssel, kalappal köszöntöttek. Legelőször szálltak ki Odessachly herceg és kísérője, dr. Szádeczky Lajos, kiket a bizottság tagjai körítetttek. Köszönös bemutatások után kiszállították a 850 csángót, kiket a várakozók elfogtak, ölegettek, csókoltak. Ezek sirva áldást mondtak a házára és megváltóikra. Az őkezes legnagyobb rendben, zeneszó és számos áldomással méltó történet. Utóbb táncra kerekedtek, egészen míg a beállítás ideje érkezett. Hat órakor legzavosabb hucazás után, harsogó éljenségek közt Debreczen felé indultak a csángók, hol fogadtatásukra nagy előkészületek történtek.

Szolnok, április 2. A csángók a közölt megállapodástól eltérőleg ösütő órákor érkeztek ide közlón vonaton, Odessachly herceggel Tágiláson a neje csaláttal. A vonat megérkezését, daczára a korai időnek, nagy néptömeg várta, mely az érkezőket zajos éljenséssel és zenezóval fogadta. Kiszállás után következett a lakoma, melyben a herceg és neje, mint Scheltaik István polgármester, a csángók pedig mint a nagy közönség vendégei vettek részt. A lakoma leginkább töltött káposzta, gulyásos, és paprikásból állott. A csángókat az utra étel- és italnemeikkel bőven ellátták.

Csongrád, április 2. A Csongrád mellett elhaladva, negyedfélorakor a tiszaboldi részre érkeztek, hol nagy néptömeg lelkesedéssel fogadta őket.

Szentén, április 2. Pár nap óta általános volt a lelkesültség a betelepülő csángók fogadtatása iránt, a város hatósága azonban ez ügyben nem tett semmit. Így tehát a 48-as népkör vette Sina Ferenc indítványát folytatni az ügyet kezébe, és Pólya Ferenc körelnök buzgósa folytán egy 24 óra alatt pénz és nagyobb mennyiségű ételment gyílt egybe. A kör egy ökröt vágatott le, hogy megvendéghesse csángó testvéreinket. A mai napon délután 10 órátkor kezdve szérvől vonult ki a nép a Tiszához, hol mintegy 10 ezer ember várta a betelepülőket, kik dél felé érkeztek meg. De a vezető küldetés nem engedte, hogy a megérkezett csángók partra szálljanak, bár itt ebédet várt rájuk. A csángók 4 órakor távoztak és este 10 órakor érkeztek Szegedre.

Tisza Vaskönyvű zászlóval jött a partra a közönség, harsány éljenséssel fogadva a hajót. Utközben a csángó leányok és legényekk kiveztek a hajófedélzetre, hol Odessachly herceggel és a küldöttségi tagok nagy gyönyörűségére csángó zene mellett „Magyar hercegg az őznai” és „Mogy a görög Páncsovára” frissiben szerzett dalokat énekeltek, majd táncra kerekedtek és neki hovívto járták a csárdást meg a csüdöringölést. Jártak olló táncot és német langauszt is. Vagy 40 pár táncolt, ha kifáradtak, mások jöttek a fedélzetre

Ő és Új-Köcske közeg zászlóval, zenezóval és zajos éljenséssel jöttek a kikötőből. Csongrádön a kikötőnél több ezerre menő közönség várta a hajót zenezóval, zászlóval és éljenséssel.

Szeged, április 2. A csángók fogadtatására itt délután gyűlékezett a nép a Tisza-partra. A felszólaló kaszinótól kezdve végig a felső rakparton mintegy 30000-en gyűlékeztek össze. A hajóállomását a kaszinóig kordonnai erőtel utat tartottak szabadon. A rend példás volt. Felkilocekkor érkezett meg a hajó, a közönség rászó éljenséssel fogadta a csángókat, kiket beszédrel üdvözlöttek, mire Odessachly herceg és Csobot Antal válaszoltak, utóbbi szentül fogadta, hogy jó magyarok lesznek, a csak azt kérte, hogy együtt telepitésük le őket. Szalva főkapitány a város nevében üdvözlötte a testvéreket. A kaszinóban terített asztalok várták őket; az egyik teremben a férfiakat paprikással és borral, a másik teremben a két nőgyelet kávéval és kalácsossal vendégelte meg a nőket és gyermekeiket. A csángók rönjással szólnak lelkes magyar testvéreik szeretetéről. A kaszinó körül sok eseren állnak még a késő éji érszban is.

A csángókat Zenán és Títelen is nagy vendégmenettel fogadták.

A második csapat érkezése.

Nyiregyháza, ápr. 2. Gaber kerületi pályafutók Miskolcra értesítette az idevaló csángó-bizottság elnökét, hogy csütörtökön délután 6-kor a csángók 900 főből álló második transportja érkezik Nyiregyházára, hol egy óráig fognak időzni. A bizottság ma 20 gyűjtőre adott át 20 előkelő polgárnak, kik gyűjtésekre vállalkoztak. A második transportot, mint Odessachly hg. tegnap mondtta, Bereznogy, vagy Gündöcs Lajos igazgató tanító vezeti.

A bukovinai magyarokat telepitő bizottságról.

Somsich Pál sürgős ügyek elintézése végett április 2-án d. u. 4 órára összehívta a bizottságot. Az ülés a képviselőkhez első számú osztályteremben tartott. Minden jel arra mutat — a mi különben várható is volt — hogy a kijáratba vett ezer munkás helyett egész néparadat indul hazánk felé. Az össze írt ezer munkáshoz már most is családok járulnak, melyek az első rajt kétezer személyre dagasztották; a gazdák pedig nem sokára szintén utra kelnek.

Mire nézve a helyzet úgy fog alakulni, hogy a kormány és a törvényhozás segítő közbelépése nem lesz kikerülhető, s az iránt még foroghat leun késég, hogy a törvényhozás nem fog fukarkodni akkor, a midőn a magyar vér betelepítéséről, a déli határoknak magyarok által való biztosításáról van szó. A bizottságban egy id. gr. Radai Gedeon, mint Herman Ottó is rámutatott arra, hogy a kínos állapotokat a kormány a Herman különösen hangulyozta, hogy a kínos állapot jószágoknak betelepítése pénznyíleg is sokkal előnyösebb, mint azoknak eladásá, mert míg a betelepítés adósalapot, tehát állandó jövedelmet biztosít, addig az eladás inkább latifundumok képződésére vezet, melyek népes telepekkel a versenytől sem vethetik.

A második csoport itthon.

Stry, ápr. 4. Hadikfővárról a csángó-magyarok második szállítmánya hétlőn délután indult el. Hat-hétlőzann vannak, 40375 kilogr. súlyu podgyásszal. Tarackörövények s az otthonmaradnak síránakózása közt indultak hosszú utjokra.

Nagy-Mihály, ápr. 4. Hazatérő bukovinai testvéreink ma reggel 6 órakor érkezett második csoportját, számra 750-et, Nagy-Mihály város közönsége a nemzeti zászlókkal, cimerekkal és örökzölddel kitett indó házánál a vidékiekkel együtt ezrekre menő tömegben zászlók alatt öszeszerrelve zenezóval és tarack-lövésekkel fogadta.

Nyiregyháza, ápr. 4. Felad. esti 8 óra A ma átvonult bukovinai magyarok fogadtatása és megvendéglése minden sem maradt a vasárnapit megett. A ropant néptömegben, mely már kettőkor lepte el az indóház környékét, nagy számu vidékit láttunk, kik eljöttek, hogy láthassák a csángó testvéreket.

Debreczen, ápr. 4. A második csángó-csoport ma este hatkor érkezett. Tízzer ember várta őket, temérdek csipó, perec, kolbász és szivarral. A csángók nem győztek megköszönni a lelkes fogadtatást. Sokan küszölök bírtak örömlükben. Holnap már a harmadik csoport érkezik.

Az első csapat az új otthonban.

Titel, ápr. 4. Tegnap este tíz órakor volt a lakoma Ó-Becsén. A város intelligentiája, Popovic Vazul képviselő s néhány csángó is jelen volt. A csángókat a városban a lakosok külön vendégelték. A színházi díszelőadóknak voltak, ovációban részeztettek.

Ma kora reggel valóságos néparanlat indult a kikötőből. A hajónál szívélyes bucsuzás. Nyolceszor indul Titelre. Elindulás után a kormánybíros a hajón a csángó férfiakat öszejgyűjtő s felolvasva előttük a szótat, intvén őket, hogy mindenki szívébe véesse a nemzeti imát, melyet kinyomatva ki fog osztani köztük.

Titelbe fényos fogadtatás várt; a kikötő föl volt zászlóva; mossarak durrögtak; a zenekar a Rákóczyt huzta. A ropant számu közönség nevében Szabó Mihály járásbíró mondott hatásos beszédet, kiemelve, hogy Títelen kétszeres oka van örülni, mert jó szomszédokat nyernek és hogy a határvidékiek a polgárostás előtt szüntől bujdosók voltak; valás és fájálósbégség nélkül üdvözlök az érkezőket a titeliek. Nagy György válaszolt az üdvözlésre, örömet fejevén ki Titel jelentős fogadása felett. Estulés élelmi szereték adták át és a parton megvendéglöttek a csángókat. Este lőcsünk Pancsován.

Különfélek.

A tavaszi szalonkázás. A mily kevés eredménnyel történtek hírdöttek a márcsiai hideg és fagyos

időjárás miatt, még József nap körüli szalonka vadászatra ugy husvét utáni néhány napra az időjárásnak hi-telen jobbra fordultával a hosszú csőrök is nagyobb kielégítő mennyiségben mutatkoztak mindenütt vidékünkön. A legnagyobb eredményt eddig Iháros-Berényből tudjuk, hol Inkéy István földbirtokos ur és vendégei az idény kezdetétől fogva 100 darabon felül löttek; Récei Inkéy László ur, birtokain kétszeri vadászat mintegy 30 darabot eredményezett; Surdón gr. Zichy Ödön urnál is jelentős mennyiségben találtak. Egy nap a gróf harmadmagával 25 drbot lött. Gyurgyánkon pedig különösen szépek voltak az esteli terek, hol mult vasárnap mintegy 20 drb. olvasatott meg luszásban.

Halálozás.

Ziegler Kálmán csákortornyai kir. közjegyző urat és családját súlyos csapás érta. Edecs atya Ziegler Lajos ottani volt uradalmi tisztartó, utóbb gazdasági tanácsos, egy igen derék és kitűnő társadalmi és közéleti férfiú hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Áldás és béke emlékezetére. A gyászjelentés következő: Alóítottak megört szívvel jelentik felejthetetlen férj — atya — Öregatya — illetve ipjuk Ziegler Lajos urnak, — a csákortornyai uradalom gazd, tanácsosának — Csákortornán, 1883. évi április 4-én d. u. 4 órakor, — hosszas szenvedés után éite 64-ik, boldog házassága 41-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult halt teemei 1883. évi április 6-án d. u. 5. órakor fognak az ágostai hitvallás szeriatásai szerint, a csákortornyai sirkorbá örök nyugalomra tételül. Csákortornán, 1883. évi április 4-én. Ziegler Kálmán, Ziegler Karolina, férjezett, Krasovec Adólfé, Ziegler Etelka, férjezett, Krasovec Ignácus, gyermekei. Ösvegy Ziegler Lajosnak, született Straus Karolina Krasovec Adólfé, gr. Krasovec Ignácus, vök. Ziegler Kálmáné szül. Tódor Hermína neye. Krasovec Anna, — Krasovec Etelka, unokái. Áldás és béke poraira.

Gróf Festetics Tasziló egy hírneves budapesti szobrásznál őse a georgikon alapítójának gr. Festetics Györgynek melliszóbrát rendelt meg a kecskeshelyi m. kir. gazd. intézet számára. A szobor értesítésünk szerint a majorban lesz felállítva s f. é. június hóban a gróf ur jelenlétében ünnepélyesen teleplezve.

A moszkvai koronázásra következő rendelkezések tételtek.

Az udvar május 8-án elutazik Pétervárról, még ez nap érkeznek Petrovskoraturorskojába, hol a csár 9-én kipehüti magát; 10-én lesz az ünnepélyes bevonulás Moszkvába. 11-én, 12-én, 13-án és 14-én a vallásos előkészületek; 15-én a koronázás; 24-én vagy 26-án felszentelése a Megváltóról nevezett székesegyháznak, melyet közvetlenül a Pétervárra való visszautazás követ. A dátumok mind 6-naptár szerint számítandók.

Rövid hírek.

A francia bányakerületekben újra kezdődnek a dynamit merényletek. — A csángók második csoportját is mindenütt testvéri szíveséggel fogadták. — Örményországot Oroszország osondban készül okkupálni. — A berlini színház egészen légeelt, embeletl azonban nem essét áldozatul. — Liza Ferenc és h 5-én hagyta el a főváros. — Miskolc közelében közbánya beomlás történt, mely két embert tetetelt maga alá. — Székelyudvarhelyen egy eszmadia legény, mivel a szorozánál „üstauglich” lett, agyonlőtte magát. — A magyar tanítók országos árvalásza javára az eddigi gyűjtés 484 ft 81 kri. — A kapovári löbrverés nem igen volt látogatott. — Eötvös K. a tiszta-észleli gyanúsított foglyok szabadlábra helyezését kérelmezte. — Erzsébet királyne Baden-Badenbe érkezett, hol több hétre bérelt lakást. — 101 éves asszony halt meg a fővárosban, mi ott nem kis ritkaság. — N. Bajomban rablógyilkosok mutatkoztak. Rudolf tónörökbés a nyarat nejjel együtt Reichstadban fogja töltöni. — A nemzeti színház egyik előrendű kardalock meg örült. — Kosovai Lajos 80 ik születésnapjára a zombori népkör is díszes albumot készített. — Pancsován „Végvidék” című hetilap indult meg. — A méhcsipe ellen egy amerikai mész az ajánlja, hogy a megcsipett helyet vöröshagymával dörzsöljük be. — Az angol néphymusz szaszkrít nyelvre is lefordították. — Egy német tudós (?) ugy nyilatkozik (művében) a usgyar borokról, hogy betegféjlesztő hatással bírnak. Hát még mi?

Takarékpénztáraink szervezéséhez.

Ista dr. Gerőfy Gyula előzetes tanár.

A „Gazdasági Mérnök” után.

(Folytatás.)

Ázért nálunk a takarékpénztárak alap... Azért nálunk a takarékpénztárak alap-... Azért nálunk a takarékpénztárak alap-... Azért nálunk a takarékpénztárak alap-...

A takarékpénztárak ilyen egyszerű szervez... A takarékpénztárak ilyen egyszerű szervez-... A takarékpénztárak ilyen egyszerű szervez-... A takarékpénztárak ilyen egyszerű szervez-...

Világosan tanúsítja a postatakarékpénztár... Világosan tanúsítja a postatakarékpénztár-... Világosan tanúsítja a postatakarékpénztár-... Világosan tanúsítja a postatakarékpénztár-...

(Vége kör.)

gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-

Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-

S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-

De vannak — mondja helyesen Stugau... De vannak — mondja helyesen Stugau-... De vannak — mondja helyesen Stugau-... De vannak — mondja helyesen Stugau-

Egyáltalán nem! A mit künn a világ... Egyáltalán nem! A mit künn a világ-... Egyáltalán nem! A mit künn a világ-... Egyáltalán nem! A mit künn a világ-

A sziveséget megvalósítani a szeret... A sziveséget megvalósítani a szeret-... A sziveséget megvalósítani a szeret-... A sziveséget megvalósítani a szeret-

Azok, kik a családi kör felelőtlenség... Azok, kik a családi kör felelőtlenség-... Azok, kik a családi kör felelőtlenség-... Azok, kik a családi kör felelőtlenség-

Amolyan maup, midőn a paedagogia is... Amolyan maup, midőn a paedagogia is-... Amolyan maup, midőn a paedagogia is-... Amolyan maup, midőn a paedagogia is-

Vásson el tehát a hölgyvilág minden... Vásson el tehát a hölgyvilág minden-... Vásson el tehát a hölgyvilág minden-... Vásson el tehát a hölgyvilág minden-

kedni a földmivelés ügye mellett, Ma-... kedni a földmivelés ügye mellett, Ma-... kedni a földmivelés ügye mellett, Ma-... kedni a földmivelés ügye mellett, Ma-

Nagy baja a mi mezőgazdaságunknak... Nagy baja a mi mezőgazdaságunknak-... Nagy baja a mi mezőgazdaságunknak-... Nagy baja a mi mezőgazdaságunknak-

A legfőbb törekvés tehát a leányok... A legfőbb törekvés tehát a leányok-... A legfőbb törekvés tehát a leányok-... A legfőbb törekvés tehát a leányok-

A szeretreméltőség alapelve: minden... A szeretreméltőség alapelve: minden-... A szeretreméltőség alapelve: minden-... A szeretreméltőség alapelve: minden-

(Vége kör.)

CSARNOK.

A leánynevelésről.

vagyis:

„A nevelt nő legjobb kelleke.”

írta: Ötvös Vilmos.

Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde-

Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-

Ezek előrebocsátása után, hogy a drága... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-

Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-

Midőn legyen már most azon nő, ki... Midőn legyen már most azon nő, ki-... Midőn legyen már most azon nő, ki-... Midőn legyen már most azon nő, ki-

* Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos-

gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-... gadó s földmivelés ügye mellett, Ma-

Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-... Midőn a t. nővilágnak e szép tulaj-

S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-... S tu ga u Károly jeles német aestheti-

De vannak — mondja helyesen Stugau... De vannak — mondja helyesen Stugau-... De vannak — mondja helyesen Stugau-... De vannak — mondja helyesen Stugau-

(Vége kör.)

CSARNOK.

A leánynevelésről.

vagyis:

„A nevelt nő legjobb kelleke.”

írta: Ötvös Vilmos.

Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde... Motto: „Jezzo ist die rechte Stunde-

Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-... Igen t. vendégkoszoru! Engedjék meg-

Ezek előrebocsátása után, hogy a drága... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-... Ezek előrebocsátása után, hogy a drága-

Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-... Ha valaki azon kérdést tenné: Milyenné-

Midőn legyen már most azon nő, ki... Midőn legyen már most azon nő, ki-... Midőn legyen már most azon nő, ki-... Midőn legyen már most azon nő, ki-

* Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos... * Folytatott a Kaposvári körök, csinos-

Rekületett. Gyomorba... Rekületett. Gyomorba... Rekületett. Gyomorba... Rekületett. Gyomorba-

Közhüség rekedtség torokfájás... Közhüség rekedtség torokfájás-... Közhüség rekedtség torokfájás-... Közhüség rekedtség torokfájás-

Irodalom.

„A legelősebb gazdasági folyó... „A legelősebb gazdasági folyó-... „A legelősebb gazdasági folyó-... „A legelősebb gazdasági folyó-

A magyar mezőgazdaság

Az ember, mikor valami téves néze... Az ember, mikor valami téves néze-... Az ember, mikor valami téves néze-... Az ember, mikor valami téves néze-

A multkor már bemutatam röviden... A multkor már bemutatam röviden-... A multkor már bemutatam röviden-... A multkor már bemutatam röviden-

Legelőbb is szólok hazánk népesség... Legelőbb is szólok hazánk népesség-... Legelőbb is szólok hazánk népesség-... Legelőbb is szólok hazánk népesség-

Igy tehát bajnak kell lenni, és az is... Igy tehát bajnak kell lenni, és az is-... Igy tehát bajnak kell lenni, és az is-... Igy tehát bajnak kell lenni, és az is-

A magyar mezőgazdaságának szakita... A magyar mezőgazdaságának szakita-... A magyar mezőgazdaságának szakita-... A magyar mezőgazdaságának szakita-

Ne egyedül a buzatermelés legyen a... Ne egyedül a buzatermelés legyen a-... Ne egyedül a buzatermelés legyen a-... Ne egyedül a buzatermelés legyen a-

Sajnos az is, hogy mi nem akarunk lel-... Sajnos az is, hogy mi nem akarunk lel-... Sajnos az is, hogy mi nem akarunk lel-... Sajnos az is, hogy mi nem akarunk lel-

1883-iki friss tölteél szolyvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők:

Munkács és Wyregyházán a központból. a fiókraktárból

Marsalko Károly.

munkácsi uradal. ásványvizek 134 4-6 bérlője.

A vasuti menetrend.

Table with 3 columns: Station (Kisvárd, Barca, Pragerhof), Departure (Érkezik), and Arrival (Indul) times for various train routes.

Felőlő szerkesztő: VARGA LAJOS. Társzerkesztő: HOFFMANN MÓR.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Hirdetések:

ARVERÉSI HIRDETMENY.

A nagy-kanizsai kir. tiszék t. ki vez. részéről közlirre tételik, hogy Csemesz Vilma nagy kanizsai lakos végrehajtónak Markotán János örökös végrehajtást szennvedő lasztonyai lakosok elleni 360 frt 18ke 1879 okt. 21-től járó 8% kamatai 19 fr 69 kr per, 33 frt 75 kr végrehajtási, 13 frt jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyben a fent nevezett kir. tiszékek tartozó lasztonyai 2 szikjvben I. 1-3 sor sz. a. felvett ingatlanoknak Markotán Jánost illető tartozékkal legelő s erdő joggal 85 frtra becsült 1 része, ugyanezen telegjegyzőkönyvben 1 sor szám alatt felvett ingatlannak ugyanezt illető 92 forintra becsült 1 egy negyed része + 2 sor sz. alattinak 70 frtra becsült 1 része + 3 sor sz. alattinak 72 frtra becsült 1 része, + 4 sorzám a. felvett váltásig köteles ingatlanok tartozékkal 29 frtra becsült 1 része + 5 sorzám váltásig köteles ingatlanok 6 frtra becsült 1 része + 6 sorz. a. váltásig köteles ingatlanok 36 frtra becsült 1 része, + 7 sorz. a. váltásig köteles ingatlanok 84 frtra becsült 1 része + 8 sorz. a. váltásig köteles ingatlanok 21 frtra becsült 1 része, + 9 sorz. a. ingatlanok 70 frtra becsült 1 része a lasztonyai 65 szikjvben + 1 sor szám a. felvett váltásig köteles ingatlanok Markotán Jánost illető tartozékkal 82 frtra becsült foie része és a lasztonyai 77 szám tjkvben + 1 sor szám a. Markotán János tulajdonul telvett váltásigköteles 244 frtra becsült ingatlanok 1883 évi ápril hó 26 napján d. e. 10 órakor Lasztonyán a község házánál felügyelő Mátyás János v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésn eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezebe letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a 2-at ugyanattól 60 nap alatt, a 3-at ugyanattól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módok szerint lefizetni.

kal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módok szerint lefizetni.

Ezen hirdemény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hiv. órák alatt a nagy-kanizsai kir tiszék t. ki vez. és a lasztonyai község előjáráságánál megtekinthetők.

As elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyzendő.

As árverési hirdemény a t. ki vez. hatóságánál kifüggetés, ugy a Lasztonya s a szomszédos községekben körözés és kifüggetés s a helybeni egyik hirlapban egy ízben beiktatás által közzétételik.

Markotán János neván a bejelentettek kivül még létező örökösi részére ügygondnoknak Szalay Lajos ügyv. nevezetett ki.

As árverés teljesítésére a letenei kir. bíróság megkerestetik.

Kir. tiszékek mint telekvi hatóság N.-Kanizsán 1882. nov. 8. 142 1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMENY.

A nagy-kanizsai kir. tiszékek telekvi osztálya részéről közlirre tételik, hogy Kovács József (Tuske) kis-kanizsai lakos végrehajtónak Kovács László (Tuske) és neje Ötös Juli végrehajtást szennvedő kis-kanizsai lakosok elleni 100 frt. 18ke 1881. január 1-től 50 frt, 1882. január 1-től 50 frt, után járó 6% kamatok, 16 frt. ruba pótlási összeg enek 1882. június 21-től járó 6% kamatok, 15 frt. 75 kr. per, 10 frt. 60 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt. 50 kr. jelenlegi, s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyben a fent nevezett kir. tiszékek terf. státhez tartozó nagy-kanizsai 4244 sz. tjkvben A + 1583. 7581. 8406. hrsz. a. felvett: s 356 frtra becsült ingatlanok 1883. évi május hó 11. napján d. e. 10 órakor ezen kir. tiszékek helyiségében felismeri ügyvéd Sebestyén Lajos v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, v. óvadékképes papírban a kikiáltott kezebe letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikát ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módok szerint lefizetni.

Ezen hirdemény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tiszék t. ki vez. osztályánál s a n. kanizsai város tanácsánál megtekinthetők.

As elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyzendő.

As árverési hirdemény a t. ki vez. hatóságánál kifüggetés, ugy a n.-kanizsa városi s a szomszédos községekben körözés és kifüggetés s a helybeni "Zala" című hirlapban egy ízben beiktatás által közzétételik.

As árverés teljesítésére Barta György végrehajtó kikiált ki.

Árverési feltételek.

- 1.) Árverés alá bocsátatnak a fentirt ingatlanok Kikiáltási ár a becsár s az ingatlanok a kikiáltott egy határnapon a becsárón alul is el fognak adatni. 2) Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezebe letenni. 3) Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben még pedig az első az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítva 30 nap alut a másodikát ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyen vételár részlet után az árverés napjától járó 6% kamattal együtt a bírói letétek (tárgyában 39495.81. sz. a. kibocsátott ig. min. rendeletben meghatározott mód szerint a nagy-kanizsai kir. adó-mint letéti pénztárnál lefizetni.

Hirdetmény.

Csáktornya mezőváros tulajdonához tartozó felső pusztakaveczy bormérésí jog és korcsma épület folyó évi április hó 19-én d. e. 9 órakor a csáktornyai községi irodában nyilvános árverés útján 1883 május 1-től 1884 december hó végeig haszonbérbe adadni fog.

Az egy évi haszonbér kikiáltási ára 640 forintban van megállapítva, mely szükség esetén az árverés alkalmával leszállítható lesz.

Óvadék gyanánt a 640 frt 10%-ka teendő le, mely a bérlő által 100 frtra lesz kiegészítendő.

Csáktornyán 1883 ápr. hó 1-én.

Pruszcák Alajos s. k. város bíró.

A bánatpénz utolsó részletbe fog beszámítani.

4. Vevő köteles az épületet a birtokba lépés napjával tuskár ellen biztosítani.

5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, — megjegyzetvén, hogy a vevőnek vételi bizonyítvány az 1881 évi 60 t. cz. intézkedéséhez képest csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap a. az idézett t. cz. 187 § a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tételik.

A birtokba lépés napjától a megvett ingatlan házára és terhe a vevőt illetik.

6.) A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és a kamatok teljes lefizetése után fog a vevő javára hivatalból eszközöltetni.

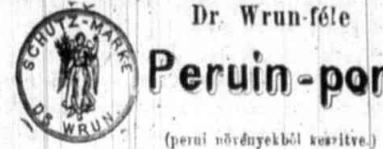
A kiostári illeték a vevőt terheli.

7.) A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltek bármelyikének kérelmére az 1881 évi 60 t. cz. 186 § értelmében vevő vesztélyre és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá bocsátatik s csupán egy határidő kitűzése mellett az előbbi becsár illetőleg vételáron alul is eladatik, s a mulasztó vevő a vételár különbözötét megérténi tartozik, melybe azonban elvesztett bánatpénze beszámítatik.

Ha az ingatlan az újabb árverésen az előbbinél nagyobb áron adatnék el, a vételár többlet a mulasztó vevőt nem illeti.

Kir. tiszékek N.-Kanizsán 1882. decz. hó 30-án. 141 1-1

Férfiul gyengeségek, megrongált idegzet

Egyedül csak a peruin-por alkalmas a nemzö és szülö szervek mindenemü gyengeségeinek ellátására, s így a férfiaknál a tehetetlenség (órfü gyengeség) és a nőknél a magtalanúság elővételésére. Nem különben pótolatlan gyögyes az idegrendszer minden bántalmáinál. A nedv, és a vesztések által előidézett elerőtlenedések, s a nevezetesen a kicsapsongások, önfertőzés és az éjjeli magömlések, (mint a tehetetlenség egyedüli okozója) által előidézett férfui gyengeségi állapotoknál, valamint a kéz és lábak ideges reszkotésénél, az által. oly szer van nyújtva, mely által az elmaradhatlan eredmény okvetlen elérhetik.

Minden a fent elősorolt betegségeknél, egyetlen szer sincs oly alkalmas mint a Dr. Wrun Peruin-pora. Arthauságáért jót állunk.

Egy adag ára használati utasítással 1 frt 80 kr. 1270 9-12

Raktár: Nagy-Kanizsa: Práger B. Vezérügynökség: Gischner A. okl. gyögyész. Bécs, II. Kaiser Josefstrasse 14.

Igen sok beteg levelesből szenvedne, ha a meggyövelé gyögyeszerét mindjárt kezdetben kényel lennének. Ennek fogva az oly könyv minő a "Dr. Aity gyögyösödése", mely nemcsak a betegségek leírását tartalmazza, hanem egyáltal. orvosiál kipróbált s egyszerűen jénak bizonyult haziaszerkeket sorol fel minden betegre néve s tegyább becsesél bir. As emittet s Biechter kiadástozatában I. kötetben megjelölt írópírt, melynek sörvege számos abraval van ellátva. Garitásek K egyetemi könyv-arsz által (Bécs, I. Isvánkör, 6. sz.) 76 kr. behűdése után bérmentve küldetik meg. 1230 7-7

Müller J. L. ILLATSZER-É S PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST. Gyár: VII. Rottenhiller-utca 36. sz. n., saját ház. Raktár: IV. Koronaherceg-utca 2. sz., a „Virágkirálynéhoz”. Ajánlom saját gyártmányu illatszerimet és pipere-szappanaimat egy nagyban eladkara, mint a t. fogyasztóknak postán utjání rendelésére. — As általam készített: Müller: J. L.-féle családi szappan. Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Róck-kórház igazgató ár által nekem kiadott bizonyítvány szerint, a finom szappan fogalmának és minden alkos költői követelményeknek tökéletesen megfelel s a bőrnél lágyaságát és üdéségét ládál elő. Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 frt. Carbol-szappan. Dr. Lembeck Josef kir. tanácsos és nagy. kir. egyet. tanár nekem kiadott bizonyítványa szerint külön iszer nagyján betegségek ellen és fertőzések ellen használni bir s a birtokosokat átöltöz. — Dobja 40 kr., 3 darab dobozban 1 frt 10 kr. Poudre de Serail, legfinomabb arczpor. HLAHA LUZZA (hárs Splineus) s mellétsége kedvelt arczpora és állala a létezéskorok-kaál tisztított ki. Tisztít Müller J. L. illatszerész utrak Budapest. A Poudre de Serail, melyet én felállít, valóban káros és nemében páratlan, mert nem csak az arcon láthatatlan és tartós, de egészarcánál rendszerint alkalmazására szűl az arca egy-két órával jótékony hatást gyakorol, s által még eddigi semmiféle arczporral nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jöveben mint keszves arczporomat károsítóg fogva használni és meg vigyáz győződés, hogy felismerhatatlan jövegeit általam ismeretesen fogó sörvegeim. Tiszteltelt HLAHA LUZZA. A Poudre de Serail febr. rósa és sörpa szímben kapható. Egy doboz ára 60 kr., és 1 frt. Minden itt fel nem említtet pipere-és illatszer, valamint mindenemü pipere-műkés, néham nagy vásártalán kapható. Postai megrendelések utánértellel postonnan teljesítetnek. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. Minden cikket ezen bajegyzéti redjegyzéggel van ellátva, valódiágitást s bizonyítást. Fentebbi gyártmányok részben az áltálgyeztet csomag kaphatók: Nagy-Kanizsa: Bachrach I. H. és Rosenfeld Adolf uraktál.

BRÁZAY KÁLMÁN SÓSBORSZESZ készítménye BUDAPESTEN Múzeum körút 29 sz. FIGYELMEZTETÉS. As általánosn ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kiható sósbor-szesz készítményem — kétségés génel fogva — s a szomszékos lévén az nio s ládában kitűző elhatározat, hogy azok-n címjegyzémet módosítván s orra léli nyomatban s-jat háram külső alakját veszem föl, bejegyezteszen egyszerűsített redjegyzéket a budapesti iparkamaránál. SÓSBORSZESZ gyors enyhítést eszközöl. Használati utasítás magyar vagy német nyelvben bizományos im névsorával telítve, minden üveges ingyven mellékeltek. Brázy Kálmán, Budapest, IV. Múzeum-körút 2. sz. Kapható: N.-Kanizsán: Schwarzember J. Zerkovits W. és A. Rosenfeld A. Földi és Stein, Schwarz és Tamber Boten Peter, Ercim és Klein, Süllögyi Sándor, Mesztelbeyen: Paly J. Weiss A. Schletter A. Sümeghen: Dörner Kajetan Winklerger János Balaton-Füreden: Koller Károly. Tapolczán: Flieg József Zala-Egeresen: Hubinsky Adolf uraktál. 130 2-3

Alapítotott 1838-ban. Berény József ezelt Milhofer S. ékszerész, arany- és ezüstműves Nagy-Kanizsán, a városháza átellenében. Ajánlja: nagy ékszer-, arany-, ezüstárúk s női remontoir-órák raktárát dús választékban, jutányos árákért. Kölcsönös megegyezés után eladárszreztelvezetés mellett is. Mély tisztellett. Berény József ezelt Milhofer S. ékszerész, arany- s ezüstműves N. Kanizsán, a városháza átellenében. 21 3-12

Kiadóhivatal: Fischei Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosbáz utca. 513. sz.

Elsőfélévi árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetmények: 5 hasábos petiteor egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési és egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíj felül 100 szög 1 ft. azontul minden szóért 1/4 kr.

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankgyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények, küldendők Bajza-utca 4. szám.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: petiteora 10 kr.

Mit beszélnek a csángók?

(g.) Az inséget kiáltó magyar lapoknak nem kellene más iskola mint a csángók kihallgatása. Azok majd elmondanák hogy milyen sorsa van a föld népének más országokban, ahol ők jártak; Bukovinában, Galiciában, és a függetlenségért irigylett Romániában. Hogy azokhoz képest a mi magyar népünk egy gazdag, kiváltságolt osztálynak tekinthető. — Láttunk a debreczeni indóházánál vidékről bejött szűrés embereket, láttunk közönséges debreczeni földművelőket, kik úgy néztek ki a csángók mellett, mint mágnások. És hallották beszélni a csángókat, kik a kenyert ünnepnapokon kalács helyett ezik, máskor pedig nem látnak egyebet tengeriből készült habaréknaál és malénál. Ezt is csak ők, a dolgos magyar faj, míg az oláhság jó része két nap eszik, a harmadik napon koplál. A napszám 10 krajczár, de csak volna! Néha azonban hetekig sincs, és nyári keresetét télen már előre fölélük. Adó pedig nincs kevesebb mint nálunk.

De hát aztán meggondolták-e kezelmek? — Kérdé egyik csángótól egy városi tisztviselő, — hogy mit fognak itt művelni? Számot vetettek-e magukkal?

Meggondoltunk mi uram mindent, — válaszolá a csángó. — Hát dolgozni fogunk. Csak nem fognak bennünket malomba, gépbe, vagy ekébe, mint Bukovinában és Moldvában teszik. És talán csak megkeresünk egy nap alatt husz krajczárt itt is. —

Na már annál többet megkeresnek, — válaszolá az illető uri ember. Ötvenet és hatvanat is, de nyáiban egy forintot is. Sőt vannak földmunkások, mikor két forintot is megkeres egy-egy ember.

A csángó kétkedő bámulással tekintett fel: Nem lehet a!

De a bizony lehet, sőt úgy is lesz. —

Akkor uram boldog emberek leszünk! Mert ne így nézzenek ám minket, ahogy most vagyunk, mert hát nagy részünkön meglátszik a nagy szivesség. Amióta a Kárpátokon áthaladtunk, mindig menyországban vagyunk. De jól tudjuk mi azt, hogy csak most van ez így. Azt is tudjuk hova megyünk. Voltak itt tölünk, akik megnézték a helyet. Ha majd oda érünk pihenünk egy napot, aztán neki fogunk a dolognak. Dolgos ember ez itt uram egy szál. És ha Isten egészséget meg dolgot ad, meg fogjuk tudni becsulni a drága kegyelmet, melyben jó magyar testvéreink részesítették. — És a csángó szeméi könyekbe borultak.

Ámde a nézők szeméi is, mert amit a bevándorlók nagy részén látni, az nem más mint inséges kinézés, rongy és nyomor. Magyarországon legszegényebb vidékének legdolgotalanabb népe talán jobban néz ki, pedig tudni való, hogy ezek a

szegény osángók szorgalmas és munkás emberek, s e szerint hogy boldogulni fognak, az kétségtelen, mert Magyarországon a munka és a szorgalom mindig meghozta még a kenyeret.

Ezt a szegény népet tekintéék meg az ellenzéknek inséget kiáltó tagjai, és bocsánatot fognak kérni Istentől, hogy panaszra emelték ajkukat. Avagy dehogy kérnek! Tudják ők jól, hogy inségkiáltásuk csak az elégedetlenség felkavarására szolgál, s ezt akarják ők elérni bármely uton. —

Csak a napokban közölt egyik ellenzéki lap egy félremagyarázott statisztikai kimutatást, melyben afelett szörnyűködik, hogy Magyarországon a termelés szerint nem minden lélekre jut elég kenyér, noha a lelkek egy tized része még csecsemő, ámde a statisztika ezeket is a felnőttek közé sorozta. — Ámde kérdezzék csak meg más országok lakosait, hogy mikor látnak kenyeret. Kérdezzék meg az egész keletet és az egész délt, kérdezzék meg Ázsia és a nyugat felét, hol esik annyi kenyérfogyasztás egy-egy emberre, mint nálunk, noha bizony a vagyonos rész minél kevesebbet fogyaszt, Csacsamó és úri ember nem tartozik a rendszeres kenyérfogyasztók közé.

De hát a papirosokat eltűri! És ha sorsunk miveljáról megakarunk győződni, kérdezzük meg csángó testvéreinket, s ajkaink panaszja hála-imává fog változni.

Országgyűlés.

(A közéleti törvényjav. részletes tárgyalása.)

A közéleti törvényjav. részletes tárgyalása sok érdekes mozzanatban bővelkedik. Hogy olvasóink, kik a hosszú tárgyalásokat végig nem olvassák a tárgyalás menetéről kellőleg tájékozva legyenek, rövid kivonatban fogjuk ismét a tárgyalás folyamatát ismertetni. A törvényjavaslat 3 §-áról s annak Tisza kormányelnök felszólalása után történt elfogadásáról lapunk múlt számában értesítettük olvasóinkat; jelenleg az április 5-ik és folytatásig tartott ülésről a folyószámból adunk rövid kivonatot.

Április 5.

A törvényjav. 4. §. a reáliskola tárgyait sorolja fel.

E §-nál legelőször Dobránszky Péter szólal fel. Panaszodik a reáliskolák tanulói számának apadásá miatt. A kor reális irányát — ugymond — a melyet a napokban annyit hangosítottak, s melylyel szemben az ideális oktatást meg kell tartani — e nemzet körében még nem mutatkozik sehol. Szereti, hogyha a nemzet megtartja ideális jellemét, de szükséges, hogy egyuttal megtartsa azon egzszerűs reális szellemet, mely az újabb műveltségének és boldogulásának nélkülözhetetlen feltétele, sőt erre nemzetünknek még nagyobb szükség van, mint Angliának, Belgiumnak. Svájcban és Amerikának; mert ezen országok népéinél már lényeg meg van a reális szellem. — Nem tartja helyesnek, hogy a reáliskolát végzett növendékek csak a műgyegetmre és az egyetem természetudományi szakaira mehetnek. Anért azt óhajtja, hogy a reáliskola tantárgyai közé a latin nyelv is vétessék fel.

Nagy István erre kéri a minisztert,

hogy a javaslat törvényerőre emelkedése után leendő revisiója alkalmával az egyházi hatóságok azon-joga biztosításáék, hogy minden osztályban hetenkint két órában taníttassék a hit- és erkölostan.

Gáll József egy indítványt nyújtott be, hogy azon intézetekben, melyekben a tannyelv nem magyar, az intézet tannyelve és irodalmának története taníttassék.

Göndöcs Benedek azt kívánja és ez iránt módosítványt nyújt be, hogy a reáliskolák rendszeres tantárgyai közül töröltessék a francia és vétessék be helyette a latin nyelv.

Jónás Ödön azt óhajtáná, hogy a reáliskolai tanulók az Ábrázoló mértanból is tegyenek vizsgát. Göndöcs Benedek és Dobránszky Péter módosítványt nem fogadják el.

Hermann Otto előbb személyesen felszólalva áttér azután a vitatott §-ra, melyhez szólva megjegyzi, hogy az eddig megtett módosítások bizonyítják, hogy az egész rendszer a legnagyobb confusio és tájékozatlanság rendszere. Kijelenti, hogy az a biturkáció, melyet az ugynevezett tudomány egyetem és műgyetem képvisel, csak egy adminisztratív bifurkáció.

Protestál az iminutió ellen, mintha ők, kik az egységes középiskola mellett voltak, elítélték a klassicizmust. Fejtgetve a materialismus fogalmát, azt mondja, hogy az a törvény és abszolút igazság, melyet semmi hittel nem lehet egyondni, az a pozitív tudás. Ők ezt mindenütt óhajtják, a hol az emberiség egyáltalában van, s mindazon faktorokban, melyek az emberiségre képző erővel bírnak, s melyek az emberiséget mozgásban tartják. Nem külső pompa, hanem belső érték a § és azt törekedjünk ápolni az iskolákban, gyermekeknek és mindenfelé... Tökéletesen meg van győződve arról, hogyha ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, ennek megfelelően oly confusus tanterv létesítettik, a mely még confusubb az eddig fennállónál, akkor épen ezen törvényjavaslat az, mely művelni fogja Magyarországnak azon elemeit, melyektől a tudalodon legjobban felel. Szóló a természetes kifejlődési szellemi egyensúlyt kívánja, annak akart kifejezést adni, hogy fenntartja álláspontját az egységes középiskola mellett és ezen 4. szakasz iránt küszöbösöséggel viselkedik.

Körösy Sándor a „testgyakorlat” szó után bekiatni kívánja, hogy: „tekintettel a katonai gyakorlatra.”

Szathmáry György. Hozzájárul Gáll József és Körösy Sándor módosítványaihoz, de nem fogadhatja el Dobránszky Péter és Göndöcs Benedek módosítványait.

Trefort Agoston vallás és közoktatásügyi miniszter felszólalva újra említi, hogy ő a modern kulturának, valamint a közgazdasági érdekeknek barátja, mindamellett a középiskolát illetőleg régi nézete mellett marad. A biturkáció kimondatván, abnormalis dolognak tartja Dobránszky és Göndöcs indítványainak elfogadását. A reáliskolák nagyobb szükségük van a francia, mint a latin nyelvre. Nagy Istvánt és Jónás Ödönt biztosítja, hogy a tanterv összeállításánál kívánalmak iránt figyelemmel lesz.

A szavazásnál Gáll József és Körösy Sándor módosítványait elfogadta a többség; Dobránszky és Göndöcsöt elvetette.

Következett az 5. §. mely így szól:

„A kötelező tantárgyak tanulása alól felmentésnek helye nincs; kivéve a testi fogyatkozás miatt a testgyakorlat és a gymnasiumban a mértani rajz és szépirás tanulása alól. A felmentés a tanári testület felterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter, illetőleg az intézet illetékes felekezeti hatósága adja meg.”

En a §. Mézáros Nándornak a §. első bekezdését illető következő szövegegyével fogadtatik el: „Rendszeres tantárgyak tanulása alól felmentésnek helye nincs, kivéve testi fogyatkozás miatt a testgyakorlat, mértani rajz, (technikai rés) és szépirás alól.”

A 6. §. változatlanul fogadtatik el. Ez így szól: „Hogy a kötelező tantárgyakon kívül még mely tárgyak taníttassanak mint rendkívüliek, az a tantervben állapíttatik meg.”

Nagyobb vitát idézett elő a 7. §. mely így szól:

„A hitfelekezeti maguk határozák meg az általuk fenntartott nyilvános középiskolák tannyelvét és a mennyiben ez nem a magyar, kötelezők a tannyelven és irodalmán kívül a magyar nyelv és irodalmának történelme, mint kötelező tantárgy tanításáról gondoskodni és pedig oly óraszámban, mely annak kellő elsajátítását lehetővé tegye. Ennek ellenőrizhetősége végett kötelezők a magyar nyelv és irodalmának történelmére vonatkozó tantervet és óraosztást a vallás és közoktatásügyi miniszternek előlegesen bemutatni.”

A nem magyar tannyelvű középiskolákban a 7-ik és 8-dik osztályban a magyar nyelv és irodalmának történelme magyar nyelven taníttatik s a tantárgyból az érettségi vizsgálat is ezen nyelven teendő.

Ezen §-nál előznek felszólal Tamássy Béla, ki méltányossági tekintetekből mint 3. bekezdést odaenné: érettségi vizsga tekintetében ezen §. rendelete az 1885. érettségi vizsgálatoknál lép életbe.

En indítványhoz Trefort Agoston vallás és közoktatásügyi min., mivel méltányos, hozzájárul.

Helffy Ignác, ehez a maga részéről is hozzájárul, de a magyar nyelv és irodalom történetén kívül még azt kívánja, hogy a magyar történelem is magyar nyelven taníttassék az idegen ajku gymn. 7. 8. oszt. és erre néve az 5 és 6. évtársai nevében módosítványt nyújt be.

Apponyi Albert gróf a tvjavaslat terminológiáját kifogásolja. Azt kíváná, hogy a §. ezen szavai után: „az általuk fenntartott” tétessenek még a következő szavak: „és felekezeti főhatóság igazgatása alatt álló.”

Orbán Balázs a szakos és románok ellen szól, s a magyar nyelv és irodalom tanításához még egy módosítvánnyal járul, mely szerint a nem magyar középiskolákban az 5. 6. 7. és 8-ik osztályban a magyar nyelv és irodalmának történelme, valamint a magyar történelem és földrajz is magyar nyelven taníttatik s a tantárgyból az érettségi vizsgálat is ezen nyelven teendő le. (Élénk helyeslés a szélő baloldalon.)

Wolff Károly Orbán Balázs ellen szól.

Madarász József a 7. §-t még szigorubb szerkesztésben ajánlja.

Tisza Kálmán nem. elnök. Tamássy módosítványát mint méltányos hajlandó elfogadni de nem fogadja el Apponyi gróf indítványát, mert ez a szerkesztés inkább megzavarná de a nyakraforzó való erőszakos magyarosítást sem pártolná, mert ez magyar chauvinizmus volna. A magyar nemzetiség érdekei a tvjavaslatban meg vannak óva. A mennyit az állam érdekében követelni lehet annyit követel, de tulmenet rajta megint nem tudna. A magyar nemzet történelme tanuskodik arról, hogy egy nemzeti nyelv terjesztése az által, hogy márik szülői anyanyelvének jogosságát az állam igényein tul korlátoztassék, soha elérhető nem volt, soha elérhető nem lesz.

Zay Adolf Orbán Balázssal polemizál, ugy Madarász Józseffel és Helffy Ignáccsal.

Meczary Lajos nem járulhat hozzá Helffy és Madarász indítványaihoz. De azért a 7. §-t nem fogadhatja el, mert a protestans autonómiába ütközik.

Almássy Sándor pártolja Tamássy indítványait.

Hermann Ottó az idő elrehaladottsága miatt holnap akarja uóveleit kitejteni.

Április 6-án.

Hermann Otto megnyitván a vitát és hosszú beszédben fejtgeti álláspontját, a mely alkalommal a száz képviselők megint ki-

kapják a magukét. Ő Madarász József indítványához csatlakozik. Polemizálva a miniszterrel ellen a görög nyelv képző erejét illetőleg azt állítja, hogy az állam nyelve lehet általánosan kötelező tannyelv, a nélkül, hogy a nemzetiség érdekei nyelv tekintetében csorbát szenvednének. Erősen kiemel a szakos agitáció ellen.

Felszólal utána Zay Adolf személyes kérdésben; Stenacker Ödön természetes jognak tartja az egyetere, egyetere és hatóságos, hogyha iskolát alapítanak, hogy annak nyelvét meghatározzák.

Trefort Agoston közokt. miniszter, Apponyi Albert gróf módosítványára reflectál. — Sok nehézséget okozott előbb is az iskolák osztályozása és a terminologia. Az iskolák jellegét ez sehogy sem alterálja, ahogy a törvényjavaslatba felvannak véve, aggrályok tehát nem merülhetnek fel. A 70. §-nál szívesen fogad el oly formulát, a mely precise kimondja, hogy ezen iskolák jogi természete és jellege a maga episégeben fenntartatik.

Apponyi Albert gróf nem győzetett meg arról, hogy miért nem fogadhatja el a miniszter módosítványát. Kívánja hogy a 7. §-hoz beadott indítványa függőben tartassék a 70. §. tárgyalásáig.

Madarász zárszóval él határozati javaslatát újra ajánlva, mely után Tisza miniszterelnök mondott telpraesett beszédet; Apponyi módosítványát sem fogadhatja el; kéri a 7. §. eredeti szövegének elfogadását Tamássy módosítványával. A ház többsége elfogadja a szakaszt a bizottság szövegezésében és Tamássy módosítványát.

A 8. §-nál, mely a tantervek és tankönyvek használatát a miniszter engedélytől teszi függővé, Zaitzsky-nek egy módosítványa fogadtatik el, mely a felekezeti autonómia megőrzését czélozza, Wolffnak egy módosítványa elvetetetik.

A 9. §-nál, mely a vallásánárokat illeti, s a mely szerint a más felekezetekhez tartozó tanulók vallásoktatását a vallás és közokt. miniszternek bejelenteni és általa elfogadtatni egyen teljesíti; Jelenik Almássy István terjeszt be módosítványt, mert a szakaszt a felekezetekre néve sérelmesnek tartja. Thaly és Kiss támogatják Almássy indítványát; Puzosky javasolja, hogy a szakaszban az is mondassék, hogy a miniszter a bejelentett vallásánárokat csak az erkölcsiség és magyar államiság okából mellőzheti. A szakasz végül a Pulesky-féle javaslattal fogadtatik el.

Az április 7-diki ülésen a közéleti törvényjavaslat részletes tárgyalása a 22. §-ig haladt. A 10—21 szakaszok lényegtelenn módosításokkal fogadtatik el az eredeti szövegezésében.

Kellett-e nekünk Bosznia?

Felolvasva

a debreczeni szabadelvű körben

1883. április 1-jén

Tótvölgyi Titusz.

I.

Nem mind politikus az, aki politizál.

Ott, ahol a parlamenti élet még újság, a politizáláshoz minden ember értheti akar, mert ha nem akarna, az ellenzéki lapok beszélnek rá, hogy akarjon, amennyiben az ő érdekük úgy kívánná, hogy minél több oly ember politizáljon aki nem ért hozzá. Bizony pedig az oly foglalkozással, amihez nem ért valaki, sem magának, sem hazájának nem tesz hasznos szolgálatot.

Egy polgár legszentebb joga, mindeenesetre a szavazat-jog, ámde abból

nem következik, hogy a szavazati-jog az illető tulajdonost politikai tudományokkal is ellátja; vagy hogy a szavazati jog arra való, hogy minden szavazó az ő saját képzettségén alapulva szavazzon. Mert ha úgy volna, akkor a parlamenti kormányforma vala a legszerepeketlenebb kormányforma a világon.

Arra való a szavazati-jog igen is, hogy azt minden szavazó úgy használja fel, amint azt legjobban teheti, ámde aki a politikához nem ért, az akkor, ha a szavazatot saját belátása után használja fel, lehet hogy a legrosszabbul használja fel. Mert ugyan próbáljon az magának nadrágot szabni, aki nem ért hozzá. Ugy kiszabja magát belőle, hogy a dereka a térdéhez, a térd pedig a derekhoz lesz varrva, ami pedig nem valami kényelmes helyzet lehet. Hanem aki nem ért hozzá, talán csak ismer olyan embert, ki ért hozzá, és akinek becsületében, igazlelkűségében, tisztességében, tudományában megbízik. — Ahoz menjen tanácsot kérni; mert okos, becsületes ember tanácsa nélkül nem jó el hübele balázskodni a dolgot, avagy olyan kortések után indulni, kik írni, olvasni lehet hogy tudnak, de azért politikai készütségük nincs; megbizhatlanok, s nem hogy másoknak tudnának tanácsot adni, de ő reájok férne az legjobban.

Mert, hogy valaki a politikáról alaposan ítéletet mondhatson szükséges. 1. A világtörténelem alapos ismerete. 2. Magyarország történelmének részletes ismerete. 3. A világ összes művelt államai belső szervezeteinek ismerete. 4. Az államok egymás iránti viszonyának ismerete. 5. Az államok érdekeinek és törekvéseinek ismerete. 6. Az államok politikájának ismerete.

Szükségesek pedig ezen ismeretek azért, hogy tudhassuk: mit lehet tennünk és mit nem? Meddig és mily utakon lehet bővíteni és terjeszteni érdekeinket, s hol vannak a határok a hol érdekeink már más államok érdekeibe ütköznek, s hogy tud mehetünk-e azért azokon a határokon is, avagy nem? Mert nem a miénk a világ, hogy mindenben azt és úgy tehetünk, amint nekünk tetszik. Tudunk kell, hogy melyik államnak az érdeke áll legközelebb a miénkhez, és hogy melyik állam miféle érdekek támogatása által nyerhető meg, s miféle érdekek megsértése által idegeníthető el? Hogy melyik állam melyik államnak áll útjában, melyik állam melyik államra nézve veszedelmes, s hogy vajjon mi az érdekünk, hogy melyik államot támogassuk? avagy melyik állam támogatására számíthatunk? Aazonfelül ismernünk kell az államok erejét, forrásait, belügyeit, népének erényét, erkölcsét, óhaját, véralkatát, gondolkodásmódját sat.

És ez még csak a külügy.

A belügy pedig megkivánja, hogy a többi államok belső politikai szervezetét ismerjük, elsajátítván azokból ami jó és hasznos, kikérülvén ami helytelen és ártalmas. Aazonfelül ismerni kell a szaktudományok főbb vonásait. Nemzetgazdaság, közigazgatás, pénzügy, kereskedelem, közlekedés, igazságszolgáltatás, iparfejlesztés, közoktatás sat. már t. i. amint ezek nálunk és az egész világon állnak, hogy t. i. más nemzetek haladása és saját helyzetünk közt összehasonlítást téve megítélhessük előnyeinket és hátrányainkat, ezeknek okait és a pótlendő hiányokat.

Ime t. hallgatóközönség, a nélkül, hogy a tudnivalók felét elmondtam volna, a politikai képzettséghez szükséges ismereteknek oly tömege áll előttünk, miszerint tudni való dolog, hogy azok elsajátítása nem minden emberre nézve lehetséges, sőt már azokra nézve, kik már foglalkozásuknál fogva elvannak zárva a politika folytonos tanulmányozásától, épenséggel lehetetlen.

Már pedig, az itt elmondottak helyes ismerete nélkül, egy kormányzati politikáról helyes ítéletet mondani nem lehet. És három írást mégis minden

ember azt hiszi maga fölül, hogy ő valami nagyszerű politikus, a kormány pedig ostoba, holott a leggyakrabban megfordítva áll a dolog; hiszi pedig ezt éppen azért mert azon kül és belföldi nehézségeknek, kül- és belföldi igényeknek, melyekkel egy kormányzásnak megküzdnie kell, szádrészét sem ismeri, könnyen kimondja tehát azt a vádat a kormányra, hogy: átkos kormány! Pedig bizonyos vagyok benne, hogy ha úgy ismerné a mai kormányt, amint nem ismeri, nem hogy átkosnak mondaná, hanem meghajolna előtte a legőszintébb hálával, a legmélyebb tisztelettel.

Hanem „ellenzéki ember,“ — elnevezés alatt persze nem a parlamenti ellenzéket értem, mert azokról azt is el lehet mondani, hogy: meggyőződésből munkálkodnak. Mert parlamenti államban éppen az a veszedelmes, hogy a kormányt igazán, de az ellenzéket csak feltételeken lehet ismerni: mert egészen más tettek után, avagy szavak után ítélni meg valakit. Miután pedig a tapasztalás bizonyítja, hogy ha kormányra jutott, a világ egyetlen egy ellenzéke sem teljesítette még azt a mit ígért, hát, hogy az ellenzékek mit lehessen hinni és mit nem, azt meghatározni nagyon bajos. Azt tudom, hogy a ki a politikához ért és helyes ítéllő tehetséggel bír, annak, amint parlamenti ellenzéki beszélni csak egy igen-igen kis részét fogja elhinni, de azt is tudom, hogy mert nagyon sokat ígér, hát igen sok embernél, de legkevésb a politikában járlatnoknál, tetszésre talál.

A parlamenti ellenzék főtaktikája pedig az, hogy amit a kormány tesz, azt mind helytelennek állítsa. Hát hogy erre nézve egy mindenki által ismert eljárást világosítsák meg, ezen célra Bosznia és Herzegovina megszállását, melyet az ellenzék egészen a lázadásig helytelenített, igen alkalmasnak találtam; alkalmasnak pedig azért, mert ha azt lehet bizonyítani, hogy Bosznia okkupációja helyes volt? Akkor azt hiszem, hogy az ellenzék gáncoskodásának hitele az ő rendes értékére szállítható; mert, hogy nevezett tartományok okkupálását helytelenítse, minden tudományát, erejét és izgató képességét elővette, s ha dacára ennek, az okkupáció még is helyes, mit kelljen hinnünk a többi helytelenített dolgokról? Egyáltalában lehet-e akkor hinnünk, hogy az ellenzék meggyőződésből helytelenít, vagy hogy: helytelenítését helyes alapokra fekteti? — Nézzük tehát.

(Folytatjuk.)

A csángók új hazában.

Nagy-Györgyfalva, Apr. 5.

Asz éjjel a csángók még asz uszály-hajójában álltak. Reggel korán nagy sürgősforgás folyt a parton. Ot órákor megkezdődött a kirakódás. Kemény széllel később lett a reggel; s a tegnapi onyhe napot zord idő váltotta fel. A hideg északnyugati szél magas hullámokat kergetett a Dunán. A metező hideg nagyon bántotta a szegény kimerült embereket, mindazáltal jó kedvvel láttak hozzá a holmik kirakásához.

Husz kocsi rendelt be Nagy kormány-biztos a faluból a telepre. Ez a husz kocsi szállította el a lakásokat, meg az uton kapott élelmi szerezket a barakkokból, melyek ideiglenes lakásukul szolgálának. Ötösör fordult a husz kocsi, míg mindent elvitt magával.

Most látszott as a sok élelmi szer közt, hogy mennyit adott Szeged város. Egymaga többet, mint az összes városok együttvéve. A gőshajó raktárából nem győzték hordani a nagy keréknyágú kenyereket. Egész oldal szalonnárt, harminc szék íseleket meg lisztet és más számtalan ajándékot. Az élelmi szereket külön barakkban helyezték el; a csángók lakásukul pedig 2 barakkot jelsit ki a kormánybiztos. Egyszerű, fából épült barakkok csak, szakaszokra osztva, lepadlásosva; ideiglenesen jól meghushaják megukat benne. A háshelyek ki levén mörve, nemsokára ki ki belekezdhét háza építésébe.

— Csak négy karót adjának mondás az egyik, építünk mi magunk háza magunknak.

A barakkok alig ötven lépényire vannak a tőléstől, melyen az emberek dolgozni fognak. Akár holnap is behálhatának munkába, rendszeresén azonban a jövő létén állanak be a dologba. A kiltás igen szép a szerb hegyekre, nevetségesen Göckára, a talaj egészégre, semmii mörve; a föld klttös. Különbön lesz alkalman legközelebb terjedelmesen ismertetni az egész öblötet, mely csángó testvéreink első csoportjának lakhelyét képezi. A föld nagyszerű humusföld, jellemzésére csak egy említek.

Csobot Antal, az ismert nevű vesér, tegnap több emberrel megűzte a kukoricaföldeket, melyeket a szomszéd faluk lakói tartanak bérben, illetőleg felében. Kihúttak egy kukoricaszárát és megvizsgálták gyökereit a földet. Csobot entuziasmussal kiáltott fel:

— Látjátok ezt a földet? csókoljátok meg.

És sorban megcsókolták.

A barakkokban egész katonás rendet léptettek életbe. Egy kapitány tartja fenn mindégnyikben a rendet. A kormánybiztos egyúttal ttrszakonyvet is vétetett föl. Beíratta mindégnyiknek nevét, honnan jött, hány éves, milyen vallásu, nő-e.

Alig hogy az új lakosok elhelyezkedtek, tltét hozzfogták az öltözködéshöz; tisztát váltottak, megmosdottak. Látni kellett, mily örömmel nyitották ki lakájukat és szedték elő a tisztá fehérneműt. És egészen más formát váltottak, mint milyenek a hajón voltak, hol a por egy léleg borította az arcukat. Mindjárt konyhát is csináltak a tőléshez kiemelt föld után maradt gödrökben; a lobogó tűzön este felé már ftt a leves. De a nagy szél sok kellemetlenséget okoz nekik. Mit törődnek azonban a kellemetlenség-gel, mikor itthon lehetnek!

A régi Ivanovna, most Nagy-Györgyfalván, 100 háshely már ki van mörve, mindjárt elkezdhetik házaik építését. Ivanovna magyarok s bolgárok telepettek le; a magyarok nagyon örülnek, hogy ilyen lakosokkal szaporodnak. Sőt annyira el vannak telve az örömtől, hogy kéznek volnának valamennyinek szállást adni, míg házaik elkezdülnek. Ma a hajónál többen kérték a kormánybiztosat, hogy hádd vegyek magukhoz a csángókat. Megható, de egyúttal kissé komikus volt egy szegény ember, a kinek csak egy szobája van, de ezért hat család-nak akart szállást adni.

Holnap Gyurgyevon, illetőleg Rádnyfalván jelsit ki a kormánybiztos 400 háshelyet. Gyurgyevo egy lesz építve, hogy a házak magas föltetésén fognak állani, ugy, hogy a legnagyobb, 1876-iki vízállás magasságával lesz talajuk szine egy vonalban; kerjtük fele lenn lesz. Hertelendy-falván 300 csángó kap háshelyet.

A második csoport részére egy barakk már készen áll, egy most készül, mire megérkeznek, már készen is lesz. A barakkok mind a munkába fogott tttelésekkel szemben, csak ott alig ötven lépényire állának. Minden munkás megkereshet egy nap 1 ftt 20 — 1 ftt 40 krt, tehát hataszr annyit ott-hon. A beltölköken meg az asszonyok vethetnek; a nyárra pedig aratásról gondoskodik a kormánybiztos, több torontáli nagybirtokos már is vállalkozott, hogy kéz nekik aratást adni. Azután jön a belvis levezető osztorának építése; a szomszéd Pansovában pedig mindig van napszak és már örülnek a városiak a jó munkásoknak; szóval csángó testvéreink itt jó módának néznek eléje a hamar bssze fogják szedni magukat. Ezek a ma teljesített s a napokban teljesítendő, valamint a tervezett munkák főbb váslatai.

„P. H.“

Különlölök.

A tíreli árvízkarosultak részére a vöröskereszt-egylet 72 ftt. 50 krt, a kisdönnelvi egyostlet 5 fttot gyűjtött mely összesget a városi tanács 22 ftt 50 krral 100 fttig egészített ki. A vörös kereszt egylet gyűjtés én adakoztak: N. N. 50 krt. L. Zs. 20 krt. L. S. 1 ftt. Rotcschild 1 ftt. Pollák Ede 50 krt. Reichenfeld Ignács 1 ftt. Berény József 50 krt. Singer & Auspitz 50 krt. Márkus Frigyes 50 krt. Pollák S. F. 50 krt. Milhofer Ödön 50 krt. Pollák Ármu 50 krt. Hálpfen 50 krt. Karcsig Béla 5 ftt. Weiler Isidor 50 krt. R. Schvarzenberg 50 krt. Lőbl 20 krt. Gestetner Betti 50 krt. Lovák Károly 80 krt. Vittinger Antal 50 krt. Rosenberg & Welisch 1 ftt. Hely 50 krt. Weiss Zsigmond 1 ftt. Farnék Kálmán 1 ftt. Pataky Andor 50 krt. Szukitanó 1 ftt. Délszlai takarékpóztár 5 ftt. Hirschel Ede 1 ftt. Eger Ignács 50 krt. Topkák 1 ftt. Kovács Lajosné 1 ftt. D. E. 50 krt. N. N. 1 ftt. N. N. 50 krt. Scheritz Marie 1 ftt. Ritter 80 krt. Weissmayer 1 ftt. Löwy M. F. 50 krt. Rotcschild Zsig. 1 ftt. N. N. 1 ftt. Weiss & Ledöfny 2 ftt. Miltenberger Sándor 1 ftt.

Stemmer Kálmán 50 krt. Eisinger 50 krt. Wajdics 50 krt. Vlassics Antalné 1 ftt. Hild 50 krt. Grünhut Fülöp fiai 2 ftt. Axotzy 50 krt. Weiss Henrikné 1 ftt. Deutsch Sándor né 1 ftt. Weiss Sarolta 50 krt. Lengyel Sarolta 1 ftt. Ollop 1 ftt. Pfaff 1 ftt. Dócsy 40 krt. Nentvig 1 ftt. Rosenberg Éva 40 krt. Engel Rosa 50 krt. N. N. 40 krt. Vaics Sándor 80 krt. Eisinger Henrikné 1 ftt. Knörzer Amália 1 ftt. Wagner Károlyné 1 ftt. Fleishacker Gunda 50 krt. Vuzsl Lajosné 50 krt. Bartos Jánosné 50 krt. Berta Saller 50 krt. A. Deutch 1 ftt. A. K. 10 krt. N. N. 50 krt. Oroszvry Lujza 1 ftt. Maninger József 50 krt. Hertelendy Béla 1 ftt. Kamocsay Mariaka 50 krt. Schlésinger Gyula 1 ftt. Knauer Boldizsárné 1 forint. Ebenpanger Lépöt 2 ftt. Fessehoffer 1 ftt. N. N. 30 krt. Összesen 72 ftt 50 krt. A kisdönnelvi részről 5 ftt. Fösszeg 77 ftt és 50 krajczár.

Halálhírek.

Radocza Jánosnak, a három hónappal eelőtt elhalálozott városi írnöknek fiatal özvegye, szül. Kurthecker Hedvig Teréz asszony, — hihető hogy a férjétől öklött melbaj következtében, — gyors lefolyásu sorvadásban 5 heti kltos szenvedés után színtén elköltözött az éltök sorából. — Rettenetes végzet! — Egy 6 éves leánya és egy 2 hónapos csecsemő jutott utánuk teljes árvaságra. A szerencsétlen család nyomora, hol még az elakartatása is alig van költség, könyörületre hívja fel a városi hatóságot és a nemes emberbarátokat.

Április 15. napja következ.

mely a választási törvényben az adó-befizetés határnapjává van a választói jog gyakorolhatása szempontjából klttve. A kik alkotmányos joguk gyakorlatától elütetni nem akarnak, iparkodjanak hátralékos adójukat e napon lefizetni.

Öngyilkosság.

Kora tavaszi érott gyümölcs hímblázottt f. hó 7-én d. e. a kath. temető déli részén levő egyik hársán, az arra járó kelők közelebb menve (spasztat) hogy az egy felakasztott szabólegény; jelentést tettek a rendőrségnek, honnt a rendőrbiztos és városi orvos azonnal a helyszíntre menve, a már kihűlt holtestet levették és a városi kórházba szállították. — Az életut neve, Wünsch József, 56 éves, szabólegény, annyira iszákos volt, hogy ezen öngyilkosság végrehajtásához még zsinogre sem került már pénz, mert egy fekete, nyakbavató mentőkötél köztte fel magát. Zsebjében semmi sem találtak.

Az egyházmegyei hatóság.

Illobor Jánost Bának Szt.-Györgyre, s helyébe Dobronakra Ilia Antalt küldötte segédlelkési minőségben.

Fontos hír.

Értékpapir-tulajdonosok részére. Nem tartjuk érdemtelennék lapunk olvasóit ezzel figyelmestetni, hogy a Magyar Pénzügy kiadóhivatala (alapított 1881-ben) tekintélyes olvasókörre áltl buzdítatva, kebelében bank és bizományi üzletet nyitott. A Magyar Pénzügy kiadóhivatalának bank és bizományi üzlete, (Budapest, V. Nagykörut-u. 8.) az e szakmába vágó mireteleteket gyorsan, lelkiismeretesen és mérésékelt díjak mellett hajtja végre, és minden az értékpapir üzlettel érintő ügyekben valamint ttteloldi megbízások eszközésére legjobban ajánlható, amennyiben nagy önszekköttetésénél fogva, azon kiváltékos helyzetben van, hogy alaposan ismeri az egyes papirkor belocsátét, és számos esetben azt is, mikor és mely értékpapir fog emelkedni. Mindennemű felvilágosítással díjmentesen szolgál a Magyar Pénzügy kiadóhivatalának bankosztálya. (Budapest, V. Nagykörut-u. 8.)

Névmagyarosítások.

Krausz Pál bobai illetőségű ügy-kanizsai lakos vezetőnévét „Kovács“-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

Műkedvelői előadás.

A zala-egereszerai jótékony nő-egylet Április hó 14-én a Zöldfához csüszett vendégdíszteremben műkedvelői előadással egybekötött jótékonyosuló táncvirágmat rendez. A műsorozat a következő: I. „A nőgyűlöls.“ Vigjáték 1. telefonásban. Irt: Benedix, fordította: Ujházi Ede. Személyek: Barna László, Erdős Hugymási Gyula ur. Irma, neje Österreicher Natália kisasszony. Csermelyi Iván Heinrich János ur. — II. „A regény vége.“ Vigjáték 1. telefonásban. Irt: Szépfaludy Ö. Ferencz. Személyek: Stefánia, fiatal özvegy Roenthal Berta kisasszony. Ypsilon, iró Kaffner Béla ur. Kánya

Pál ügyvéd Lányi Kálmán ur. Arabella táncosnő Östericher Natália kisasszony Zsófi, komora Fiecher Helén kisasszony Zártsék 1 ftt. Pénztárnnyítás 7 óra fél órakor. Kezdeté 8 órakor.

Tűzoltó egyletek alakultak.

Sőjtörön és Zala Szt.-Gróthon, melyek alapszabályai a belügyminiszterium által megerősítettek.

Uj lap indult meg vas megyei.

Körömden Rábavidék címmel. Az új lap szerkesztője Ajkay Sándor volt kir. járásbíró.

Baross Gábor. (Az új közmunka- és közlekedésügyi államtitkár.)

Bellusi Baross Gábor született Trencsén megyében, Pruzsinán 1848. jun. 6-án, tehát még alig 35 éves. Atyja, ki ugyanezen megyében főszolgabíró volt, Baross Antal, anyja Pongrácz Natália. A fiatal államtitkár szülői most is élnek a kontinentálben állanak Trencsénben. Tanulmányait Baross Gábor a budapesti egyetemen 1869 ben végezte, köz- és váltó ügyvéd lett 1871-ben. Tanulmányának befejezésével hivatalt vállalt 1869-ben tisz. megyei aljegyző s 1871-ben válnósgos aljegyző lett. A sajtó terén is foglalkozott, 1873-ban a „Vágvolgyi Lapok“-at szerkesztvé. 1874-ben főjegyző s árvaszekési elnök lett szülő megyéjében. Gyorsan kifejedett tehát s a megyei közigazgatás terén mellékelt hasznos tevékenysége csakhamar küzselimérőre talált, ugy hogy 1875-ben egyhangulag választott meg orsz. képviselővé s azóta folyton képviseli a trencsén megyei illavapuchór vál. kerületet. Mióta mandátumot vállalt, a képviselőháznak legtevékenyebb s legmunkaképebb tagjai közé tartozik, a mint ez a következő adatokból is klttűnk: tagja volt valamenyí telirati bizottságnak; tagja és eladója a közoktatási bizottságnak; tagja és eladója a közigazgatási bizottságnak; tagja és jegyzője a magyar delegációnak és a hadügyi albizottságnak, valamint az egyesült négyes albizottságnak több éven át eladója s végül a képviselőháznak öt év óta ülésnaponként megválasztott jegyzője. Képviselői tevékenységét a sokoldalúság jellemzi s különösen a közpolitikai javaslatainak mostani szerkesztő körül nagy érdemei vannak. Mindenki emlékeztetik meg a képviselőház közoktatási bizottságában a jelen országgyűlés első ülészekében a felekezeti képviselőkkel tartott enqueteer, melyben Haynald bíbornok s a protestáns felekezetek részéről Vay és Radvánszky bárók voltak részt. A tárgyalások lépten-nyomon sok nehé és szuszceptibilitásait keltő kérdést vetltek fel s már-már attól lehetett tartani, hogy a tárgyalások sikertelenséggel végződnek, de Baross oly tapintattal vezetete a tanácskozásokat szerencsés befejezéshez, hogy mindenki elismeréssel adózott neki. A delegációkban kifejtett működéséből különös felemlíteni érdemel az a lelkes buzgalom, melyet a Katonai akademia létesítés érdekében kifejtett. Baross katona is volt; 1869-ben egyéves önkéntes volt a gyalogságnál; 1880-ban a honvédséghez helyeztetett át; 1882-ben hadsági rangjáról a vedkötelezettség teljesítése folytán lemondott. A múlt éven tanulmányi célokból utazásokat tett külföldön, északi és déli Németországban, Belgium, Hollandia- és Franciaországban főleg közigazgatási tanulmányokat téve és szakmunkákat gyűjtve a közigazgatási bíraskodásról.

Oláhzigányok.

Kedves vendégei voltak e hó 2-án Pallonivecz (muraköz) községnek. A lakosság adott ugyan a kóbor vendégeknek a menyit tölök keltet; de ezek nem azért voltak oláhzigányok, hogy ezzel megelégedtek volna. Miután nem idegenkednek ök még az elhullott állat husától sem, azt a turpisságot követték el, hogy gyufából készült mérge által akarták a falu lakosainak disznóit elejteni, hogy aztán pottom áron juthassanak birtokukba. Meg is mérgezték a falu bojtárjának két szép disznáját a dé félve a bekövetkező bajtól, jó korán elláboltak. Jó lesz ha a községek egy kicsit reá néznek ezekre a dádekra.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1883. évi márczius második felében a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium állandó gazdasági tudósítótól márczius 19-től 29-ig beérkezett jelentések szerint a vetések állapota az ország nagyobb részében klttűgő, Vas, Zala, Jász-Nagykun

Szabok, Bács-Bodrog, Krassó-Szék, Temes és Torontálmegye névvel járásban igen jó. A száraz hideg időjárás általában a reprovációk hatott károsan. Takarmány száke, illetőleg takarmány hiánya az ország legnagyobb részében érezhető.

Rövid hírek. Thibo birmai (Ázsia) király országában az október 28-án bekövetkezett földrengés következtében az utóbbi napokban Bácsban látták. — Mexiko Sonora nevű tartományában foztogató indiánok megölték 52 fehér embert. — A mantuai színház légi csapás robbanás folytán földrengés. (Egy idő óta ugyancsak kitűnt a színház veszedelme.) — Bismarck 68-ik születésnapját füvesen megünneplék. — Miskolcra Jóny T. volt ügyvéd a késmárki líceumnak 200.000 forint a egy 30.000 forint értékű házát, a miskolci líceumnak pedig 7000 forint testált. — A Katona-ünnepély órájára kitűzött pályajutalmat (20-arany) Dr. Csengery János ténértemplomi főgym. tanár nyerte el. — Viktoria angol királyos egészségügyi állapota aggasztó. — Temesvár vidékén az erős fagy az ideig gyümölcstermelést megsemmisítette. — Budapeston a Nemzeti Szállóban osáng házilag kiállított nyitottak. — A római Rafael ünnepélyen a magyar művészek is résztvettek, ez alkalomra egy igen díszes nemzeti szögélyt fölér solem zászoló is készítették. A szegedi Back-féle gőzmalom tulajdonos 100 jók liatet adott (a mi körülbelül 1000 forint értékű) a osáng testvérek javára. — Danisóc szeptemberi község nevét Dénésfalvára változtatták. — A Niagara vízhatag környékét szépíteni fogják. — Egy jeles belga tudós látogatta meg legközelebb a nemzeti múzeum összes tereit a melyek gazdaságtól meg volt lepetve, a különösen páratlanul jelentette a minden egyes osztályban uralkodó rendszert. — A kertészeknek már sikerült a fekete színű rózsát is produkálni. — Hatos Sándor rablógyilkost és hadsúlyevényt Pécsen, hol mint napamós már 3 hét óta dolgozott, f. hó 7-én elfogták. — Az alkalmatlan házi rovarok eltávolítására igen ajánlatos az egérfá levél, melynek szagától rögtön elmenekülnek. — Gróf Festetics Tassiló a keze helyi szegények közt leendő kóstolás végett 100 forint adományozott. — A bányászi oláhok erősen mozognak a közpiskolai tervjavaslat ellen. — Az angol dynamit-üzemeknél vés az amerikai fényektől eredett. Párisban „Corvin Mátys“ magyar dalma a jövő hóban színe kerül. — Green-ville-ben egy szálloda kigyuladván, összeomlott és 14 embert temetett romjai alá. — Vallerbe faluban (Sveiz) pedig a tűz 145 házat pusztított el. — Kis-Czellben cukor-gyárt terveznek.

A magyar mezőgazdaság.

(Folyt. és vége.)

Felette óhajtott lenne Magyarországon a vízutak készítése, csatornák által. — Ezt hangoztatja Tórr István, de nem akarják az illetők meghallani e kiáltást, holott az ár víz veszély is a csatornázás által jóval lejjebb szállana, a szállítás pedig végtelen olcsó lenne.

Ha mi komolyan akarunk mezőgazdaságunk emelésén fáradozni, akkor a csatornázás rendszerét el kell fogadnunk, mint az okszerű gazdaságot, a virágzó kereskedelem ABC-jét.

Hogy mi a különbség van a vízi út és a vasúti szállítás között, igen könnyű meggyőződni. Tórr István kimutatja, hogy a Ferencz-csatornán 1878-ban Budapestig szállítva lett 1 millió 760 ezer 175 méterháza buza, szállítási díj volt 850 ezer 755 forint. Ha ezen teher a legrövidebb úton vasúton lett volna szállítva, lett volna a díj 1 millió 717 ezer 124 forint. Igy a vízi út 866 ezer 369 forinttal olcsóbb.

Tengeri forgalmunkon is van még sok kívánni való, de biztat a jobb remény, hogy a kormány eddigi lekiismeretes erőfeszítései megadják a kellő sikert. Fiumei kikötőnkre milliókat költünk a dícsékedve mondhatjuk, hogy Fiume naponként emelkedik a tengeri kereskedelemünk élénkül. Azonban hogy ezt a tengeri forgalmat megtarthassuk, olyan utat kell nekünk készíteni, mely a Fiuméhez való közlekedést olcsóvá teszi, mert most, mikor 100 méterháza búzáért 223 forintot kell fizetni, akkor bizony a mi búzánk az amerikai búzával nem versenyképes.

Nagy baj miránk nézre az, hogy a hol vasút, vagy gőzhajó nem jár, vagy árami út nem megy keresztül, ott feneketlen sokszor az út. A kőszegnek például

dátlan hanyagságot tanúsítanak az utak építésében. 20—30 ól hosszú járhatatlan utban kőszegk barmokat, török kocsiakat éveken át, semhogy azt megkiszénének. Sokszor potom áron otthon elvesztegeti terményét, mert a rossz út miatt nem mehet piacra.

Ha azt akarjuk, hogy a mostani szomorú állapotok gyászos jövőt ne borítsanak reánk, fogjunk a munkához, egyesek, községek, megyék, állam, társulatok vállvetve lendítsünk a közlekedés elősegítésén. Hozzunk létre olcsó szállítást, akkor kibírjuk Amerikával a versenyt. — Liszt kivételünk, hogy nem tud teljesen felvirágozni, csak is a szállítási drágasága az oka, mert liszt cikünk oly finom, hogy még Amerikába is szállítanak belőle.

Ezek után vessünk egy pillantást állattenyésztésünkre. Az országos gazd. egyesület 1880-ban a következőket állapította meg: Az apa-ló az országban kevés, a hiány 5—6 ezer. A szarvasmarha létszám nem kielégítő, a jó gulyák fogynak, de a többi állatoknál is csökkenés észlelhető, mi az állattenyésztés hanyatlását mutatja. Beszéljenek a számok: van ló 1.819.652, szarvasmarha 4.496.905, juh 13.760.700, sertés 3 mill., 573.531. Eszerint egy négyszög földre esik 437 ló, 963 szarvasmarha, 3197 juh és 824 sertés. Igy tehát egy négyszög földre 1000 embert véve fel, látjuk, hogy csak két emberre jut egy ló, 1 marha 3 juh és 5 emberre 1 sertés. A földművelésre szánt állatok meg így viszonylanak 44 holdra esik egy pár jármás ökör.

Biztos adataink nincsenek arra, hogy mennyivel csökkent állattenyésztésünk, közelítőleg 5 millióval fogyott az állatok száma, holott helyes fejlődés mellett annak növekedni és nem fogyni kellene. Különben ez úgy van a többi európai államokban is. A sok vész, betegség, elemi csapás nagyon megzavarta. És én bátorodom azt a véleményem kockáztatni, hogy a szabad levegő elzárása és az állattenyésztésnek az istállózásra való szorítása nagyban okozja az állatok pusztulásának. Hisz ezt a természet maga boszulja meg, mert elveszünk azon helyről, hol a természet kijelöli a szép fejlődésének helyét. — Térjünk vissza, ha lehet a közlekedés alkalmazására, a ló-, baromtenyésztés akkor érheti el azt a fokot, mely már egyszer osztályrészre volt. Szép jövedelmet biztosít az állattenyésztésnek s az embernek a földért, melyet legelőül az állatnak átengedünk.

Az állattenyésztésnél menjünk azon uton, hol a tiszta faj viszi a szerepet. Ma már nem elég a szépen fejlett állat. A lónál, tehénnél, bikánál, juhánál, sertésnél a fajt nézik, mert már a tudomány megállapította minden fajnak értékét. Ezt kell tudni a gazdnak, hogy értéktelen állattal ne emésztesse fel jövedelmét.

Vessünk egy futó pillantást boraszatunkra és gyümölcsészettünkre.

1880-ban volt 362 ezer 233 hektár szőlőterület, termett bor 2 millió 426.799 hektoliter. Egy hektáron termett átlag 6 hektoliter. Szőlő eladatott 1 millió 66 ezer méterháza. Értéke a borknak 21 millió 13 ezer 826 forint. A szőlőnek 404 ezer 89 forint.

1882. év június végeig Magyarországon borkivitele volt hordókban és palackokban 14 millió 528 ezer forint. Jól-lehet mi oly nagy termeléssel bírnak, még is behoztunk 1 millió 278 ezer 781 forint értékű bort.

Egy idő óta örvendetes mozaalom uralkodik a borászat terén, a földművelési miniszteriumban erre önálló osztály lett alakítva, mintapinczével, vándortanítók járnak szét az országban, oktatván a népet a szőlőművelésben és borkezelésben, a gazdasági egyesületek is nagy buzgalmat fejtenek ki, csak az a baj, hogy a kisebb szőlőbirtokokosok kimondhatatlanul közönyösek, nem akarják elfogadni a tudományos vívmányát; és e miatt a bor ára alacsony fokon áll.

E téren sok a tenni való. Először is szőlőinkben az egy időben erős és jó bort termő fajokat kell ültetés, oltás, szemés által meghonosítani. Másodsor a pinczészet- s borászati vonatkozó utasításokat megfigyelni, és harmadszor teljes lelkiismerettel kezelni a bortehermet, a most megrendült borkereskedelmet és hitelt igy tudjuk halottaiból feltámasztani.

Az erőtlenség, hamisított, festett borok a külföld előtt nagyon elrontották a vásárlási kedvet, ezt helyre kell hozni. A kormány a szigorú ellenőrzésével a mit

lehetőséges megtesz, fogják meg az egyesek is. Forgalomba jól kezelt, tiszta bort adjanak, mert különben nyakukon vész a bor, a szőlőterületek értéküket veszítik és elesünk övértük folytán, egy nagy jövedelmi forrástól.

Gyümölcstermelésünkről nagyon keveset írhatunk. Ujjainkon megolvashatjuk azok számát, kik rendszeresen folytatják a gyümölcstermelést.

A gyümölcs kivitel 1882. évben 466 ezer forint volt egész Magyarországra. Ki mondhatná, hogy ebben elértük netovábbját a jövedelemnek. Hisz ez nevéstéges mennyiségű bevétel. Ezt az elhagyott gyümölcstermelést részben csak nagyobb gondban, áldozunk reá. A községek vegyük a falkolák ügyét szívóknak, tekintsek hivatalos és becsületbeli dolguknak a falkolák felvirágoztatását.

Pénzügyi helyzetünkről is szólnunk, ez bizony szomorú. 1874-ben volt betáblázott jelzálog adósság 185 millió forint, 1880-ban 245 millió forint. 1875-ben végrehajtás útján el lett adva 9606 birtok, 1880-ban már 19.748 birtok.

E szomorú állapoton csak is a helyesebb boosztással folytatott mezőgazdaság segíthet. Erre kell irányoznunk tevékenységünket.

Külkereskedelmünk forgalmát röviden a következőkben tüntetem fel. — 1881—82 évek.

Buza kivitel 34 millió 188 ezer forint értékű. Behozatal 5 millió 866 ezer forint. Rozs kivitel 6 millió 656 ezer forint. Behozatal 282 ezer forint. Árpa kivitel 13 millió 293 ezer forint. Behozatal 1 millió 785 ezer forint. Kukoricza kivitel 7 mill., 280 ezer forint. Behozatal 6 mill. 453 forint. Zab kivitel 5 millió 162 ezer forint. Behozatal 2 millió 16 ezer forint. Liszt kivitel 43 millió 940 ezer forint. Behozatal 1 millió 610 ezer forint. Repczé kivitel 7 millió 928 ezer forint. Behozatal 73 ezer forint. Burgonya kivitel 93.641 forint. Behozatal 83 ezer forint. Ökör kivitel 13 mill., 799 ezer forint. Behozatal 1 millió 215 ezer forint. Tehén kivitel 198 ezer forint, Behozatal 289 ezer forint. Ló kivitel 3 millió 834 ezer forint. Behozatal 606 ezer forint. Sertés kivitel 30 millió 16 ezer forint. Behozatal 6 millió 124 ezer forint. — Ebből láthatjuk, hogy külkereskedelmünk sem nyugszik oly alapon, mely a mezőgazdaságra előnyös lenne. Ez is emelkedésre vár, mit reményelünk is czél-szerű vámrendszer, kereskedelmi szerződésük, újabb külföldi piacok nyitása által.

Bemutattam Magyarországon mezőgazdaságunk képét rövid vonásokban. Olvassuk el t. olvasóim oly figyelemmel, minőt a fontos tárgy megérdemel. Megtalálják benne a sok hiányt, ferdeséget, melyben mezőgazdaságunk sínylik. Többszörünk mezőgazdaságunk reformján, Ne folytassunk vaktában haladó munkát, hanem okszerűen cselekedjünk mindent, legyen a magyar mezőgazdaság számító, előrelátó, körültekintő, vizsgálódó, tanulni szerető, pontos, kitartó, bizonyára más képe lesz 10 év múlva a most halvány mezőgazdaságunk.

És most végül még egyszer ajánlom önök figyelmébe Szatmáry György ur következő művét: „Az amerikai verseny és a magyar mezőgazdaság.“ Ára 1 forint 40 k. Minden könyvtárunkál kapható.

Előre! kintartás! a jobb jövő ránk derül.

Vasadi Balogh Lajos.

CSARNOK.

Szunyog Laci.

— Rajz. —

Mitféle balsors vette Perenyére, kinek a fia, mi az igazi neve, nem kérdeste senki, nem is kutatja senki. Gyermekkorától fogva a jó perenyéiek körében vesztegette idejét, elhagyatra, elfeledve tört fel, mint az utasúli bogancsok. Pajkos gyermekek kerestették el Szunyog Lacinak s a név rajta maradt felülről korában is. Magas snikár férfivá nőtte ki magát, arcsán a keleti típus tükrözött vissza, hosszú göndör éjfekete haját még olló nem érte. Lakás, ruházat, élelem tekintetében egészen Diogenes volt, beírte asszal a csekélyvel, amit naponként a könyörületesség nyújtott neki. Mindennap más más háznál kopogtatott be egy falat kenyéret, neki is is elég volt. Ha kapott annyit, hogy bátran elmondhatta: mára beérem vele, nem mutatja magát egész nap. Hol hált, mit tett egész napon át, asszal senkisémm bejelődött. Az ilyen faluszegény meglé a jéghátán is, meglepésükkel azzal is, a mit a természet nyújt neki.

Természe sem volt valami közönséges. Kerültte az embereket, ha kérdestek tőle valamit, rendezen a kérdéstől előlf feleletet adott. Többször jó kedvvel tette meg szokott körutját, s egy-egy boldos szóval a fál falut megnégette. Az egész falu azt tartotta fölé, hogy az egyik kerek hiányzik. A világ minden kincséért sem fogta volna meg a dolg végét, jobban tetszett neki az a kébörő életmód. Benn volt már a vérebén. Sokszor tettek kísérletet, hogy dologra, rendez életmódra szoktassák; de nem sikerült nekik. Vagy meztagsadta kerek az engedelmességet, vagy tréfas ötleivel dugába döntötte az egész civilizálói kísérletet. Eltávolítani sem tudták a faluból; akár-hogy tiltották meg neki a viselkedést, másnap mégis ott esnekedett Csibos gazd' urának konyháján egy falatkényérért. Valami úgy vonzotta, vagy talán lekötve tartotta gyermekével színelhez, hogy a legerősebb fenyegetések sem tudták elriasztani. Később már megszokták, mint közönséges embert, akin semmi feltűnő sincs.

Pedig sok furcsa szokása volt. Vasárnap, vagy ünnepnapok délutánján felcizomázta magát mindenféle ringy-rongygal, s úgy járta be az egész falut, Kalapjába mezei virágokból kötött bokrotát tűzött, derekát szalaggal vagy roz ruha darabbal övezte, egyik lábára egy roz cipőt húzott, amit valamelyik szemédombon talált, a másikat meg pusztán hagyta. Ha messziről meglátták a falubéli iskolagyerekek, rohantak hozzá, körülvették, mint valami bálványt. Gonyoltták, csapdették, beszéltek neki, de föl sem vette. Csendesen dudolva haladott kísérletével.

Néha-néha mezeitőlották: No Szunyog Laci, mi ujság van a más világon? Aprítad el a csigány frásset, vagy az „örög anyád kinjót“, kapaz krajczárt. Ha jó kedve volt, jelentősen megállott, s körülötte egész gyűtrü képződött a bámulókba. Aztán elkezdte az csigánytáncot, az öreg anyja kinjót, vagy amit parancsoltak. Kezdetben mérsékeltlen, s kimértén lépkedett jobbra-balra. Majd fokozódott leve, kezdte csifrázni. Szemei kezdtek villámoikat lövelni, s a szenvedély sugárzott ki belőlük. Aztán ácsapott a frássebe, minél tovább járta, annál jobban túzbe jött. Sajátos tánczához énekelte is, reccogó, fátolyozott hangjával. A szöveget maga gondolta ki, értelemnélküli össze visszaszög volt az egész, beelőzve egyes élezes ötlek, melyek a néző közönség nagyokat kacagott. A dallamát is ő csinálta hozzá, gyarló hangemelkezés, s esés. Mindez ugy összevágott sajátos egyéniségével, hogy e tekintetben kifogásnélküli harmoniumot hozott létre. Ha igen jó kedve volt, tánczát örültséggel fokozta. Meg sem állt mindaddig, míg a kimerültség annyira erőt nem vett rajta, hogy öszteroyott. . . . Ott hagyták, elszédültek mellőle, fel szokott osemelni nemsokára, s folytatta útját, míg meg nem állították. Peresz krajczárt sohol sem kapott.

Aztán komámasszony, nem hallott semmit effélő a Szunyog Laci felől?

— Nem ám, mit is hallottam volna?

— En sem hallottam, csak úgy gondolom.

Nem velle észre, hogy mennyire hasonlít a Csigány Jutkához, kit ezelőt már mintegy húsz évvel kísérlettel ki a nagyságos uraság a faluból.

— Az ám! De régen volt az, már el is feledtük!

— Bizony régen. Akkor a nagyságos ur még legényember volt, Jutka meg gyönyörű csigányleány. Hisszen emlékeztek is rá, hogy mennyire bojárba volt a kastélyba. Majd mindennap ott lehetett látni.

Talán csak nem azt akarja mondani, hogy Szunyog Laci a nagyságos urnak . . .

— Nem is mondom én, hanem nincs lehetőséges benne! Aztán vettem is észre valamit, — folytatta a komámasszony suttogó hangon. — A minap láttam Jutkát amint a harasztal sűrű szélén ovvel a kamásszal bosszít.

— Ne mondja, Jutkát? Hisszen régen meghalt már!

— Meg ám! Iglyje a ki hissi. Saját szememmel láttam. Aztán azt is, hogy, mikor ölygetezték a bosszédét, Laci ökleivel fenyegetett a kastély felé.

— Eja! Itt kutya van a kertben. En lis' nem tördöm más dologával, hadd legyen a hogy van.

— Az is igaz, sőporjón kiki a maga háza előtt.

Szunyog Laci egyszerűen elmaradt. Nem jött többet kenyéret kérni, nem jött többet táncolni, már vagy négy napja hogy senki sem látta.

Aztán meg más hír is kezdett terjeszkedni a faluban. Almási György uraságnak

egyetlen leányát, Gizellát, halva fogták ki a közeli folyóból. Sétáni ment egyedül, s nem jött többé vissza. Senkisem tudta, hogyan veszett bele. Egy rész azt állította, hogy maga ugrott bele, más rész pedig azt, hogy ebbe' a dologba' más valaki volt a mester. Az öreg Szekeresné titkolódzva beszélgetett komámasszonyával.

— Nem megmondtam, hogy valami lesz? A lány vízbe feledt, Szunyog Laci meg eltűnt, mintha itt sem lett volna. A dolog valahogy összefüggésben van, kiálltam én annak a gyereknek a villogó szeméből, hogy nem jó dologban töri az eszt! . . . . . Akkor is úgy tettem magat, mikor itt annyi boldodot csinált. Mindjárt gondoltam, hogy ennek a Lacznak meg van az ép esze, de valamiben szántikál, azért viseli magát olyan furcsán . . . . .

Murányi József.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztáraink szervezéséhez.

Írta dr. Gerlóczy Gyula műegyetemi tanár.

A „Gazdasági Mérnök“ után.

(Folyt. és vége.)

Ellenben az iskolai takarékpénztárak a várt eredményt és teljes sikert nem képesek biztosítani, mivel kellő alkalmazhatóságunk rendkívül feltételek, az iskola és tanító nevelési és oktatói nehézség és első sorban megoldandó feladataival nem lehet lelkiismeretesen összeegyeztetni. Tudom, hogy ezen állításom az országban terjedő s dúszasztott áramlattal egészen ellentétes, de azért nem habozom ezt, mint indokolt tudományos meggyőződésemet őszintén kifejezni és nyíltan bevallani, hogy az iskolai takarékpénztárak nálunk egyedül a gyárakban alkalmazott tanköteles gyermekek részére létesített gyári iskolákban leginkább honosíthatók meg sikerrel, addig míg helyben postatakarékpénztár nem keletkezik; mivel a postatakarékpénztár éppen könnyű hozzáférhetősége, megtakarított csekély pénzeszámok biztos kamatozó elhelyezhetőse, mint az államban mindenholva kiterjedése által, az iskolai takarékpénztárt határozottan föllmulja, sőt egészen felesleges is teszi.

Ugyanis az iskolai takarékpénztársikere egyrészt a gyermek általi szerzeményt (a gyermek munkája által szerzett jövedelmet) a szerzemény felett szabad rendelkezést, kifejlődött takarító erélyt, (önmegtagadást, előrelátást, rendszereteket, munkát, melyek jó erkölcsi nevelés alatt is a gyermekben lassan fejlődnek) feltételezi, másrészt fűgig az elemi iskolába nétan kénszárral bízott takarékpénztári eljárások az esti-iseműlésszak-közművelődési iskolákban rendszeres folytatását, az iskolai takarékpénztáraknak egyéb takarékpénztárakkal szerves összefüggését, ezekhez hozzáférhetőse és a kezelő tanítóknak megbízhatóságát, felelősségét is feltételezi.

Miudehez járul még, hogy a tanító a tanítás és nevelés alatt a takarékosagot és ennek alapját az erkölcsi erőt, a gyermek természetének és fejlődésének megfelelőleg és a közgazdaság javára az iskolai takarékpénztárnál, mint állítólag nevelési eszköznél sokkal sikeresebben az által fejlesztheti, ha a tanulónak, (vagyis az értékelőitőnének, értékelőkőzőnének és értékbiztosításának) s ükeképezőnének nem a legnehezebb alakjához az új érték közvetlen létesítéséhez iparkodik szoktatni — melynek feltételei különösen a terméket létesítő munka stb. a gyermekben természetesen még hiányoznak is — hanem megoldászik a tanító a gyermekben a meglévő értékek fenntartásának szikárd akarátát és állandó értéket felbrazstian a kellőleg biztosítani; ez is termelés, tskekeimelés és végeredményében takarékosag leendő de a gyermek szemlétezőlői fejlődésének, nem önálló helyzetének inkább megfelelő termelési, takarékosag alak és az ügyes tanító által beötlőthés, sőt beötlendő feladat.

Röviden a vagyonnak, az értéknek megkímélése, szinte termelés, a jó nevelés körébe tartozó életcélba valódi takarékosag kiegyensúlyozott része, melyet a tanítónak nemcsak lehet, de erkölcsi takarékos jellemnek képessé vágott okvetlen megoldani kell; miért is a gyermekel saját ruházatának könyvének írószereinek folytonos kimelészés, a rendezés, önmegtagadáshoz, a más vagyonának és a ösz vagyonának becsüléséhez, állandó tiszteletéhez, a tulajdon szentségéhez mindig szoktatni szükséges.

A gyermekben a takarékosagnak ily felbrazstian, az értéketfenntartás vagy értékbiztosításnak ily módon terjesztése valamint nemcsak hívatásának hő beötlőse által, a tanító

a nemességadásának valóban nagyobb és hivatalosnak megfelelőbb szolgálattal nyújt, mint a munkamegosztás másholán történnének súlyos megengedése; az iskolai takarékpénztárak részére által; eltekintve attól, hogy a műveltségi néptanítóra mindinkább súlyosabb feladat nehezedik, és csak a nevelés, oktatás eszközének teljes betöltése a gyermek munkahelyének lehetségesnek ma már mellőzhetetlen kiállítását is, egész munkáját és idejét fogja igényelni.

Már pedig az utóbbiak valószínűsége — mely egészen a tanító hivatásához tartozik — a takarékpénztárak az iskolai takarékpénztár által állított felbrosztásánál, a közgazdaságban nem kevésbé jelentékeny; mivel — sikeres megoldásával — így lehetővé válik a munkahajlam szerinti pályaválasztás, a különféle foglalkozások között egysúlyú lehetősége, kiváló lehetőségeknek az emberiség javára az enyhéséssel megmentés, sőt így oktatási, nevelési szempontból is azon jelentékeny eredmények juthatnak, hogy időfolytán a tehetségek fejlődésének törvényei is fölmeríthetők legyenek Valójában, hogy már ma is, a tanítói hivatás kellő betöltése az ok, miszerint az iskolai takarékpénztár keresésére oly kevés tanító vállalkozik az országban (700).

Mindeneseknél fogva szállás meggyőződés, hogy az iskolai takarékpénztárak (a gyártelepen létesítettek kivül) nagyon rövidlelték lesznek hazánkban, a táplált vágyakozásnak, eredmények megfelelni nem fognak és a postatakarékpénztárak mellett fölbőségessé válnak elenyésznek.

Ennyit röviden a termék vagy produktív gazdaság elmozdítására szolgáló egyik kiváló intézkedésnek, a takarékpénztáraknak, mint részben hitelintézeteknek szervezéséhez; az országgyűlésen hangzó hitelorganiizációs, — mely tulajdonképen az egész nemzetgazdaságunkkal összefügg, sőt egészen föltöltheti a helyes megoldás a közgazdaság teljes reorganizációja miatt, nagy nehézségekkel jár, majd más alkalommal óhajtok szólni.

Nyílttér*)

1883-iki friss töltésű szolvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek

diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők:

Munkács és Gyeregyházán a központból a fiókraktárból:

Marsalko Károly.
munkácsi uradal. ásványvizek
134 5-6 bérleje.

A vasuti menetrend.

Helységi irány	Kanizsa		Járat	Megjegyzés
	Érkezik	Indul		
a) Délnyugati	1. 11 ó. 15 p. (Sopronból)	3 óra	déltűny vagy vonat	
2.	10 ó. 20 p.	11 ó. 2 p. (sz. v. Zala-könyv)	este vagy vonat	
3.	4 ó. 11 p.	5 ó. 15 p.	reggel szem. vonat	
b) Délnyugati	1. 11 óra	12 ó. 5 p.	éjjel szem. vonat	
2.	5 ó. 37 p.	6 ó. 13 p.	reggel szem. vonat	
3.	1 ó. 41 p.	2 ó. 55 p.	d. n. vagy vonat	
II. a) Észak-nyugati	1. 3 ó. 5 p.	3 ó. 45 p.	d. n. szem. vonat	
2.	10 ó. 30 p.	10 ó. 50 p.	este gyors vonat	
3.	4 ó. 31 p.	4 ó. 57 p. (v. v.)	reggel szem. vonat	
b) Északnyugati	1. 3 ó. 56 p.	4 ó. 8 p.	reggel gyors vonat	
2.	3 ó. 14 p.	3 ó. 6 p.	d. n. szem. vonat	
3.	10 ó. 30 p.	11 ó. 30 p. (sz. v.)	éjjel vagy vonat	
4.	11 ó. 10 p.			

Feltelek szerkesztő: **VARGA LAJOS.**

Táraszerkesztő: **HOFFMANN MÓR.**

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a Szerk.)

2953 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Zalam. özszeesített Árvatára nevében dr. Tuboly Gyula t. t. ügyész végrehajtónak Kovács János és neje Bernáth Katalin kerécsenyi lakos végrehajtást szenvedő Kistudny Árpád árverésen vevő orosztinyi lakos elleni 87 frt. 70 kr. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a kerécsenyi 185. sz. tkvben A + 1-3 soroz. alatt felvett 335 frt. 50 kr. becsült egész ingatlanok, minthogy vevő Kistudny Árpád a kitűntt idő alatt az árverési feltételeknek eleget nem tett, az 1881. évi 60. t. cz. 185. §-a értelmében költésére a veszélyére újabban, mégis a kerécsenyi 289. sz. tkvben A + 1 sor. 445/a hrszám fekvésűnek 10 frt. 663 kr. becsült két harmad része 1883. évi május hó 8. napján d. e. 10 órakor Kerécsenyben a község bír. házában felperesi ügy. dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak, — mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz fejében a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a Kerécseny község előjáróságánál megtekintethetők.

Kir. tszék mint tkvi hatóság Nagy-Kanizsán, 1882. évi decz. 30-án.

144 1-1

1897. szám. 1883.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Aulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében csoneel közhírré teszi, hogy a nagy-kanizsai kir. járásbíroság 10142. számú végzése Átal Vaszer Imre és dr. Tuboly Gyula végrehajtók javára Keglóvics János ellen 400 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a kerécsenyi 289. sz. tkvben A + 1 sor. 445/a hrszám fekvésűnek 10 frt. 663 kr. becsült két harmad része 1883. évi május hó 8. napján d. e. 10 órakor Kerécsenyben a község bír. házában felperesi ügy. dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak, — mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz fejében a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a Csapi község előjáróságánál megtekintethetők.

Kir. tszék mint tkvi hatóság Nagy-Kanizsán, 1882. évi decz. 30-án.

FÁBIÁN
kir. bírósági végrehajtó.

146 1-1

8948 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék telekvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Keglóvics János kerécsenyi lakos végrehajtónak Gazdag Örsöz öz. Városi Józsefnek végrehajtást szenvedő kerécsenyi lakos elleni 300 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a kerécsenyi 150. sz. tkvben A + 455/b hrszám s. felvett ingatlanból Gazdag Erzsébet illető váltásig köteles 370 frt. becsült hason fele külön — a kerécsenyi 151. sz. tkvben A 456. hrz. s. foglalt fekvéséből ugyan Gazdag Erzsébet illető váltásig köteles 346 frt. becsült fele 1883. évi május hó 5. napján d. e. 10 órakor Kerécsenyben a község bír. házában felp. ügy. dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog, — mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz fejében a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a nagy-kanizsai kir. tszék telekvi osztályánál s a kerécsenyi község előjáróságánál megtekintethetők.

Kir. tszék, mint tkvi hatóság Nagy-Kanizsán 1882. decz. 20. napján. Tótóssy s. k. kir. tszéki elnök helyettes. Veber s. k. kir. tszéki jegyző.

151 1-1

8098. tkv. sz. Érk. 1882. nov. 13.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A n. kanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Takács Éva kollázói lakos végrehajtónak Ramperger Rudolf, és érdektársai végrehajtást szenvedő mura-keresztúri lakosok elleni 136 frt. 10cs 1878. évi július hó 9. napjától 22 fr. 63 k. kamatai, 26 frt. 41 kr. per, jár. 95 kr. végrehajtási, 9 frt. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyben a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó Keresztúr kollázói 50. sz. tkvben I 13-7 soroz. s. felvett ingatlanokból kiskör. Kedemencz Katalin és Teréz 1/2 s Ramperger Rudolf 1/2 özszeeszen az egésznek 1/2 része, mely tartozékkal 626 frt. 16 kr. becsült tétel 1883. évi ápril hó 27. napján d. e. 10 órakor Keresztúr Kollázóság község házában felperesi ügyvéd Tuboly Viktor vagy

helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Kiküldött ár a fennebb kitélt becsár. Árverési kivánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött keséhez letenni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól számítandó 60 nap alatt, a harmadikát ugyanattól számítandó 90 nap alatt. Mindegyik részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetésny kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek, a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a Keresztúr Kollázóság község előjáróságánál megtekintethetők.

Az árverés a feutirt tkvben feljegyzendő.

Az árverési hirdetésny a telekvi osztályánál ki függesztés ügy Keresztúr Kollázóság s a szomszédos községekben közzé és kiüggesztés a „Zala” című hírlapban beiktatás által közzé tétetik. — Minthogy azon körülmény, miszerint Ramperger Rudolf kiskör. Kedemencz Katalin és Teréznek gyanja okmányilag igazolva niucs, részletű ügygondnoknak Dr. Tuboly Gyula m. t. t. ügyész nevezetű ki.

Az árverés teljesítőórá Barta György végrehajtó küldeti ki.

N. Kanizsán a kir. tszék mint tkvi hatóság 1882. évi deczember hó 30.

154 1-1

325 tkv. 883.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Zalam. özszeesített Árvatára nevében dr. Tuboly Gyula megyei t. t. ügyész nagy-kanizsai lakos végrehajtónak Zsovár Ferenc végrehajtást szenvedő galamboki lakos elleni 107 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a csapi 289. sz. tkvben A + 765 hrsz. s. felvett váltásig köteles ingatlanból Zsovár Ferencöt illető 228 frt. becsült hason fele 1883. évi május hó 1. s 5. napján d. e. 10 órakor Csapiban a községbír. házában felp. ügyvéd dr. Tuboly Gyula vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog, mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsár 10% át készpénzben v. óvadékképes papirban a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s Csapi község előjáróságánál megtekintethetők.

A nagy-kanizsai kir. tszék mint tkvi hatóság 1883. évi január hó 7-ik napján. Tótóssy s. k. kir. tszéki elnök helyettes. Kiss s. k. kir. tszéki jegyző.

147 1-1

7474 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék telekvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Zalam. özszeesített Árvatára nevében dr. Tuboly Gyula megyei t. t. ügyész n. kanizsai lakos végrehajtónak Gazdag Örsöz öz. Városi Józsefnek végrehajtást szenvedő kerécsenyi lakos elleni 26 frt. 91 kr. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a kerécsenyi 150. sz. tkvben A + 455/b hrszám s. felvett váltásig köteles ingatlanból Városi Józsefet illető 370 frt. becsült hason fele külön a kerécsenyi 151. sz. tkvben A + 456 hrsz. fekvéséből ugyan ugyanannak tulajdonát képező váltásig köteles 346 frt. becsült hason fele külön 1883. évi május hó 5. napján d. e. 10 órakor kerécsenyben a községbír. házában felperesi ügy. dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog, — mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz fejében a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a kerécsenyi község előjáróságánál megtekintethetők.

Nagy-Kanizsán a kir. tszék telekvi osztályánál 1882. évi október hó 31. napján Miklóss s. k. kir. tszéki elnök helyettes. Veber s. k. kir. tszéki jegyző.

148 1-1

7374 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék telekvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Balog József gelsei lakos község végrehajtónak öz. Fenusz Ferencöt, Fenusz József Fenusz János végrehajtást szenvedő gelsei lakosok elleni 183 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a gelsei 10. sz. tkvben A + 118 hrszám 172 frt. becsült ház, 1277 hrszám 76 frt. becsült nem váltásig köteles sőt külön-külön 1883. évi május hó 1. s 5. napján d. e. 9 órakor Gelsein a községbír. házában megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak, mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át bánatpénz fejében készpénzben v. óvadékképes papirban a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi

osztályánál s a gelsei község előjáróságánál megtekintethetők.

Kir. tszék mint tkvi hatóság. Nagy-Kanizsán, 1882. október hó 31. 153 1-1

8657 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Zalam. özszeesített Árvapénztára képviselőitében dr. Tuboly Gyula t. t. ügyész végrehajtónak, Felér Anna, István, János, Katalin, György, Rosi és Mári képviselőitében Kovács Vendel végrehajtást szenvedő magán gyám f.-rajki lakos elleni 106 frt. 17 kr. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a felső-rajki 240. sz. tkvben A + 471. hrz. s. alatt felvett 397 frt. becsült váltásig köteles sőt 1883. évi május hó 2. napján d. e. 10 órakor Felső-Rajkon a községbír. házában felperesi ügyvéd dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog, mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át készpénzben v. óvadékképes papirban a kiküldött keséhez bánatpénz fejében letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nkanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a Felső-Rajk község előjáróságánál megtekintethetők.

Kir. tszék mint tkvi hatóság Nagy-Kanizsán, 1882. decz. 6-án.

145 1-1

4206 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi oszt. részéről közhírré tétetik, hogy a dél-zalai takarékpénztár végrehajtónak Tóth József és társai végrehajtást szenvedő polai lakosok elleni 200 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben Vesel Simon korábbi árveréseni vonónál hátralelőben levő 417 frt. 25 kr. vételár és ennek 1881. október 8-ól járó 6% kamatai és 10 frt. 50 kr. végrehajtási kérelmi költségek behajtása végett a polai 15. sz. tkvben A 1. 3-8 és 2-3 soroz. egy a polai 15. sz. tkvben időközben a polai 448. sz. tkvben átjegyzett 1 soroz. ingatlanoknak Tóth Józsefet illető s a tartozékokkal 537 frt. 50 kr. becsült fele része 1883. évi május hó 1. napján d. e. 10 órakor Póla község házában felperesi ügy. dr. Tuboly Gyula közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen Vesel Simon korábbi vevő költésére és veszélyére eladati fog, — mely alkalommal a venni szándékozók tartoznak a fenti becsárnak 10% át bánatpénz fejében készpénzben v. óvadékképes papirban a kiküldött keséhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nkanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s Póla község előjáróságánál megtekintethetők.

N. Kanizsán a kir. tszék mint tkvi hatóság 1882. deczemb. hó 20.

150 1-1

EGGER

díjjutalmazott különlegességei.

Az Egger-féle melipastilla általánosan ismert és kiténtett köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elavnyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 kross dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszeráránban kaphatók.

G y o m o r b a j ellen Egger féle **Sodapastillák,**

mindenféle gyomorbeteg, emésztésihiány, gyomorfáj, bélpanasz, görvény, halványaság, ismétlődő fejfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen észira készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelegzést. Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger mohanövény ezukorkál (lohenis carrahen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő, köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket száradástól. Szénok, bírák, szinészek, tanítók s különösen mindazok, kik hivataloskodni fognak sokat használnak, el nem mulasztásuk ez en kiűnő ezukorkák használni. Jószák dacára könnyen beszerezhetők; 1 doboz ára 15 kr.

EGGER mandolatormáju **maláta-czukorkái**

csomagolva vannak amerikai mártya-papir csomagokban. Bősos óvszer köhögés, rekedtség és gégekiszáradás ellen. Igen tiszta maláta kivonattal s ezukorkából vannak készíttve és nem képeznek semmiféle gyomorsavot. Egy eredeti doboz 10 kr.

Főraktár **NAGY-KANIZSÁN: PRAGER B. gyógysz. urnál.** Zala-Egereszen: Hólióssy Gy. urnál. Kezthely: Bráun Pál gyógysz. urnál. Kaposvár: Babbolay K., Luginstin Agost urnál. Csáktornay Güen A. gyógysz. urnál. Csurgón: Pichner F. urnál. Alsó-Lendván: Kiss B. gyógysz. urnál. 120 5-25

9165 tkv. 882.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi oszt. részéről közhírré tétetik, hogy Zalam. özszeesített Árvatára nevében dr. Tuboly Gyula t. t. ügyész nagy-kanizsai lakos végrehajtónak Keglóvics János végrehajtást szenvedő kerécsenyi lakos elleni 328 frt. 10cs s jár. iránti végrehajtási ügyben a kerécsenyi 118. sz. tkvben a 400. sz. tkvben Ártir A + 707 hrszám váltásig köteles sőt 155 frt. 50 kr. becsült fele külön — a kerécsenyi 377 sz. tkvi A 1. 1-6 soroz. ingatlanoknak 307 frt. becsült fele külön, mégis a szabari 219 sz. tkvben f. 804 hrszám alatt felvett ingatlanok Keglóvics Jánost illető s 128 frt. becsült fele része, végül a kerécsenyi 351 sz. tkvben f. 93 hrsz. ingatlanok ugyanazt illető s 16 frt. 75 kr. becsült fele része; a + 144 hrsz. ingatlanokhoz Keglóvics Jánost illető s 62 frt. 25 kr. becsült fele része, a + 581 hrsz. sőt 1000 hrsz. ugyanazt illető s 147 frt. 50 kr. becsült fele része — a + 591 hrsz. szántóföldnek ugyanazt illető s 18 frt. 75 kr. becsült fele része s a 657 hrsz. sőt 1000 hrsz. ugyanazt illető s 270 frt. becsült fele része 1883. évi május hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Kerécsenyben, illetve a szabari ingatlán 1883. évi május hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Szabarban az illető köz-égek házában felp. ügy. dr. Tuboly Gyula vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak, — mely alkalommal tartoznak a venni szándékozók a fenti becsár 10 százaléki bánatpénz fejében készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött keséhez letenni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tszék tkvi osztályánál s a kerécsenyi és szabari község előjáróságánál megtekintethetők.

A nagy-kanizsai kir. tszék tkvi oszt. 1882. deczember hó 30. napján. Gróf flugunony s. k. kir. tszéki helyettes. elnök. Kiss s. k. kir. tszéki jegyző. 149 1-1

HOFF

JANOS maláta-kivonati egészség-sör.

Ezer ember ennek köszönheti egészségét és örvend életének.

58-szor kiténtette.

Nyilvános köszönet

és ritka módja az elért

gyógyeredménynek

1882. augusztus 21-én

egy anyától; ki tudja hogy minden jában határtalan öröm várható, mely leány, és a legutóbbi félelemre adott, és Hoff János féle maláta készítmények, a maláta kivonati egészség-sör és a koncentrált maláta-kivonat használatát folytán meggyógyult.

Hoff János urnak és. kir. udvari szallító, és. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának a Hoff János féle maláta kivonattal gyorssal, a legújabb orvosi tudományok alapján. Bécs, Bräuer-Strasse 8. sz.

Egyetlen leányom, ki már öt év óta heves köhögés és mellifájában szenved, a legiróttatottabb felelelemre adott okot; ekkor lettem figyelmeztetve önnek egy hírlapi hirdetésnyére, melynek következtében az ön jeles maláta-sörrel egy kísérleti küldeményt íróttam. Ezen idő óta azaz jan. 1-től, jul. eleég használtam leányom a maláta-sört, valamint a koncentrált maláta-kivonatot és oly jelentékeny javul, hogy már most is teljesen egészségesnek mondhatjuk. Mi miudnyján gyermekünk életének megmentőjét tekintjük ön! a örök hála!ra kötelezve érezzük magunkat **Neumark 1882. auct. 24. Tisztelettel! Loh H. földbirtokos Neumarkban, Stájerországban.**

A valódi Hoff János-féle maláta kivonati egészség-sör árai

Maláta egészség-sör 1 üveg 60 kr. 6 üveg 3 frt 60 kr. 11 üveg 6 frt. 28 üveg 15 frt 58 üveg 30 frt. 1/2 liter maláta csokoládé 1.2 frt 40 kr. II. 1 frt. 50 kr. III. 1 frt. (Nagyobb mennyiségűnél szabott) Maláta ezukorkák 1 doboz 60 kr. 2 doboz 1.2 frt. Praeparált gyümölcs-tap-maláta 1 frt. Concentrált maláta-kivonat 1 üveg 1 frt. 60 kr. Maláta-kavi és csomag 50 kr. 30 kr. Egy liter maláta-sörd 80 kr.

Fő

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyelet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bank egyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői Iroda. Hova a lap szemléni részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bérmintelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilvántartás: politisz. 10 kr.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyv-kereskedés. Ujvárosi utca. 513. sz.

Előfizetési árak: Egész évre 8 forint, fél évre 4 forint, negyed évre 2 forint.

Hirdetmények: 5 hasábos politisz. egy sor 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési és egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíj felül 100 szöglet, azontúl minden szöglet 1/4 kr.

Jó lenne a dolgot meggondolni.

(T.) Azt a kis jó hírnevet, mert bizony soknak nem sok, melyet Thaly Kálmán képviselő ur a törvénytérén irás terén szerzett, a politika terén minden áron eljátszani igyekszik. Már az maga, hogy a képviselői padokon akadémiai tagságával dicsekszik, az az érdek, hogy ő nem fogadjék tanácsot senkitől, mert ő akadémiai tag, az már maga igen gyermekes a tudásra nézve; az pedig, hogy kijelenti, miszerint, ha a kormány felügyellete a református közép iskolákat létre jön, hát ő a tanárokat és tanulókat ellentállásra fogja izgatni, egy képviselő szájából oly nyilatkozat, mely egy törvényhozónak állásával tökéletesen ellenkezik. Hát meggondolta volna Thaly Kálmán ur, hogy ezen nyilatkozatával azért blamirozta magát legjobban, mert nem fog merni szavának állni, nem fog merni pedig szavának állni azért, mert nem találna széles ez országban egyetlen egy oly tanárra sem, ki magát mint magyar ember, magyar hazafi és tanár, a fenálló törvényekkel való ellenállásra felizgatni engedné. Tanulót, nem mondom, hogy ne találna egyet kettőt, ámde az izgatás eredménye ezen szegény tanulóakra nézve az lenne, hogy ők innák meg a levét, mert a törvényes hatalommal szemben minden esetre ők huznáka rövidebbet a mi egész életükre kihathatna és szerencsétlenségükre lehetne. A szülők még is köszönhetnének szépen Thaly Kálmán urnak ilyen fellépését.

Mert hiszen könnyű a hírlapíró uraknak, de még könnyebb a sértetlenségi előnyvel bíró képviselő

uraknak izgatni. Az egyiket fedezi az esküdtsek jámborsága, a másikat pedig fedezi a mandátum, hanem akiket senki sem fedez, azok nem mások, mint kik felhagyják magokat izgatni. Ott voltak a budapesti kravalok, ott voltak a pozsonyi kravalok, ott voltak a kápolnai kravalok, ott volt a temesmegyei gyilkosság, vajjon görbült-e meg az izgatónak csak egy hajszáluk is, hanem bezzeg akiket agyonlöttek, akiket elítéltek, akik életüket és szabadságukat veszítették, azok áldhatták a kényelemben elcsibukozó bátor hazafiakat, kik midőn törvény elébe állítottak, még azt is eltagadták, hogy valamit szólhatnak avagy irtak vala, sőt kijelentették, hogy a szavakat ők maguk is helytelenítik, és a tüntetőkkal való minden szolidaritást vissza utasítanak. Így szokott az lenni mindig.

Egyébiránt Thaly Kálmán ur amint veszem észre, sokkal nagyobb embernek képzelet magát, mint amilyen. Mert ha ő azt hiszi, hogy Magyarországon az ő izgatására megmozdulna egy falevél, akkor rettenetesen csalódik. Ugyan kísértet meg! Isterkedjék meg saját erejével és nagyságával. És noha Debreczen városát kálvinista Rómának szokták nevezni, és ha bár Debreczen városában a lakosság egy része a Thaly ur pártjához tartozik, ugyan kísértet meg Debreczenben, hogy a fenálló törvények elleni izgatással tudna-e menni odaig, hogy hivatott tetlegességre ingerelje. Mert ha bár szólszobali is az ember, azért lehet az embernek józan esze, a józan eszű ember pedig képes belátni, hogy beszélni szabad országban szabadon lehet, ám a tetlegesség már több a

kettőnél, és hogy aki a törvényes, alkotmányos hatalommal szembe áll, annak nem fogják puhára vetni az ágát.

Hát csakis ezért nem tartjuk a Thaly ur nagy hangját és kebelverését veszedelmesnek, mert tudjuk, hogy nagy ereje, melylyel amint látezik nem bír, mind a protestans hitfelekezet tanári karának józanságán és hazafiságán, mind pedig a tanulók józanságán és hazafiságán meg fogna törni, és megtörik. De mert az izgatás nem mindig ily értelmes közönséghez van intézve, melynek gyakran több belátása van mint magának az izgatónak, — talán mégis jó lenne, ha a képviselő urak ott a biztos helyen meggondolnák, hogy ellehet dobni az üszköt könnyelműen, hanem aztán nincs ember, mikor a következményekért felelni kell, és csak is a félrevezetettek vallják kárát.

Országgyűlés.

(A közept. törzjav. részletes tárgyalása.)

(Április 9-én.)

A 23. §. ismét felekezeti vitára adott alkalmat. A székfoglaló névelő szónokai nem elégedtek meg Zeilinszkynek az értekezési vizságra küldendő királyi biztos hatáskörrel illető módosítványával, sőt ezt még rosszabbnak tartották, mint az eredeti szöveget, s minthogy a kormány elleni oppositóra ez a §., mely némely szenvedélyes protestans szóközében nagyon is az autonómiába ütökzik, igen alkalmasnak látszott, a vita igen szenvedélyes jellegű lett, mely különösen Thaly Kálmán szenvedélyes felszólalásában érte el tetőpontját.

Az első szónok Hegedűs László volt ki erősen kikelve Zeilinszky módosítványára ellen, úgy nyilatkozik, hogy az igen csekély mértékben változtatja meg a szakasz eredeti szövegét. Szerinte mélyen sérti a protestans

autonómia jogait, s nagyon is kilátszik belőle a centralizáció felé való törekvés. Kötelességének tartja kimondani, hogy ők ragaszkodnak az autonómiához, nevezéské el bár őket elfogult felekezeti embereknek, azért ő a szakaszoknak sem eredeti, sem módosított szövegét nem fogadhatja el.

Németh Albert speciálter a protestans vallásfelekezetet sújtónak tartja a 22. §-t. mert — ugymond — akárhol rejciáltatik a kath. tanuló az értekezési vizságn, majd talál az módot s ha a miniszter nem segít rajta, elmegy egy jóakaró püspökhöz, a ki interveniál és majd talál kenyeret. Nem pártolja Zeilinszky Mihály szelidített módosítványát sem.

Lakó Géza sem fogadja el az eredeti szövegét, de Zeilinszky módosítványát sem. Tisza Kálmán min. elnök a felekezeteket illetőleg is kijelenti, hogy nem szabad több kívánni tőlük, mint a megunyba az államnak szüköge van, annyit azonban megkíván: kötelesség. Ez eszme vezetett itt is, a Zeilinszky által beadott módosítványt elfogadhatónak, kielégítőnek és elfogadandónak tartja. Elmagyarázza azután, miért nem tarja ő ezt a felekezetek autonómiájára nézve sérelmesnek.

Mocskós Lajos mistificációt talál a szakaszokban. Az eredeti szöveg és Zeilinszky módosítványa között lényeges különbséget nem lát, nem fogadja el egyiket sem.

Dobránszky Péter Zeilinszky módosítványát pártolja.

Thaly Kálmán azt mondja, hogy ő, és elvtársai a felekezeti iránynyal vádolják. Elfogadja. Már az általános vita alatt is mondotta, hogy a protestans autonómia a magyar alkotmány oly lényeges részének tartja, hogy amannak támogatását a katholicusoktól is megvárhatja azért, mert autonómia. Nem fogadja el Zeilinszky módosítványát és már megmondotta az általános vitánál, hogy minden törvényes eszközzel izgatni fog ellene. — Jól fognak cselekedni — ugymond — a szuperintendenciák, a protestans lelkesek, a tanári kar, sőt még a tanuló is, ha a passiv resistenciát teljes erővel megtagadják..... Az a nézetem, hogy végig kell őket hosszantani, hogy ünzeretes ember értekezési vizságra kormány-

biatosul ne vállalkozzék. (Thaly Kálmán az elnök kénytelen félbeszakítani, mondván, hogy a törvény ellen a törvényhozó testületben izgatni nincs joga.)

Pótsky Ágost az imént hallott felszólalásra mindenképp azt megjegyeztem, hogy a ki csak a minálidest tétellezi fel a kormány minden eljárásában, azaz bármint határozatra nézve bármint alapoz vitakozást nem lehet. A törvényhozás nem viselőnek bizalmatlansággal a felekezetek iránt, de sőt azok irányában tényleg a legnagyobb bizalmat juttatja kifejezésére. — Elfogadja Zeilinszky módosítványát.

Kiss Albert Tisza Kálmán és Pótsky Ágost beszédeire tisztelettel. Ugy az eredeti törvényjavaslatot, mint Zeilinszky módosítványát rosszabbnak tartja mindazon kiértekelés, amelyek felülvétel gyakorlására vonatkozólag 1717-től 1881-ig tettek; nem fogadja el sem az egyiket, sem a másikat.

Tisza Kálmán min. elnök Kiss Albert ellen fordult, ki beszédeben azt mondta, hogy a kormány képviselő nem lesz egyeb, mint denunciáns. Ha ezen feljegyzésből indulnak ki, nem kell a pénziárok mellé ellenőrt, mert az denunciáns. Szerinte a jó protestans nem az, ki azon, az uton akar indulni, hogy a magyar protestantizmus érdekét a tanügyi fejlődés és a magyar állam erősbédése érdekében ellentétbe hozza, hanem igen is az, a ki a protestantizmus érdekének és jogainak czime alatt úgy állítja oda a dolgot, mintha a magyar állam és a magyar állam közművelődése a protestantizmus jogával vagy érdekével ellenkeznék. Thaly Kálmán ellen fordultva azt mondja, hogy az exclusiv protestánsoknak nem fog sikerülai a protestans fiatalokat, a protestans tanárokat oda buzdítani, hogy magukat az ország törvényhozásával ellentétbe tegyék. És — így végi beszédét — teljes bizalommal Magyarország protestánsainak, mind belátása, mind hazafisága iránt meg van róla győződve, hogy az itt elhárított kísérlet konkoly ki nem kel, — ajánlja a javaslatot.

Kiss Albert személyes kérdésben történt felszólalása és Tisza Kálmán rövid válasza után, az ülés bezeratott.

„Zala” tárczája.

A sikerült névnap.

— Humoreszk. —

No az egyszer nem követem egyik hírneves novellistának azon sorait: „A prózában ép oly kellék a szerelem, mint a spēkelt nyulpecsenyénél a lé, a csóknál a bajusz.” Mert hát azért van ám nyulpecsenye lé nélkül, csók szerelem nélkül, novella bajusz nélkül, — akarom mondani — csók bajusz nélkül, novella szerelem nélkül. A mit most el akarok beszélni, azért érdekes, mert éppen rajtam osztt meg.

Hogy is kezdjem hát?

A gazdag reményekkel várt s annyira óhajtott névnapom a küszöbön állt. Csak hogy meggyőződjek s óhajaim ritkán szoktak teljesülni. Ép egy volt most is!

Szálltam igértek hazuról egy hordó jó palatommellett, s én a jó reményesség előérzetében már előre meggyőztam az én Ferkó, Gyuri, Miksa és Pista barátomat egy kis pecsenyére. Hadd mulassanak egyet meggyőzők, úgy is ritkán van részük benne!

Névnapom megjött, de a hordó bor elmaradt, pedig a gőzös meg sem sülyedt, sem a Murába nem zohant, hanem megjött szezesen bor nélkül az én nagy szerencsétlenségemre. Még az utolsó pillanatban is reménytem, vártam, hogy majd betoppán valaki szörbögtyűs atyán, s rámutat az anyanyira várt hordóra. Mind lába... A nyolcs órából két rövid negyedóra hiányzott csak, pedig vendégeimet arra rendeltem magam-

hoz. — Már pedig bizonyos voltam benne, hogyha máskor sohasem, de most bizonyos pontosság lesznek. Ugy elszűntem magamat a végső pillanatokban, mint az a bankár, ki képtelen volt akcióját a parin alul három negyednyi veszteséggel eladni, s már-már oda akartam összpontosítani reményeim szétroncsolt töredékei közt bolyongó eszemet, hogy nem-e lenne jobb egy golyóval átöccszetni zaklatott lelkemet a másvilágra e nagy szőgyen elől. — Csak hogy ilyen elátkozott pillanatban éppen a legszűkebb hiányzik az embornél. Ha lett is volna golyó, de hol van a pisztoly, hát a löpor, mikor még egy jóvaló gyutsom sem volt, amivel mozgásba hozhatnám az egész pokoli gépezetet. A kötéllálalt nemlelennék tartottam, az csak akasztóóra valóknak való.

Nem volt hát más mód hátra, mint megnyugodni a sors bölcs végzetében. Azaz hogy dehogyan nyugodtam meg! Letültem a kandallóm mellé, (ha nyagan kandallónak mondható egy lyukas plékkályha), s elkezdtem gondolkodni. Már becsületes uton el nem ülhetem a dolgot, nem lehetne-e valami fufanggal nyakára hágni?

A kályhában néhány darab fát csókolgattak a lángok, egy-egy kicsapott a hasadékon át felém is, bivarát engem is fének ucsított. Az ablakon át a hold toltá be csófolódó szemsugarát, s egészen meggyőzősítette az asztalomon pislogó gyertyát, mert jobban megvilágította fálhomályban derengő szobámat, mint a lámpa. Bolondul néztem ki körülöttem minden, bolond volt az egész világ, még magam is. — Mert majd leültem, majd felkeltem, s néhány lépéssel körülnyargaltam az egész szobát, minden ságot és

szőnyegem, mintha ott keresném eszem egyik darabját, mégsem akadt egyetlen okos gondolatom.

Csak mikor a bolondok patronusa eltolta gunyos potóját egy rongyos felhőmögé, akkor kezdett fejemben egy kis világosság terjesekedni.

— Megvan — kiáltam önkénytelenül nagyot ütve öklömmel a homlokomra.

Azzal becsépettem a szolgálatom. — (Tulajdonképen a nevét kiáltottam, de én azt csemetésnek szoktam nevezni.)

Nagy nehezen csozogott elő, az alatt ültem veres szerint már tíz perc is eltelhetett. Nem mert bejönni, csak a fejét dugta be az ajtónyílásba. Nem tudom mi tartóztathatta vissza, hideg volt-e ittbenn, vagy az a kötes világosság okozta-e neki oly viaszszasztó bejövését?

— Böské lelkem, eszem a szűzját, — mondám neki olvadékos hangon, — ha még soha sem tettem neked szívességet, tegyen az egyszer. Ugy-e tess?

— Hát hiszen jól van, hanem azt előre kikötöm, hogy be nem megyek ám!

— Nem is akarom kincsem, inkább menjen ki a „Tökédszónó” kormárosához s mondja meg neki, hogy tiszteltetem, elcséjn lesz pénz. Egyszeresimind kérem, küldjön öt darab jó sötétbarna buteliás palackot, még pedig rögtön, égető szükögem van rá...

Böské megörült neki, hogy „be” nem kellett jönnie, szaladt is, ahogy birt, a palackokért. Valószínűleg a baka Don Juanja várta a kispuban, az sietteté anyyira, nem az én körtem.

Alig vettem magamnak annyi időt, hogy a további teendőket felül gondolkodjam, már is kopognak az ajtómon, s az én Gyuri barátom lép be.

No es ugyan félt hogy elkésik.

— Szervusz Ernő! — Hogy vagy? — Az isten élleszen sokáig névnapodon! Hát iszunk? Haj de örvendek! Még nincs itt senki? No majd jönnek!

— Minden megvan, s meglez, — szólam közbe, mert még elhadart volna lacionice annyit, a mezenyit egy ujságitó tíz ívre is elnyujthatott volna.

— Te Gyuri barátom, — mondám neki jótólóva, — mondok valamit, hanem el ne árul magadat! Van egy fél sült libam is, pompás pecsenye, de mindnyájunknak kevés lesz, azonban veled örömet megesztom. Azért a te palackodba vizet töltök, nehogy berugj, mert aztán nem tudsz enni. A többiek majd leisszák magukat, s mi kényelmesen falatozunk.

Gyuri oly hálással veté rám tekintetét, mint Adám a teremtőre, csodálva, magasztalva bölcs tarvetem. Biztosított, hogy úgy fogja inni azt a vizet, mintha tokaji lenne. Hanem azt megkelett igérem, hogy a sült liba után mi is iszunk.

— Hát, akkor majd mi rugunk be.

— Feléges, csóköllak! — Képeddel alszom el!

— Kopogtak!

— Miksa volt. — Ea sem jött késő.

A szerencsés véletlen együtt hagyott egy ideig Miksával is. Ha nem is egészen szőröl-szóra, de nagyjából neki is elmondtam azt amit Gyurinak.

Borzasztón égett a nagy megismételéseimnek.

— Azalatt megjött Feri és Pista barátom. — Ugyanazon szerep jutott nekik is: libapecsenye később, kezdetben kénytelen vizivás.

Titokban egyenkint nekik is besurgtam az egész dolgot, nem győztek eléggé magasztalni.

Mégis szépen megy a dolog, — gondolám magamba örövendve.

Böské is megérkezett a buteliás palackokkal. — Meghallotta, hogy ittbenn már többen is vannak, csak az erőt meg az egyik üveg nyakát merite bedugni, jelelvén, hogy megörzta csak menjek ki értök.

Ki is mentem, s a palackokat meg töltve jó-hideg kutyával, nagy gráciával a terített asztalra helyeztem.

— No urak, igyatok! Poháram nincsenek, így jobb, nagyobbakat lehet belőle huzni.....

Elismerték hogy jobb, neki is estek azonban, mintha már egy hónapja nem ittak volna — vizet! Volt aztán versengés. Egyik jobban ivott mint a másik, hogy jó példát mutasson. Mindgyik azt akarta, hogy már berugottak látszások. Nem győztem hordani be a vizet. Oly hűen tetették magukat, hogy magam is inni kezdtem, hogy ittassak.

Azán a toszortára került a for. — Előtertek a házigazdát, hogy ily fontos mulatságot szerzett nekik. Megköszöntem szépen, — nagyon szivesen tettem, amit tehettem, — örültem, hogy megvanak elégedve szerény estélyemmel...

Felállt Miksa barátom, kezébe vette az üveget, tele volt. Egy kis félpercesen belőle aztán ráköszd:

Első szöveg Orbán Balázs volt; ki...

Köves Albert (prot. közept. tanár) a...

Trojort Ágoston közept. miniszter szól...

Hermann Otto szintén megtámadja Zai...

Hermán Pál szólal fel, sinomul vissza...

Helly Ignác a kérdés nem pártkérdés...

Tisza Kálmán miniszterelnöknek fel...

A tárgyalás ma a 35. §-ig haladt. Az...

— Kedves Ernő barátunk! Szerintem...

— Hogy csapná el a hasadat, — gon...

— No, — gondolok magamban, — e...

— Te Ernő — sugá oldal boka —

Gyuri is fölmegy a kezét a székbe.

A románok és a középianodai törvényjavaslat.

A románajku lakók között is voltak...

Titokzatosan hunyorított szemével felém...

— Ernő, csókollak, képeddel alszom...

— No mos', — szorul a kapcza. Itt...

— Erre aztán lett hadd el hadd. Egyik...

— De uraim, ne lármázzatok. Mindnyájatoknak...

— Elyneha — vágott kőbe Ferkó, —

higgadt lépések eredménye legyen és elejét...

Kellett-e nekünk Bosznia?

Felolvasa a debreczeni szabadelvű körben

1863. április 1-jén Tóvölgyi Titusz.

(Folytatás.) II. Az okkupációt, kereskedelmi szempontból.

Feltételeznem kell mindenkiről, hogy...

Méltóztatnak-e tudni, hogy 1869-ben...

Mikor tehát 1869-ben a dalmátok...

— Haha..... folytató Pista, mintha...

— Ugyhiszem mindannyian, akik sokat...

— A parbleu — ajkujá magát Gyuri,...

A többiek is utána. Mindegyik tudott...

Hál' istennek, csak hogy már egyszer...

Pompásan sikerült... Megelégedetten tettem magamat...

Másnap mindegyikkel találkoztam. Bo...

A visből — gondoltam magamban...

Gyuri még most is támolygott. Felső...

— Vis — egészen ki gondolatomban. Én...

hanem engedményeket tettek nekik és...

Hanem persze már ehhez a mi elen...

Ilyen Gibraltárunk és Máltánk nekünk...

III. Politikai szempontból.

Emlékezni fog rá a mélyen tisztelt...

Lehetetlenség hinnem, hogy ezen...

— mondom, ha bár mind tudom is eze...

— és a mai világban már nem merem...

Bosznia és Herzegovina pedig nem...

ságának, hanem a politikában való já...

Mert hiszen nagyon szép folog az a...

Egy óriás kígyó, hogy hogy nem de...

Ilyen kígyó és róka szövetség lenne...

Tisza Kálmán akkoriban ezen ben...

Bosznia és Herzegovina pedig nem...

Aggódva és szomorúan

Amennyi emberiség is van a világon, annyi szomorúság van az életben, és annyi szomorúság van a halálban. Mindenki a haláltól tart, és mindenki a halálra készül. De a halál nemcsak a test elpusztulását jelenti, hanem a lélek elválását is. Ezért mindenki a boldogságot keresi, és mindenki a boldogságra készül.

MÜLLER J. L. ILLATSZER-ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST.

Gyár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz. n. saját ház.
Raktár: IV. Koronahéreg-utca 2. sz. n. "Virágkirályház".

Pompadour Crème.
Ezen szer, melyet a híres Pompadour asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

"Lixia Lyss"
A leghatékonyabb és leghatékonyabb tisztaságos tisztító, mely a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

Eau de Cologne
Ez a szer, melyet a híres Eau de Cologne asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

Carbol-szappan.
Ez a szer, melyet a híres Carbol-szappan asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

Poudre de Serail.
Ez a szer, melyet a híres Poudre de Serail asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

Legfinomabb arcpor.
Ez a szer, melyet a híres Legfinomabb arcpor asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

Figyelmeztetés.
A tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

SORBORSZESZ
Ez a szer, melyet a híres Sorborszesz asszony csodaszépségét kőszagra kordig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészének ártott volna, általán erődelt tisztaságban állítatik elő, s az a tisztelt hölgyeknek a leghatékonyabb ajándék. Egy téglénylél 1 ft 60 kr.

„FONCIÈRE PESTI BIZTOSÍTÓ INTÉZET.”

Budapest, 1883. február 28-án.

Van szerencsénk közhírré tenni, miszerint SARTORI OSZKÁR ur nagy-kanizsai főügynökség* vezetésétől visszalépve.

DANNEBERG J. és WEISZ

céget biztuk meg ezen képviselőgünk vezetésével. Az intézetünk iránt eddig tanúsított bizalomért ez alkalommal köszönetünket fejezve ki, bátorodunk a t. cz. közönséget tisztelettel felkérni, hogy biztosítási megkötése, illetőleg megújítása végett, ezentúl új képviselőgünkhöz fordulni sziveskedjék.

Foncière. Pesti biztosító-intézet STROBENTZ. SCHÖN.

Vonatkozva a Budapestben székelő Foncière, Pesti biztosító-intézet (1864-től 1879. év végeig „Pesti biztosító-intézet” cég alatt) fenti körözünyére, mely társaság teljesen befizetett 30,000 drb. 100 ftos részvényből álló

három millió o. é. forint

6.000,000 FORINT

részvénytőkével bir, s melynek ezenkívül még tartalékaiban és évi díjbevételeiben mintegy áll rendelkezésére, minél fogva a legga:dagobb és legnagyobb biztosítót nyújtó biztosító-intézetek sorába tartozik: egész tisztelettel ajánljuk fel a t. cz. közönségnek közvetítő szolgálatainkat következő biztosítások eszközésére, u. m.

- I. égés, villám, avagy robbanás által keletkezett tűzkárok ellen, és pedig:
  - a) épületekre és azokban levő készletekre, gépekre, szerelvényekre és eszközökre;
  - b) árúraktárakra, házi eszközökre és butorokra;
  - c) takarmányra és mezei természetnyekre, akár szabad ég alatt legyenek azok kazlakban, boglyákban, akár pedig földel alatt;
- NB. A biztosítást a kicsependétt ezemes garabonra és kiterjesztjük, ha kellő időben jelentés tételük azon helyről, hová el fog helyezteln.
- II. jövedelem ves. teség ellen, mely valamely gyár vagy bérház leégése avagy felrobbanása folytán a gyártulajdonos-ra nézve a gyár szünetlése, a ház tulajdonosára nézve pedig a bérház lakhatlansága következtében keletkezett;
- III. ablakok, ajtók és butorok lükörvegeim eshető törés-károk ellen;
- IV. szállítvány-károk ellen vizen és szárazon szállított javakra nézve;
- V. jégkarak ellen mindennemű mezei természetnyekre nézve, a felbecsült kár teljes megtérítése mellett;
- VI. az ember életére és pedig: tüke-, kiházásitási- és járadék-biztosításokat minden módozat szerint.

A biztosítási feltételek a t. cz. közönségre nézve a lehető legelőnyösebbek. Előforduló k á r o k a legmúltányosb módon rendeztetnek, és leggyorsabban fiztetetnek ki.

Midőn még mindennemű további szóbeli mint írásbeli értesítések adására, legkészségesebben ajánlkozunk és a t. cz. közönség biztosítási ajánlatait a lehető legelőcsöbbsz számitandó díjak biztos kiltatásba helyezése s a leggyorsabb elintézése mellett részünkre kérés, fölhívjuk még a közeledő évad alkalmával a t. cz. mezei gazdák becses figyelmét különösen

a jégkár elleni biztosításra,

mely általunk a legjutányosabbra szabott díjak mellett nyújtatik.

A Foncière. Pesti biztosító-intézet
nagy-kanizsai főügynöksége
Danneberg J. és Weisz.

Kéziratok: Fischer Fülöp könyvkereskedés, Ujvárosi útca. 513. sz.

Előfizetési árak: Egész évre 3 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Reklámok: 5 hasábol petitor egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési és egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíj felül 100 szóig 1 ft., asontul minden szóért 1/4 kr.

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szülemi részét illető kérelmeket küldendők Bajza útca 4. szám.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

NYILTTÉR: PETITSORA 10 KR.

Az ipar iránti hajlamról.

Hogy minden ember születik valamire, hogy rendeltetése van és hogy feladatát meg kell értenie és azt betöltenie, tudja ezt még a leggyengébb ember is. Tudjuk tehát azt is, hogy nem mindenki születik valami nagyra, és hogy nem is akar mindenki a nagysággal járó terhekkel vesződni. Nem is csodálni való tehát, hogy nem is kíván mindenki ugyanazon tevékenységi körben kitűnni, sőt elég példa van rá, hogy sokan nem is akarnak kitűnni. Háttha még az arra való testi és lelki tehetség is hiányzik, akkor bizony ugyis hiába való lenne minden rendeltetés elleni törekvés, mit az ösztön ugys fennszólón sejtett velünk.

Ezek után tehát kétséget sem szenved az állításom, hogy a gyermekeket már szünet koruktól kezdve kellene fejleszteni hivatásukra. Mert akarmelyik nevezetesebb férfinak élettörténetét kísérjük szemmel: mindenütt szemünkbe ötlék azon állítás alaposága, hogy nagy ritkán van valaki hajlamainak s tehetségeinek megfelelő helyen.

A magyar kormány is bölcsen belátta, hogy manapság mi is csak ugy boldogulhatunk, ha a fölig-meddig elhanyagolt hazai iparunk — mely nagyobb részt a külföldi konkurrenzának köszönheti pangását — kellő lendület adatik, mely célra immár az ipariskolák felállításán fáradoznak.

Az ipariskolák felállítására előtt hangoztatom tehát, hogy az illető körök, nevezetesen a községi és állami hatóságok, — kivált és első sorban a képviselőház köteletségében állana azon elvet behozni az iskolákba és innen a családokba, hogy — mint Fonzier mondja —

minden gyermeknek hajlama kipuhathassanak. Mert megzafolthatatlan tény az, hogy deákból mestorember, inasból pedig tudós lett és lessz most is, mely mindennapi példák csakis a hajlamok félreismérésének róható fel bündl.

Főre tehát a hiúsággal, a tetszavágygyal, az önzéssel és a becsvágygyal. az önértetes, jellemes és becsületes emberek pedig ne tartsanak attól, hogy a hajlamok az emberek tömeget ugyanazon szerep és hatáskörbe vonzhatják. Nem, mert az ösztönök, hajlamok, vágyak, annyifélek, ahány ember van. Azonban nagyon lehetséges és valószínű az, hogy a cselekvési tért tágítani. a munkaköröket, iparágakat szaporítani kell.

Olyan szakférfiut pedig szeretnék látni, ki az iparvonzalmasságról általán szollana vonzalmiság nélkül. Csak ugy leszünk mi idővel iparállammá, ha a vonzalmiságra gondot fogunk fordítani. Csakis ha iskola és szülőház fogják kutatni a gyermek hajlamait és tehetségeit, akkor lehetünk tisztában, vajjon az alkalmas lesz-e iparosnak, vagy nem.

Vaktáhan ráfogni valakire, hogy eme vagy ama munkakörben kedvvel és eredménnyel fog dolgozni, ha ő még nem ismeri, avagy csakis elméletileg és felületesen szerzett ismereteket s fogalmat ama munkakör egyes részleteiről, — az már nem tudatlanság, hanem butaság lenne.

Ha mi iparállammá akarunk lenni, akkor nézetem szerint ezt az égető életkérdést illetően lehetne alaposan megoldani:

Az elemi iskola 6 osztályában, — mik a gyermekekben a tehetsége kifejtésére s erősítésére rendelvük, — egy osztálytanár kizárólagosan arra alkalmaztassék, hogy ezek a gyermekek

ben elrejtve levő ösztönöket, hajlamokat tanulmányozzák s erről pontos statisztikai adatokat gyűjtsenek.

Az 5. és 6. osztálybeli növendékekkel meg kellene szemléltetni a különböző iparágakat, azaz szakitanitók vezetése mellett be kellene őket vezetni minden nevezetesebb gyárba, valamint műhelyekbe is; a tanítók magyarázatán kívül meg kellene hallgatniok a gyártulajdonosok, üzletvezetők, mesterek és fősegédek előadásait, az illető iparág elméletéről, történelmi fejlődéséről, jelen állásáról és jövőjéről, továbbá az illető mesterek és üzlettulajdonosok vagyoni állapotáról, lehetőleg családi viszonyairól s hogy vajjon az illetők kedvvel dolgoznak-e a maguk munkakörében és megvannak-e elégedve sorsukkal? A vezető tanítók kötelesek a csoportjukba tartozó ifjakat figyelemmel kísérni, ha vajjon meiyikre mily tünetek mily hatással vannak, kiknek mi tetszik s miért?*)

Minderről pontos jegyzék vezetendő. Tilos azonban a rábeszélés; sőt ellenkezőleg, nekik — a tanítóknak — teljes közömbösséget kell mutatniok, nehogy a fakadozó hajlamot befolyásolják; de sőt még az iránt is felvilágosítást kell adni, hogy a felsőbb iskolákban mi-féle munkakörre kaphatnak ki magukat a tanulók. Ezen tapasztalati évek volnának alkalmas eszközök arra, hogy ily módon a gyermekekben a hivatás ki-pattanhassék!

Ily viszonyok, ily intézkedések megteremtének aztán az egészséges versenyt, melyben az ipar mindent el fogand kö-

*) A t. ezikkiró pár sorban igen sokat mondott. Ezt a tervet nem igen tartjuk kivihetőnek. Hiszen akkor előrehaladt iparállamokban ennek léteznie kellene. Ez még mindig nem az, a mi államunkat iparállammá volna képes tenni. Szerk.

vetni, hogy vonzóvá váljék, hogy a külföld nagy konkurrenzájára lassan-lassan háttérbe szorítassék és hogy nemcsak azok, kik avval foglalkoznak, hanem azok is, akik foglalkozhatnak, elmondhassák magukról, büszkén, önértetesen: ime! ez a mi drága hazánk ipara! Mi iparállam vagyunk!

Bárcsak az lennének már!

Reményi Jenő.

Országgyűlés.

(A középtanodai törvényjavaslat tárgyalása.)

(Április 13-án.)

A középtanodai törvényjavaslatnak a középtanodai tanárok képzéséről szóló tárgyalása kevés vitára adott alkalmat.

E fejezetnek első szakaszánál (60. §.) Nagy István szollalt fel, ki azt indítványozza, hogy a tanárvizsgáló bizottságra ne csak főiskolai tanárok és egyéb szakférfiak, hanem középtanodai tanárok is vétessenek be. Ő ezt méltányosnak tartja, mert hogy menyriben sajátította el a vizsgálandó középisk. tananyagot, azt középisk. tanár igen jól megítélni képes.

Trefort Ágost közökt. min. azt mondja, hogy a miniszter olyanokat is kivevethet, a kik nem tanárok, de a tudományok mivelésével foglalkoznak.

Thaly Kálmán pártolja Nagy István módosítványát.

Kiss Albert módosítványt nyújt be. a hitfelekezeteknek a tanárképzésre vonatkozó jogait illetőleg.

Orbán Balázs pártolja Kiss Albert módosítványát.

Hermann Otto többek között Somssich Pál ellen is polemizál, Kiss Albert módosítványát elfogadja.

Zay Adolf az egész fejezetet ellenzi; rendőri szagának nevezé azt.

Kovács Albert Kiss Albert módosítványával szemben most csakis azt tartja helyesnek, hogy tanári diplomát csak egyetem

adhat, elfogadja az eredeti szöveget Nagy István módosításával.

Hogedus László, ki nagy előhaladást lát a törvényjavaslatban, pártolja Nagy István módosítását; épugy Szabó Kálmán, ki ahhoz egy pótlással járul: A testi teljes épség és egészség, ug a valláserkölcsi kifogástalan előélet is megkivántatik.

Szathmáry György az eredeti szakaszt pártolja.

Kiss Albert zárványának meghallgatása és Trefort erre adott válasza után a többség az eredeti szakaszt Csiky Kálmán egy csekély módosítványával elfogadta.

A 61-69 (illetőleg 70) §-ig, melyek a középtanodai tanári képzésről szóló törvény részint észrevétel nélkül részint jelentéktelen hatásv módosításokkal fogadtattak el. A képzés nyelvével szoló §-nál Missics hosszabban akarrván szólni, az ülést befejeztették.

(Április 14-én.)

A középtanodai törvényjavaslat részletes tárgyalása a mai napon ért véget. Az általános vita márczius 5-19 ig tartott; a részletes tárgyalás április 2-14-ig. A mai nap vitája, a 69. (most 70.) §-nál kezdődött, a hol tegnap félbeszakították. A § a tanárvizsga nyelvével szól.

Missics János helytelenítette a szászok agitációját, és sajnálattal adott kifejezést a fölött, hogy itt-ott a románok között is voltak, a kik a trvjavaslat ellen agitáltak. Szép, hazafias beszédben az egyetértést hangoztatván, a végre a § szövegét fogadta el.

Wenisch indítványozta, hogy a legközelebbi tíz éven át azok, kik tanulmányukat nem magyar nyelven tették, a vizsgálatot is nem magyar nyelven tehessek le.

Következett a szavazás, a többség az indítványok mellőzésével az eredeti szöveget fogadta el.

A következő 70 (most 71.) §-at tartalmazta, hogy a miniszterium vezetése alatt álló katolikus középtanodai jogi természetű és viszonyai a jelen törvény által nem alteráltatnak. Ezen határozat György Elek javaslatára a fonálló középtanodai mindegyikére terjesztették ki, a mennyiben már a jelen

„Zala“ tárczája.

„Saison-kép.“

Április estején...

„Minden órádnak leszakasz virágát.“ Mivel pedig e sütt záporozásban hazulról elmenni fölötté kellemetlen, sőt itthon sincs semmi kedve az embernek komolyabb foglalkozáshoz, mit tehénnek jobbat, mint oda ülök ablakomban és gyönyörködöm csinos házikönyűsében járó-kelő szép szomszédnőm részapros arcában. Hogy forgatja fegyverét! Mint osztogatja rendeléseit a maga elé villanyozott szobalánynak, inasnak. Hej, ha nekem most telephonom volna, mind őlének társalgást idézhetnék magam elé, sodronyomat a szép „vis-à-vis“ ablakába helyezve. De ahol a mesterség kudarcot vall, segítségre is a természet. Az asz eláll, a szél lenyomást, s majd minden lak ablakai kitérülnek, hogy az üdült léggel telhessenek meg a páratelt lakosztályok. Magam is ki nyitom ablakomat, a minék folytán, hála az új rendszerű „szik szoros“ építkezésnek, sokat emegtetett szomszédnőm minden szavát teljesen megértettem.

„De kérem...“ „No, ne tessék fáradni; tudom, furdót akar ajánlani. Persze, hogy az még segíthető, de ki merészelne ily általános üzletpangás mellett ily kétes eredményű költözkedésbe becsátkozni. Inkább fészáldozom a jövőbe vetett minden reményemet, sem-hogy jelen viszonyok közt férjemet ily kiadásokra késztessem.“

„De vizsgálatodjék aszszonyom, kedves férje megteheti, őt köteles megtenni mindent, mi Nagysád egészségi állapotát illeti, és ha kegyed vonakodnék a kérelem előterjesztéséről, állásom parancsolja, hogy én...“

„Oh ne tegye ezt, kérem, ne tegye. Én tudom, kedves férjem mindenre kész érdeklében és miattam, de mégis nagy áldozat lenne tőle.“

„Légyen nyugodt aszszonyom! Ragaszkodjék az előírt életmodhoz és higye el, segítve lesz baján. — Isten önnel!“

„Mogva! ki! a furfangos nőcske — és most lassunk a levél megírásához.“

Be kár, hogy ablakom oly közel nem edék szomszédnőmhez, hogy még azt se hivásozhatném, mit ő azután a reménytelőd papírja vetett. De sem baj. Az asz a

nyomva a gömbölyded apró kacsóra, bizalmasan foglal helyet a fiatal urnóval szemben.

S most hallgassuk, mint folytatják tovább:

„Köszönöm a bőkot, de orvos ur biztatása csak növeli kétségbeesésemet. — Ne higye, kérem, hogy az állapot nekem hízoleg. Termetem napról napra idomtalanabb; ruhátáromat másholnap a szobárusnak adhatom, vagy legalább is mindannyit át kell alakítanom.“ —

„De kérem...“ „No, ne tessék fáradni; tudom, furdót akar ajánlani. Persze, hogy az még segíthető, de ki merészelne ily általános üzletpangás mellett ily kétes eredményű költözkedésbe becsátkozni. Inkább fészáldozom a jövőbe vetett minden reményemet, sem-hogy jelen viszonyok közt férjemet ily kiadásokra késztessem.“

„De vizsgálatodjék aszszonyom, kedves férje megteheti, őt köteles megtenni mindent, mi Nagysád egészségi állapotát illeti, és ha kegyed vonakodnék a kérelem előterjesztéséről, állásom parancsolja, hogy én...“

„Oh ne tegye ezt, kérem, ne tegye. Én tudom, kedves férjem mindenre kész érdeklében és miattam, de mégis nagy áldozat lenne tőle.“

„Légyen nyugodt aszszonyom! Ragaszkodjék az előírt életmodhoz és higye el, segítve lesz baján. — Isten önnel!“

„Mogva! ki! a furfangos nőcske — és most lassunk a levél megírásához.“

Be kár, hogy ablakom oly közel nem edék szomszédnőmhez, hogy még azt se hivásozhatném, mit ő azután a reménytelőd papírja vetett. De sem baj. Az asz a

lélek tükre, — mondják bölcsünk — s nem hiszem hogy tévedek, ha e sorok írását vélem arról elolvashatni:

„Kedves Irén!“

„Az én terveléseim okvetlenül sikerülnek fog. Ma beszéltem orvosommal. Semmi kétség, hogy rábeszélendí férjemet az utazási engedély kiadására. Ha magad is biztos számíthatasz hadi csüved sikerére, jónak találom, ha még ma írni a lakás kibérelése ügyében, nehogy ímet őt ócska és kényelmetlen lakást kényserüljünk kibérelni. A készenléti uti és fűrdő „tojított“ ok megbeszélése érdekében szivesen lát holnap egy csésze kávéra

Ülő barátod

Irmán.”

E sorok lázas összehajtása s azoknak az inas által rendeltetésük helyére való továbbítása egy pillanat műve. Eután szomszédnőm nyugodtan ül ablakánál kézi munkáján dolgova, s ajkai körül a győztes üléglült, vidám mosolyával.

Ily helyzetben találja őt kevés idő múlva szerelő férje, ki szándékosan lábujhegyen küszög az ablakhoz, hogy ölelésével kellemesen lephesse meg kedves hitestársát.

„Isten hozott Sanyikám! Ily korán a csaszobol? — Tán nem jól érzed magadat?“

„Oh a lehető legjobban és még inkább örvendék, hogy ugyanigy nyilatkozott orvos ur felőléd is.“

„Hogyan, hát beszéltél vele?“

„Egyesen véletlenül találkoztunk a csaszoban, és értésekre adta, hogy éppen ma délután tette nálunk tiszteletét és hogy állapotodban sommi változás nem talált. Hanem azért én mégis ajánlanam neked kedvesem,

hogy ez évben „Marienbadi“-ba menjél. Ne völd, hogy tán nekem kellemetlen, hogy bájos alakod körvonalai mindinkább terjedelmesebbek lesznek; hanem azt hiszem, ha valahogy véletlenül hízásod felébredne, csak téged bántana állapotod.“

Szegény banga félj! Hogy kerülgeti a kását... Távolról sem sejtj, hogy az orvos nógatási honnét veszik eredetüket. — Sőt azt szülei, mintha nem is az orvos ajánlása folytán, beszélné. No, de meg is kapja jutalmát...

Igen? Fűrdőbe menjék ismét, s már is biztonságban akaraz lenni, hogy sikerül-e a nyár folyamában tölteni néhány hétre meg szabadulnod? Hát annyira kényelmetlenül érzed magadat körömben? Hát nem távozhatol a háztól tetszésed szerint és nem akkor térsz-e mikor magad akaraz? — Vagy ha már szabadulni akaraz, miért nem színelez magad holmi bajt? Itt hagyjam háztarátomat, hogy visszatérve emésszem magamat a talált rendetlenség miatt? Oh boldog hajadon köröm! Mi má-ként festettem is magamnak a házaz életét.“

„De kedves Irmán, bocssás meg, félreértetted szavaimat és ha nem bántja gyenge idegszetedet — tudj meg, hogy az orvos ur kívánja utazásodat. — Csak is az ő ajánlata-ra határoztam el magamat téged nógatni. Vagy ha mégis kétkelek, menjünk együtt.“

„Eleg drága Sanyikám! Ugy sem talállok már szavakat hogy alaptalan gyanutam menthessem. — Fogsd szives köszönetemet gyengeid figyelmességédért. Elfogadom tanácsodat, de csak oly föltétel alatt, ha a megkivánt költségek nem sértek érszékenyen pártgyi viszonyainkat és“ — e közben férje barna fűrtivel játszik — „de

tán ezt mondanom se kellene, — gyakran fogsz inni ugy-e? Szabad idődet mindig a házban fogod tölteni és ügyelni fogsz rakonczátlan cselédeinkre, hogy a hosszú, kínos távollét után visszaérve, minden kellemetlenségtől menten élvezhesseid a szerencse viszontöltés édes örömeit.“

„Minden meglesz kívánságod szerint; most azonban gondoskodjál a szükséges előkészületekről, hogy annak idején mi se akadályozza szándékunk sikeres kivitelét.“

De már, ezek után betettem ablakomat. Soha nem hittem volna hogy a férfiak ily rövidlátók lehetnek hitestársaik Tondorlataival — szemben. Sőt kik ezt tán elolvassák, ugyancsak kétkeleknek majd valószínű; pedig oly igaz, mintha csak velem együtt hallották volna

Ötöd.

A leány és a papagály.

(Tót románcz.)

A kutyát állt a leányka Papagályt megátva. Szép madaram, mond meg nekem, Hő maradt-e a kedvesem?

Emelkedik tarka szárnya S imigyon szól papagálya: Távol földön a kedvesed Te hozád rég hűtélen lett.

Koporegban a leányka Lábatnál papagálya. Kedvese jött, megszártta, Megbáruva, hogy őt elhagyta.

Törvény az addigi viszonyok speciális változásait el nem engedve.

A 71. (most 72) § által külföldieknek el van tiltva Magyarországon köztisztviselőnek lenni... a már fennálló köztisztviselőknél... a már fennálló köztisztviselőknél...

Ezen § ellen felszóllalt Wolf Károly... Ezen §-ot kivéve a kormány ellen, mely a katolikus episcopatással szövetséget kötött...

Tisza miniszterének azután visszautasította Wolf kifakadásait... Tisza Kálmán miniszterének bizalmas értekezletre hívta össze a főrendiház néhány tagját...

Még keményebben költ ki Orbán Balázs a szászok igazgatásával... Orbán Balázs a szászok igazgatásával szemben, ezeket a hátrahagyással határozottan mondva...

Még a 72. és 73. (most 73. és 74.) §§-ok tárgyalattak és jelentésként módosításokkal el is fogadtattak... Ezzel a képviselőtanács törvényjavaslat föltétli vitá kezeltetett...

A főrendiház reformja kérdésében, Tisza Kálmán miniszterének bizalmas értekezletre hívta össze a főrendiház néhány tagját... A főrendiház reformja szükség van, az iránt forgott főn nézeteltérés, hogy a reformot a születési jog s a kinevezési jog összeegyeztetése mellett kell keresztülvinni...

Kellett-e nekünk Bosznia?

Felolvasta Debreczeni szabadlevél körben 1883. április 1-jén Tótvölgyi Titusz. (Folytatás.) És most: IV. Stratégiai szempontból.

Egyszer már meg kellene a mi ellenzékünknek gondolnia, hogy a minnek — ha kétfélek közötti érdekekről van szó — ellenségeink örülnék, ott mindig az ő érdekek előterbe nyomulásáért örülnék; s mi érdekek előterbe nyomulásától akkor van szó, mikor ellenségeink

haragszanak. És én bántom, hogy még egy Ljubibraticsnak is több politikai tapintata volt, mint az ellenzéki sajtónak, mert bizony nem a Herczegovinaiak örülnék avagy haragudtak velünk, hanem mi, a mi ellenzéki sajtónk valóban velük örült és velük haragudott. Az a hang, mely a mi sajtóinkban uralkodott, ugyanaz a hang volt, mely az orosz, vagy montenegrói lapokban uralkodott. Ugyanaz! Ha szláv nyelven jelent volna meg, Budapest helyett Moszkvát vagy Czertinjét bátran rá lehetett volna nyomtatni. Szóval a mi ellenzéki lapjaink az okkupáció miatt a szláv kigyóval együtt sirtak jajgattak, muzsikálni annak a bandájába álltak és a szláv lapokkal együtt fújták a lázadóknak a lelkesítőit.

Ugyan méltóztassanak csak visszaemlékezni! A lázadókat nem mint szabadsághősöket énekeltek-e meg, s a mi gyermekeinket, az intelligens, tanult, felvilágosodott, a valódi szabadságért rajongó, s vérüket a haza érdekében ontó magyar fiukat, önkényteseket, nem zsoldosoknak czimezték-e?

En Istenem mennyire mehet az elfogult ember! Szabadsághősöknek mondja azokat, kiknek a szabadságról fogalmuk sincs: kik jogot is csak azóta élveznek, mióta mi adunk nekik. Akik rabszolgái voltak a töröknek, s most, orosz izgatók által ámtattva fegyvert ragadtak az általuk nekik nyújtott szabadság ellen, hogy az orosz kancsuka alá jussanak. — Egy öntudatlan tömeg egyedül az orosz tüberkekkel fizetett ámitók eszköze, küzdve nem szabadságért, hanem újabb rabszolgaságért, szabad népek gyermekeivel szemben. És a mi ellenzéki sajtónk a lázadók érdekében megfordítá az ügyet, saját véreit nevezvén zsoldosoknak. Azt a hadsereget, melyet a koronázott alkotmányos király a magyar nemzetet képviselő parlament beleegyezésével küld a haza ellenégrei ellen, és a mely hadsereg vitében, köteletségéhez hűen, öntudatosan hullatja vérét. Hát mert szegény nem rablásból élt mint amazok, hanem élelmezésére lénungot, néhány krt kapott fejenként, ezen sovány koszon élve és halva, ezt a hadsereget, magyar apák gyermekét, magyar anyák szülőitét, a magyar ellenzéki sajtó a muszka és többi szláv sajtóval összefogva, azokkal közösen nevezte el: zsoldosoknak. Tehát annyira ment az ő vakságában, hogy az ellenség sajtójának sorai közt, azokkal örülve és azokkal káromkodva egyesült erővel szót reánk gúnyt és rágalmakat. A Ljubibratics politikáját támogatta az Andrassy és Tisza politikájával szemben, s az orosz, a panszláv izgatókat, a panszláv lapokat, a magyar Jókaiakkal szemben.

De hogy a magyar ellenzéki sajtó elfogultságáról többet ne mondjunk, elmondjuk a „Pesti Napló“ egyik munkatársának Montenegroban tett látogatását. Mert, hogy valamely lap valahova tudósítót küld, az a lapnak csak érdeme és élelmességére mutat; de mikor az a tudósító az ellenséges táborba megy, s az ellenség vezéreitől kapott tanácsot saját hazájának vezéreire akarja erőltetni? Az megint olyan dolog, melyért Rómában a tarpeiji szikláról taszították volna le az embert. Nálunk is, ha a kormánypárton tennék ezt, lenne dolga a „hazaáruló“ czimnek, de mert az ellenzéken teszik, hát ott minden járja.

Mert hogy a délszlávok s köztük Montenegro is, elváltak és vannak keresedve az okkupáció ellen, azt emlegettük. Hát mikor a „P. N.“ tudósítója Montenegroban volt, egyik „igen tekintélyes montenegrói államférfi“, amint magát a tudósító kifejezte, elmondta neki az ugynevezett „szerb nemzeti misszió“, a mely szerb nemzeti misszió nem titok, s az összes szláv ságnak imádsága: azaz a szláv ság kiterjesztése Magyarországon át a Tiszáig, tehát Debreczent is beleértve. De persze, hogy ez megtörténhessék, előbb a szláv kigyónak kell összefogni, azaz Boszniának és Herczegovinának is szláv kézbe kell kerülni. És

„ne gondolják a magyarok“ folytatá a montenegrói bölcs, hogy Boszniát és Herczegovinát békén bírhatják tőlünk, mert e két tartomány megkerítését illetően minden alkalmat megragadunk. — Si? Itt van a stratégia!

A szláv ságnak, ha a szerb missziót keresztül vinni akarja a két tartományra okvetlen szüksége van, mert enélkül terve nem sikerülhet. E két tartományt tehát birni szeretnénk minden áron.

Ime a szlávok haragja az okkupáció felett; ime a mi ellenzéki sajtónk magatartásának tükré, mikor az okkupációért a szláv sajtóval összefogva szidta a magyar kormányt. De hogy a kép teljes legyen, a „P. N.“ tudósítója még nem vagyunk készen. Mert ugyan mit gondol a mélyen tisztelt hallgatóság? Vajjon a montenegrói államférfi azon nyilatkozatára: „Nekünk ezen okkupált tartományokat minden áron birnunk kell,“ mily tanácsot állt elő nevezett lap az ő hazájában?

Meggyőződésünk ugyanis arról, hogy a délszlávok ezen két tartomány megszerzésére mily nagy súlyt fektetnek, mert hogy Magyarországot feloszthassák, e l o b b ezen két tartományra van szükségük; tehát nevezett lapnak miféle nézete lett e két tartományt illetően? Furcsa! nagyon furcsa!

Az, hogy a délszlávokál örökös surlódást kikerülendő: e két tartományt engedjük át nekik a magunk jószántából.

Ime tisztelt hallgató közönség, ennyire viheti az embereket az elfogultság!

Mert a „P. N.“ Bosznia okkupálása ellen izgatott, később, mikor ezen okkupáció elkerülhetlen szükséges voltáról Montenegroban saját füleivel győződött meg, a helyett, hogy ezen szükségességet maga is beismerte volna, miután, hogy egyszer már a szükségtelességet kimondta, egyik bűnból a másikba eső koncekvenziát ama hajszálmérésztő gondolatra vetemedett, sőt tanácsképen az ő hazájának ki is mondta: hogy az okkupált tartományokat, hazánknak, az ellenünk foadorkodó szerb misszióval szembeni védbástyaikat, önkényen engedjük át az ellenségnek! És ezen tanácsot magáévé tette a parlamenti mérsékelt ellenzék is.

Ilyen az a koncekvencia: minden áron!

(Folyt. köv.)

Törvényhatósági ügy.

Zala megye törvényhatóságának április hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésén a tisztviselők stb. illetménye a fizetéssel, jakbérrel együtt következőkép állapították meg: alispán 2700 frt. és szabad lakás; főjegyző 1900. frt. I. aljegyző 1300 frt, II. aljegyző 1100 frt, III. aljegyző 800 frt, főorvos 1500 frt, főgyógyász 1500 frt, megyei főpénztárnok 1200 frt, alpénztárnok 1000 frt, főszámvevő 1200 frt, alszámvevő 1000 frt, árvászéki pénztárnok 1200 frt, könyvelő 1100 frt, gyámi számvevő 1300 frt, árvászéki elnök 1900 frt, úlnökök 1300 frt, jegyző 1200 frt, megyei szolgabíró 1700 frt, segédszolgabíró 1000 frt, járásorvos 550 frt, megyei levéltárnok 1200 frt, iktató, kisdő, irattárnok, lajstromozó 800 frt; megyei írnokok: négy 550, négy 500 frt; díjnokok 400 frt fizetéssel.

A keszthelyi tűzoltó-egylet köréből.

A keszthelyi önk. tűzoltó-egylet f. hó 15-én tartá évi rendes közgyűlést, mely az egyletre nézve feltehető fontos és érdekös mozzanatokban volt gazdag. Hoffmann Soma egyt. alelnök mindenképp bejelenté, hogy elnök társa Vértessy Iván tiszteltől a választmány általa lemondását bejelenté s így a jelen közgyűlést az alapszabályok értelmében ő hívá össze s minthát a gyűlésre az egylet

partoló, alapító és működő tagjai közül kézművesen jelentek meg, tehát a közgyűlés határozatképes, s közgyűlést megügyintőnek nyilvánítja. A megálapított s előre körözött tárgyszeresület tiszta (Pótz Pál) felolvasta az egylet 3 évi munkájáról és működéséről szóló jelentést, mely tudomásul szolgált. A tisztviselési választmány leköszönvén, új választási eszközöket. Elnöknek egyhangulag nagy lelkesedéssel Dr. Lipp Vilmos a gymn. igazgató választott meg, ki a bizalmat megköszönve elfoglala az énlöki széket s elnöki beköszönőjében körvonulón az ő mint elnök, tisztviselési, a választmány, az alapító, partoló és főleg a működő tagok kötelezségeit; s kijelentvén, hogy ő az egylet ügyeit lankadatlan buzgalommal fogja sziven viselni, viszont elvárja, hogy az egylet többi tagjai is, kik a tag-ságra önként vállalkoznak, az egylet céljait folyton szemük előtt tartják s egyetértéssel munkálkodjanak a magasztos cél elérésére. E nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után megválasztott alelnöknek Hoffmann Soma ügyvéd; titkárnak Pótz Pál tanító, pénztárnoknak Schieffer Imrő kereskedő és 12 tagu választmány. A f. évi költségvetés a bemutított terv szerint fogadtattat el. A du-nántuli ker. tüzoltó egyleteinek szövetségi ülése ez évben Keszthelyen tartatván, annak előkészítéséről a közgyűlés a választmányt bízá meg. Az ülés végén viláros díjnyújtás közl elvitatott fel József főherczegnek az egylet parancnokaságához saját kezűleg írt levele, mely mellett az alelnök önk. tüzoltó szakasz elvez. it s szolgálati szabályait küldé meg az egylethez. A közgyűlés után a működő tüzoltók nagyszámu közönség jelenlétében a közs. fiaskola épületén gyakorlatokat tartottak, mely alkalommal több tüzoltó kiváló ügyességet fejtett ki.

Novy emlék.

A radegundi jeles hűdévgyógyintézetet felkeresni szokott fürdővendégeket érdekelni fogja azon felhívás, melyet a „Novy emlék“ létesítésére alakult bizottság nevében Gulácsy Kálmán a magyar országos bank építészeti igazgatója intézett a fürdővendégekhez. A felhívás következőképen szól:

A múlt év folyamán megpendített eszmé, a sok szenvedő jöttejének, a rizgyómód nagy mesterének Dr. Novy Gusztáv urnak a tisztelet és hála jelekül emléket emelni, a t. fürdővendégek részéről osztatlan tetszésben részesült.

E célra, mint a végrehajtó bizottságnek szerencsése volt annak idején jelenteni, a Radegund melletti „Flirtwald“ nevezetű hegyen egy óriás obelisk emelése határozottat el, mely obelisk a közel a távol környékből látható leendő s az erandó Styria zöld virányaíra fog tekinteni. A szükséges költség fedezése céljából eszközölt gyűjtés eddig 2649 frt 33 krt eredményezett.

1882. év május havában megkezdétek az emlék építése, az építő vállalat hanyag munkája folytan azonban a bizottság nem csak a már befejezéséhez közel álló építést volt kénytelen július hó első napjaiban beállítani, hanem a már kész építményt is, annak szakérték által történt pontos megvizsgálása és véleményezése alapján, inditatva érezte magát teljesen lefordatni.

Az ezen sajnós körülményből eredő pénzbeli veszteséget, a bizottság azonnal elhatározá sajtójától fedezni, miként ez az anna idejében közö teendő számadásból ki fog látni. A bizottság ugyanis, feladatának eleget teendő, köteletségének ismeri a megkezdett művet kellőleg befejezni, és meg is tettelet minden intézkedés arra, hogy az új építkezés haladéknélkül és pedig a szükséges biztosiékek mellett megkezdessék.

Eltökintve azonban az első építmény lefordásának költségeit mely költségeket a bizottság sajtójától fedezé, a t. önk. fürdővendégek adakozásából begyűlt a fentebb kimutatott összeg, a még okvetlenül szükséges — az előirányzatot tényleg tuhaladó — kiadások fedezésére sem elegendő. E kiadásokhoz tartoznak: a hogy tetőjére az emlékhöz vezető út építése befejezésének, az ennek menőlé és a hogy tetőjén elhelyezendő nyugvó padok, a márvány emléktáblák, utmutatók és az emlék bekerítésének költségei.

A bizottság emnélfogva a radegundi hűdévgyógyintézet vezetőjének barátait tisztelettel felkéri, miszerint sivatkozdenek a kitűnőtt cél eléréséhez további, habár mérsékelt adományokkal járulni s ezt a bizottság valamely tagjához beküldeni. Remélve, hogy ezen kérelem a t. önk. fürdővendégek részéről nem fog megtagadtatni, az emlékek ünnepélyes átadásá Dr. Novy urnak a jelen évi fürdőidény alatt biztosan ígérhető.

× Névnap. Mint minden évben rendezés, úgy az idén is lényes és igen kedélyes eseményt adott Dr. Taboly Gyula ügyvéd ur névtűnnepe alkalmából, melyen Dr. Árvay István, Dr. Benicz Ferencz, Bogay Ödön, Eperjessy Sándor, Erdélyi Mihály, Erdődy Lajos, Gózon Sándor, Honcz Antal, Hertelendy Béla, Dr. Horváthi Ferencz, Kovács Béla; Pihák Esztercs, Svasics Károly, Sebestény Lajos, Simon Gábor, Tóthóy Béla, Dr. Tripammer Rezső, Varga Lajos, Weber Károly, Zathureczky Zsigá vettek részt.

= (Hymen.) Kemény Albert ur Kaposvárról a napokban jegyezte el a kedves és művelt Bettelheim Róza kismamonyt Bettelheim S. W. ur leányát helyből. — Hirschmann Sama ur Csáktornáról Sommer Malvina k. a. Sommer Miksa ur szíplelkű leányát szintén helyből. Mindkét frigyes kezintőn gratulálunk.

△ Horváth László Kis-Kanizsa város-részi tanácsos 56 éves korában elhalálozott.

× A szalonkák még itt vannak! Mult vasárnap a nagy-kanizsei alsó erdőn néhány puskás 7 darabot lött, és 19 darabot olvasott meg; G. H. Huzonay Kálmán és Varga Lajos pedig kétezer vadászaton vizálatul mult héten 8- drbot ejtett.

+ A polgári egyletben az elmúlt vasárnapon tartott közgyűlés alkalmával elnök, alelnök, házgygy és két választmányi tag választásá az egylet tagok élénk érdeklődése között ment végbe. Megválasztottak: elnöknek: Babóchay György polgármester; alelnöknek: Neuzsiedler Pál házgygynek: Fais Lajos; választmányi tagoknak: Simon Gábor és Ebenusänger Leo. Az elnök a tagok közt megválasztott egyetértés visszaváltását hangsúlyozó megfontolásra méltó classicus szép beszédben köszöntö meg megválasztatását.

— Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Paksy Gyöző csáktornyai állami tanító képezdei gyakorló-iskolai tanító állomásán végleges megerősítette.

× Kinevezés. A magy. kir. igazságügyminiszter Horváth Csongor János csáktornyai körjegyző gyakorlókat a csáktornyai kör. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

— Névmagyarosítás. Schönfeld József csab-rendeki illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Mezei“-re kért átválttatása a f. évi 20726/VII. b. számu belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

+ Zala-Egerszegen N. L. újaváros-utcai geroncér szegző kemenczét eldőlten, két kis gyermek is annak nyílászáró telepedett melegezni, azonban veszélyre, mert még apjuk kissé előre ment lakásába, a tűzhöz közel álló gyermekek kieszékének ruhája hirtelen lángra gyult, a mire segítségére mentek, annyira összeégett, hogy égési sebeiben másnap meghalt.

— Kardos Sándor helybeli tüzoltó-egyletünk mászó-osztály-parancnok, a keszthelyi tüzoltók begyakorlása s illetve szakkerü kiképzése végett Keszthelyre utazott, hol a gyakorlatok beszárolag apr. 22-ig, naponként d. u. 4-6 óráig tartanak. Mivel több eredményt kívánnak.

— Zala-Egerszegen Mailáth György országbíróért f. hó 9-én a kir. törvészék, járásbírószék és kir. ügyészség gyász isteni tiszteletet tartott. Az ünnepélyes gyászmise reggeli 9 órakor vette kezdetét. A gyászravatal a templom hajójában volt felállítva, melyet számtalan égő gyertya vett körül. A nevezett kir. törvészék, járásbírószék és kir. ügyészségen kívül megjelent a templomban a megyei tisztviselők Glavina Lajos főispán ur ő méltóságá vezetése alatt, a kir. adófelügyelőség, a kir. mérnöki kar, a kir. tanfelügyelő, a tanuló ifjuság a tanestülettel együtt; e mellett számos vidéki urak, kik e napon tartott rendkívüli megyei gyűlésre jöttek össze. A helybeli izraeliták is nagy számban vettek részt az isteni tiszteletben.

○ A zala-egerszegi jötkönyűs egylet április hó 14-én tartott működési előadás a várakozáson felül lényesen sikerült. A mint olvasók lapunk mult számból tudják, két vigjáték rdott elk, és po

Hivatalos: Fischer Pál könyvtárosoké. Ujvárosi u. 513. sz.
Kiszámlázott árak: Egész évre 8 ft.
Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.
Hirdetmények: 5 hasábol petitor egyenre 1 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Arányos és egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. Bélyegdíj felül 100 szög 1 ft. azonnal minden szövegért 1/4 kr.

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Szerkesztői iroda. Hora a lap szemléti részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bármentelen levelek csak ismert kőszökből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitvány: petitorra 10 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyesület, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Olasz nyilatkozat

a hármas szövetségről

Cadorna gróf, az olasz államtanács elnöke, egy német folyóirat szerkesztőjéhez következő levelet intézett Róma, 1883. április 12. On tudja, hogyha óhajának megfelelő irók önnök valamit a szerződésről, mely Olasz-, Német- és Ausztria-Magyarország között állítólág kötöttet, a melylyet most a lapok írták, csupán saját személyes nézetemet a barátságom mondhatom el; de azt hiszem, hogy a nemzet legnagyobb része osztózik bennök. Azt hiszem, felesleges arról vitatkozni, köttetett-e formaszertü szerződés vagy csak meg egyezés létesült bármely alakban.

A semlegességi szerződés Olaszország és Anglia közt a német francia háború idején, midőn szerencsém volt Olaszországot Londonban képviselni, kifejtését szintén csak két levélváltásban nyert a londoni olasz nagykövetség és az angol külügyminisztérium közt. — Hogy valami olyas, mint a szerződés, meg egyezés vagy kölcsönös nyilatkozat bizonyos alakban létezik, abban nézetem szerint a berlini, bécsi és római hivatalos nyilatkozatok szerint több kétkedni nem lehet s ez az általános nézet Olaszországban is. Különösen megértesít e meggyőződéseimben a három hatalom nagy érdeke s szövetségben. Ez az érdek már régóta megvan s már két évvel ezelőtt alkalmasnak voltam valamit közszétneni, a mi oda ezelőzött, hogy a kétértelműségek külügyi viszonyainkban megszűnjenek, s végre szilárd, őszinte baráti szövetség létesüljön Német-és

Ausztria-Magyarországgal. Most legalább azt mondhatjuk: Jobb későn, mint soha. Minő szemmel nézi Franciaország Németország egységét s általában az utolsó háború következményeit, azt nem szükséges mondanom, minthogy a francziák, noha ki- és befelé szükségök van a békére, még sem tudják magokat megtartóztatni attól, hogy időről-időre jövődöbeli utkos szándékaiat le ne leplezzék. Olaszország jelentősége reájok nézve ugyanoly, sőt még rosszabb jelentőségű, mert benne vélik látni a német egység eredetét is. A francia sajtóban is egyenesen kimondották, hogy III. Napoleon árulást követett el Franciaországban, midőn segélyre volt Olaszországnak abban, hogy egységessé és szabaddá tegye magát.

Ezen nyugazik a francziák egész ellenszenvé Olaszország iránt. Világos tehát, hogy Németországnak, valamint Olaszországnak el kell rá készülvé lennie, hogy Franciaország megtámadja, mi helyt ez azt hiszi, hogy a támadást merészölheti vagy erre belső viszonyai kényszerítik. — Németország és Ausztria-Magyarország érdekeinek közöségéről nem szükséges beszélni, elválaszthatatlank azok. — Még nagyobb, mint a Német- és Ausztria-Magyarországgé, Olaszországgé bekezesüséglete, mert ez még sok esztendőig igényel, hogy a sok és nagy rázkódtatás után, melyeken átment, belsejében ujjaszerkezdedjk. Ezenkívül most fontos és nehéz pénzügyi műveletek előtt áll, hogy a kényszerárfolyamától szabaduljon s a népről nehéz terheket emeljen le s végül még az új, költséges katonai intézményekhez is sok

időre van szükség. Mi olaszok nagyon sajnáljuk, hogy Franciaország azt hiszi, hogy semmit sem tehet a saját javáért, a nélkül, hogy más nemzeteket és főleg minket ne károsítson.

Ha nem ez lenne a francia politika alapja, a két nemzet őszinte barátságban élhetne s kölcsönösen támogathatná egymást. Hogy Franciaország nélkülözhetlen elem Európába súlygyenéshez, hogy ha nem léteznék, meg kellene teremteni, ez az én és honfitársaim által is nagyban táplált véleményem, melyben a londoni értekezlet különösen megerősített. Olaszországnak nagy érdeke van a köztársaság fennmaradásában, mert egyedül ez nyújt kezesüget a békére s mi őszintén óhajunk egy szabad hatalmas Franciaországot. De fájdalom, bizonyos azon tény, hogy a francia nemzet állandó fenyegetést képez reánk és a többi államokra; fenyeget minket és Németországot, valamint Ausztria-Magyarországot, mert előbbi történelmi szerepét el nem felejtheti s állhatatlan, hódítani vágyó jellemével a saját békétlenségét, mint századunk története is elég gyakran bebizonyította, a szomszéd házába szokta átvinni. Reánk olaszokra veszély rejlik abban is, hogy a francziák, mert joggal kevesebbet félnek mi tőlünk, mint a németektől, nem tartózkodnak vissza tőle, hogy tekintet nélkül az egész világ előtt megsértsék törvényes érdekeinket s belső politikai viszonyainkba sztravart hozzanak. Elégge ismeretes, mily benső viszonyban áll Franciaország a francziabarát köztársaságiakkal Olaszországban, hogy ezek által az olasz egységet ujra

megdöntse s Olaszországban is megalkossa a köztársaságot. — A tények azonkívül megmutatták, hogy Franciaország, ámbár az iskolából a keresztet eltávolította, mégis kész lenne az olasz egység rovására a pápa pártjára állani. De minden nemzetnek tagadhatlanul megvan a kötelessége védeni magát a fenyegetések ellen, s ha a fenyegetések több ország ellen irányulnak, ezeknek érdekekben áll esetleg meg egyezni a szükséges közös védelemlről s ez az eset forog ma fenn Olasz-, Német- és Ausztria-Magyarországra Franciaországgal szemben. A mostani középeurópai hármas szövetség szükségességének bizonyítékát épen az a zaj adja, melyet miatta a francia sajtó ut, midőn provokálónak igyekszik azt feltüntetni. A francia sajtó a francia népjellemet számba véve, a tényeket elhomályosítani törekszik. Csak Franciaország s az összes államok tudvére kívánhatom, hogy Franciaország végre belső viszonyai nyugodt és állandó fejlesztésében találja meg súlypontját. De egy pillantás Franciaország történetére s a francia nemzeti jellemre, mely ugy látszik, Julius Caesar ideje óta nem változott, csak kevés reményt kelt bennem óhajom valósulása iránt. — Fogadjon stb. C. Cadorna.

lombá szoktak foglalni, hogy — b o l o n d. Az elfogultság pedig nemcsak a kis embereket hozza ilyen sémiképp sem irigylendő állapotba, hanem a nagy embereket is, különösen pedig, ha csak a nagy emberek — németek. Németországban tudvalevőleg a politikai állapotok olyanok, hogy a nagy Németország férfainak politikai tevékenységi kört künn kell keresni, mert odahaza nincs beleszóllásuk. Elvégi azt? Bismarck maga, a mi a német népek javára és dicsőségére válnék.

A német „schulverein” gründerjei tehát ide jönnek kotnyeleskedni, s különösen pedig azóta berzenkednek, mióta a közéleti törvényjavaslatot tárgyalják. Miután az elégedetlen szász atyafiak telelármaszták a felvilágot arról, hogy a magyar kormány megakadja szemcsizitni az 5 német nyelvűket, künt a nagy Németországban egész mozgalom indult meg a szegény szorongott testvérek érdekében, a barbár, félsziaszi Magyarország ellen, melyről a nagyfejtűk nem akarják beismerni, hogy sohol a világban a kisebb nemzetségek jogait annyira nem respectálják, mint az alkotmányosság szent földjén, Magyarországon.

Hát találkoztott olyan egy büszke tudós, a kit Kiepertnek neveznek, ki tiszteltbeli tagja volt a magyar földrajzi társaságnak, a ki felbőszülve a magyarok barbár bánásmódjától, visszaküldötte a díszokmányt, és kifordítottai kére nevé. Kiepertnek indokoltan s a hecczés bélyegét magán viselőre válassza Hunfalvy, levele végén azt is mondta, hogyha találkoznék még olyan büszke tudós a németek között, ki a földrajzi társaság tagja restellenék lenni, és neve kifordítottat kívánva, hát csak nyilatkozzék, megtörténhetik az is.

Czikk-Czakk.

(A politikából és társadalomból.)

Kiespert és Hunfalvy.

A ki elfogult, az rendszerint egyrészt nagyon érzékeny, más oldalról nagyon büszke, és ezen jellemző tulajdonságokból fejlődik azután olyan állapot, a mely fölülte közel áll ahhoz, mit ezen kollektív foga-

Itt azonban még nincs vége a dolognak.
A bécsi egyetemi tanuló burschenschaftjai feliratot intéztek Kieperthez. Ebben elmondják a nagyreményű osztrák sarkak, hogy telve vannak elismeréssel Kiepert férfias fellépése iránt; hogy legyen kitartó abban a küzdelemben, melyet a németiség érdekében folytat; hogy ők maguk is aso-

A „ZALA” társasága.

Novák bácsi korcsmájában.

Nyakamba akasztottam a tarisznyát, hogy mint aféle újdonsült szabólegény „istehozzá”-ot mondják a szülői háznak. — Édes anyám nemcsak az s maradvatlan pogácsával, hanem olyan tízparaszolattal is ellátott az utra, hogy könyvszapor közt esz-köddem égve földre, miszerint böles tanait mindenkorra elmémbe vésem.

A főparancsot így hangzik: „kerüld a kártyajátékokat.” Megesik azonban akárcin, hogy akarrva nem akarva, bekopogtat olyan helyre, hol sz ugynevezott „ördög-biblia” négy színezett fotográfia kinos igazított-ságban látja a szórakozást. — Akaratom ellenére tehát átléptem anyám főparancsoltát akkor, midőn szerdán este Lajos barátomat, kinek légyottot adtam Novák uram korcsmájában, felkeresem.

Béltéptem és eszéjjeléntem, vajjon ott van e már barátom.

Bizony az még nem termelt oda, mert csupa idegen arccsal találkoztam. Szemlélttem tehát és észleltem: s lélektanig így, hogy nem én fedeztem fel, de szemem világ olyan megvilágítást, hogy még a legbírtebb bácsi szemorvos, Árt tanár is öröline, ha ilyen szemekkel hagyják el betegét a körtéket.

Az előszó, mely a költészet költészet számára van berendezve, tele volt vendégekkel, s hogy is en, mikor Novák

bácsi olyan szűz bort mér, mely megyeszte ritkítja páráját. — Ott ül a korcsmáros is, lesi nagyjában a vendéglősöknek veszedelmesen jó tetsző szót: a „Zahlen” szót.

A „közöséges publikum” szobájába egyik sarokban, egy, az élet őszével versenyző tisztes társaság foglalja körül az asztalt. — Előttük egy egész csomó sorsjegyek, nagyban nézegetik a „Mercurt” és a sorsjegyek vonását, silabisálnak vajjon nyertek-e? Ez a társaság minden áron akar „treffert” csinálni, mert közösen vették a többnyire értéktelenné váló értékpapirokat és egész komolyssággal megduplázott papázzsal keresik a numerákat, míg arról gyászolnak meg, hogy a várva-várt szerencse olyan távol az ő spekulációjuktól, mint az ég a földhöz. Erre a silány eredményre astán rá mondták nagy bölesen, hogy használ bele a menykő valamennyi lutribá. Mért is hagyta őket cserbe a szerencse!

Bemegyek a „noblis” vendégek számára nyitva álló szobába. — Itt is sok az ember. — Csendes mindenki, komoly arczokat, melyen gondolkozó hemlokokat látok, és csak útseket hallok, melyek tómpán szuhognak az asztalok márványabláin.

Bámulok nagyjában és hely után nézek, hogy annál kényelmesebben észlelhessem a talányos jelenséget. Amint állok és nézek, rám kiabál egyik mellettem ülő uri ember: „kontra” míg a másik oda ordít „réh”; — rájuk illeszttem haragos szemcsimel, vajjon mit vételtem nekik, ki azt tudtam, hogy nem „kontra” és „réh”, hanem matematikai vitákkal folytatnak az urak?... — de abbéli csalódásom közepett csakhamar meg-

győződém, hogy az íjesztés nem engem illet, — hamarjában 3 deci „kevertet” rendeltem.

A társaság kegyes engedelmével meghuztam magamat egy, a szőglőben álló asztal mellé. — Nem egy úriember mondta ugyan, hogy mért nem veszek részt a kártyajátékban, de én — noha korcsmában voltam is, mégsem feledkeztem meg anyám intéseiről.

Lajos még most sem jött.

Széjjel néztem, s mit látok?... — A szoba egyik sarkában meg lehetős nagy feszület van a falba gipszelve, mellet Szent József képe, emellett Szt. György képe meg egész sora a szenteknek. — A t. publikum meg mintha imádságos könyvet tartott volna a kezében.

Isten uszese azt hittem, hogy olyan templomban vagyok, hol lelkiérdeitűn kívül testi erőitől — bort is — mérnek. Kitélik még ez is a ferde világból.

Csalódnam e felterében. Habár kártyázó ember nem vagyok (hiszen anyám is így akarja), mégis megkülönböztethetem a makkhetest a piros királytól, legott felismertem a helyzetet, hogy minden asztalnál minden vendég az „ördög bibliáját” forgatja, kártyának.

En okostá ama tompa zuhogást, ez helyestemly gondolkodásba az isszadó főveket es okostá a siri csendet, a kártya volt a látni vált iszakovny és ebből folyt ki peresse az a sok „kontra” meg az a sok „réh”; — ráj illeszttem hatolt „szaknyel”.

Szomszédom az alatt valami „enical” formát kapott, lehet, sőt bizonyosnak látszott, hogy mi sem hiányzott a jó érvényből, de

korcsmában jóllakni a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, mit a kegyetlen sovány adag fennszódon bizonyított is. A vadász-szubonyba bujtatott pinczeryerek fejem fölött nyujja oda az óket, s különös szerencsemnek mondhatom, hogy abban szósz nem volt, mert jaj lett volna a már második kapitulációt szolgált kalapomnak, bizonyára akaratom ellenére egy jókora „ördög” forma záros pecsétet kapott volna kitüntetésül. No talán ilyen „bedienung” a házirendhez tartozik és minthogy minden háznál más a rend: hallgattam.

Lajos még most sem jő.

Ujabb alkalom az elmefuttatásra.

Felkérem a szomszédomat, ki éppen az 5 nyelvű „troppa” lehet, hogy magyarázja meg nekem a feszület és a szenteket ábrázoló képek ittlevő jelentőségük voltát, valamint, miféle emberek az itt kártyázók, mily szakmához tartoznak, mert azt észre vettem — legnagyobb bámulatomra — hogy munkások, kik nappal dolgoznak és éjjel bor mellett kártyásznak.

Kíváncsiságom ki lőn elégítve.

Most hát én mondom el.

Novák bátyám, mint már említém, jó bort szokott mérni, s mi sem természetesebb mint az, hogy több szent patronussal bíró egytet ott ütszte fel skórtíráját.

Feszület és kártya játék! Korcsma és feszület! mily ellentétok!

Az emberek ugyan a jó bort Krisztus vérének szokták keresztelni, tehát szerintük, a hol valamely testnek vére található, ott már a test, vagy a testet ábrázoló kép is elérhet.

Legyen akár nekik igazuk, mert a régi:

iskola emberei, de mit szól hozzá a testamentum?!

Most lép be Lajos barátom, de én még nem végeztem kutatásaimat.

Néztek sorba a kártyázó vendégeket. Szomszédom azt mondta, hogy egytől-egyig mind meszörember. Ott látok a 15-ik életévűtől, — az 50-ik életévig terjedő ifjakat és véneket. Sápást sárga arczszin, összekuszált haj, a hemlokok atygyöngyöz verlék, — mert isszadnak a dobágy és szivar füsttől megbarnitva, nagy szeműknek, egy nemesebb ügyhöz méltó komolyság és gondolkodás, vehető észre.

Nem szőlok az öregkről, ifjuságuk élete talán nem tanítá őket mára, hagyjuk őket. De komolyan szőlok az ott látott iparos ifjuságról.

Azt a komolyságot, azt a gondolkodást, a melyet az erőlköset rontó kártyajátéka fordítanak, firdíták ám becsületesebben és üdvösebben ható tanulmányokra; néssenek el az önképes egyletekbe, vagy ha nincs, alakítsanak ilyeneket, ők oda valók; olvasnak lapokat, vagy akármilyen tanulmányos és felvilágosítást nyújtó művet vagy fűzetet, mi sokkal üdvösebb, sokkal hasznosabb és sokkal szebb, mint a rut megvetendő nyereszkehdere és vonzósságra ikteltettk erkölcsetlen kártya játék.

A létét való küzdelem nem a kártya játék által könnyítettik meg, hanem az öntudából kifolyólag csakhamar belátható, hogy az iparos ifjuság csakis megteheti ismeretek szerzése mellett alkalmaskodhatik a visszonyokhoz, melyek manapság mozgalom és takarósságra tesztenek.

Rományi János.

had az oszmákok táplálják, melyeket 3 képviselet s. a. t. s. a. t. b.

Hat csak hadi boldogságnak mi meg addig joggunk fel egy édes hazai hazánkat, mely az édes hazai hazánkat beült töltet.

Köszönet város szép, hazafias ünnepepely tanuja volt e hó 16-án. A „Bánkban” költőnek, Katona Józsefnek, szülőháza emléktáblával jelöltetvén, az ma leplezetett le a város lakosságának, vidékiek, és a fővárosi küldötségek lelkesült részvétel mellett. Szász János ünnepély, de szép és kegyetlen, a olyanok nevére szól, ki életében félreismeretett, tértőlkor erőjében halt meg a diadalra felhívásait meg nem érthető: Az utókor százszorosan jutalmazta őt azon melleszért, melyet saját korától szenvedett. — Bánkban fennföggia tartani költője nevé, míg a hármabércz hazájában magyar szó fog hangzani.

Gyulay Pál már oly irodalmi emléket állított neki, minővel, Vörösmartyt kívül egy hazai költő sem díszeskedhetik. — Képviselet volt az ünnepélyen a félegyházi tanítóképe, a nemzeti színház, Félegyháza város, a Kócsay társaság, a Petőfi társaság, Nagy-Kőrös város, a Kisfaludy társaság, Budapest főváros, a nagy-kőrösi tanítóképe, Fehérvármegye, Jászberény, nagy-kőrösi főgymnázium, az akadémia, az írők és művészek társasága, Félegyháza, a cselelői iskola, Pestmegye közönsége, a Kománý Zsigmond társaság s. a. t. b.

Szóltak: Dr. Széless József (megnyitó) Horváth Döme (emlékbeszéd), Szász Károly, Gyulay Pál; dr. Csengery János pályanyertes ódáját Feleki Miklós szavalta el határozosan. — Volt azután hangverseny és főnyes bankott.

Az országgyűlésből.

Izgalmas ügy volt az, mely az utolsó napokban játszódott le a magyar parlamentben. — Csak törőzatot nyújtunk, mikor az ódius saffire-ről megemlékezünk, melynek alighanem utóhatása lesz még, de a mely egyelőre a parlament méltóságának megtelevőleg a mennyire az a házat illette, elintéztetett. Az országgyűlési képviselő, ki interpelláció alakjában rethemő vádat hangoztatót az egész haz színe előtt becsánatot kért, azután még tanuk előtt magától a megfertett képviselőtől is, ki azt elfogadta és a sértő félnek megbocsátott.

Az affaireből kifolyólag drámai éleltségű komoly tanácskozás játszódott le a függetlenségi pártkörben, a hol Herdman Otto és mások is koméyen kikelték Verhovay Gyula és „Függetlenség” című lapja ellen, és elhatározták, hogy nyilatkozni fognak, miszerint Verhovay Gyula nem a pártkör tagja, lapja pedig nem a kör organuma; a dolgok megvizsgálására két bizottságot küldöttek ki.

Innen nézzünk át ismét egy kicsit a szomszédba a hol az a derék képviselő, ki nagy német tendenciáknak hódol s a ki erre a névre hallgat. Schönerer (a mi magyar fordításban annyit jelenthetne mint: még annál is sebb, vagy szebbít). Ez az úri ember, másképen zwitter reicherath képviselő lőboros német aspirációkkal táplálkodik, de követő csak az iskolakerülő diákok, meg a részeg legények között vannak. Ismeretes ő kelme a Wagner tiszteletere rendezett lakomáról. Ennek kifolyása volt két egyetemi tanúknak relegálás, a minék folytán megint Schönerer és egy barátja ezen martiroknak tiszteletere lakomát rendeztek, vagyis inkább akartak rendezni a tisztelt diákokkal egyetemben a Zöllinger-féle vendéglőben. Mivel a rendezők névre szóló meghívókat küldöttek szét, azt hitték, hogy nem szükséges fejleníteni a rendezőségnek, mely azonban híret vevén az összejövetelnek, 9 óra előtt megjelent Pittner rendezőbiztos, a ki tudára adta a rendezőknek, hogy itt fog marsolni Schönerer ezt hallva felugrott helyéből s oda kiáltá a rendezőbiztosnak: ki vele, semmi keresni valója van itt, különben majd én vezettem ki. — Pittner szó nélkül távozott, de fél tíz órakor ismét megjelent, s azt mondá a rendezőknek, hogy ha bekésségen nem oszlanak el, akkor erőszakkal oszlatja fel a gyülekezetet. — Schönerer azonban semmikép sem akart kimenni, s habár sokan távoztak, ő többed-magával ott maradt helyén. A rendezőbiztos azonban nem akart várni, s öten rendőrbemnyomulván a terembe, Schönerert kivitték karjukon az utcára. A társaság peraxe nem szőlyedt el, hanem elment a „Szia” koronámba söröző, onnan a kávéházba, onnan ismét máshová, már ahogyan olyan tiszta nagy-német hazafias aspirációkhoz legjobban illik.

Alighanem Schönerer korszója is addig jár a külső, még végre el fog történi. Demokritos.

Kellett-e nekünk Bosznia?

Felolvasta

a debreczeni szabadelvű körben

1883. Április 1-jén

Tótvölgyi Titusz.

(Folyt. és vége.)

Ilyen konzekvenciából ölelkezett össze a szélsőbal Liljubratjicscsal és leve a lázadóknak szószólója, hazájának érdekeivel szemben nem hazafiatlanságból, ezt nem állítjuk, mert nem állíthatjuk, hanem a konzekvenciának azon rosszul felfogott alkalmazásából, hogy: ha egyszer valakij hibát követett el, tehát azon hibát követnie kell folytonosan.

A mi tehát az okkupált tartományok sztrategiai fontosságát illeti, azt senki sem magyarázhatta volna meg jobban mint maga az illető montenegrói államférfi, kijelentvén barbar őszinteséggel: hogy a „szerb nemzeti misszió” kivételéhez, azaz Magyarországra feldarabolásához, nekik ez a két tartomány bírása okvetlenül szükséges. Csakhogy ez a két tartomány oly erősséget képez kezünkben, hogy onnan bennünket a világ legnagyobb hatalma sem lenne képes kiverni, tehát, míg e két tartomány kezünkben van, addig bátran elmondhatjuk a szerb nemzeti missziókat, hogy: „Attól bizony íhatik kend, íhatik kend.”

Ezenfelül ott van a novi-bazári-ut, melyen át érintkezésünket a törökkel fenntarthatjuk, holott e nélkül, áthágatlan sziklafalak által el lettünk volna zárva egymástól tökéletesen, hogy a szlávok a törökök akár meglehették volna tőlünk, valamint minket is a törökök. Pedig ha azt vesszük, hogy a szlávok csakugyan e két nemzet ellen agyarkodik legjobban, azt, hogy e két nemzet egymástól ezenképen legyen elzárva és szigetelve, megengednünk nem lehetett.

Az első fontos stratégiai szempont tehát: a szláv kigyó összeforrásának megakadályozása, s a második:

A törökkel való érintkezésük biztosítása és fenntartása.

Miután pedig ezek a dolgok a valóságban megzafolhatatlanul így állnak, és az ellenzék még is azonképen viselte és viseli magát az okkupáció ellen, amint ismeretes, tehát, hogy az igen tisztelt hallgató közönség ezzel is tisztába jöjjen, még a következőket kell elmondanom:

Honnan az ellenszenv az okkupáció iránt?

Furcsa egy dolog ez, pedig így van. Azaz, hogy az okkupációra nem azért haragudott az ellenzék, mert rossznak, károsnak tartotta azt, hanem azért, mert Tisza Kálmán szerette volna megbuktatni. Az a nagy török barátság sem azért volt ám olyan nagy török barátság, mert talán a törökbe nagyon szerelmek voltunk vala, hanem azért, mert ezzel is Tiszát akarták megbuktatni. Az ellenzék vezérfiai ugyanis jól tudták azt, hogy Tisza erről az orosz-török háborúról nem tehet, és hogy sem megakadályozni, sem beszüntetni nem áll hatalmában, de úgy adták elő ez ügyet, mint ha mindennek Tisza volna az oka! s éppen ezért vitték a dologot odáig, hogy a nemzet a török miatt magáról is kész volt megfélekedezni, s meg az ellenzéki vezérek nem akart mást látni, mint Tisza bukását, addig a nemzet maga már világháborút követelt. Mire az a Tiszát buktatási vágy, mely az ellenzéki vezéreknek szívet nyomta, a sajtón át a közönségbe átsűrődött, világháboru utáni vágy lett belőle. És az így szokott lenni, és pedig annál inkább így volt, mert a közönség felbujtásához a körülmények nagyon hozzájárultak. Keleti népek vagyunk és se gyűlöletben, se rokonszenvben nem ismerünk határt és megengedjük érzelmeinknek, hogy a józan belátás fölé, pláne érdekeink fölé kerelkedjenek.

Az orosz 1849-ben ellentünk jött, a török szultán 1849-ben menekültjeinknek egy időre menhelyet adott, s a tény elég volt arra, hogy az orosz török háború okát ne kutassuk, saját érdekeinkről megfélekedzünk, s a török ügynek saját ügyünket áldozatul hozzuk. Egyszerre csak elfogott bennünket a láz, és megakartunk halni a törökért. Ahány török szédelő közénk vetődött, kebleinkre öleltük, etettük, itattuk, és majd hogy hová nem lettünk a nagy örömtől; és ez mind 1849-ért történt. Mondhatom pedig hogy az 1849-iki barátsághoz magának a muzulmánoknak nem volt semmi köze, a török nemzetnek és Törökországnak nem volt semmi köze, hanem aki tett és egyedül tett, az nem volt más, mint a humanus és lovagias szultán Abdul Medschid, és pedig ő is csak azért, mert az angol akarta, és egy egész flottát támogatására rendelt, mely angol befolyás nélkül Abdul Medschid sem merte volna elkövetni, amit elkövetett. És nem sokára távoznok is kellett, mikor aztán megint csak az angol állt elő, és az vette szárnyai alá. Magának a muzulmánoknak, a töröknek, nem köszönhetünk semmit, bánta is volna az a „gyaurl”, — hanem amit köszönhetünk, köszönhetünk Abdul Medschidnek, legkivált pedig az angoloknak. Hogy tehát e miatt a török nemzetért a magyar nemzet feláldozza magát, valami nagy okosság nem lett volna. Pedig ha akkor, mikor a lázban már ennyire mentünk, az történi, ami e láz tulajdonképeni előidézője volt, amely láz az ellenzéki vezérség kezében csak eszköz akart lenni a Tisza megbuktatására, hát mondok, ha ekkor az történi amit akarunk, hogy t. i. Tiszát megbuktatni sikerül, hát nagy szó, de én nem tudom: hogy volna most Magyarország.

És ha most már ehhez azt is vesszük, hogy az a mi fellépésünk akkor a lehető legnagyobb igazságtalanság vala, még inkább meg fogunk botránkozni azon, hogy pártcélok eszközeül így, és ennyire felhasználni egy nemzetet.

Említettem ugyanis, hogy most, mikor a déli szlávok a török iga alól felszabadult, s Ausztria Magyarország a legköszintőbb jó akarattal működik oda, hogy ezen eddigi rabszolga nemzetet a szabadságra éretted, a haladásra nézve lehetőségessé tegye, s Európa polgáriusult nemzetei közé emelje, gyámolítsa: most elő áll a magyar ellenzék: hogy e tartományoknak zsarnokai vagyunk. Hogy azok a népek szabadsághősök, mi pedig elnyomó zsoldosok. Hogy Boszniát és Herzegovinát át kell adni ömagának, vagy át kell adni Szerbiának!

Azok után a miket elmondunk, ilyen nemes tanácsokkal áll elő a magyar ellenzék ma, amikor ez a nemes tanács megint nem egyéb mint párt manőver, az okkupáció iránti ellenszenv szítása, megfélekedezésével annak, hogy itt a magyar ellenzék a legnagyobb következetlenségbe jut, mert amíg most Ausztria Magyarországgal szemben olyan egyszerre lelken hordja a bonnyákok szabadságát, Oroszországgal szemben azért hirdette a szent háborút, mert ezeket a szlávokat felakarja szabadítani Oroszországot!

És elmondhatni, hogy a magyar ellenzéki sajtó akkori magatartása a vérlázításig szőgyenteljes vala. Csakhogy Tiszára ráfoghassa miszerint Tisza orosz barát, és az oroszokat a török ellen segíti, megtagadta önnön magát; a népszabadság ellenségeül lépett fel; összeütközésbe jött Garibaldi-ival, ki a törökök által rabszolga módra elnyomott szlávok mellett emelt szót; összeütközésbe jött Európa összes szabad államaival, melyek ahoz, hogy Törökországban a keresztények rabszolgátságának egyszer és valahára vége vettessek, beleegyezésüket adták, s mindaddig, míg az orosz foglaltsága nem bocsátkozik, a népszabadság ezen háborujának hallgatag tanúi akartak lenni és levének.

Igen is! Ma már nem történi elik

ilyen háború Európában a nélkül, hogy annak célja felől a többi hatalmak tudomást ne szerezzenek maguknak, és hogy annak határát, vajjon semlegességük meddig fog terjedni, meg ne szabják. És bizonyosan megszabták az oroszok is. A felszabadítási missziót megengedték, a foglalást betiltották: hogy tehát az orosz a szláv népek, ezen keresztény rabszolgák felszabadításához Európától a mandatumot megkapta, és kétségtelen!

És mit akar a mi ellenzékünk? Azt hogy Oroszországot a felszabadítás ezen munkájában akadályozzuk meg. Hogy Plevnánál támadjuk hátba, és tegyük tönkre!

Valóban nagyszerű egy kívánság volt! Mikor Oroszország Európa beleegyezésével Európa szeme előtt játszik, s valamennyi hatalom ében és a legnagyobb figyelemmel nézi, amint a rettenő szindarab szemei előtt megnyílik, s feszült kíváncsisággal várakozik az eredményre, hogy aztán ha kell, intervenáljon amint hogy interveniált is: hát egyszer csak zavar támadna a színpadon, lármá, szaladozás, tüzet kiáltás és a többi... Mi az? Mi az? — Hát Magyarország tört be és üti a muszkát erősen...

Micsoda? Magyarország? És ki hatalmazta fel erre? Senki! Senki! — Hát Magyarország azt hiszi hogy még ma is az Attila és Árpád kora járja, hogy Európa híre, tudta, beleegyezése nélkül lehessen itt támadásokat és foglalásokat csinálni? — Talpra hatalmak! Meg kell mutatni ennek a nemzeteseknek hogy ki itt az ur a csárdában!... És helyben hagytak volna bennünket ugy, hogy nincs a mindenhatónak olyan szélsőbala, mely helyre birta volna hozni ezt a hibát.

Azért mondok én: hogy nem mind politikus meg az, a ki politikál, és hogy Európával szemben a budapesti lovardában való népgyűlés nem valami nagy auctoritás.

Igy lépett fel akkor az ellenzék, a szláv kereszténység felszabadítása ellen, és így jött ellenkezésbe önnön magával akkor, mikor a már felszabadított szabadságával sem volt megelégedve, hanem ekkor meg már, hogy Tiszának újabban opponálhassan, azt akarta: hogy Magyarország ellen is szabadítsuk fel őket!

A mi kormányunk pedig, mely öndudatosan állt az európai hatalmak soraiköz, és nagyon jól látta a magasból a mi történet, és nagyon tisztában volt azaz, hogy mit kell tenni, és mit fog tenni, azok által és azok előtt kik azt sem tudták, hogy „bűe vagy bá”, hazatérülnek, muszka kormányának, — muszka béreucznak lett, rágalmozva; s ha akkor a félre vezetett nép kezébe adják azt az Andrást és azt a Tiszát, kiknél nagyobbakat is alig, amde jobb hazafákat bizonynyal nem mutat fel Magyarország történelme, hát akkor, az a félrevezetett nép, Andrást és Tiszát talán megkövezi.

„Népszava” Isten szava! Uram! menta meg minket a kísértettől!

Egyérteltünk e tehát az oroszszal?

Az elmondottak után talán felesleges is magyarázgatni, hogy az orosz török háború alatt sem, de utánna sem érthetünk egyet az oroszszal, mert ha az igazat be kell vallani, én nagyon hiszem, hogy Bosznia és Herzegovina okkupálása már a háború kezdetén el lett határozva, sőt azt hiszem, ez a gondolat az osztrák-magyar államférfiak agyában már az 1869 iki dalmát lázadás alatt megvilliant és valószínűsítése csak alkalomra várakozott. Hát hogy az, a ki e féle tervet rejtgetett, az oroszszal egyetértethet volna: az képtelenség. Mert amit Ausztria-Magyarország akart, az épen ellenkezője volt annak, amit az orosz akart. Az orosz ugyanis foglalt és a déli szlávokat egyesíteni, Ausztria-Magyarország pedig ezt a tervet lehetetlen

nitenti akarta. És ez a terv Ausztria-Magyarországban készen volt, de ezt a tervet az orosz nem ismerhette, mert ismerve bizonynyal nem kezdte volna meg azt a háborút, mely az osztrák-magyar trójai lőnök a délszlávok közé utat nyitott. Oroszország azt hitte, hogy a délszlávokat egyesítvén, ez által Törökországot az európai szárazföldtől elvágná, amde a helyett azt nyerte, hogy délszláv kalcusát Ausztria-Magyarországnak kiszolgáltatta, s a közlekedést e 2 hatalom közt biztosabbá tette, mint eddig volt. Az osztrák-magyar diplomácia tehát, melynek élén Andrássy Gyula gr. állt, páratlan ügyességgel vitte kelepcebe és fozta le az orosz diplomáciát, mert az orosz fegyverek diadalának nem Oroszország, hanem Ausztria-Magyarország vette hasznát. Hogy tehát ezt az oroszszal egyetértve lehetett volna elkövetni, ma már azt hiszem minden ember belátja, hogy feltevésnek is abszurdum.

Igy vertük meg az orosz Plevna nélkül.

De hátha Tisza Kálmán mindent tudja, — fogja kérdeni valaki — miért nem mondta meg akkor, mikor intepellatott érte?

Ugy-e bár, hogy ma már e kérdésre maga a t. hallgatósg felel meg. Hogy az esetben, ha Tisza Kálmán azt a tervet elmondta volna, egyuttal meg is hisztolta volna, s az olyan államférfiakat, kik az ilyen terveket elárulják, nem a parlamentekben, hanem az örültek házában szokták kesenni. Hanem igen is valamire való államférfiak az ily interpellációkra ugy szoktak válaszolni, amint azt a régi orakulomok is gyakorolták: hogy t. i. kiki azt olvashatja belőle, a mi neki legjobban tetszik. És aki egy kormány-elnököt azért, mert egy nagy horderőjű tervet nem árul el, s azt egyes pártok kedvéért a világ órára nem köti, megtáná? Az lelet okos ember a csocialek előtt, amde az okos emberek előtt kiadta magáról a szegénység bizonyítványt. Már pedig, hogy a szélsőbal egy némely tagja, és lapja mennyi ideig lovagolt azon, hogy Tisza Kálmán az okkupáció tervét nem árulta el, az mindenki előtt ismeretes.

Ide t. hallgató közönség, ezek azok az okok, melyek-miatt Boszniát és Herzegovinát okkupálnunk kellett. Elmondtam röviden a kereskedelmi okokat, el a politikai és satragiai okokat, melyek megzafolhatatlan bizonyítékok gyánant szerepelnek a mellett, hogy az okkupáció történelmünkre s hazánk biztosítására nézve a jelen század egyik legfontosabb vívmánya közé tartozik, mely a legtisztább hazaszeretet mellett, a legnagyobb államférfiai ügyességgel s oly éles észszel lett keresztül vite, mely a hírhedt orosz diplomácia számításának szárait oly finomul vágta kétfelé, hogy azért még csak belénk sem lehetett kötnie. Igaz ugyan, hogy a kudarc felett nagy benne az eikeseredés, és hogy nem bírja gyűlöletét ellojtani, amde az okkupált tartományokban oly pozicziókat nyertünk, melyekből mint a sas, nyugodtan szemlélhetjük, a mi alattunk történi.

Az a Bosznia tehát, mely ellen pártoskodási szempontból oly sok mindent felít összetudott beszélni az ellenzék, egyik legbecesebb védbástyánkat s hogy ugy mondjam, kincsünket képezi, melyért az értéket tekintve, oly keveset áldozánk, hogy köszönet államférfiaink bölcsességének, az inkább jobb sorsunk ajándékának, mint szerzeménynek tekinthető!

Eljen a haza! Eljenek a hazának nagy fia! És legyen a másik ezer év a magyar birodalom nagyságának ezer éve!

A szomszédból.

Mikor az utolsó elcsendesednek. A sorozás erőt vesz. Egy régi ügy, mely elintézésre vár. Az új lépés. Megjött a tavasz! Mirel' utottunk a te phyros? Az élet csak — — — — —

Céltörvény, 1883. április 18.

Bizony sokatlanul csak az embernek, mikor a sürgősforgót a tényleget, kur-

...egyetemesen a szociálisabb volna, ha ugy...

...a munkán sok késés nem akart hódolni. Ajánljuk költségvetési hatóságaink figyelme...

...fogságuk föntartása, — Vogel Amsel, Herakó David, Gross Márton és Klein Ignác pedig...

...e hó 10 én üdögyüllésében elhunyt. (Az hallottam, hogy néhány ellenségem világga...

...tisztelő felhívásnak engedni fog és vállalkozó...

Különfélék.

(Nem szorúl dícséretre.)

Gelsei Gutmann Vilmos, kir. tanácsos ur, a nyugdíjra igényt nem tartható m. kir. államvasúti alkalmazottak özvegyei és árvái javára alapítandó segélyezési alap létesítésére 1000 frt 5% magyar papírjárdék kötvényt ajándékozott.

Dr. Bettlheim Béla Nagy-Kanisán a városházán ügyvédi irodát nyitott.

Aradi Gerő a szegedi szintársulat igazgatója városunkba közzel. Amely dícséretet hallottunk e társulatról, hogy jöttnek csak örvénnel tudunk. Az igazgató érte...

Meghívó.

A nagy-kanizsai kisdenevelő egyesület évi rendes közgyűlést 1893 évi április 29-én 4 órakor tartja nádorutcai saját házában, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak.

Kinevezés.

Király 6 felsége Königmajer Károly szombathelyi székesegyházi érkanonokot tribunicus címzetes püspökké nevezte ki.

Hallath Györgyért

a gyászszónoki tisztelet — mint értesültünk — f. hó 23 án fog nálunk a plébánia-templomban megtartatni. Hiszünk, hogy a hivatalok és egyetlek tisztelőleg fogadják és alkalomra megjelenni.

Az 1893-ik évi házadó kivételi munkálatok elkészítésén, a kivételi lajstromok az adóhivatalban közszemlére kitéve.

Az 1892-ik évi városi szármadatok is megvizsgálván, kinyomtatatták a képviselőknek kiosztatták.

Lakatos Mándor országosan ismert jóles táncosművész, ki jelenleg H.M. Váshelyen működik, még ez év szeptemberében megérkezik és a nagy-kanizsai színházban garázdálkodott; kitégettek az ajtókat, úgy hatoltak be, a miután egy-egy nyúl ruhával ellátták magukat, a Wertheim-kassát zsebre nem dughatván, odább állottak. De kérem, tessék elhinni, ez már nem poezia.

A tiszta-csillári bűnügy.

A kir. főügyesség már elküldötte vádlitványát a nyiregyházi királyi törvényszékhez.

A védtárgyalás szükségessége véleményeztetik azért, mert csakis közvetlenség alatt lehet a szerethető vélemények közül az igazat megállapítani; de elkerülhetetlen szükségesség azért is, mert a dadai holttestről adott kétféle orvosi vélemény fölött nem mondott a közegészségi tanács olyan főlévelményt, amely bármely irányban is döntött volna, s mint ilyen, tekintetbe vehető lett volna.

Indítványozatik tehát, hogy Schwarz Balamon, Buxbaum Ábrahám, Braun Lipót, Wollner Herman, Scharf József, Junger Adolf, Braun Ábrahám, Lustig Sám., Weiszstein László, és Smilovics Jankai vizsgálói

Hatás.

a kétszer megakadított és kétszer elfogott rablóiikat már most elhagyja az a jó kedve, melyet a legutóbbi napokig megőrzött. Koronkiut. elkomolyodott; úgy látszik azonban, bizik benne, hogy meg fognak neki kegyelméni. Örízését erősen megőriztették. A legerősebb csejében van, nem éreztek se sötérs, se a dolgozó terembe, csejében előtt folyton szorongos ő áll, egy kis ablakon át szüntelen figyelemmel kíséri mozgulatait. Elítéltetésé még csak később várható.

Bűnügyi krónika.

Berecs és társai ellen a Fortunában nagy erélyvel foly a vizsgálat és sok fontos körülményt derített már ki, melyek a vádlottak makacs tagadása dacára is tisztán láttatják a borszasó bűntényét. A bizonyítási anyag összegyűjtése képezte a képzési még ma is a vizsgálat főtárgyát. S ez nem könnyű dolog, mert a vizsgálatot nem csak a vádlottak tagadása nehezíti meg, hanem főleg az a körülmény, hogy az elrablott tárgyak közül semmit sem találtak a vádlottak birtokában.

Poszonyból is érkezett az ottani törvényességtől átirat az ott felvett tanvallomások eredményéről s a Spanga egészségügyi állapotról. A mi az utóbbi illeti, Spanga sebesen gyógyul, annyira, hogy Spanga Budapestre szállítása már a legközelebbi napokra várható. A poszonyi rendőrség főleg azszal foglalkozik, hogy biztosan kiderítsék: mióta van Spanga Poszonyban, s mit tapasztaltak róla, a kikérel megjelent vagy tartózkodott. Spanga gyakran beszélget a lójával és őreivel. Azt mondta: "Veres kutyá, veres ló: veres ember egy se jó." a mivel a városas assakál Schwingenlehelgel rendőrfelügyelőre akar szólni, a ki őt elfogta. Azt is mondta: "Ha tudtam volna, hogy az az ur el akar fogni, egyenesen neki rohanok a Dunának. De kár, hogy az a golyó nem ment rosszabb helyre!" Azt természetesen nem tudja megmondani, hogy mi oka volt az ilyen erős ügylikoskedésnek, ha egyéb nem nyomta a lelkét, mint a dr. Solwartzernél alkövetett lopás.

Az utasítási fák

megyédése iránt a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint, ha az állami utak mentén útletelt fák rosszkaratulgat kiürönek vagy megromlítottak s az illelő község, melynek határába az utak, nem képes a tetteket kipuhatólni, a község, mint morális testület, felvél a kárért a kötelez a legközelebbi tavasszal a hiányos fát saját költségén új ültetvényre pótolni. (Nagyon helyes)

József nádorról

jellemező vonást beszél el Nagy Nep. János a "Fiume" e heti számának tárcájában. "Köztudomású — írja — hogy a nádor az egyszerűséget nemcsak szerette, hanem a fényt egyenesen nem tűrte. Ugy a saját mint a gyermeke ruházata is a lehető leg egyszerűbb volt s arra különösen emlékszem, hogy József főhercegnek rendszeren foltozott nadrágja volt, mikor velünk mulatott, legalább a térdkalásokon mindig nagy foltok voltak a nadrágos hasonló szövetből varrva. De az ifjú főherceget láttam én a budai bástyákon sétálva is akárhányszor foltozott nadrágban és csipőben s midőn közelebbt egy ízben játszótlársak között vita fejlődött ki a fölött: vajjon az ifjú főhercegnek valóban foltozott oszmái voltak e vagy a jó oszmára akarattal még egy borítás volt varrva: Szűgyényi Zeiga indítványára egyenesen elmentünk az udvari vargához, a derék öreg Laczkovics Józsefhez, a nádor nagyon kedves, bizalmas emberéhez, a ki kérdéseinkre és nem kis bámulatunkra azt felelte, hogy az ifjú főherceg valóban foltozott csipőben és oszmában jár. Minden bizonynyal nem a szegénység vitte a dúsgazdag nádort e nagy takarékoságra, hanem, hogy fényűzésre hajló szeretett magyarjainak jó példát mutasson." Manapság különösen ránk férne az efféle takarékoság.

Amerikai hírdetés.

"A magam és családom nevében szomorú szívvel jelentem rokonsáimnak, barátaimnak, ismerősimnek, hogy Károly főherem

Csákó Szarvu.

Egy abaujmezei parasztember, a ki a két ökrével együtt Amerikába vándorolt ki, a következőket írja New-Yorkból családjának "Szerencsém volt, hogy a két ökröm mellé marhalevelet is váltottam, mert különben Oderbergben is, Hamburgban is föltartóztatnak volna. Passzusom nem volt, így hát Oderbergben a marhalevelet mutattam elő. "Gut" felelt az illelő hivatalnok és tovább erőseztet, Hamburgban már óvatossabbak voltak. Itt már meg is nézték a marhalevelet. A kikötői hivatal kérdezte is tőlem: "Da steht Csákó Szarvu — ist das ihr Name?" Én ráhagytam, hogy "Csákószarvunk" hívnak a szem akadálytalanul a hajóra szálltam."

(Doboló pénzár.)

A pétervári iparegyesület, hogy pénzárát a tolvajok ellen megvédi, már régen pályázatot birtott oly készlettel felállítására, mely a pénzárba elhelyezve nagy sajt üssön, ha valaki a pénzár sajtját kinyitja. Az iparegyesület tagjai régóta hába törték ezen tolvaj, míg végre egy Chramikoff nevű embernek sikerült a feladatot megoldani. E napokban kísérletet is tettek készletével s a kísérlet fenyésen sikerült. — A mint a pénzáros beugrta a kulcsot a zárba, dobpergés hallatszott a kaszsa belsőjéből; mikor pedig az ajtó kinyitotta, oly átkélen lármá keletkezett, hogy a szomszédokból a lakók mind pihallagdtak megdönni, a nagy sajt okát. Chramikoff most Pétervárot, a nap hőse.

A moszkvai koronázás.

A csapatok élén, melyeket a moszkvai koronázás alkalmából összvontak, 121 tábornok és 2417 tábornoki tiszt áll. Moszkvában 30—40 napig fognak maradni, a katonák, kiknek számára 55,000 arany rubelt vetet a kormány. A rubel egyik oldalra a császár mellképét mutatja. A tiszteket előléptetéssel jutalmazták meg. A nép között 30,000 darab koronázási érmet osztanak szét. Hogy elejét vegyék a zavargásoknak, rendtelenségnek, eltérnek az üdög követett szokástól, s az érmeket nem úgy szórják szét, hanem a nagyobb templomok bejáratai előtt fogják kiosztani. Ugyanez a cél vezette a koronázó bizottságot, midőn elhatározta, hogy a süteményt, melyet a Khodyne-mezőn, a nagy népünnepon osztanak szét, a császár pár monogrammjával a szent Vladimir koronájával ékesített zacskókban adogassák a népeknek. A császár balletnek tizenöt tagja legközelebb Moszkvába megy, hol a koronázás ünnepén nagy díszelőadásokat rendeznek. A többi között színi hozzá a "Nap és éj" című új balletet, melynek kiállításá 45,000 rubelbe kerül. Az udvari énekkar, melynek 120 tagja van, a görög husvét után költöz Moszkvába.

Különös szörül is van Ausztráliában Queenslandban, mely ha megériati a testet egész örülésig menő fájdalom okoz s a sebek semmi nyoma, hónapok múlva is érezhető a fájdalom, ha a bőrt az érintés helyén megnyomják vagy megdörzsölik. A fa apró, osinos bokorsalaku a kis ligeteket képes. Kutyák és lovak sokat szenvednek e szörűsok miatt, de szerencsére könnyen el lehet kerülni, mivel a fának rendkívül erős szaga van.

Bécsi vállfüzők (misderek) Berlinben. A női valamint orvosi körökben jó hírnévnek örvendő Weiss asszony (Bécs, Neuer Markt 2.), ki különösen női vállfüzőnek islése kiállításán által a triestri kiállításán általános elismerésben részesült és művészeti, e téren való kitűnő tevékenységéért az arany érmet nyerte el; felszólított a berlini higiéniai kiállítás bizottsága által, hogy ebben is részt vegyen. Weiss asszony e meg-

Hövid hírek.

A honvédségi szolgálatban némi reformok vannak készülőben. — Jajlva Antal finn írók megjelent hazánkrol készülő művének második kötete is. — A szegedi piarista gimnáziumban az ezeredik érettségi bizonyítványt a jelen tanévben fogják kiosztani. — Udvarhely megyében a hófúvások az idei termésben roppant károkat okoztak. — Az új 50 fős Államjegyeket az év őszén fogják kibocsátani. — Az angol rendőrség új gyilkos ligát fedezett föl Irland nyugati partján. — A soro-kári rablói Gyula József Spangának kebelbarátja volt. — József főherceg mint alsóthi tűzoltó főparancnok saját kezűleg írt levelet a helyi tűzoltóknak s nekik az alsóthi tűzoltó-egylet alapszabályait megküldötte. — Ugyancsak 5 fősége Nagy-Várad mellett 4500 holdas birtokot vásárolt 500,000 forintért. — Mailth Györgyért f. hó 23 án tart a főrendiház negyszerűt requiemet. — Torponton angol követ a moszkvai koronázás husz szobáért ezer rubelt fog fizetni usponkint. — A párisi arisztokraczia hőlygi legújában tigris plus köpenyt hordanak, mi a szemlére nem valami kellemes hatást gyakorol. — Bazaine könyve megjelent s Izabella királynőnek van ajánlva. — Baján egy tolvaj 18 lóvét kapott, míg végre össze esett. — A magyarvári gazd, tanárok szerkesztése mellett "Mezőgazdasági Szemle" című folyóirat indult meg. — Arad megyében új magyar község van alakulóban. — Csángó magyarjaink javára a budapesti népszínház május 1-én a "Peleskei nőiarszt" fogja adni. — Egy Yun Csang-Vulu nevű mandcsu-kinai fiatal diplomata fog közelebb belépni a 84 számú osztrák-magyar gyalogsági ezredbe. — Az országgyűlés többsége a közpiskolai törvényjavaslatot elfogadta. — Danzigban a romboló árvíz óriási károkat okozott. — Mosonyból ismét 40 ember vándorolt ki Amerikába. — A moszkvai koronázás határ-ideje június 16-ára tételt át. — Bécsben az egyetemi tanulókat zavarognak. Buljovszky Gyula ismert írók elhunyt 56 éves korában. — 800,000-000 pénzösszeg volt képviselve egy amerikai fenyés bálon, melyet Vanderbilt nevű milliomas rendezett. Szobránex-Homorózon egy kocsis kezeset csupa enyelgésből agyonlőtte. — Poszonyban egy 2 öl hosszú víza halat fogtak, mely 230 kilogrammot nyomott.

Rekültetett Gyomorba

Ellen Egger szoda pastillái; legkellemesebb szer gyomorégés, gyomorbetegségek dispepsia ellen, a rossz emésztés minden esetében alkalmazandó, különösen pedig a bor mértékellen élvezete után a borsav-összetorlódás akadályozzák meg. — Eredeti katonakban 30 kr. az alább jegyzett rak-tárakban. Később a rököttség torokfájás ellen legjobb oldó szer Egger mellipastillái. A betegnek nem válnak tehévő, gyomorsavat nem képesnek, megakadályozzák a légzési szervek kisseradását. Nagy-Kanisán kaphatók Práger Béla gyógymertárában.

Irodalom.

Tamás családja. Pap János főgymnáziumi igazgató ur íly című költői beszéde díszes kiadásban most jelent meg. s az előszótlók megkülönböztetik. A könyveseké holti ára 60 kr., mely ár a kiállítás díszes voltához képest nagyon csekélynek mondható. Az érdekes munkát legközelebb bővebben fogjuk ismertetni, addig is ajánljuk azok figyelmébe, kik a nemzeti irányú népies költői termékek barátjai. A lista íjvedelmét a busgó és minden nemeseirt hevülő igazgató ur a főgymnázium gyakorló iskolájának szánta.

KöZGAZDASÁG.

Az Anker élet és járadék-biztosító társaság e hó 14 én tartá meg 24-ik évi rendes közgyűlést gróf Zichy Ödön elnökléte alatt, a melynél 360 részvény volt képviselve. A kimerítő táblázatokkal és kimutatásokkal ellátott szármadási jelentés szerint a lefolyt évben 12,276,615 frt 1 kr. összegű új-életbiztosítási ajánlatok nyújtottak be, s kiállításra 4993 új szerződés 10,871,407 frt 41 kr. (50k erejű). A biztosítási állomány 1882. végével 759,333 szerződésben biztosított 128,744,447 frt 17 kr. tőke és 42,739 frt 74 évjárdék volt s így a ma-

Az új vadászati... vadászadóról szóló törvények életbe lépése. Az 1893-ik évi XX. t. cz. a vadászati ról kihirdetett az országos törvényterben f. hó mártius hó 23 án, az ugyanezen évi XXIII. t. cz. a legyver és vadászati adóról április hó 8-án, tehát az 1893-ik évi III. t. cz. 4. §-a értelmében behirdetésüket követő 15-ik napon, vagyis az előbbi április hó 7-én lépett hatályba, az utóbbi életbelépése pedig f. hó 28-án esik. Az új vadászati törvénynek legfontosabb intézkedése a közégi és kisbirtokai földbirtokok és területekre nézve a következők egyezre legalább 6 évre; ez az

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bank egyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MÉJJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hora a lap szel-lemi részét illető közlemények külden-dők Bajza utca 4. szám.

Bérmestelen levelek csak ismert ke-szökből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitvatartás: pótírára 10 kr.

A sajtó és a parlament.

(H. M.) Nem hasznátalan dolog egy kis elmélkedést fűzni az utolsó napok sajnálatos eseményeire.

A Füzesséry-Polónyi ügyet ért-jük, mely országoserte oly kínos izgatottságot keltett, mely azonban, a mi annak parlamenti oldalát illeti, méltó és kielégítő befejezést nyert. A körülmény azonban, mely ezen izgatottságot keltő botrányt előidézte, mélyebben fekszik és nem egy tekintetben keltheti fel figyelmünket és érdeklődésünket, annyival inkább, mert a dolgok ilyen fejlődését nagyon természetesnek találjuk, s már nem egyszer szólaltunk fel a meg-döbbent hangján azon erkölcsi el-vadulás és eldurvulás ellen, mely társadalmunk egyes rétegeit kora-nyag gyanánt lepte el, s mely bizonyos sajtó piszkos csatornáin keresztül szivárgott át a társadalomba.

Tagadhatatlan, hogy alkotmányosan kormányzott országban a nyilvános élet minden tényezői bizonyos összefüggésben állanak egymással. Vagy feltételezi az egyik a másikat, vagy kiegészíti azt, de különösen áll ez az alkotmányos élet két oly első-rendű s a többiek felett egyenesen kimagasló tényezőjéről, mint a milyen a sajtó és a parlament.

Mikor 1848 márczius 15-én a haza lánglelkű fiatalja legelőször is a sajtót szabadítá meg bilincseitől, Petőfi Sándor azt írta naplójába: „Szabad a sajtó! ... Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz szüksége rám, szívembe mártanom kardomat a nagy énám le haldokolva, piros vé-

rommal e szavakat, hogy itt álljanak a piros betűk, mint a szabadság hajnalugrái ... Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs ... stb.

De azok, kik 48-ban a sajtót felszabadították, azok ismerték is a szabad sajtónak kötelességét; azok tudták, hogy a sajtónak szent kötelességei vannak, hogy a szabad sajtónak szolgálati kell első sorban az igazságot, a szolgálni kell igazságosan a nemzetet is. Hogy a szabad sajtót nem szabad személyes érdekek szolgálatává tenni, felhasználván a közvélemény félrevezetésére; tudták, hogy a szabad sajtót kezelni csak józan mérséklettel, bölcs belátással és méltányló eljárással lehet csak igazán a szabadság szolgálatában és érdekében. Hogy annak nem szabad elfajulnia. — Így aztán míg egyrészt őre az erkölcsiségnek, másrészt buzgó támogatója a hazai törvényalkotás nehéz munkájának, előre tájékozván a közönséget, a nemzetet minderről, a mit az ország tanácsában végeznek vagy végezni szándékoznak.

Tudták, hogy a szabad sajtónak, szolgálatában a nagy közönségnek, mely úgy hallgat rá, mint az orakulura, az elvek és vélemények tisztá harczát kell visszatükröztetnie, mentül kevesebbet foglalkozván a személyekkel vagy a személyek oly dolgaival, melyek nem a nagy közönség elé valók. Mert a szabad sajtónak is csak a törvény korlátai között szabad mozognia és felelősége érzetében a szigorú erkölcsi törvénynek kell hódolnia, mely ellen a leg-

első bűn az igazságtalanság, s az erkölcs lábbal tiprás.

A sajtó kétegtelenül első közege a parlamentnek és nagy szolgáltatókat tehet neki, ha úgy vezetetik, mint a hogyan méltósága megkívánja.

De a szabad sajtó áldása ezer átok kútforrása lesz, a hol tisztatlan kezek kerítik hatalmukba, a hol a szabad sajtó szabados sajtóvá lesz: a szabadságnak legrútább és legveszedelmesebb kirovása.

Mert az oly sajtó, mely nem áll hivatala magaslátán, a mely felelősége sulyát nem érzi, a mely a botrányok undok posványából táplálkozik; az megmérgezi az egészséges társadalmi élet feltételeit: egymás ellen ingerli a társadalmat fenntartó elemeket, és háborút gyújt ott, a hol a békét kellene előmozdítania.

Az ily sajtónak a magatartása azután meglátszik a parlamenten is, a hová a közvélemény félrevezetése folytán oly elemek kerülnek, melyek a parlamentet diszcreditálják, a nagy erkölcsi testület méltóságát sértik és rajta sokszor gyógyíthatatlan sebet ütnek.

Az utolsó években különösen a sajtó egynemű része nálunk is kevesebb az ügyvel, mint a személyekkel kezdte foglalkozni. A felvilágosítás helyébe egy neme lépett a legirózatosabb terrorizmusnak s a becsület embereket reszketni kezdetek.

Mert nem vala azon tiszta jellem, a becsületos meggyőződés azon nemes bajnoka, ki egy reggelen arra nem ébredhet, hogy szennytelen neve meghurcolva, becsületos jelleme sárba

tiporva. — Sajtótörvényünk korlátlan szabadsága a legtrikább esetekben szolgáltatott igazságot a méltatlanul és igazságtalanul megtámadottak, s az orv-támadó mosolygató áldozatának kínos vonaglását; mert önzértes, jellemes férfiak legdrágább kincsé becsülete. Csak azután a megtámadók állottak volna oly kifogástalan tisztaságban a megtámadottal szemben? De a támadó a legtrikább esetekben mérvölhetet jellem dolgában a megtámadottal. De a közönségnél többnyire a vakmerő bátorság bir bizonyító erővel s amaz többnyire hajlandó a támadónak pártjára állni legalább addig, míg ki nem ismeri a támadót. Azután lassankint megszokja az erős hangot, kedvet lel benne, érzéke eltompul és eldurvul s kezdi megszeretni a botrányt, a mely annál kapcsolabb, mentül nagyobb sajtót országban világban.

És tudnunk kellene, hogy mikor az elvek harczát a személyek harczá váltja fel, ez igen könnyen a posványba téved; mert bizonyos tekintetben mindig alant jár; mert az elvek harczában a nemes szenvedély kíséri a harczot, a személyek harczában pedig az aljas szenvedélyek a segítők, ezek azután oda terelik a küzdelmet, a hol csak szenny és piszkos van.

Ujabb alkotmányos életünk még sokkal fiatalabb, minsem hogy parlamentünket féltünk nem kellene. Ha botrány botrányt követ, a közönség józanabb része, mely a botrányoknak sehogy sem kedvelője, könnyen feleslegesnek tarthatná az oly

játékot, mely a törvényhozó testületnek méltóságával ellenkezik.

A társadalomnak tehát szon kell lennie, hogy az a sajtó, mely a botrányok posványából táplálkozik kiküszöböltesse. Sajtónak és parlamentnek tisztán és kifogástalanul kell állani a közvélemény előtt s az utóbinak — iparkodnia kell távoltartani magától az elemeket, melyek a közönség szemében diszcreditálhatják, ez azonban csak úgy lesz lehetséges, ha a sajtó valóban az igazság követelményei szerint fog működni a közvélemény felvilágosítására.

Haladunk.

A középiskolai törvényjavaslat törvényre emelése fényes bizonyítékot tesz arról, hogy Magyarországból egy európai értelemben vett modern állam fog teremteni.

A halhatatlan Széchenyi jóslata, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz” be fog következni, s hogy ne lenne erre reményünk, mikor az a „rosz” Tiszakormány is egy egységes Magyarország megteremtésére fáradozik, s mikor az ellenzéki oly kárhözátoknak stigma-tizált mamelukserég is a magyar állam-ésme megtestesülését tűzte szabadelvű zászlajára!

Azokban valljuk be az igazat: a függetlenségi párt is megvan győződve arról, hogy középiskolai törvényjavaslat csak a magyar államésme fejlődését és tovaterjesztését célozza.

A felekezeti féltékenységek, kiváltságok s elfogultság háttérbe szorultak ott, a hol az államésme hatalmas befolyása az összes politikai pártokat egy párttá alakította át, mert az őz Somssich, valamint Pulszky és Helfy ellenzéki képviselők részéről is a legfényesebb véde-

A „ZALA” tárczája.

KÖNYVISMERTETÉS.

Tamás családja.

Népies költői elbeszélés négy énekben.

Írta: PAP JÁNOS.

Népies irodalmunkat, vagy jobban mondva irodalmunk oly termékeit, melyeket élvezettel olvashatna a nép is, ujainkon számlálhatnánk el és tagadhatatlan, hogy ugy az irodalom ezen ágában valamint a jó ifjusági irodalom tekintetében is még mindig a kezdet kezdeténél vagyunk. Mintha hazai népi-életünk nem is szolgáltatna tárgyat az írónak a feldolgozásra, vagy mintha az az élet költészetben általában oly szegény volna, hogy nem is érdemes vele bajlódni. — Így könyvpiacsunk még mindig a régi népies termékekhez huzakalab új köntösben, ifjusági irodalmunk pedig évről-évre fordított művekkel szaporodik. S míg az értelmesebb közönség jobb hányában szellemét folytonosan a selejtes regény irodalom termékeivel táplálja, nincsenek akik legalább a jó népuszák részét egyengetnék a jobb és egészségesebb olvasmány újá. Hogy pedig erre mennyire szükség van, azt csak az sejtetheti a maga eljövendő világában, a kinek alkalmat volt tapasztalni, hogy értelmesnek vált vagy nem volt költészetünk mielő táplálékul elégit ki szellemi szükségletét.

Hogy ez a körülmény még rosszabb a tulajdonképeni népiélet, azt megdudlatja az, ki a ponyvairodalmi termékek belesz becsült ismerni.

Annál inkább örülünk, mikor alkalmunk van egyszer-mászor egy valódi népies terméket megbeszélés tárgyává tenni; oly népies terméket mely kettős oknál fogva tarthat számot arra, hogy népiesnek neveztessek. Éz pedig ugy tartalmánál és a szereplő személyeknél fogva, azután népiesen zamatos kereténél fogva is.

Ilyen termék a „Tamás családja” című négy énekes költői elbeszélés.

Ezen költői elbeszélés íróját, PAP JÁNOS fogyni igazgató urat eddigelő eszen a lére csak néhány alkalmi költeményéből ismertük. A vesprémi megyés püspököt pár év előtti íttelvé alkalmával egy helyi érseki költeményével üdvözölté, mely írója szívének dícséretére vált.

Most egy szép kiállítás könyveben adta ki az említett elbeszélést.

Egyszerű, majdnem igénytelen mese, melyet a következőkben mondunk el röviden.

De mielőtt a mesét mondanánk el, a bevezetőről is kell szólanunk.

Az írónak Szeged a születéshelye. Az Alföld szívében (Szegeden) született, s a mult emlékeiből, melyeken el-emleget, akar egy képet mutatni. Leike előtt elvonul Szeged pusztulásának gyászos emléke, de a szomorú emléket csakhamar előzi szívéből Szeged jelenének és lendő jövőjének ragyogóan fényes képe.

Az elbeszélés meséje a következő.

Piros pünkösöd szép napjának előestéjén jómódu parasztagoda házába vesett ben-szűket a költő az első énekben. Tamás is-

kik itt Pörke feleségével és Veronika leányával; még egy kis Kata nevű cselédleányval is megismerkedünk mindjárt, kit árvaként fogadtak házukba és fölneveltek Veronikával együtt. Pörke néni „helyre való asszony.” Mosog ugyan a nyelve is, tudja használni, de dolgos szorgalmas is, igazi alföldi menyecske, „asszony ember.” mint a költő nevezi, mindenestre védénygata a háznak. Nem esik kétségbe, ha egy kis fel-fordulás áll be a konyhában, a mint ilyen valóságban is fest a költő mindjárt a bevezető sorokban, mert nem azért Pörke néni ő, hogy a bajon hamarosan segíteni ne tudjon. Tamás szalatt míg az asszony nép sét, fész, szőlő, mezeit, tisztogat beöl a házon, ott kinn a léczán üldögel az ő öreg Döme bátyjával. Egykor nagy haragba voltak ezek ketten. — Mikor apjuk Dömötör meghalt, mindégik az álmódia a temetés éjszakáján, hogy az apja megjelenen álmban, azt mondotta: „Tied legyen fiam, apádnak haj-léka.” A két testvér tehát egyenkint jogot formált az örökségre, és ostozásról tudni sem akartak. Így aztán előbb elmentek a bírósághoz, ez a prókátorból küldötte őket, s a míg a pörben tartott pusztulásnak indult az apai hajlék, s végre is perkoltság fejében a prókátór lelt az egész. Akkor azután nem lévén mi toltót pörölni, a két test-
vér is kibékölt. Azóta együtt pipásgatnak és politizálnak, borozgatnak. Késő éjjel azután haza ballagott az öreg Döme, Tamás pedig néhéz fölvel aludni ment. — Pörke néni perze a cselédökkel együtt kora haj-nalban fekvő volt már, Tamás azonban nem igen szerette s munkát, s most különösen nem tudta felkelni. Azt is álmodta hogy egy laka kergette azt, Pörke néni pedig az általa okozott serejre a szobába rohauva

elmondotta neki az álmának magyarázatát.

Piros pünkösöd hajnala szépen közön-tött be. Mig Tamás felbőszött, az udvar is (mert e napon kellett megcseni Vera kézo-gójának is) fel volt diszítve, a zöld galysató-
rok kellemes benyomást tettek. A zöld galy között ékes virágok díszeltek. A Pörke néni meg a dolgos Kata kézo varkzólták egész kerité az udvart. Azután elmentek a templomba, a hol buzgón imádkoztak. — A templom után megtartották a kézfogó Jós-kával, a ki Vergnát nagyon szerette s aki derék legény volt. Hogy a kézfogó nagy mulatozás között történt meg, az nagyon természetes. (2. ének.)

A harmadik énekben vásárosok mennek Hódmezővásárhelyre a Tiszán át. Pörke néni is megy Verával. — Jóska két lovat visz a vásárra, „sajt nevelése,” hogy azt jó pénzre eladja. Pörke néni asszonyok szá-mára való különféle ruhadarabokat visz, melyeket ő oly szépen és jól tudott elkészíteni. A széles országúton sokan iparkodnak Vásárhelyre, Pörke néni ceovag, bosszúgel. Mikor a Hód tava mellett elhaladtak, Pörke néni egyszerre vállálványodott, szeme pedig a tóra lapadt. — Azután elmondta öveinek, hogy a mint a tóra nézett, egy őz ember hívta őt a közepéből: „Jer leányom hozzám. Csak lassan tért vissza előbbi vidékésége. A alföldi sokadalom élénken van leírva. — Jóska eladta lovat és elment gyűrt volt Verának; Pörke néni a pruslikát, kacabab-kát és a többi asszony portékákat egy szál-g eladta. Azután őszere akasztva mindent, hazatért indultak. A asszony Pörke néni ve-sére, ladikon mentek át a tón; a ladik pedig a tó közepén febillett, s az asszo-nyok köztül vagy ötven beleestek. Kihalás-zók őket, csak Pörke néni nem találtak

meg mindjárt, azért átvették a tavon; — Jóska pedig, ki a zokogó Verát alig volt képes vigasztalni, az utóbbival visszamaradt, keresvén vízbefut anyjukat.

Az eseménynek híre futván, Tamás is sulyosan érintette, de másnap ebéd tájba már oda ért a tóhoz, hol a hullát javában keresték már. Végre mégis ráakadtak. Az-után eltehetőek. — Ezzel végződik a 3-ik ének. — Az idő haladott; a bánatot Tamás és Vera szívében csak ez volt képes lassan-kint eloszlatni. Azután nagy esemény ráta-
fel a házat, jött a forradalom ideje. Magyar-ország felébredett, hogy szabadságért künd-
jön. Öreg, fiatal a zászlók alá szöttek. Jóska is ment, sőt Tamás is megpróbálko-zott, de ő is csak azok közé tartozott, kik jót akarhattak, de győzelmet nem viháltak ki. De Jóska harczolt, harczolt vitézen, se-bet is kapott, de az árulás lerakatta velük a fegyvert, a magyarok partitúrája szeren-cselenségre döntötte a házat. Azután ő is hazasiertett, szerető szívvel Veronikájához, ki kedve melegítője fölpoztatta a szerető érzelmét Jóska íránt. Nagy vihar közepette tér-
haza, szívesen fogadták. Most már a lakni nem halasztották sokára. Őzkor Jóska és Veronika egy pár lettek. Az öreg Tamás Kájával együtt cselédjeiben ment lakni a tanyára. Az öreg Döme árvult el egészen azóta.

Az egyszerű mese keretében változatos sora van a szemléltető leírásoknak, képeknek és jellemzéseknek. A személyek nagyobb vonásokban vannak jellemelve, de oly hi-
vok, hogy aki egyszer az Alföldön jár, s az egészséges értező nép köréit ismeri, könnyen ráfog ismerni Tamást, Dömét, Pörke né-
nre, Verát és a többire is; az egyénített típusok benyomását teszik ezek az emberek,

lomben részesült a középiskolai tervjavaslat. A nemzet bősége lehet kormányára, azon kormányra, mely honfői odaadással munkálkodik a köznevelődés és a közélet terén.

Nagy szükségünk volt a középiskolai törvényre, tudta éreztette ezt a mi kormányunk mely alapelvekből kiindulva ezt a nagy horeirejtő belreformot valamennyi párt támogatásával immár keresztül viheti.

Egy a felekezeti és nemzetiségi eszmék fölötti diadal, a magyar államszeme meg egy korszakot alkotó törvény-nél is fontosabb, mert a középiskolai törvény által a magyar nemzeti szellem a belreformok felé irányítottán, bizton remélhetjük, hogy a nemzet legkiválóbb tekintélyeinek közreműködésével orvoslás alá vevendő betegségeink a kor kiváltsálmái szerint fognak rendeztetni. Mert az a nagy reformmozgalom, mely a negyvenes években a civilizált világ figyelmét magára vonta, sürgősen várja végleges megoldását.

Egyesült erővel és közakarattal megteremtjük mi az egységes Magyarországot, az életerős magyar társadalmat, melyre bizony-bizony nagy szükségünk van, mert az európai mozgalom, a miünket is környező reakciónárius elemek, nam egyes testületek vagy nemzetiségek erejét, hanem az összes nemzet az összes társadalom összes erejét, hazaszeretét és munkásságát követelik.

Hála Isten, a középiskolai törvény megalkotásában tisztán láthatjuk azon örvendős jelenséget, mely a magyar állam konszolidációját kell, hogy maga után vonja, de bizonyosan fogja is mert nem nemzet vagyunk, kik tehát nem ismerhetünk szétválasztó különbséget akkor, mikor államunk konszolidációjáról van szó.

Küzdjünk azok ellen, akik a létező hasznos és üdvös intézményeket fel akarják forgatni, és utasítsuk vissza azok törekvését, a kik a haladás és szabadság ellenében reakciót tanácsolnak.

Tény, hogy haladunk, de mindazonáltal kell, hogy kiugratkazzunk, miszerint nemcsak bölcs kormányunkat, hanem a nemzet magyar nemzet minden rétegét is áthassa azon szellem, melynek segítségével Magyarország nem volt, hanem lesz egy egységes állam a szabadság, egyenlőség és testvériség édené!

Reményi Jenő.

Az első foku ipariszkolák szervezéséről.

Gróf Zichy Jenő az orsz. iparegyesület elnöke és Jágósi Péterffy miniszteri biztos jelentésüket az első foku ipariszkolák szervezéséről betörjésztették a közoktatási

kiket a költő egészséges humorra tükre keresszül mutat be nekük úgy a mint élnek és hatnak.

Hogyha az utolsó években egy kissé magasabb hullámokat nem verne a képháttérben lezálló forradalmi osemény, melybe a költő beleszóvi saját ruháit a szabadságról és honférelméről, — az egészet idylli elbeszéléseknek lehetne nevezni, mely azonban így is megtartja idylli jellegét. Nem szabad felednünk, hogy a költő magyar, a magyar költő mikor nem beszél a hazáról és a szabadságról? Erősebb szenvedély azonban sem magukban a személyekben, sem pedig a költő reflexióiban nem nyilvánkozik, de nyilatkozik az egészben annál több valódi érzés, mely és igaz, — míg a szenvedély ha nem is mindig, de sokszor a felületen jár. Es az igaz érzés rokonszenvesse teszi nekünk a sse mélyeket, rokonszenvesse a költőt, ki elbeszélése folyamában nem egyszer van alkalma megának egy-egy arany taláozót is mondani az erkölcsi meggyőződés lebilincselő hangján. Es ez annál jobban hat, mert nem üres didaxis akar lenni, mely ritkán van a maga helyén, hanem éppen minde-ütt szerve egybefüggésben van a folyó eseményvel, vagy a beszélő személy jellemével, tehát nem s-áncokos tanítás, hanem a tárgy természetéből folyó; nem erőltetett csifrásság, hanem ott a hol van, szükséges kellék.

A költő kidolgozásra is csak jót mondhatunk. Az itt ott nem éppen kifogástalanul összesenségek rimokért, melyeket a szigorú szabályok mestere a maga szemügyre közelett kritikai fog, bőven kárpótál a szamos magyar nyelvvel, a művészi tisztaság hang, mely jótékonyan állangó az egészben. Örülünk s megjelent műnek, s egy pár kisebb műtanványt fognak boldó legközelebb kiadni. Azt már más helyen említettük, hogy a szász a múltból befolyó tusza jóvedelmét jótékonú osztá szűs. De az is igazán népies költő tanácsot sebzai töbre lemondjuk,

miniszteries, melyben többek közt ezeket mondják:

Nagymelátó-águ Min. Ur! Vonatkozással Excellenciádnak mult évi rendeltérére és hivatkozva gr. Zichy Jenő országgyűlési képviselő és orsz. iparegyesületi elnök urhoz intézett megkeresésére, bátorokunk az első foku ipariszkolák szervezés körül eddig kifajított munkálkodásunkról a mult év végén már betörjésztett jelentésünk kiegészítéseképen a következőkben számot adjuk.

Mindenekelőtt bátrak vagyunk megajgyezni, hogy szem előtt tartván azon körülményt, mely szemint azon városoknak, melyekben a tárgyalások sikerre vezettek az államsegély kiutalványozása elodáshatánvá vált; másfelől pedig azt, hogy ezen iskolák szervezésére vonatkozó általános elvek, s a viszonyok minden egyes városban ugyanazok szükségesnek véltük egy általános jelentést közzéteni, mely mellé mely tisztelettel ide záruk egy kimutatást, mely rövid indoklás kíséretében átlalunk javaslata hozott Államsegélyre vonatkozik, kértűn Excellenciát, hogy azt addig is, míg minden egyes városban szervezett iskoláról, vagy az akadályokról, valamint az itt ott eltérő viszonyokról részletes jelentésünket külön-külön megtehetem, legyen kegyes javaslatainkat jóváhagyni, s az államsegélyt kegyesen kiutalványozni.

Itt felsoroljuk a 42 várost, melyekben tárgyalánk és melyekben kettőnek kivételével a tanítás vagy megkezdett, vagy legközelebb meg fog kezdeni és egy kimutatást adunk, melyben egyenkint a felállított ipariszkolák Államsegélyezésének a szükség által indokolt mérvét hozzuk javaslatait. Azután a következőket mondjuk:

Es most engedje meg Excellenciád, hogy az elsőfoku ipariszkolák szervezési munkálata alatt szerzett tapasztalatainkról — melyek csak eddigi meggyőződésünket erősítették meg — szólhassunk a ezen nagyfontosságú közgazdasági kérdéssel bővebben foglalkozhassunk.

Az elsőfoku ipariszkolák szervezésének kiáltó szükségét csak akkor látja az ember igazán, ha megismerkedik azokkal, kiket ott képezni kell, s ha tudja az ember, hogy az iparosság 75% ka honnan ujjonozza tanoncát.

A kézműipar súlyosodása, a kézműiparosnak napról napra érezhetőbb elszegényedése, a legkiválóbb iparosokat arra bírják, hogy saját gyermekeiket, kiket iskoláztatnak, nem akarván egy bizonytalan jövőnek kitenni, a mesterségre nem adják.

Egy más része az iparosoknak, mely még nem vesztette hitélet és remélni tud, az tanítá gyermekét az iparra, az igaz, de az is igaz, hogy ha a fuku csak kiadó életre való, s az apának félig-megdigg módjában van, az illetők a tanoncok után azonban utra kelnek, — keressük, hova mentek? Bécsbe, Grácba, s tovább. Ha azt hiszi valaki, hogy ezek visszajönnek, igen csalódik. Visszajön

mintsem hogy ne kívánók, miszerint egy olcsó népies kiadás jelennek meg belőle, hogy az minél szélesebb körben elterjedhesen. A nép között sok olvasója akadna, mert az elbeszélésbe szőt leírások szintén hivat, élénk-k és szemléltető. Vajha minél előbb jelenthetők a munka újabb olcsó népies kiadását.

Midőn a költő fűrdözöljük ezen a téren, azt a kérdést is koczkatjuk, hogy abban a tollban, melyből "Tamás családja" került ki, talán van még egy érdekes kép elrejtve? Ha igen; akkor a költő ne sajnálja azt is bemutatni, a magyar olvasók sűnség bizonyosan örömmel fogadjákja.

H. M.

Itt a tavasz!

No pix furcsa dolog április közepén azt írni: itt a tavasz! Hisz rég meg van az irtva minden nemű és faj, minden rendű és rangú kalendáriumban, hogy március 24-ike az első tavasz: vagy pár tucatsz lantpengerő már megje énekelte, kakuk megszólta, fülemile kifűtyölte, még a focsok is ezt fűcselő.

De hát a kalendáriumb-írók mit sem tudnak, annyira konfusióban vannak, (kiuud tatta ezt nem rég egy képviselő) hogy a vasárnapot csüörtőknek, a csüörtőköt bér-máják vasárnapnak.

A lantcsók? mint tudjuk, nekik a földön vajmi kevés jutott, hanem ahelyett meg- osztotta Zeus velük a menyországot: ők tehát bizony ott sölveszékben kándalló tüz mellett könnyen énekelnek zoplirról, tavaszról, mikor mikor mi szegény földönfutók szamosok, szamarsk vihartól kergelve térdig gázolunk a hóban.

Kakuk, fülemile és focsok? a kakuk nem nekem szól, fülemile sem nekem fűtyöl, focsok: csak egyet láttam, egy focsok pedig nem osnált apyart, mondja a közmondás, én meg azt mondó vagyok, hogy tavaszt sem

talán 2 - 3%, kiknek túshelyük, egy-két pántika földjük, vagy egy kis szőlőjük van, de a többi kint marad. Es miért? Egyes- rűben azért, mivel a jó munkást ott jobban fizetik. Fizetnék is, mivel a kereset na gyobb, mert a bécsi ember támogatja kézműiparját s védi minden uton módon, míg nálunk mindezek iránt hiányzik az értek.

A szegény iparos pedig — az az a log- nagyobb rész — tanonczát kóborló árvák közül, vagy napzámások családjából veszi, kik minden népevelési törvény dacára sem nyertek tanítást, tehát sem irni, sem olvasni nem tudnak.

Ezen része a kisiparosnak nem is azért veszi fel a tanonczát, hogy abból 5- 6magánál küllömb parost neveljen, hanem azért, hogy ezen ingyen oselőnek phyzikai erejét első sorban háztartásának használt- ja ki. —

Régén a tanoncznak felzabeditásakor a czéhmaster előtt is ki kellett állni a pró- báit, ekkor megkapta vándorkönyvét s ipar- iskolá helyett vándorolni ment.

Olyan legény, ki nem próbált a világ- ban, kiknek vándorkönyve nem volt kielegiő, csak a legelősebb mester vett fel, s olyan- ból, ki mesterségét alaposan nem értette mes- ter ugyan solhasem lett.

Pedig akkor a gyári ipar, a szabad ipar, szabad kereskedelem nem sújtották a kézműipart, sőt védték azt maguk a körül- mények.

Meg akarunk győződni lenni a fölől, hogy Excellenciád, midőn a mi a multa visszafiliatunk, nem teszi fel róunk azt, hogy mi a régi czéhelendezet óhajánók vis- zcsa, ha mindjárt a nagy német birodalom egyes államai az „innungokból“ vissza is áll- lították, de igenis felhozzuk azért, hogy alább előndandó nézeteinknek indoklása annál be- hatóbb legyen.

Midőn tehát a kézműiparosok tanonc- zai és segéd munkásai az elméleti ismer- etek majdnem teljesen nélkülözik s midőn a kisiparostól ma lényegesen több művelt- séget, több szakismeretet követelünk, de követel a fejlődő kor, akkor a tanonczok iskoláztatása felfogaunk szonint hazai iparfejlesztésünk egyik sarkalatos pontját képezi.

Értek ezt ma az iparosok minden réte- gében, hiszen senki sem tudja, senki sem érzi jobban az iparosnak sanyar erkölcsi és anyagi helyzetét, mint épen az iparos maga, nola ép ily mérvben, sőt még jobban érez- het maga az állam is, mert ha körültekint- má valaki hazánk azon városában, melyek- ben hajdan az iparosostály anyagilag ren- dezetl állapotban élt a összehasonlítva az akkori és mai adóképességét azon osztálynak, megdöbbenve kell látni az elszegényedést; mi nemcsak azért szomorú mert egy az állam éltető eret képező osztály áll így, hanem azért, mert az e hazában iparral foglalkozó nép legnagyobb részt igazi magyar, ki e föld- höz lűn ragaszkodott. Mit ér a magyar

Ugy hiszem ilyen megdűnhellen érvek ellen, minőkkel én eddig mind legyűrtem a tavasz hírnökét, senkinek sem lehet kifogása. Most már csak az marad hátra: megauoui, hogy ki hirdeti nekem a tavaszt.

Ég vagy föld? az ég igaz már a mult napokban szedte buzavirágzin dolmányát, de hogy rájött az eső, hamar fölmattotta szűke kabátját a föld is tarka barka mezbe burkolódzik, mert zöld palástját csak most fűcselőik.

Az emberek ugyan vedlenek, lerakják a csizmáit, nadrágot, helyébe öltenek gamásit bugyogó, de az emberek legbősebbjei — már mint a kalendáriumb-írók — sem értenek a jövendöléshez: a jó szellem tova reppent, és mi már csak a sötétben tapogatózunk.

De ha sem ég, sem föld; sem ember, sem madár; miféle hirdeti nekem a tavaszt; tudom nem igen kíváncsi rá kedres olvasóm, de én mégis elmondom. Hát van nekem egy kis ismerős madaram — pardon — szárnyasom, csak tavaly ismerkedtem meg vele, ez az én csálhatatlan hírnököm.

Mint mondok, tavaly történt, hogy egy csinos kis fekete madár (a természetrajz meg az emberek szerint: hasznatlan szemtelen légy) az orromra száll. Gondoltam, csak azért, mert a dombos regényes vidéket szereti, ciklandóna ugyan orromat, még talán vé- remre is szomjúhozott, de hát egy parányi csépp vér, hadd éjen! l gondoltam: meg szán lehet, hogy tulvérmesedtem és köpü- löstetem vagy picázástanom kell magamat. Nem! akkor inkább kis szárnyasom szíja ki fölösleges véretem. No meg már bevallom hiszeget is, hogy legyeknek vérem itlik, mert gondoltam meg sem lehetek én olyan epés valami, mert legyekseke, — tudvalerő dolog — az édeséget szereti és szó ami szó olyan a magyar ember, ha szépen hiszelegnek neki, csak mentében simogatják — ugy nem csak utolér inget, hanem még utolér cöpp

Államsemmének, ha mindjárt a magyar ipar- fos adóképességét pótolni lehet is egyb- bel, s a mérleg nem súlyed anyagilag, ha ennek ellenében egy egzséges osztály földönfutóvá lesz s jobb hazát kénytelen keresni.

Es, mivel érzik maguk az iparosok azt, hogy tanonczait kiképesee elodáshatlan égőt kérdéséé vált, nemcsak nem vonakod- nak az az irányban megindított mozgalom- ban részt venni, hanem szívesen járulnak hozzá — némi kivétellel — az anyagi ál- dozatokhoz is.

Ámde, midőn az iparosostály bár leg- sajtátabb érdekében kész elmenni az áldozat- tok legvégső határáig, megkívánja, hogy ér- dekei védve legyenek.

Tegadhatalan az, hogy sokan vannak a kisiparosok között, kiknek követelése meghaladja a jogosság határát, de épen ugy tagadhatalan az is, hogy azon fejtel- ségnek megszűntetése, melyet az 1872- dik évi VIII. tucziuk az iparosok között teremtet, ezeknek a legjogosabb követelését képezi.

Nem tartozik e tiszteletteljes jelentés keretébe annak fejtetése, hogy dacára annak, hogy az 1872. évi ipartörvény tar- lathatósága általános elismert dolog volt már régén, az mégis a mai napig nem vétetett revizió alá, de igenis ugy Excel- lenciád, mint az hazai iránti tiszteletünk, valamint szőnté hazafiai köteleességér- tünk parancsolja, hogy az említett ipartör- vény azon részére reflektáljunk, mely szoro- san összefügg az első foku ipariszkolák szer- vezésével.

Megszűntetve a czéhelendező, levé- tettek a bilincsek, melyek a szabad fejlődést, az egyéni szabadságot és a jeles tehetségek felemelkedését egyaránt gátolták, minden át- meneti intézkedés nélkül a szabad társulási mondattól ki.

Megszűntetve a vándorkönyvszer, melyt a modern szabad államban fontatani nem lehet, elrendeltetett, hogy az iparos tanonczát iskolázni tartozik.

Megszűntek a czéhelmesterek, a czéh komisszáriusok, s alkottatték helyettük az elsőfoku iparhatóság; — szóval kimondatt az iparzsabadság.

Elvben az igaz szép dolog, s egy za- bad államban, melyben olcsó kamatláb, kellő pénzforralom, magas kulturái viszonyok a felszínen lebegnek, álló dolog is.

De nálunk az ipar zsabadosággá fa- jult a dul, ront, mint fergeleg a legsébb vetés között. Ugyanis a szabad társulási oszne hazánkban az iparosok között ép oly izomé valami, mint az önségélyezés eszméje s ilyen van az, hogy addig, míg az iparos- osztály épen elégedetlenségé folytán a poli- tikai zsabadságnak nemcsak utovábbját, de lehetetlenséget is követelt, az iparfejlesztése tehát szűrdékélben saját érdeke ellen kéaz magát álvetni „Lassale“ rendszerének. A társulatokba a rendezetű iparosok beléptek

vért is oda adja. Mig mindent elgondoltam, kis legyem jól lakott, párt légyutett szár- nyaival és tova reptűl, vagy harmadnapra ismét odaszállt orromra és tovább már na- ponta. Utóbb annyira ismerősűk voltunk, hogyha látta a forró nyári napokon, hogy izadom, odajött és szárnyaival legyutett; ha másik légy szállt reám, udvariasan bár, de elutasítá s ezt nem irigységből, hanem szántani hálából csölekvé.

Ősz felé jert már az idő, midőn legyeos- kém egy nap nagyobb szomorú volt, kezemre szállt, elfogtam, hagyta magát, s oly bus melancholikus bucsudalt sengett, mintha hatyűsnekét akarta volna elmondani. Elő- vettem egy piros selyemfonalat és egy vékony szallat legyekökém lábára kötöttem. Elreptűl. Én bizony mint általában ember már egészen megfeledkeztem róla, s ime kis szárnyasom tegusz megjűtt: ez az én hírnököm: Már most bátran mondok: itt a tavasz! Mire soraim napvilágot látunk, tudom az ég kök, a föld zöld és az egész világy rözszszintű lett.

Itt a tavasz! Ezen szó csakugyan va- rászérvöl bir, de talán mégis sehol annyira mint fűrdőhelyen. A nyaratok télen komor falai, egyszerre mosolyogni kezdenek. Hol eddig csak deszaverek aludták tőlé álmutat egy-szerre megnyitnak az ablakok és osnalan szobeszeicsűsűk kukucskálnak ki a Balaton jászó habfodraira, hol egész árbozerű díszo- leg. Csak most került ki Young gyárából egy pompás szep hajó gy: Nádasdi számára. A napokban nagy községek jelenlétében is szenteltettelet. A keresztben „Hablan“ nevet nyert a jelenlérők azonban „Hablan“ nak“ bérnálták a valóban tünderi alakot.

Az idei tavasz a legjobb nyárral ko- ocsolt: az azé drömitelen údvözötem ki, legyeksekket, midőn fülembé szűta: itt a tavasz!

De csakhamar észrevették, hogy a kontárok, szabad iparosok, azaz a tőke embereivel szemben a törvény számukra semmi előnyt sem biztosított, sőt ellenkezőleg az elsőfoku iparhatóság előtt a vásár, a tanoncz-, a segéd-munkás, szóval mindennel és min- denkivel szemben, épen a törvény ter- mészeténél fogva fők a vesztes felek és nem marad más hátra, mint a társulati díjakat fizetni.

Ebből az következtet, hogy a társu- fokba lépett iparosok száma ma 4% al alá- szállott. Hogy a társulaton kívül álló iparost senki sem ellenérzi, tanonczakkal senki sem törődik, ezeket semminemű áldozatra rá bírti nem lehet, szóval az egy fe- gyelmetlen tömeg, mely hovatorább többet követel, hovatorább kevesebb kötelezettsé- g-érzettel bir.

Az ipartörvény elrendeli, hogy az ipa- ros tartozik tanonczát az iskolába járlatni, de az ismétlő vasárnapon iskolán kívül, hova az iparos tanonczoknak talán 1/3 része beto- rettetett, hogy vasárnaponkint két órai ilyen- amolyan előadás hallgasson — ipariszkola 1872 óta nincs, és az sincs kimondva tör- vényben, hogy ki alkossa meg ezeket, s ki tartja fenn.

Excellenciád intézkedett mult évben, rendeltetleg interpretálva a törvényt az iparosok javára, s ime mégis mily nebzés- gekbe ütökzik csak az első foku ipariszkolák szervezése is.

A czéhelmester és a czéhkomisszárius előtt a legszűkönyösebb iparos is meghajolt, mert bíntető joggal bírtak. Most elértek azt, hogy egy tekintélyes magyar városban a városkapitányt, mint az iparhatóság végre- hajtó közeget az ipartörvény 87 §-ára figye- lmetelték, mely a bíntetések közt szől s erre választal azon elsőszégtartartott szemérik élé- mely a legközelebbi választásoknál bekö- vetkezel.

Az ipartörvény elrendeli, hogy a tanoncz felvételű szerződés az iparhatóság vagy társulati elnök előtt köttetésnek, de jó lélekkel mondhatjuk, hogy 1000 tanoncz között 10-et alig találunk, kiknek mesterével szerződése volna.

A segéd munkás pedig jön-megy munkakönyv és bizonyítvány nélkül, zsabadsága nagyobb, mint a munkaadóé, kötelezettsége seanni.

Mi tudjuk jól, hogy a viszonyok e nyílt jellenlészé könnyen reánk szűi a retrograd lépés iránti vágy gyaauját, azonban ez nem tartoztat vissza bennünket legkevésbé sem kijelenteni: Hogy az ipartörvény reviziója, s annak ezelésű módosítása az iparfejlesztés érdekeinek sértesse nélkül tovább el nem odáható.

A kötelező társulás, a tanonczok gyakor- lati és elméleti képesítés; a tanonczok isko- láztatásának és az erre szervezendő iskolák fenntartási költségeinek zsabatos megjelölése; a segéd munkásokra vonatkozó szigorubb és zsabatosabb intézkedések; az első foku ipar- hatóságoknak czélészű reformja: ezek azok, miket a törvény reviziójánál figyelműn kívül hagyni nem lehet.

Es mi mely tisztelettel kérjuk Ex- cellenciádát, legyen kegyes hazai iparos- saink és egy derék hazafias osztály érde- kében oda hatni, hogy minasz mit itt elődnő bátorokodunk, bóhatlan figyelemre méltassák.

Mulasztást követnénk el, ha nem reik- tálánk egyseorsmind az iparkamarai intéz- menyre is. Hosszu évek teltek el azóta, mióta ezen intézmény kereskedők és iparosok fen- tartják. S ha összehasonlítjuk az őszegyet, melyet ezen intézmény felemészett, sehogz sem találjuk meg a kiadás és haszon közötti egyensúlyt. Távöl áll tőlünk a kamarák mű- ködésének részletes bírálatába bocsátkozni, de azt hisszük, hogy nem találnok egy kamara sem, mely nem érezné, hogy ezsz intézmény lényeges átalakításra szorult, ha ugyan az iparosok érdekeit védelmezni, elő- mondítani akarja.

Egész tisztelettel emlékeznük meg arról, hogy pár év óta egyes iparkamarák is igye- kesnek az iparos oktatást előmozdítani; de amint azt elismerük az egyesekről, nem áll- lithajuk az egészeről. Es az ugy fog maradni mindaddig, míg a törvény szoroson körül nem írja azon arányt, melyjyel a kereske- delmi és iparkamara, a területén levő ipar- iskolát támogatni tartozik.

Elmondottuk ezekben mely tisztelettel, nyitlan és szőnté minasz, mi az iparos oktatást gátolja, sőt mi, részben a kézmű- ipar fejlesztését, mondhatnók megmeztését akadályozza.

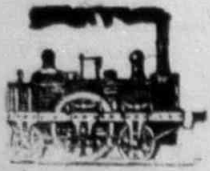
Tettük ezt a gyakorlati tapasztalatok nyomán ép oly jó szadékkal, mint a mely odadánál ugyesenzt Excellenciád nemos intenzívónak és hazánk közgazdasági érde- keinek szőglái.

Excellenciád engedje reményeinknek hogy ezt ép oly jó indulattal lesz hogzsz fogadni, mint a mely szőnté kötelezettségűt bennünket vonzól.

Széki

nemességadással tekintetben. A lap nincs anyagi háttérrel. A "Tatra-Vidék" szerkesztője a dolgozó társai a lap reményteljes jövőjéért előre is a jótevénytől elvárják. Az elvárások az első három évben fele részben a létezőtől, az utolsó két évben fele részben a jövőtől várhatóak. A jövőtől várhatóak az adományozók. Jelenkorunk a "korszak", dijak, ha kiérdekeltek, az érdekeltek elismerés legyen! Uj-Tátrafűtő, 1883. ápril havában.

A vasuti menetrend.

Menetrend táblázat Kanizsára vonatkozóan. A táblázat tartalmazza a vonatok menetrendjét, azaz az indulási és érkezési időket, valamint a vonat típusait (pl. gyorsvonat, helyi vonat).

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

(Korics Antal és társaság, bank- és váltóház betéjtelenítés.)

Budapest, április 20.

A lefolyt nyolcz napi tőzsdézsléről nem sokat lehet tudni. — Olyan csendes volt a tőzsde, mintha napiródon sem állana a rendezvény és a forgalom csekélye inkább, azt engedte következtetni, hogy a tavasszal már a szezon moris közelített be.

És csakugyan, há molyérok tekintünk a dolgoknak, azt a paradoxnak látszó állítást kell kockáztatnunk, hogy az üzletellenességnek a konverzió az oka. — A konverzió ugyanis abban az alakban, a mint azt most a Rothschild hitelintézeti consortium keresésvizsi, családát okozott a speculációnak, mert hiszen a konverzió alig hat el a tőzsdére, lévén az inkább belső ügy az említett consortium és a 88-os realozimletek birtokosai között. E család pedig kedveltséget, vagy ami a tőzsdén egyre megy, illetelenséget keltett. — A mi magát a konverziót illeti, a biztosítás valamennyi beváltási helyen életének foly. A 62-os realozimletek birtokosai ha nem is igen szívesen, de észszerűséggel elfogadják a consortium ajánlatát és az ezzel kilátásba helyezett kis nyereséget, az nem szentved kétség, hogy a becseselési határidő utolsó napjáig a művelet a mostani keretben, végre lesz hajva.

Valószínű azonban, hogy a consortium, az eredmény által felbátorítva és a pénzpiac kedvező conjuncturái felhasználva, nemcsakára folytatja a műveletet és mivel — a mint látszik — a tőkepiac szívesen veszi a 42-os realozimleteket, bizonyosan nagyobb mennyiséget is hoz a piacra, miáltal a forgalom élénkülni fog.

A hét legújabb esemény a francia realkonverzió elhatározása. Tírad pénzügyminiszter már benyújtotta erre vonatkozó javaslatát, mely szerint az 52-os realozimletek 4 2/3-os réntérré indítványozatik. — E körülmény ismét arra való, hogy a magyar realkonverzió eredményét késleltette mert a francia tőkének most elég dolga akad a hazai real konverziójára irányuló művelettel.

A budapesti értéktőzsde, mint említettük, egész léte óta üzletellenesség uralkodott és ennek behatása alatt az árnyalakok erőteljesek, úgy hogy végreudományban alacsonyabb árakat jegyzünk. A helyi piacon csak nagyon papírok iránt mutatkozott érdeklődés. Más értékekben esetenél az üzlet.

A fontosabb értékpapírok heti árváltozása kitűnik az alábbi táblázatból:

	Apr. 13.	Apr. 20.
magy. hitel-écsvény	313.45	314.50
oszt.	317.70	310.75
42-os " aranyjár.	90.15	90. —
82-os " papírjár.	88.10	87.95
88-os magy. aranyjár.	120.30	120.20
oszt. magy. Államvasut 341. —		336.50
oszt. lozár. bank	91.75	91. —
magy. díjsorjegy	116. —	115. —
tiszardügyi sorjegy	110.25	110.75
cs. kir. arany	5.63	5.61
napoleon d'or	9.43	9.49
" Londonra	119.55	119.65
" Párisra	47.40	47.45
" Berline	58.50	58.50

Feloldó szerkesztő: VARGA LAJOS.
Társzerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Hirdetések:

1168/883. Fabr. 19, 1883.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi oszt. részéről közhírré tétetik, hogy Harmat József osáskányi lakos végrehajtónak Benkő György végrehajtást szentved kis-komáromi lakos elleni frt. tőke, 1880 december 1-én járó 88 kamatok, 30 frt 34 kr per, 8 ft 10 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi, a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyben a fent nevezett kir. tiszák tkvi területéhez tartozó behiáki 213 székjében A + 917b és 105b hrsz. n. felvett váltó-ág kötelese 614 frta becsült egész ingatlanok költöz a behiáki 219 székjében A + 105a hrsz. foglalt váltó-ág kötelese fukvőségnek Benkő Györgyöt illető 48 frta becsült hasznofeló külön — az 1882. évi 7267 sz. végzéssel csatlakozó társaságok kijelölt kis-komáromi szegényalap és Nagy László Kápolna pusztai lakosok részére 1883. évi június há 18. napján d. e. 9 órákor Galambokon a közégbiró házában Sebastyén Lajos felszeres ügyvéd vagy helyettese a kis-komáromi közégbiró Nagy László Kápolna pusztai lakosok vagy képviselőik közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitelt becser. Árverési kívánók tartoznak a becsár 100 ft készpénzben v. óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, még pedig az első árverés jogcírére emelkedésétől számított 30 nap alatt a másodikot ugyanittől 60 nap alatt, a harmadikat ugyanittől 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 88 kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Nagy Kanizsán a kir. tiszák tkvi osztályának február 28-án tartott üléséből.
Kiss Grf. Hugonnai kir. tiszák tkvi jegyző. kir. tiszák tkvi elnök. 173-1-1.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi osztály részéről közhírré tétetik, hogy dr. Tuboly Gyula m. t. t. ügyész végrehajtónak, Nagy János végrehajtást szentved karosi lakos elleni 50 frt. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a karosi 318 sz. tjkében A. I. 2 soroz. alatt Nagy János tulajdonán felvett 212 frt. 50 kr-ra becsült ingatlanok 1883. évi május hó 30. napján d. e. 10 órákor Károiban közégbiró házában lalp. ügyvéd dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog, mely alkalommal a vonni szándékozók tartoznak a fenti bec-ár 100-ft bnatpénz fejében készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi osztályánál s a karosi község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. tiszák mint tkvi hatóság N. Kanizsán, 1883. évi jan. hó 17. napján. 173-1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi osztály részéről közhírré tétetik, hogy Zala megyei összesített árverés nevében dr. Tuboly Gyula m. t. t. ügyész n. kanizsai lakos végrehajtónak, Szabó Mihály végrehajtást szentved szabari lakos elleni 61 frt. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a szabari 152. sz. tjkében A + 1 sor 166 hrsz. házában 80 frt. 2 sor 747 hrszám rétnek 47 frt. a 3 soroz. 1205 hrszámú földnek 9 frt. 4 sor 1217 hrszám szántóföldnek 9 frt. 50 kr. 5 sor 1220 hrsz. szántóföldnek 5 frt. 50 kr. 6 sor 1233 hrsz. szántóföldnek 4 frt. 50 kr. 7 sor 138. hrsz. szőlőknek 60 frt. 8 sor 1543. hrsz. szőlőknek 260 frt. 9 sor 1685 hrsz. szántóföldnek 10 frt. 60 kr. 10 sor 1788 hrsz. szőlőknek 62 frta becsült Szabó (Bogár) Mihályt illető hasznofel. birtokosokként külön-külön 1883. évi május hó 21. napján d. e. 10 órákor Szabarbán a közégbiró házában felszeres ügy. dr. Tuboly Gyula

vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog, mely alkalommal a vonni szándékozók tartoznak a fenti bec-árnak 100-ft készpénzben vagy óvadékképes papírban bnatpénz fejében a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi osztályánál s a Szabar község előjáróságánál megtekinthetők.
Nagy Kanizsán, a kir. tiszák tkvi osztályán 1883. évi január hó 31. napján. 172 1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi oszt. részéről közhírré tétetik, hogy a nagy-kanizsai város árverés nevében dr. Tuboly Gyula m. t. t. ügyész nagy-kanizsai lakos végrehajtónak Fekete Verődel és neje Ország Juli végrehajtást szentved kis-komáromi lakos elleni 259 frt. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tiszák tkvi területéhez tartozó nagy-kanizsai 2302 sz. tjkében A + 6055 hrsz. n. felvett 235 frtan n. kanizsai 2236 székjében A + 8187 hrsz. n. foglalt 780 frta becsült ingatlanok 1883 évi jun. hó 1. napján d. e. 10 órákor ezen kir. tiszák tkvi helyiségében felszeres ügyvéd dr. Tuboly Gyula v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak külön-külön, mely alkalommal a vonni szándékozók tartoznak a fenti bec-árnak 100-ft készpénzben vagy óvadékképes papírban bnatpénz fejében a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tiszák tkvi osztályánál s a Nagy-Kanizsa városi tanácsnál megtekinthetők.
N. Kanizsán, a kir. tiszák tkvi osztályánál 1883. évi január 31-ik napján. 171-1-1

Posta Régi híres Kénfűrdő Távirás
Varasd-Töplitz
HORVÁTORSZÁGBAN.
A déli vaspálya állomástól 2 1/2 óra távolságra. Külön- és társasokéi üszököttesül A 45° R. meleg fürrás és a kőpösványok elmaradhatatlan gyógyhatása van a Rheuma, köszvény izület fájdalomnak stb. ivási gyógymod a Mehlfdalmak ellen A gyógyintézet teljes kényelemmel van berendezve. Orvos tanácsban Dr. FODOR A. részvétel a betegekét Utmutatást ingyen küld.
A fürdő igazgatóság
175-1-8

Fiedler Gyula
fényképészeti műterme
NAGY-KANIZSA
Városház-utca 6. szám.
Fényképeket minden alakra és nagyságra, (u. m. látogató-jegy, Cabinet-, Makart-, Boudoir-, negydrétt-, élet-nagy-águ-) brillant, festett, jelmez-, tisztán, elegánsan készíttetnek el, felvehetők minden időben, bármely órában eszközölhetők.
A közönség szives pártfogását kéli
FIEDLER GYULA
a német cs. kir. Honvédtiszágyadalmi tanácsnoki műteremnek volt munkástanácsos, továbbá Kun, Graz, Milánó, Jena, Bécs, több első rangú fényképészeti műteremben foglalkozott.
183-1-8

„LE PHÉNIX”
francia életbiztosító-társulat Párisban.
Alapítottak 1811. évben.
Főképviselő: Ausztria részére: Bécsben, Hegelgasse 21. sz.
Főképviselő: Magyarország részére: Budapestben, Nádor-utca 20. sz.
A társulat vagyonszáma 233.000,000
A biztosítási álladék 380.000,000
Évi bevétel a biztosítási díjakból 24.000,000
Kikiáltott biztosítási kötvény 1881-ben 72.000,000
Biztosítottak nyereségny részesek 1881-ik évre 1.402,639
Kártérítés fejében kifizettetett a társulat fenállása óta több mint 32.000,000
A társulat számára legelőször hasznát hozta a nyereségre való részvétel feltétele alatt, biztosítottaknak mindjárt a biztosítás első évétől kezdve.
A nyereség rész évenként a befizetett összes biztosítási díjak arányában készpénzzel fizettetik ki.
Azon biztosítottak részére, kik a nyereség részéről le akarnak mondani, a díjfizetés minden évben 10%-kal leszállítatik.
A nyereség rész becses bőrség legelőször a pártfogásba ajánlja ezen dűsgazdag és a legjobb hírnévű intézetet.
Felvilágosítással szívesen szolgál:
170-1-3.
Österreicher Bernát
nagy-kanizsai főügynök.

HOFF
JANOS
maláta-kivonati
egészségi-sör.
Ezer ember ennek köszöni egészségét és örvend életének.
58-szor kitüntetve.
Nyilvános köszönet és ritka módja az elért gyogyeredményeknek
1882. augusztus 21-ről
egy nyútdól, ki tudja hogy család-jében határtalan öröm uralkodik, mert leányja, ki a legújabbat fel-leltem adótt okolt, a Hoff János téle maláta készítmények, a maláta kivonati egészségi sör és a koncentrált maláta-kivonat használatát folytán meggyógyult.
Hoff János urnak cs. kir. udvari szülte, cs. kir. lozár. s koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának a Hoff János téle maláta kivonattal gyogyosnak, a legújabb érvényesítéssel szülte. Bism. Bräuner-Strasse 8. sz.
Egyetlen leányom, ki már öt év óta heves köhögés és mellfájásban szenved, a legújabbat fel-leltem adótt okolt, ekkor lettem figyelmeztetve önének egy hírlapi hirdetésére, melynek következtében az én jeles maláta-kivonattól egy kísérleti köhögésemet hoztam. Ezen idő óta azaz jan. 1-ül, jul. eleég használta leányom a maláta-kivonatot, valamint a koncentrált maláta-kivonatot és oly jelentősen javult, hogy már most is teljesen egészségesnek mondhatjuk. Mi mindnyájuk gyermekünk életének megmentőjeként tekintjük önt a örök hála kötelevőre éreznük magunkat Neumarkt 1882. aug. 24. Tisztelettel I. e. H. földbírtokos H. Neumarkban, Stájerországban.
A valódi Hoff János-féle maláta kivonati egészségi sör ismét
Maláta egészségi sör 1 üveg 60 kr., 6 üveg 3 frt 80 kr., 11 üveg 6 frt. 28 üveg 15 frt 58 üveg 30 frt. 1/2 kiló maláta kivonattal 2 frt 40 kr. II. 1 frt. 50 kr. III. 1 frt. (Nagyobbmennyiségű szállított Maláta kivonati Izsákó 60 kr. I, II, III, és IV. száca is) Praeparat gyermek-lap-maláta-kivonat 1 frt. Koncentrált maláta-kivonat 1 üveg 1 frt. 80 kr. I. Maláta-kivonat egy csomag 50 kr., 30 kr. Egy léva maláta-fürdő 80 kr.
Főraktár: N.-Kanizsa Fesselhoff József Sztán & Neje; Zala-Egeresen: Hubinsky Adolf; Sopronban: Müller P.; Keszthelyen: Wünsch Ferenc; Kaposváron: Lajthy Gy.; Keszthelyen: Dohr B.; Varsóban: Kasy; Hochring gyogyosoknak; Zsigmond Kaiser & Lux; Szombathelyen: Kelen N. J.; Kőrömden: Sant von György; Pécs: Spitzer Sándor; Arad: Bányász T. & B.; Wroslawban: Kallucz Vince; gyogyos. Budapestben Zsigmon utca 7.
9 17 17

EGGER
dijjutalmazott különlegességei.
Az Egger-féle mellpasztilla általánosan ismert és kitüntetett köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós és nevesen a legújabb ismeret el. A 25 és 50 kros dobozok Magyarorságon minden nagyobb gyogyoszatárban kaphatók.
G y o m o r b a j e l e n Egger-féle Sodapastillák,
mindenféle gyomor-bajok, emésztéshány, gyomorfáj, bétusáság, görcs, halványosság, emésztési zavarok ellen. Ezen pastillák, melyek egy szem eödra készült és szabaddalmozott répon készíttetnek, könnyen olvadnak, kellemsz juttak és elősegítik a könnyű lélegzést. Egy eredeti doboz tartalma 30 kr.
Egger mohanövény ezukorkái (lichinis caryaghen) a legfinomabb anyagból készült, hatékony nyeresítő, köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyömböszütek, különösen óvják a légzési szerveket száradástól. Számodok, bírák, zsinészek, tanítók s különösen mindnyok, kik hivatalnokai fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnt ezukorkákat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők; 1 doboz ára 15 kr.
EGGER mandoltereméje maláta-czukorkái
omoszolva vannak amerikai háriya-papír zacskókban. Bízós óvszer köhögés, rekedtség és gégekiszáradás ellen. Igen tiszta maláta-kivonattal és ezukorból vannak készíttetve és nem képesek semmiféle gyomorszárt. Egy eredeti zacskó 10 kr.
Főraktár: NAGY-KANIZSÁN: PRAGER B. gyogyos. urnál. Zala-Egeresen: Holbassy Gy. urnál. Keszthely: Braun Pál gyogyos. urnál. Kaposvár: Babochay K., Lugavszky Agost uraknál. Csáktornyan Gúcsa A. gyogyos. urnál, Csurgó: Fischner F. urnál. Alsó-Lendván: Kiss B. gyogyos. urnál. 120-7-25

Stadion: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi utca. 513. sz.

Közzététel árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetmények: 5 hasábos petitor egyező 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverés a egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíjon felül 100 kr. 1 ft. azontul minden szövegt 1/4 kr.

ZALAI

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HÉTENKINT KÉTSZER: SZERDAN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bérmentelen levelek csak ismert kezebből fogadjanak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitltör: petitorsa 10 kr.

Felhívás

a hazai közönséghez

az 1885-ik évben Budapesten tartandó országos általános kiállítás érdekében.

Az 1885-dik országos kiállítás Budapesti tényre válik. Mi e kiállítást iparunk emelkedésére nézve oly fontosnak hisszük, hogy kötelességünknek tartjuk mindazt, amit a központi bizottság, akár pedig a vidéki bizottságok körében az érdekek az előkészítés stádiumában történő fog.

Közzük tehát az országos kiállításra vonatkozó alábbi felhívást is, felhívva reá különösen ipartársulatunk figyelmét. Tegyük azt megelégedésünk tárgyává, foglalkozzunk behatóan a tárggyal és ha lehetőség készenlétnek ezen fontos országos kiállításra, hogy lehetőleg részt vehessünk benne.

Mi majd e czéliből később közölni fogjuk a kiállításba felveendő egyes csoportokat is.

A felhívás maga reámutat már általában az ipar irányára, melyet az intéző körök e kiállításnál követni akarnak. Ez az irány a gyárak és a vállalatok. A kiállítás tehát a hasznosra, a praktikusra fekteti első sorban a figyelmet. Nagyon helyesen!

A felhívás itt következik, mely különböztet meg a felhívásban és az országos kiállításban.

Közel negyven éve, hogy nem volt az ország fővárosában iparkiállítás és husz éve, hogy nem rendeztünk Budapesti gazdasági kiállítást.

Ez idő alatt úgy az ország egyes városai, mint a külföld is sürű egymásutánban rendeztek kiállításokat, melyekben a hazai termelők csaknem kizárólag hazafiúi kötelességérzetükben vettek részt, mert csak kivételes esetekben várhattak oly anyagi előnyöket, melyek a hozott áldozatokkal arányban állottak.

Most, midőn általánossá kezd válni az a meggyőződés, hogy a hazai ipar

fejlesztése legfontosabb és legsürgősebb feladataink közé tartozik, a hazai ipar állapotával, termelési képességével és h'anyaival alaposan és rendszeresen meg kell ismerkednünk.

A hazai ipar — legtöbb ágában — már ma is a fejlettség oly fokán áll, hogy szükségleteinket a hazai ipar termékeivel fedezhetjük.

Magyarország iparának azonban eddig nem volt még egyetlen alkalma sem, hogy készítményét teljes áttekinthetőséggel, alkalmas helyen és időben a fogyasztó közönség egész tömegének bemutatthatta volna.

Egyik legfontosabb feladatunk ennélfogva a hazai fogyasztó közönségnek iparunk számára való meghódítása és a versenyző külföldi termékeknek lehető kizorítása; ezt azonban leginkább úgy érhetjük el, ha rendszeres általános kiállításban feltüntetjük a nemzet színe előtt azt, mivel rendelkezünk.

E czéliből az 1885. évben Budapesten az ország fővárosában, mint a társadalmi, értelmi, anyagi és forgalmi erők központjában, országos általános kiállítás fog tartatni.

A kiállítás általános, azaz nem kizárólag iparkiállítás, hanem gazdasági és állatkiállítás, nemkülönben közoktatási, művészeti stb. tárgyak kiállításával kapcsolatos lesz.

A kiállításnak ezen általános jellege lehetővé teszi, hogy gazdasági és közmívelődési helyzetünk egész terjedelmében feltérassék. Élő képmen feltüntetjük a kiállításban az ipar relatív helyzetét és fejlődésének aránylagos fokozatát, egybevonulva a mezőgazdaság, valamint a művészet állapotával.

E kiállítás alkalom fog nyúlni arra, hogy az ipar könnyen felismerhesse,

menyiben és hol nyerhet a mezőgazdaság és művészet részéről támogatást és viszont. Az iparos föl fogja találni azon forrásokat, melyeket az ország mezőgazdasága nyújthat neki a feldolgozásra szükséges nyersanyagok alkalmas beszerzésekor, holott eddig ebbeli igényeinek kielégítésénél talán a külföldhöz fordult. A földműves, az állattenyésztő, a gazda viszont közelebbről fogja látni a hazai ipar termékeit és sok esetben csodálkozni fog azon, miért nem szerezte be eddig is szükségesleteit az ország iparosainál. Az ismeretek tágulása kölcsönösen oda fog hatni, hogy a belföldi termelés és tevékenység piaca kibővítessék, a belföldi forgalom megnagyobbodjék és hogy a hazai ipar és a hazai termelés saját hazájában állandó piacot biztosítson magának.

A kiállítás főcélja ennélfogva a magyarországi kézmű- és gyáripari tevékenységnek, valamint az ezekkel kapcsolatos művészeti törekvéseknek hű képét nyújtani, a létező iparfejlesztési intézményeket feltüntetni, javítani és újabbakat létesíteni.

Czélja továbbá, hogy a művészetnek és a tudománynak az iparra és technikára való alkalmazását és ennek ez irányban való befolyását lehetőleg teljes és áttekinthető képmen is feltüntesse és e befolyás nyomán keletkezett gazdasági változásokat a czikkék értékére, az elárúsításra és kereskedelemre vonatkozólag tisztán kimutassa; továbbá, hogy az ország mezőgazdasági, állattenyésztési, erdészeti, bányászati viszonyait feltüntesse; s végre, hogy az ország egyes vidékeit termelő és előállítási képességükről felvilágosítsa, az ennek folytatásán nével keletkezett öntudatos kedvezményezéseket támogassa, a támogatásra és

fejlesztésre váró iparágak felvilágosítását előmozdítsa, s a létezőnek fejlődésére, annak megismertetése által alkalmat szolgáltatson általában hogy a jövőbe vetett bizalmat minden körben megerősítse.

E czél előmozdítása végett az anyag- és technológiai feldolgozás szerint rendezendő csoportokban a kiállítás lehetőleg teljes, áttekinthető képet fog nyújtani a gazdaság, erdészeti, bányászati állapotáról, az illető ipartzészetről, s az annak rendezésére álló eszközökről, a nyers anyagokról kezdve a legköltségtesebb műipari részletekig.

Mindezeknél fogva hazánk anyagi jólétének emelése érdekében teljes bizalommal reméljük, hogy Magyarország közönsége a termelés minden ágában élénk részt vevend az 1885. évben Budapesten megtartandó kiállításban.

Kifejezve ebbeli reményünket, a kiállítás sikerének érdekében már most egy nagyfontosságú kérésrel fordulunk a kiállítani szándékozó közönséghez.

A kiállítás sikerének, valamint abból az országra háramlandó, anyagi előnyök érdekében kérjük a kiállításban részt venni szándékozókat, hogy a gyakorlati működést tartásuk előtt, hogy arra igyekezzenek, miszerint iparunknak és gazdaságunknak életrevalóságát, gyakorlati értékét és használhatóságát ismeressék meg, s ne kívánják egyes szokatlan, reádkivül, talán magában véve igen érdekes, de a gyakorlati életben kevésbé elterjedt tárgyaknak kiállítását.

Nem a reádkivüliségek, a sajátlagosságok megismertetése fog hasznára válni az országnak és magának a kiállítóknak, hanem az, ha be tudjuk bizonyítani, hogy állandó, használható munkát tudunk előállítani, hogy gondosan ápolj, egészséges és messze a távolba is el-

szállítható ipari és gazdasági terményeinkkel kiálljunk a versenynek.

Ez alkalommal azon jogosult reményünknek is kifejezést adunk, hogy az ország vagyonszámba álló iparközpontjai fognak iparosainknál oly megrendeléseket tenni, melyek egyrészt a kiállítás díszítését képezhetik, másrészt iparosainknak alkalmat szolgáltatnak versenyképességük kimutatására.

Tudatjuk a tisztelt közönséggel, hogy a megtartandó budapesti országos általános kiállításra vonatkozó mindazon közleményeket, a melyeknek ismerete a kiállítani szándékozóknak kívánatos, a legrövidebb idő alatt közzé teendjük.

Addig is már eleve figyelemztetjük a hazai közönséget, hogy a kiállítandó tárgyak bejelentésére határidőül folyó évi december hó 31-ét tűztük ki.

Netalán kívánt felvilágosítások és értesítések egyelőre az 1885. évi budapesti általános kiállítás országos bizottságának hivatalos helyiségében (Budapest, Ferencz-József tér 6. sz. a.) később az Aradon, Brassóban, Budapesten, Szegeden, Debreczenben, Nagyváradon, Fiumében, Kassán, Kolozsvárt, Miskolczon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban és Temesvárt alakítandó kerületi kiállítási bizottságoknál, s végül a Budapesten, valamint a megjelölt városokon kívül iparilag jelentékenyebb helyeken felállítandó helyi kiállítási bizottságoknál szerezhethők.

Kelt Budapest, az 1885. évi budapesti általános kiállítás országos bizottságának 1883. évi április hó 9-én tartott üléséből.

Mallekovits Sándor.

Zichy.

Gróf Zichy Jenő, másodelnök.

A „ZALAI” tárcája.

Főtöri séták.

A múlt heti időjárásnak határozott signaturája nem volt. Az enyhe tavaszi esőt szép verőfényes nap váltotta fel, majd megannyira szürkít a nap sugarak a czirkáló felhők szemeit, hogy ezek könnybe lábadtak, mely könnyeszepek csendesen potyogó szőke alakjában nedvesítették meg elvándorló globulusunk kizárólag torkát. E könyhullás gazdasági szívet könnyítette meg, míg a tisztán mosolygott nap bőlgő közönségünk kelletlenségét; amazok örömeinek a kecses felhő jött — a termés, emelkedésnek a kiállítás előtt — a nélkülözött mozgás lehetőség volt billentyűje. Nem rosszul hangzanak az elcsúszt betűt „örömet” megnevezéssel illetni hisz egyik öröm a másikat váltotta fel és pedig oly nyugodtan megjellett sorrenddel, hogy a tolongásnak legcsökélyebb mértékét sem tapasztalhattuk. Elég udvariatlanul előbb regisztráltak a gazdasági örömet és csak aztán a szépnapot. Igaz, hogy az udvariasság szabályait rut módon tekinteten kívül hagyva súlyos vétségét követünk el; mégis biztosra vállaljuk velőtni a szépnap megbocsátását; mert totális tudni a természetlő van szó... és a természet oly egyetemes fogalom, mely alatt nemcsak a hűs, rozs, árpa, bor és több efféle, hanem — engedelmese — a kemény kifejezésért — a virágtermés is értendő. A virág! hogyan hátra is maradtunk az idő: márciusi hólyát még április közepén is lehetett kapni... Oh tavaszi kikelet! a te gyorsaságod tiszta bossorkányoság.

Azon veszték észre magunkat, hogy letérünk a főútról; térünk tehát vissza a főútra, lassú szél egy kis tér melyen állunk.

Néhány sétáló tempóban tett lépés és már szembeötlő, hogy az elmúlt hét hólgőközönségünk időbeosztásában forduló pontot képez. Mig most már fényes nappal láthatunk arczokat, melyek szépségben a fényes napot is elhomályosítják, addig előbb az esti szürkület beállta előtt csak néhány vállalkozó nő díszítette a sétányt, de a szépségek zúna még csak akkor széptette be a corsót, amidőn már az est homálya természetes fénybe burkolta a bájos arczokat. Persze a helyöl csak afféle bagolette és még hozzá állatlan sem volt, de azért csorbította az élvezet teljességét azon látványosság, melyben csak mi boldog kanizsai férfiak gyönyörködhetünk.

A forduló pontot képezett múlt héten azonban már mi sem zavarta meg örömlünk teljes voltát, mert Helios négyes fogata még messze üggett a lenyugzó stáción innen, amidőn látunk már egészen megnevesedett. És minő közönséggel! Szemen szedett szépségekkel. Bistóra merjük fogni, hogy az itt látott szépségek bármelyike előbb lefogyt volna Leonidást, mint Xerxes két milliónyi hadserege.

Ezünk is a „szépnem” epitheton előgező nélküliségét arra a czélra, hogy kerébe belefogalhassuk a mi hólgőjeinket, mert legföljebb is csak a superlativusa ezen énevesének lehet méltó gyünév szépségek együttes megjelölésére.

A természet ennyi és ilyen remektel köztársainak látásán, amint azok csak egy delután is szemünk elé tárulnak, lehetetlen a misantrop szívének is ne reágnózzunk. Correggio a grátiák festője ide jött volna el modelálni, sehol sem találhatott esetjére méltóbb fiatal fejezőkéket mint itt. Első pillanatra azt lehetett hisni, mintha az ég minden anyaga adott volna egymásnak találatát főtörőnkön, de illuziókat elrontotta a profán hajgónány, mely szerint az angyalok sem csak de Parisi sem Rómában képet nem vésnek.

Ennyi gyönyörű egy kertben, ilyen Flórával szemtől szemben állhatni szegény bibliai éden tel sajótlak, de nem kérek belőled.

Ha ezen Eldorádó mátlól kezdve rendszeren már kora nappal nyitnak is megszámunkra, még akkor sem tudjuk magunkat vigasztalni azon vesztéség felett, melyet hólgőjeink részéről a háztárhely mindaddig oly későn történt odahagyása által szenvedtünk. Vagy talán a szépség és kegyetlenség egy föld alatti tanyázat? Ki látott már valaha oly kegyetlenséget, melyet látni vágyó szemünk kiéheztetők? No várjatok csak imádkára méltó szemeknek!...

Ulysson egy ideig szívesen visolta Kalipso nymphá békéit. Hallási szerzőnk élénken protestál szemünk fenakóságá ellen. S jól teszi. A látás által csak egyoldalulag élvezük az előttünk felaló hullámzó ábrázatok által nyújtott gyönyöröket, azon benyomást nyerjük, mintha ezen földi angyalok mind-egyike a plasztika egy egy föllümlő hatlan ranekműre volna.

A fashionable corso oly rövid, hogy ki-ki majdnem saját tengelye körül forogván, egy fél óra alatt, ha jó pozíciókn van, annyiszor elhalad előttünk, hogy indiskretió nélkül mind minden szavát felfoghatjuk a társalgásnak.

Amott két irigylőse méltó embonpointra gyarapodott matroua trónon. Arcunkról a barátságos leereskedés volt olvasható. Éme olvasást alig lejeztük be, itéletünk bebizonyítására két megatallott tisztogatásosság festék egész sulyával már is leereskedtek — a kézen állt székekre. Mit is jelentettek a több kiadásban kiállított székek? Volt-e ez székkiallítás, vagy székvégladás, avagy kedveskedési akadémia elfáradásoktól sőtől közönséggel szemben vagy végre talán újmutatás akart lenni, hogy városunkban mennyire efféne egy széppő bizottság, melynek első feladata volna a

frekvenciátlabb utozákat és téreket padokkal ellátni?

Ahol a két csillag ragyog... bocsánat! ahol a két matroua ül, ott vezük magunkat figyelő állásba. Hátterünk staffagának találon történt választása ellen ki az, akinek kifogása lehetne? — Az élőképesoport, melynek mi voltunk természetes közep pontja, alig elégtette volna ki a múltás igényeit. Mert míg a festőmet szabályai szerint a staffagának a főalak kidoborodását kell szembeütneni, addig mi a szerény térfogatu főalak, az igen vaslagra foaltt háttér előtt annyira árnyéka állunk, hogy mindenhova tűntünk, csak a szembe nem állzott, miként Munkásunk összejónék hozának mi közé sem volt No de arra, hogy lassunk és halljunk megbecsültelőlől állomunk volt.

Mik azok a rózsák, melyekről Hafiz zeng azokhoz fogva, melyek előttünk haladnak el, — soha karzózóknak ilyen dőlő nem jutott. Voltak ott bimbók, melyek a feslő utolsó stádiumában álltak, voltak már foaltt bimbók és voltak kinyit rózsák, de mind megannyi méltó volt az ideális szépségek foaltjének Correggioinak esetjére. Ilyen világot képzelhetett magának a német költő, midőn azt mondta: seid umschlungen Millionen, diesen Kuss der ganzen Welt.

Miért is hogy az ilyen rózsaszálakat nem úgy árujják, mint ahogy az főlyál kinálgatja amott az utca sarkon egy sápadt arcú öreg anyónka. Hej némié aszonyok akkor de jó vásárlás lenne kegyelmednek! Mi lennünk az első akik mindon áldozat. Arán is vásárolunk egy ilyen szál rózsát és hazavinnünk szerény háztartásunk ékesítésére, minduntalan fris hamatesóppal öntözve, hogy ne érezzen bubánatot fölélt, miképen a megszokott kertből kitöppe, új kertbe áltettett.

Igaz bizony! fülünk üttakozott szemünk személtája ellen, Az ám: de vannak dolgok, melyekből megvárni vajmi nehé.

Hát miről is volt leggyakrabban szó? A legfőbb nagyvonalas számúkról és csak.

köt első sorban: Spangáról. Vagy 34 variációban hallottuk e nevet. Majdnem magunk is kísértésbe jövünk helmi hirdett nevezetességre vergődni; de hát hogy is ne! mikor annyira édes névnek többene el nevünk. Ily tisztelőre jutva a t. cz. gonosok csekély társadalmi állat embereket áldozatul még akkor sem fognak kizemélni, ha nagyobb anyagi eredményt ígértek, minthogy jelentékeny forrának tekintélye gyilkosára is mintegy forgatványoztatik; mintha bizony azon becsülés, melyet embertársainknál magunknak kivittünk, idegen váltó lenne.

De vajjon honnét is van az, hogy az ilyen életváltást egyén színté rüptben lesz híressé? csak nem a fejére kitalált 1000 ft. — szerzi meg neki a nevezetességet. Határozottan nem! Az efféle díj nem tüztük ki azért, hogy talán a becsületlen honpolgárok szimatolására spekulálva, hisz a becsületlen ember számára erkölcsi kötelessége teljesítésének tudata a legnagyobb díj. Valószínűbb arra szolgáljon az efféle „fogd meg jutalom,” hogy a gonoszság ékeskötésében álló egyén vérszemét kapjon és denunciációra bírasson. A denunciációt jutalmazzunk annyit tess, mint túltra szabadalmazni adni és miért jutalmaztatik az egyik bűn? hogy általa a másik bűn megtorolathassék. Lám mily közeli rokonságban áll a jog és orvosi tudomány: mindkettő mérgezett mérővel gyógyít.

Mégis miben rejthetik az oka ama nevezetességeknek, melyre a Spanga-féle gyom oly gyorsan emelkedik? Ha a társadalom csak azért szokta volna elismerését az érdemtől megvonni, mert attól tart, hogy a hírvén ronjja az erkölcsöt, akkor Spanga hódítását abba vonkereshetők, hogy az ő erkölcsi márgen nem romolhatik. No meg továbbá a Spanga féle dícsőségnek senki sem irigylő! és valljuk hát be: mégis csak irigység a legvalószínűbb megakadályozója a hírvérre való ezért tevének. Még jó hogy a gonosztevőknek az operatívum van egy külső vonása: hírtelen felk-

Lapunk felhívja megerősítését...

A Vörös kereszt egyesület...

Magyar hitvánoklat az ir. templomban...

Malláth György szomorú véget ért országbiro lelki üdvéért...

A nagykanizsai jár. tanítói kör Pallina kintzolt...

Hymen. Kis-Komáromban Péczy László gazdatiszt...

A Grossmann Inéz alapítványra Pap igazgató...

Meghívó. A magyar szent korona országainak...

Hát amot meg kiről is beszélnek?

Biedermann a párizsi olajkirály ügyilkos ságáról...

Mint az újdonságok újdonsága és a botányok botánysága...

Ni mi a közönség már hazafő tart, hogy gyűléseznek...

1) Határozat az évi jelentés felett. 2) A számadások...

Bajcsán egy legény leány-testvérét vigasztalásig...

Kereszturi levelezők írja, hogy a napokban az erdőn járva...

Murakeresztúr és Kollátszeg egyesült közönsége...

Feltetes Jenő gróf ur 6 méltósága a csáktornyai uradalom tulajdonosa...

A zala-egerszegi önkéntes tűzoltó-egylet betegsegélyezési alapja javára...

Csáktornyán f. hó 26 án este 8 órakor...

Sport. Balatonfüredi regatta. A Balaton-egylet június 9-11 iki kirándulás...

A júry, indító, pályá- és eszlop-bírók a verseny napján választatnak meg.

1.) Vitorla-verseny 4 tonnákn aluli yachtok számára...

2.) Sandolin-eyező verseny urak számára. Táv. 600 méter egyenes vonalban.

3.) Sandolin-eyező verseny hölgyek számára. Táv. 300 méter egyenes vonalban.

4.) Halászköz evező verseny. Táv. 600 méter egyenes vonalban.

A tét a versenyben lényeg résztvevőnek visszaszedetik. A 2. és 3. szám alatti versenyekben csak amatőrök vehetnek részt.

Kérelem. Molnár Aladár emlékszobra ügyében. A Molnár Aladár emlékszobra ügyében...

A protestánsok és az iskolatörvény. A tiszánáneni református egyházkerület közgyűlése...

A nihilisták III. Sándor császárhoz. A külföldön élő nihilisták e napokban a császárhoz...

Angolok bevándorlása Kolozsvárra. Mint edényi lapokban olvasuk, több angol család...

A kis területen való gazdálkodás talán ehol a világon nincs annyira elterjedve...

A kő területen való gazdálkodás talán ehol a világon nincs annyira elterjedve...

Életunt gyilkos. Egy Szczypek nevű testvérgyilkost a minap Krakóban halálra ítélték...

A moszkvai koronázás. Az orosz koronázás városban ugyszólván minden föl van fojduva...

lehet csak megvárni. Ki van adva az a rendelet is, hogy amerről elhalad a menet...

Vérnász. Iszonyu eset történt e hó 18 án Bratlsban. Az ottani „Szerb király” szállodában épen lakodalmat iltek...

Tizenegy. A hatvanas évek vége oroszországban egy Neccajeff nevű nihilista vezért fogtak el...

A biblikák rejtélyei. A new-yorki postalóváltóknak nemrég felűnt, hogy ájtatos amerikaiak Párizsból hoztak...

Gyöngéd találmány. Amerikai lapok írják a következőket: Új csirke költő gépet találtak ki New Yorkban...

Beküldetett. Gyomorba jelleo. Egger szoda pastillái; legkelembesebb szer gyomorégés, gyomorbetegségek...

ellen legjobb oldó szer Egger mellpasztilla. A betegeknek nem válnak terhevét, gyomorszávat...

KÖZGAZDASÁG.

Az első magyar általános biztosító társaság.

Lapunk mai számának negyedik oldalán hoztuk az „első magyar” biztosító társaságunk múlt évi mérlegét...

E lapról köztudomású, hogy minden néven nevezendő oldalról és iránytól teljesen független...

Alig pár hete, hogy e társaság a fővárosban ünnepelte 25 éves fennállásának jubileumát...

A mi pedig e társulat érdekeinek vidéki képviseltetését illeti, a mennyire módunkban állhatott az ügykezelésbe betekinthetünk...

A biztosítás egy nagy nemzeti társadalmi és gazdasági kérdés. Hála a gondviselésnek, hogy jósan magyar népnünk kebelében napról napra kezd es üdvös számú terti hódítani...

A vas, mint gyümölcsfajta. Egy amerikai földművelő, kinek igen kiterjedt gyümölcsös van, több kísérlet után rájött, miszerint a vas a gyümölcsökre, főleg pedig a körtekre igen előnyös trágyaszert...

A vas, mint gyümölcsfajta. Egy amerikai földművelő, kinek igen kiterjedt gyümölcsös van, több kísérlet után rájött, miszerint a vas a gyümölcsökre, főleg pedig a körtekre igen előnyös trágyaszert...

Lapunk feloldás szerkesztését... Lapunk feloldás szerkesztését...

(b) A Városi kereszt egyesület... A városi kereszt egyesület...

(1) Magyar hitközlő az izr. templomban... Magyar hitközlő az izr. templomban...

+ Mallath György szomorú véget... Mallath György szomorú véget...

△ A nagykanizsai jár. tanítói kör... A nagykanizsai jár. tanítói kör...

© Hymen. Ki-Komáromban Pécze... Hymen. Ki-Komáromban Pécze...

+ A Grössmann Inéz alapítvány... A Grössmann Inéz alapítvány...

⊗ Meghívó. A magyar szent korona... Meghívó. A magyar szent korona...

patnak és gyorsan a feledés övét... patnak és gyorsan a feledés övét...

Hát amot meg kiről is be zónok? Biedermann a párizsi olajkirály... Hát amot meg kiről is be zónok? Biedermann a párizsi olajkirály...

Mint az újdonságok újdonsága és a... Mint az újdonságok újdonsága és a...

Ni mi a közönség már hazafé tart... Ni mi a közönség már hazafé tart...

tisztelettel kérem. Napirend: 1) Határozathozatal az évi jelentés felett... tisztelettel kérem. Napirend: 1) Határozathozatal az évi jelentés felett...

(X) Bajcsán egy legény leánytestvérét... Bajcsán egy legény leánytestvérét...

(+) Keresztúri levelezők írja, hogy... Keresztúri levelezők írja, hogy...

(7) Murakeresztúr és Kollátszeg egyesült... Murakeresztúr és Kollátszeg egyesült...

(5) Fejtes Jenő gróf ur 5 méltósága... Fejtes Jenő gróf ur 5 méltósága...

(3) A zalaezerszegi önkéntes tüzoltó... zalaezerszegi önkéntes tüzoltó...

(2) Csáktornya f. hó 26-án este 8 1/2... Csáktornya f. hó 26-án este 8 1/2...

© Sport. Balatonfüredi regatta... Balatonfüredi regatta...

A jury, indító, pálya- és célpont-bírók... jury, indító, pálya- és célpont-bírók...

1.) Vitorla verseny 4 tonnán aluli... Vitorla verseny 4 tonnán aluli...

2.) Sandolin-evező verseny urak szá... Sandolin-evező verseny urak szá...

3.) Sandolin-evező verseny hölgyek... Sandolin-evező verseny hölgyek...

4.) Halászköves verseny. Táv. 600... Halászköves verseny. Táv. 600...

A 1-ét a versenyben (tényleg résztvevő... A 1-ét a versenyben (tényleg résztvevő...

= Kérélem. Molnár Aladár emlékszó... Kérélem. Molnár Aladár emlékszó...

elmény miatt nem küldhető vissza... elmény miatt nem küldhető vissza...

II. A protestánsok és az iskola-törvény... A protestánsok és az iskola-törvény...

(V) A nihilisták III. Sándor ezárhoz... A nihilisták III. Sándor ezárhoz...

© Angolok bevándorlása Kolozsvárra... Angolok bevándorlása Kolozsvárra...

(4) A kis területen való gazdálkodás... A kis területen való gazdálkodás...

© Bibliák rejtélyei. A new-yorki... Bibliák rejtélyei. A new-yorki...

© Életunt gyilkos. Egy Szezyek... Életunt gyilkos. Egy Szezyek...

(+) A moszkvai koronázás. Az orosz... A moszkvai koronázás. Az orosz...

az orosz rendőrtörvények... az orosz rendőrtörvények...

(V) Várnász. Iszonyú eset történt... Várnász. Iszonyú eset történt...

(X) Tizenegyet... Tizenegyet...

© Angolok bevándorlása Kolozsvárra... Angolok bevándorlása Kolozsvárra...

© Bibliák rejtélyei. A new-yorki... Bibliák rejtélyei. A new-yorki...

© Gyöngéd találmány. Amerikai... Gyöngéd találmány. Amerikai...

△ Beküldött. Gyomorba... Beküldött. Gyomorba...

Közhítség rekedtség torokfájás... Közhítség rekedtség torokfájás...

KÖZGAZDASÁG.

Az első magyar általános biztosító társaság.

Lapunk mai számának negyedik oldalán... Lapunk mai számának negyedik oldalán...

E lapról köztudomású, hogy minden néven... E lapról köztudomású, hogy minden néven...

Alig pár hete, hogy a társaság a fővárosban... Alig pár hete, hogy a társaság a fővárosban...

A hatvanas évek vége... hatvanas évek vége...

A Páris-ban megjelenő „Nihilist” című... Páris-ban megjelenő „Nihilist” című...

Ami pedig a társulat érdekeinek... Ami pedig a társulat érdekeinek...

A biblikák rejtélyei. A new-yorki... biblikák rejtélyei. A new-yorki...

A gyöngéd találmány. Amerikai... gyöngéd találmány. Amerikai...

A vas, mint gyümölcsfajta. Egy amerikai... vas, mint gyümölcsfajta. Egy amerikai...

△ Beküldött. Gyomorba... Beküldött. Gyomorba...

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagy-kanizsai kir. tavaké tkvi oszt. részéről közhírré tettük, hogy úzv. Lázár Lőrincz szül. Valhauser Mária keszthelyi lakosa végrehajthatónak Szegletes András és neje Szabó Katalin végrehajtható szövőmőr-csehelyi lakosok által 118 ft 15kz. 1881 évi April 1-vel járó 8% kamatok, 10 ft bekezelési és 12 ft 25 kr. perbeli 7 ft 15 kr. végrehajtható kérelmi, 9 ft 50 kr. jelenlegi és még felmerülendő költségek iránti végrehajtható ügyében a fent nevezett kir. tavak területéhez tartozó diókáli 114 szajtkvba A 1 sor 208 hraz. 111 ft-ra becsült beltélek a lakás 3 sor 674 hraz. 40 ft becsült szőlő, 4 sor 677 hraz. 40 ft-ra becsült szőlő, 5 sor 870 hraz. 38 ft-ra becsült legelő, 6 sor 1870 hraz. 10 ft-ra becsült erdei legelő, 7 sor 1572 hraz. szántóföld 10 ft becsértékben külön-külön azon megjegyzéssel, hogy C a lja alatt úzv. Szabó Antalné szül. Lőránt Rozália javára hóigigani hasznélvezeti szolgálatot jog a usza épességében megmarad továbbá a diókáli 294 szajtkvba A 1 814 hraz. a felvett szőlő hegynek Szegletes Andrást illető 316 ft-ra becsült egynyedrésze 1883 évi június hó 30 napján d. e. 9 órakor Diókáliban a községbíró házánál felp. ügyvéd Hoffmann Soma vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatulni fognak, még pedig tekintve, hogy a diókáli 294 szajtkvben Szegletes János javára életfogytigani hasznélvezet, ezt megeléggel pedig jelzálogos követelést van bekebelezés, emelég fogva a fenti ingatlan a szo galmi jog fentartásával becsültárúkn ugyan árverés alá, de csak úgy, ha a megeltző jelzálogos követelések fedezetére szükégesnek mutatkozó a 180 ft-iban ezen megallapított összeget az ezen árverésben beigért ár megeltzi, a mennyiben pedig a beigért ár a fentebbi 180 ft összeget meg nem elti, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szorgalmi jog fentartása nélkül a fentebbi határnapon újból elárveresztetik.

Kikiáltási ár a fennbél kiitt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a liküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részben még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatti, a másodikát ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 60 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint lefizetni. Ezen hirdetésny kibocsátásával egyidejüleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tavak tkvi osztályánál a diókáli község előjáróságánál megtekintethetők. Az elrendelt árverés a fentirt tkvben teljegyzendős.

Az árverési hirdetésny a telekkel hatóságánál kifüggesztés, ugy Diókál a a szomszédos községokban valamint a Zala címü hirlapban körözés és kifüggesztés által közöltétetik. Az árverés teljesítésére Barta György végrehajtható kiküldetik. Kir. tavak mint tkvi hatóság. Nagy-Kanizsa 1883. évi január hó 31-én. 177-1-1

Nyújtunk kezét a szerencsésnek! 500.000 márka

Szerencsésnek nyújt kezezt az ellen a Hamburg nagy penktársaság, mely a nagy kormány által jóváhagyva és biztosította van. Ezen új tervezet elnyeban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorolában 46,500 gyermeknek utvalon kiarsolás alá kell kerülőnek, köztük találunk 500.000 frintfű szerencsemény, részleg pedig:

- 1 nyer. a. m. 300,000 24 nyer. a. m. 10,000
1 nyer. a. m. 200,000 3 nyer. a. m. 5,000
1 nyer. a. m. 100,000 108 nyer. a. m. 3,000
1 nyer. a. m. 50,000 264 nyer. a. m. 2,000
1 nyer. a. m. 20,000 10 nyer. a. m. 1,500
2 nyer. a. m. 10,000 430 nyer. a. m. 1,000
3 nyer. a. m. 6,000 1,073 nyer. a. m. 500
4 nyer. a. m. 50,000 27,069 nyer. a. m. 143
2 nyer. a. m. 40,000 (össz. 37,955 nyeresemények)
2 nyer. a. m. 30,000 egyenként, 200, 150, 124.
1 nyer. a. m. 15,000 100, 94, 67, 40, 20 m.

Kaufmann & Simon.

bank- és váltó-üzlet Hamburgban, bevonásos és ártalan mindennemű államkötvények, váltási részvények és bencseoszejegeknek U. i. közvértelűeket fejelve ki ezzenel irántunk eddig leasított bizalomért, felkérjük az új kisorsolásnál részvevőre, s főterekvévőink ezental is oda irányuland mindenkor pontos és szilárd szolgálat által tisztelt érdekelteink teljes melegegdedéit kiérdemelni. Fentebbié. 152 3-C

LE PHENIX franczia életbiztosító-társulat Párisban. Alapítottatott 1844. évben. Párisban, Hegelgasse 21. sz. Budapestben, Nádor-utca 20 sz. A társulat vagyona 233,000,000 A biztosítási álladók 380,000,000 Évi bevétel a biztosítási díjakból 24,000,000 Kikiáltatott biztosítási kötvény 1881-ben 72,000,000 Biztosítottak nyeresémny részek 1881 ik évre 1,402,639 Kártérítés fejében kifizetett a társulat fenállása óta több mint 32,000,000 A társulat szárméleg szerinti hasznának 50% át felszólítja a nyeresémnyben való részesülés feltétele alatt, biztosítottaknak mindjárt a biztosítás első évétől kezdve. A nyeresémny részesémnyben a befizetett összes biztosítási díjak arányában készpénzzel fizetetik ki. Azon biztosítók részére, kik a nyeresémny részéről le akarnak mondani, a díjfizetés minden évben 10%-kal leszállítottatik. A nagyérdemű becses, bizónség legmélegebb pártfogásába ajánlva ezen dűsgazdag s a legjobb hírnevű intézetet. Felvilágosításal szívesen szolgál: Felvilágosításal szívesen szolgál: 170-2-3. Österreicher Bernát nagy kanizsai főügynök.

Fiedler Gyula fényképészeti műterme NAGY-KANIZSA Városház-utca 6. szám. Fényképeket minden alakra és nagyságra, (u. m. látogató-jegy, Cabinet-, Makart-, Boudoir-, negyedréti-, élet-nagyságu.) brilliánt, festett, jelmez, tisztán, elegánsan készítettnek el, felevethetők minden időben, bármeiy órában eszközlőhetők. A közönség szíves pártfogását kéri FIEDLER GYULA a német cs. kir. Honseri-féle udvari fényképészeti műteremnek volt munkái társaságában, továbbá Esze, Grätz, Milánó, Jena, Bécs, több első rangu fényképészeti műteremekben foglalkozott. 169 2-8

SARTORY OSCAR. Nagy Kanizsán, Király utca I. szám. Az építészi ügy megkezdtevel bátorodom azon tiszteltteljes jelentést tenni, miszerint raktárámban a legkitünőbb minőségű mező és vakolat gipsz, építészi mész, román csement, I. román csement és valódi perlimoosi portland csement készletet tartok eredeti gyári árák mellett; továbbá: a helyben berendezett csement áruházámban kitünő és valódi portland csementből készült csement lemezeket, természetes vörös és fekete színben, kitünőfele-nagyságban, közönséges és mesterséges márványban gyártók mindennemű épület díszlményekel szállítók, elvállalok csement-éplő munkálatokat u. m. venedizialterazsi, granit, márvány, padozat, falpízat vízvezetel csement csatorna, falak szárazza tétele, vízvezeték helyreállítását, szárvasmarlia, abrakSOROMPÓK, abrak leltűtő kádak és vízgyűjtők elkészítését. Steyer homokköt, karsti és karrall márványt, kelheimi lemezt, elszigetelő kátrány lemezeket, különösen előnyökök falak száraz állapotban megtartására — keresztágakat, falkapocokat, a legjobb minőségű vasból — gazdasági gépeket, — ugyszinte szárszámokat stb. a legolcsóbb árak mellett szállítók, általában minden az építészeti és gép szakmába vágó megrendések a leggyorsabban és legutányosabban teljesítettnek. 178 1-3

MÜLLER J. L. ILLATSZER-ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST. Gyár: VII. Rottenhiller-utca 36. sz. n., kaját ház. Raktár: IV. Koronaberecz-utca 2. sz. n., „Virágkirályházban”. Ajánlom saját gyártmányú illatszereimét és pipere-szappanaimat ugy nagyban eladars, mint a t. leggyazt közönségnek postá utján rendelésre. — Az általam kizsított: Müller J. L.-féle családi szappan. Dr. GEHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rékus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyítvány szerint, a szappan fogalmának és minden albas KÜSÖRT KÜVETLEMÉNYEKNEK tökéletesen megfelel a hornök légy-sárgát és üdeséget ideál elő. Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 frt. Carbol-szappan. Dr. Leubnersch Josef kir. bátyos és nagy kir. orvós tanár ur nekem kiadott bizonyítvány szerint kitünő esser nagyos betegségek ellen és fertőtlenítő hatással bír a kórházakat elváltitva. — Darab 40 kr., 3 darab dobozban 1 frt 10 kr. Poudre de Serail, legfinomabb szappor. ELARA LUZZA (hajd építész) és méltóságos rendes tanácsnok a kir. k. és kir. k. szék által kizsítetett al: Tisztelt Müller J. L. Illatszeregyár Budapestben. A Poudre de Serail, melyet ön felkelti, valóban kitünő és nemcsak párálan, mert nem csak az arczon alkalmazni se lehet, de egyrészesen a szomszédos helyiségekben is alkalmazható; a szappan mindenféle szappantól sokkal jobbak, s minél meg többi peneszkészettel nem tisztított, mely kitünő tulajdonságait jöveken mint kátrány szappannal kizsítják, használni és meg nagyobb tisztaság, hogy tulajdonságait meggyazt kitünő tisztaságra elváltitva. Tisztelt ELARA LUZZA. A Poudre de Serail fehér, rózsás és szaga színesen kapható. Nagy doboz ára 60 kr., 3 1 frt. Minden ill. fel nem említtett pipere- és illatszere, valamint mindennemű pipere-szappant is minden nagy városban kaphat. Posta megrendelések után azonnal postonnan teljesítetnek. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. Minden eszték ezen hajegyzéket rájoggyeget van utaltva, előadástól az bizonyítja. Fentebbi gyártványok részben az általggyazott szöggek kaphatók. Nagy-Kanizsa: Bachrach I. H. és Rosenfeld Adolf uraknál. 40 14-15

A vasuti menetrend. Kanizsa. Érkezik Indul. 1. 12.4 16 p. 3 óra délután vagy vonat (Szomb.) 2. 10.6 20 p. 11.6 2 p. este vagy vonat (sz. v. Zs. kánytől) 3. 4.6 11 p. 5.6 15 p. reggel esem. vonat 4. Bécs-Bécs-nyély 1. 11 óra 12.6 5 p. éjjel esem. vonat 2. 5.6 27 p. 6.6 15 p. reggel vagy vonat (sz. v. Zs. kánytől) 3. 4.6 41 p. 3.6 55 p. d. u. vagy vonat 11. sz. Bpest-Fragófal 1. 2.6 5 p. 3.6 45 p. d. u. esem. vonat 2. 3.6 14 p. 4.6 50 p. este gyors vonat 3. 4.6 21 p. 4.6 57 p. reggel esem. vonat (sz. v.) 12. sz. Bpest-Fragófal 1. 5.6 55 p. 6.6 5 p. reggel gyors vonat 2. 3.6 14 p. 4.6 5 p. d. u. esem. vonat 3. 4.6 21 p. 4.6 57 p. éjjel vagy vonat (sz. v.) Felvilágosítás: VARGA LAJOS. Társaságunk: HOFFMANN NÖR.

Első magyar általános biztosító társaság Budapest.

I. Tűz-, Szállitmány- és jég-biztosítási üzlet.

Eladások. Huszonötödik évi zárszámla 1882. január 1-től december 31-ig. Bevételek. Vagyon. Merleg-számla 1882. december 31-én. Teher.

1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány	1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány
1647061 18	1856530 93	1801146 87	4308803 33
2611866 59	1856530 93	1801146 87	4308803 33
289651 14	1856530 93	1801146 87	4308803 33
305285 24	1856530 93	1801146 87	4308803 33
4892 31	1856530 93	1801146 87	4308803 33
1801146 87	1856530 93	1801146 87	4308803 33
54845 25	1856530 93	1801146 87	4308803 33
31075 84	1856530 93	1801146 87	4308803 33
16035 17	1856530 93	1801146 87	4308803 33
1300 26	1856530 93	1801146 87	4308803 33
23186 21	1856530 93	1801146 87	4308803 33
138142 73	1856530 93	1801146 87	4308803 33
746175 84	1856530 93	1801146 87	4308803 33
754331 53	1856530 93	1801146 87	4308803 33
230332 84	1856530 93	1801146 87	4308803 33
2004 01	1856530 93	1801146 87	4308803 33
1733444 22	1856530 93	1801146 87	4308803 33
51160 05	1856530 93	1801146 87	4308803 33
701975 86	1856530 93	1801146 87	4308803 33
6333526 19	1856530 93	1801146 87	4308803 33

II. Életbiztosítási üzlet. Huszadik évi zárszámla 1882. január 1-től december 31-ig. Bevételek. Vagyon. Merleg-számla 1882. december 31-én. Teher.

1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány	1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány
114282 22	260591 68	1504 67	1801146 87
123469 08	260591 68	1504 67	1801146 87
549840 42	260591 68	1504 67	1801146 87
311540 44	260591 68	1504 67	1801146 87
70666 10	260591 68	1504 67	1801146 87
89220 59	260591 68	1504 67	1801146 87
10836 74	260591 68	1504 67	1801146 87
30106 85	260591 68	1504 67	1801146 87
24314 29	260591 68	1504 67	1801146 87
64285 59	260591 68	1504 67	1801146 87
40775 41	260591 68	1504 67	1801146 87
26797 85	260591 68	1504 67	1801146 87
14309 29	260591 68	1504 67	1801146 87
153041 96	260591 68	1504 67	1801146 87
10171 24	260591 68	1504 67	1801146 87
1633658 07	260591 68	1504 67	1801146 87
8572482 15	260591 68	1504 67	1801146 87
178922 88	260591 68	1504 67	1801146 87
10385063 10	260591 68	1504 67	1801146 87

III. Jégbiztosítás. IV. Egyéb bevételek. Vagyon. Merleg-számla 1882. december 31-én. Teher.

1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány	1881. évi nyereség-számla: maradvány	1882. évi nyereség-számla: maradvány
114282 22	260591 68	1504 67	1801146 87
123469 08	260591 68	1504 67	1801146 87
549840 42	260591 68	1504 67	1801146 87
311540 44	260591 68	1504 67	1801146 87
70666 10	260591 68	1504 67	1801146 87
89220 59	260591 68	1504 67	1801146 87
10836 74	260591 68	1504 67	1801146 87
30106 85	260591 68	1504 67	1801146 87
24314 29	260591 68	1504 67	1801146 87
64285 59	260591 68	1504 67	1801146 87
40775 41	260591 68	1504 67	1801146 87
26797 85	260591 68	1504 67	1801146 87
14309 29	260591 68	1504 67	1801146 87
153041 96	260591 68	1504 67	1801146 87
10171 24	260591 68	1504 67	1801146 87
1633658 07	260591 68	1504 67	1801146 87
8572482 15	260591 68	1504 67	1801146 87
178922 88	260591 68	1504 67	1801146 87
10385063 10	260591 68	1504 67	1801146 87

Szerkesztőség:

Fő-utca Ollop-ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezűből fogadhatók el.

Késziratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 korona (3 frt.)

Félévre 5 korona (2 50)

Negyedévre 2 korona 50 fillér (1.25)

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási díj 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozólag Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Magyar-Kanizsai és dél-zalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Jókai Mór.

(H.) A magyar nemzet ez évi október havában a tisztelet és szeretet adóját fogja leróni egy férfiu iránt, egy magyar író iránt, aki minden magyar ember szeretetére és tiszteletére érdemes is; érdemes azért, mert egy félszázadon át eszével, a szívvel és tollával szolgálta hazáját és nemzetét, igaz és őszinte lelkesedéssel, haza és ennek intézményei iránti rajongó szeretettel, el nem lankadó buzgalommal; példát és buzdítást nyújtva ama számos, törekő fiatal írónak, kik nyomdokaiba léptek. Az isteni gondviselés megengedte neki, hogy maga mellett nőni és gyarapodni látta őket, kiket az írói pályán támogatott és vezetett a közöttük áll most is az ő imponans nagyságában, szellemének teljes frissességében, képzeletének kiapadhatatlan forrásából még folyton teremve, mint kit az isteni gondviselés el nem gyengülő erővel áldott meg.

Igy fogja Jókai Mór félszázados írói jubileumát megünnepelni, s vele ünnepel a nemzet is, soha nagyobb joggal és soha nagyobb hálaérzettel nem, mint most!

Ritka kedvezése a sorsnak, mely neki jutott, s melylyel őbenne megajándékozta a nemzetet. Ő, a kiből a tősgyökeres magyar érzésrel a nyugati civilizatio minden nemesebb vonása párosulva van, prototypusa a magyar ember ideáljának. Életben és érteben, érzületben és gondolkodásban tiszta és moesokitalan; telve nemes ambi-

tióval, megáldva páratlan szorgalommal és munkakedvvel, mely az évek gyarapodásával még nőni látszik; — példányképe a magyar ifjúságnak az ideális törekvésben, a fáradhatlan kitartásban, a nemes, önérzettel párosult szelénységben.

Országszerte megindult a mozgalom, hogy Jókai Mór félszázados jubileumi napját az egész nemzet, az egész ország ünnepelje meg; hogy e nagy ember megünnepeltetésében részt vegyen az egész nemzet örege és ifja, nagyja és apraja, mind-mind, kik megszánják annyi élvezetes órát, annyi derült percet köszönhetnek.

Alig lehet gyorsan áttekinteni azt az óriási tevékenységet, a melyet Jókai Mór az irodalom terén kifejtett. De minden művén átvonul a tiszta hazafiság fénye, egyesülve a valódi humanizmus, az igazi emberszeretet fényével. Jókai Mór regényeinek classicitásától lehet beszélni, lehet vitatkozni; de azt a fényes szellemet, mely rajtok végig sugárzik, azt a jól eső meleget, mely azokat áthatja, elvitatni nem lehet tőlük s így el nem lehet vitatni nagy hatásukat a magyar olvasóközönség százazeire s általában a magyar közönségre. Más nemzetek dicsekedhetnek talán nagyobb írőkkel, de nekünk a legnagyobb ő, ki nemzete hódolatát, szeretetét egy hosszú élet munkásságával érdemelte ki.

S ő nemesek mint író érdemelte meg tiszteletünket, hanem mint hazafi is. Március 15-én, a magyar szabadság hajnalra kellének napján, ő is egyik tényező volt

azon fiatalság körében, mely lelkének egész hevével, fellángoló lelkesedésének melegével a demokráta eszméket győzelemre segítette. Ez eszméknek harcossá maradt ő egész éltén át. Ez eszmékhez nem lett ő hűtelen egy félszázadon keresztül, sőt minden művén ez eszméknek elbűvölő fénye ragyog felénk.

Ime, itt van az ő népszerűségének titka; ez ama szeretetnek forrása, mely a nemzetet hozzá köti, a mely arra készíti, hogy félszázados jubileumi ünnepe, dicső emléknappja legyen egy nagy író, ember és hazafi folytonos munkásságában eltöltött életének; és bizonyossága annak, hogy a magyar nemzet is méltányolja hű fiának érdemeit s e méltánylásnak imponans módon akar kifejezést is adni.

Kanizsa város intelligens közönsége sem maradhat hátra akkor, mikor Jókai ünnepeltetéséről van szó.

Azon a napon, melyen a nemzet nagy fiát ünnepelni fogja, Kanizsa város is részt fog venni ez ünnepeltetésben valamely módon, mert bizonyára: mint széles a hazában mindenütt, itt is vannak neki tisztelői, kik szívből csatlakoznak az ünneplőkhez.

Sorainkkal csak közönségünk figyelmét akartuk felhívni. Az erre illetékes tényezők annak idején meg fogják állapítani majd azokat a módokat, a melyek szerint városunk is részt fog venni a nagy író ünnepeltetésében.

A „ZALA“ tárcája.

A kitünő tárgy.

Van nekem egy kitünő, pompás novellatárgyam. Még kis gyerek voltam, mikor eszembe jutott, azóta százszer kidolgoztam. A tárgy külföldben a következő: A-nak van két lánya: B. és C. Jár a házhoz egy fiatal ember, nevezzük D-nek, a ki örülni szerelmes C-be; ez persze nem viszonzóan érzelmeit, hanem annál jobban lángol az ifjuért B., csakhogy igen természetes, hogy ez még hallani sem akar a leányról.

Énnyiből áll a bonyodalom; a kifejtését nem mondhatom meg, mert valahányszor kidolgoztam ezt a tárgyat, mindig másképp oldottam meg a csomót.

Inkább elárulom: hányszor és hogyan kioldottam már ezen a kitünő, pompás novella-tárgyamon.

Nyolc éves gyerek voltam, mikor először bántott az írás öröge. Az életől annyit már tudtam, hogy az igen szép dolog, főleg ha délre palacsintát sütnék; de voltak sötét tapasztalataim is s meg voltam győződve, hogy századunk szennyoltja az iskola, ahol leckével és egyéb inkvizitóri eszközökkel gyötrik a jobb sorsra méltó ifjúságot.

Természetes hát, hogy mikor novellámba kezdtem, a bonyodalom úgy indult meg, hogy a hős és hősnő az iskola padjain tobhannak egymás iránt lángol; a költői igazságszolgá-

tatás pedig azt kívánta, hogy a szerelmesek büntetés penzumot kapjanak fel, ebédre az iskolában marasztaltassanak (pedig otthon palacsintát sütöttek), s mikor ezt mindkét részen megdujják a mamák; egy vasárnap délutáni tettei kirándulás helyett otthon a sarokban üljenek.

A novella elkészült s én azon frissen elküldtem egy lapnak, amit legközelebb értem. A nevet már nem tudom, régen megbukott. A szerkesztő megfoghatatlan módon visszautasította, s azt válaszolta, hogy az elbeszélés infamis rossz; ha jó volna, akkor sem használhatná ő, hanem inkább valami gyermeklapba való lenne.

A kudarcot hamar elfelejtettem, hanem ezt az utolsó megjegyzést nem. Pedig olyan idők jártak felettem, a mitől az ember nagyon könnyen elfelejthet minden írói ábrándot.

Iskolámban rendre buktam, s az öregem minden bukásor nagy haraggal dörmögte, hogy védkép leveszi rólam a kezét; de meggondolta a dolgot s ellenkezőleg mindig nagyobb buzgalommal emelt reám kezét, ami megvallom, sokkal jobban fájt, mintha előbbi lenyegését valószínűsítje meg.

Persze, hogy én barbárizmusnak tartottam ezt, s így az is természetes, hogy egészen elkiserített ez a bánásmód. Kifejlődött lassankint bennem is, mint minden gyerekben a sötét, sivár világyűlölet.

Bar gondos ügyeltem életemre és se dologgal ful nem terheltem magamat, se élvezeteket meg nem vontam magamtól, mégis megvoltam

győződve, hogy az élet mit sem ér, az egész elhibázott valami. A földön nincs erény, csak bűn; mindenki gazember.

Ilyen szeretetreméltó hangulatban az ember a naturalistákat olvassa; én azért is kapkodtam utánuk, mert el volt tiltva.

A novellam természetesen egészen új alakot öltött; a hős egy szegény napszámos, ki külföldben zseni, de az élet forgatagjában elcsenevészedik s összes zsenialitásával az ivásra veti magát; a történet egy pincelakásban játszik, hol az apa a két hősnőt az asztal lábaival veri. A kifejtést úgy ütöttem nyélbe, hogy az egyik leányt a Dunába ugrasztottam mentő év nélkül, a másikkal vitriolt itattam; a hősből a pálinka meggyult és ilyen módon pusztult el.

Elténken emlékezve az első üzenetre, az új kidolgozást egy gyermeklapnak küldtem.

Csakhogy ez az újság nagyon kegyetlenül bánt a remekemmel. Azt mondta, hogy az ő olvasóinak ártatlan kedélyét nem akarja elrontani ilyen rémtákolmányokkal. Közönségem be valami naturalisztikus lapnak, az talán hasznát veheti az efféle zöltségeknek.

A tanácsot nem fogadtam meg azonnal, mert írói pályámat egy érdekes ismerező zavarta meg: szerelmes lettem, szerelmes egy zökehajju, kekszemű kis bakfiába, a ki érzelmeimet a lehető legszivesebben viszonzta. Az első csókért pofon ütöt, a másodikat már visszaadta; a harmadiktól már nem is szólót, mert akkor beszél-nem kellene az utána következő néhány szárról is. Mikor egy szép nyári estén (emlékszem, sü-

A városi képviselő-választásról.

(?) E. hó 17-én ejtettem meg városunkban a képviselő-választás. Fontos ténye ez a községi választóknak; azon ténye, a melylyel megválasztja azon hivatalok egy részét, a kik által az önkormányzat szép és nagy jogát gyakorolja. Fontos, mert a választásoknál nem csak a község, a város saját ügyeinek vezetéséről, ellátásáról lehet szó, hanem a község, a város és az állami közigazgatás organismusának kiváló tényezője lévén, mint az állami feladatok egy részének saját körében megvalósítani hivatalos fontos szerveréről, az állami életben tehát nem kevésbé fontos aktusról van szó a képviselő-választásoknál. A községi törvény, a községi képviselői fontosságára való tekintettel, a községi önkormányzat jogának képviselőit nemcsak azokat rendelte, kik vagyonuk, előkelő állásuknál fogva vannak hivatva arra, hogy a község ügyei intézésében a priori szavazattal bírhassanak, hanem egyenlő helyet biztosított a választó község választottjainak is, hogy így azok érdeke felfogása se maradjon képviselő nélkül, kik a nagyobb vagyon és magasabb képzettség hiányában maguknak ott helyet nem szerezhetnének; hogy így a magasabb képzettség, a vagyon, az állás folytán s a választó község bizalmából a községi képviselőbe rendelt választottak összességével szövetkezhesek a község ügyeinek a község és egyúttal az állam céljaival megegyező elvégzésére.

Szükséges és kívánatos tehát, hogy az a választó község, melynek utóvégre is csak minden három évben nyílik alkalma ekként a község ügyeiből beleszólni, ez alkotmányos jogát a kellő buzgalommal, a kellő nyomatékkal gyakorolja; mert hisz a választási jogon alapuló alkotmányos jog, olyan jog, melyet gyakorolni kötelesek, mert szükség van arra, hogy a választók hamisítatlan többsége jusson érvényre a választásnál. Szükség van erre, az állam érdeke, a község célja, a polgárok jóléte szempontjából; szükség van erre az önkormányzati jog intencióinak megvalósítása érdekében; szükség van erre azon garancia érdekében, hogy a választott képviselők a képviselőtestületben azok képviselői is lesznek, kik sem társadalmi állás, sem magasabb műveltség, sem vagyon alapján a képviselőtestületbe maguknak helyet és szavazatot ki nem vihathatnak!

tött a hold) büszkén megvalóítottam neki, hogy az én keletem írói szenvedélyt is dagasztja, a pizike mindjárt megfogott, hogy bizonyítsam ezt be neki, s írjak az ő kedvére valamit, hadt olvassa nyomtatásban is a nevemet.

Hozzá is fogtam, hiszen a tárgy úgy is készen volt már évek óta. Csak hogy most, mikor a szívem tele volt szentimentális ábrándozással, nem is tudtam képzelnéi novellát szomorú kifejtéssel; a hősöm tehát a két hősnővel öt basábon át virágok közt járkált, verseket olvasott; a hatodikban aztán az egyiket elvette, a másikat pedig jó parthiet szerzett. Az elheszélés a meghatótt öröm-apa áldásával, egy csomó érzélgős vers idézésével általános könyvezés közt fejeződik be.

A nevemet kétszer is átláhtam, hogy el ne felejtsek kinyomatni s engedelmese kedve a legutóbbi üzenetnek, egy naturalisztikus lapot örvendeztettem meg novellámmal. A szerkesztő választást egy káromkodással kezdte (ez is a naturalizmushoz tartozik), s avval folytatta, hogy ilyen érzélgős ostobaságot az ő olvasóinak gyomra nem vesz be. (Egy igaz naturalista sohasem beszél szívről és lélekről, csak gyomorról). Egyúttal azt a tanácsot adta, hogy ha érnek erejével nyomtatásban akarom látni, küldjem be valami jámbor, vallásos újságnak, ott az én boldog kifejtéti novellámnak nagyon meg fognak örülni.

Én meg egyszer megpróbáltam, de nem jött, mert már nem volt ideálmom, a ki inspiráljon, egy hódoltságos elhódította szívem bálványát. Mikor megint fölött fogtam évek múlva, akkorra fejem felevolt német filozófokkal s tagja vol-

A választó községnek tehát ezt a nagy jogát könnyen gyakorolnia nem szabad; meg kell gondolnia azt, hogy ki küldjön az önkormányzat jogának gyakorlására maga helyét a képviselőtestületbe. Meg kell gondolnia, hogy itt nemcsak önmagáról, de a községről mint az állami közigazgatás fontos szerveréről, s az önkormányzat jogi intencióinak megvédelmezéséről van szó. Mert a ki ezt nem gondolja meg, az választásában ha alkotmányos jogát gyakorolja is, e kiváló jognak megfelelő alkotmányos kötelezettségét nem teljesíti, sőt azt egyenesen megsérti.

S ezen szempontból bírálva meg a hősöm megejtett képviselőválasztásokat, az sok tekintetben esik kifogásunk alá. Kifogásoljuk, mert sajnálattal tapasztaltuk a választó község érdeklődésének nagy hiányát; sajnálattal tapasztaltuk azt, hogy az alkotmányos jogát gyakorolni hivatott választó község nagy része a választásról egyáltalán mit sem tudott, vagy ha tudott is, a képviselőválasztásoknak hétfőre, azaz i. hó 17-ére kitűzött határnapjáról csak az utolsó pillanatban értesült.

A panaszokból, melyek a választó község körében általánosan felhangzottak, örömmünkre látjuk azt, hogy a választó község a választásoktól méltó érdeklődését nem tagadja meg; alkotmányos jogának megfelelő kötelezettségét pontosan kívánja teljesíteni. Annál is inkább kifogásoljuk tehát a polgármester ur az n eljárását, hogy a képviselő-választásra vonatkozó indítványát csak f. é. március 28-án terjesztette fel az alispán urhoz s hogy az alispán ur április hó 13-án kelt leiratával április 17-ére tűzte ki a képviselőválasztások megejtésére a határnapot s hogy ekként a képviselő-választással a választó községet egész készületlenül lepte meg, s ennek az leti következménye, hogy a választó község legnagyobb része a választásról mit sem tudva, választói jogát vagy egyáltalában nem is, vagy ha gyakorolhatta is: nem intencióinak megfelelőleg gyakorolhatta. Ekként történt azután, hogy a választás határnapja magát a városi hatóságot is készületlenül lepte meg, s hogy azon akadályozott elnökök helyett, kiket az alispán ur a szavazatszedő bizottságok élére kinevezett, távirati uton kellett helyettesekről gondoskodni.

Ohajtjuk, hogy a képviselőválasztások érdekében e sürgős és mivel sem indokolt intézkedések ne ismétlődjenek; ohajtjuk és kívánjuk,

am egy szabadkőműves páholy. Természetes tehát, hogy a legújabb kidolgozás minden sora a papok ellen irányult; a hős istentagadó pap volt, a hősök mindketten apácák; a csomó ügy oldottam meg, hogy mindnyájan a felvilágosodás utjára léptek s megvetve a házasság barbár intézményét; mind a hárman egybekeltek; finalának persze együtt belépnek egy szabadkőműves-páholyba.

Maig se tudom megérteni, hogy az a jámbor, vallásos laposka, a melykhez a tegutóbbi szerkesztői üzenet eljutott, miért vetette el olyan felháborodással novellámat?

Azóta megint hiszek vallásban, egyházban; hanem azt is elhazám már, hogy írói pályámon atkozott pech üldöz. Fölletem magamban, hogy nem versenygek többé azért a dicsőségért. A hivatalomhoz úgy se pászol az írás: konduktor vagyok.

Hanem azt mégis sajnálom, hogy kifűnő, novella-tárgyammal sohasem tudtam zöld ágra vergődni s annak most feledésbe kell merülnie.

Nem, azt nem engedhetem! Inkább lemondok szerzői jogomról s felajánlom tárgyamat a nagy községnek, föl titkos poéták és regényírók, szabad a vásár!

Csak azt tanácslom, hogy a szerkesztők tanácsaira sohasem halgassanak, mert azok okozták az én vesztemet is.

Buday László.

hogy ezental a képviselő-választások határnapjáról a választó község feltűnő fagraagazok utján értesíttessék, hogy így mindig szabadon, megfontolva, tisztán az ügy érdekében szabad elhatározásából gyakorolhassa alkotmányos jogát. Hiúsztuk: nem fog többé megtörténni az, hogy két aranyzi kis hectographirozott hirdetémmel fog csak közhírré tétetni a képviselő-választások megejtésére kitűzött határnap; nem fog megtörténni az, hogy a választó község azt hiheesse, hogy a képviselő-választások megejtésére kitűzött határnapot közhírré tevő hirdetmény valamely városi polgár elveszetti gyűrűjének, vagy egyéb elveszett tárgyanak hirdetéséről szól; hanem hogy az ilyen közérdekű, a város közönységét közelről érdeklő fontos aktusról a városi polgárok ezentúl az ügy fontosságához méltó, feltűnő, mindenki által könnyen hozzáférhető hirdetmény útján fognak tudomást szerezhetni!

Ohajtjuk ezt városunk érdekében, s azon képviselőtestület érdekében, melyet megalkotni kívánunk. Akkor nem fog megtörténni az, a mi most megtörtént, hogy öt szavazat is elégséges volt arra, hogy valaki városi képviselő lehessen!!

A villamvilágítás ügye.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 17989 V. 893. Zsámegyé községének. Zala-Egerszegen. A Nagy-Kanizsa város területén tervezett villamvilágítási berendezés létesítésére vonatkozó; az Egger B. és társa budapesti cég által bemutatott tervek az 1888. évi XXXI. t. cz. 14. §-a és ezen törvényekkel végrehajtása tárgyában 1890 évi július hó 18-án 23445. sz. a kiadott rendelet 116-118. §§. alapján jóváhagyam.

Bár a pécsi posta- és távirat-gazgatóság útján a berendezés-letéltető céggel szemben kitűzött feltételek által a község biztonságáról kellőképpen gondoskodtam, mégis szükségesnek tartom, hogy a lakosok figyelmeztessenek arra, hogy a világítási berendezés köztereken haladó vezetékének érintése életveszélylyel járhat.

Ennél fogva nehogy pajkosság, könnyelműség vagy rosszakarát következtében szerencsétlenség történhessenek, hívja fel a vármegye közönysége Nagy Kanizsa város közönységét, hogy megfelelő figyelmeztetést alkalmas módon tegyen közzé. Budapest, 1893. március hó 6-án Lukács s. k.

Zalavármegye alispánjától 7278. n. 1893. T. kintetes városi Tanácsnak. Nagy-Kanizsa. A nagyműveltségű Kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak i. é. március hó 26-án 17989 V. 93. szám alatt kelt rendelete hivatalos másolatban tudomásul és megfelelő eljárás végett a kiadatik.

Ugyan a hivatkozott rendelethez képest, nehogy pajkosság, könnyelműség, rosszakarát következtében szerencsétlenség történhessenek, felhívom a városi tanácsot, hogy megfelelő figyelmeztetést alkalmas módon tegyen közzé. Zala-Egerszegen 1893. évi április hó 7-én alispán ur helyett: Gőzöny s. k. főjegyző.

3381/893.

Végzés.

Ezen rendelet tudomásul vétetve, eredetben az előiratkozott csatolandók, hivatalos másolatban Franz Lajos vállalkozó bejelentett meghatalmazottja: dr. Rothschild Samu ügyvéd ur nagykanizsai lakosnak kiadtni rendeltetnek.

A vezeték érintés folytán életveszélyessége iránti figyelmeztetés a villamvilágítás üzembe vétele idejére halasztatik, s ezen körülménynek nyilvánlartatása vételevel a v. kiadó bizatik meg.

Miről dr. Rothschild Samu ügyvéd ur és a v. kiadó értesittetnek.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsa, 1893. Április hó 8-án.

Lengyel Lajos
főjegyző.

Babochay György
polgármester.